

ŠKOLSKI KURIKULUM

SREDNJA ŠKOLA
STJEPANA SULIMANCA

Dravska 41, 33405 Pitomača
Tel/Fax: + 385 33 801 434,
Mob: +385 9 11 77 55 00
ured@ss-stjepana-sulimanca.skole.hr
OIB: 42015638190

Šk. god. 2023./2024.

SADRŽAJ:	Stranica
1. UVOD	3
2. OSNOVNI PODACI O ŠKOLI	3 - 8
3. CILJEVI I NAMJENA ŠKOLSKOG KURIKULUMA	9 – 10
4. VIZIJA I MISIJA ŠKOLE	11 - 12
5. STRATEGIJA INTERNACIONALIZACIJE	12
6. PLAN POBOLJŠANJA MATERIJALNIH UVJETA RADA ŠKOLE	13
7. ŠKOLSKI PREVENTIVNI PROGRAMI I ŠKOLSKI PROJEKTI STRUČNIH SURADNIKA	14 – 18
8. PLAN I PROGRAM RADA ŠKOLSKE KNJIŽNICE I ČITAONICE	19 - 24
9. PROGRAM IZVANASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI I/ILI PROJEKTA ZA AKTIV HRVATSKOG JEZIKA	25 – 28
10. PROGRAM IZVANASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI I/ILI PROJEKTA ZA AKTIV STRANIH JEZIKA	29
11. PROGRAM IZVANASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI I/ILI PROJEKTA ZA EKONOMSKU I PRAVNU GRUPU PREDMETA	30 - 34
12. PROGRAM IZVANASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI I/ILI PROJEKTA ZA UGOSTITELJSKU STRUKU	35 - 37
13. PROGRAM IZVANASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI I/ILI PROJEKTA ZA POLJOPRIVREDNI AKTIV	38 - 44
14. PROGRAM IZVANASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI I/ILI PROJEKTA ZA AKTIV OPĆEOBRAZOVNIH PREDMETA TE PRIRODOSLOVNO -MATEMATIČKI AKTIV I STROJARSTVO	45 - 54
15. DODATNA I DOPUNSKA NASTAVA	55 – 81
15.1 Dodatna nastava iz matematike 4.a i 4.b razred	57 - 58
15.2 Dodatna nastava iz hrvatskog jezika 4.a i 4.b razred	58 – 64
15.3 Dodatna nastava iz engleskog jezika 4.a i 4.b razred	64 - 66
15.4 Dopunska nastava iz hrvatskog jezika 1.c i 1.d razred	66 – 67
15.5 Dopunska nastava iz njemačkog jezika 1.a razred	67 - 74
15.4 Dopunska nastava iz njemačkog jezika 2.a razred	74 - 80
15.4 Dopunska nastava iz matematike 1.a razred	80 - 81
16. MATURALNA PUTOVANJA I VIŠEDNEVNE EKSKURZIJE	82 - 83

17. IZBORNA I FAKULTATIVNA NASTAVA	84 – 107
17.1 Izborna nastava – ljekovito bilje 2.b	89 - 91
17.2 Izborna nastava – održivi turizam 3.b	92 - 94
17.3 Izborna nastava – poduzetništvo 4.b	94 - 97
17.4 Izborna nastava – ekološka poljoprivreda 1.cg	97 - 98
17.5 Izborna nastava – pčelarstvo 2.cg	98 - 99
17.6 Izborna nastava – seoski turizam 3.cg	99 - 100
17.7 Izborna nastava – osnove računalstva 1.d ko	100 - 102
17.8 Izborna nastava – enologija s gastronomijom 2.d ko	102 - 105
17.9. Izborna nastava – vođenje i organizacija restorana 3.d ko	105 - 106
17.10. Fakultativna nastava – Ruralni razvoj i EU projekti	106 - 107
18. PLAN I PROGRAM RADA ŠKOLSKE ZADRUGE „KOSTANJ“	108 - 109
19. ŠKOLSKI POLJOPRIVREDNI PRAKTIKUM	109 - 110
20. ŠKOLSKO ŠPORTSKO DRUŠTVO PITOMAČA	111 – 116
21. VJEŽBENIČKA TVRTKA	116 – 120
22. PROJEKTI IZ PODRUČJA POLJOPRIVREDE	120 – 158
23. PROJEKTI IZ PODRUČJA UGOSTITELJSTVA	159 – 161
24. OSTALI PROJEKTI: ERASMUS+ PROGRAM MOBILNOSTI UČENIKA	162 – 163
25. MEĐUPREDMETNE TEME	164 - 228
25.1 Zdravlje	164 - 174
25.2 Građanski odgoj i obrazovanje	174 - 183
25.3 Osobni i socijalni razvoj	183 - 194
25.4 Učiti kako učiti	194 - 201
25.5 Uporaba IKT-a	201 - 215
25.6 Održivi razvoj	215 - 222
25.7 Poduzetništvo	222 - 228
26. POMOČNICI U NASTAVI	229
27. VRJEDNOVANJE PROVEDBE ŠKOLSKOG KURIKULUMA	229 - 230
29. ZAVRŠNE ODREDBE	231

SREDNJA ŠKOLA STJEPANA SULIMANCA U PITOMAČI

1. UVOD

Na temelju Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (N.N. [152/14](#), [68/18](#)) u skladu s člankom 26. i 28. spomenutog zakona, Nacionalnog okvirnog kurikuluma za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje, Srednja škola Stjepana Sulimanca u Pitomači donosi Školski kurikulum.

Školski kurikulum utvrđuje dugoročni i kratkoročni plan te program rada s izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima, donosi se na temelju Nacionalnog okvirnog kurikuluma za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje i nastavnih planova i programa, utvrđuje nastavne planove i programe izbornih predmeta, izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti, programe i projekte prema smjernicama Hrvatskog nacionalnog obrazovnog standarda i usklađuje ih s Godišnjim planom i programom rada škole.

Školskim kurikulumom se utvrđuje:

- strategija razvoja škola,
- aktivnost, program i/ili projekt,
- ciljevi aktivnosti, programa i/ili projekta,
- namjena aktivnosti, programa i/ili projekta,
- nositelji aktivnosti, programa i/ili projekta i njihova odgovornost,
- način realizacije aktivnosti, programa i/ili projekta,
- vremenik aktivnosti, programa i/ili projekta,
- okvirni troškovnik aktivnosti, programa i/ili projekta,
- način njegova praćenja.

Školski kurikulum prema zakonu donosi Školski odbor do 7. listopada tekuće školske godine na prijedlog Nastavničkog vijeća, na temelju Nacionalnog okvirnog kurikuluma za predškolski odgoj te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje izdanog od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, srpanj 2011. godine.

2. OSNOVNI PODACI O ŠKOLI

Srednja škola Stjepana Sulimanca započela je s radom šk. god. 1999./2000. kao područni odjel Strukovne i Industrijsko-obrtničke škole iz Virovitice. Svoju samostalnu djelatnost škola obavlja u skladu s Aktom o osnivanju škole kojeg je donijela Skupština Virovitičko-podravske županije na svojoj sjednici održanoj 28. lipnja 2002. godine, (Klasa: 602-03/02-01/08, Urbroj: 2189/1-02-1).

29. travnja 2003. godine Rješenjem o početku rada Ministarstva prosvjete i športa (Klasa: 602-03/02-01/108, Urbroj: 532-02-02-02/7-03-6 od 29. travnja 2003.) započinje rad kao samostalna srednjoškolska ustanova za zanimanja u strukovnom području:

- ekonomija i trgovina za zanimanje upravni referent,
- poljoprivreda za zanimanje poljoprivredni gospodarstvenik i cvječar,

- osobne usluge za zanimanje frizer,

te općeobrazovnog dijela programa u dvojnomo sustavu u strukovnom području:

- ekonomija i trgovina za zanimanje prodavač,
- ugostiteljstvo i turizam za zanimanje kuhar JMO,
- strojarstvo, brodogradnja i metalurgija za zanimanje automehaničar JMO,

za koje je škola 19. svibnja 2003. godine od strane Ministarstva obrta, malog i srednjeg poduzetništva dobila Rješenje o odobrenju izvođenja naukovnog dijela programa za navedena zanimanja u dvojnomo sustavu obrazovanja (Klasa: UP/I 1333-02/02-02/20, Urbroj: 515-03-03-05).

9. svibnja 2006. godine škola je dobila od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Rješenja (Klasa: 602-03/06-05/00008, Urbroj: 533-09-06-03, od 9.5.2006. i Klasa: 602-03/05-05/00076, Urbroj: 533-09-06-04, 09.5.2006.) za zanimanja u strukovnom području:

- međustrukovno područje za zanimanje agroturistički tehničar, te
- ugostiteljstvo i turizam za zanimanje konobar JMO.

Od 11.03.2013. škola ima Rješenje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (Klasa: UP/I-602-03/13-05/00043, Urbroj: 533-21-13-0003) iz područja ugostiteljstva i turizma za zanimanje hotelijersko – turistički tehničar.

23. travnja 2019. godine škola je dobila od Ministarstva znanosti i obrazovanja Rješenje (Klasa: UP/I-602-03/19-05/00016, Urbroj: 533-05-19-0006, od 23.4.2019. za zanimanje u strukovnom području:

- strojarstvo, brodogradnja i metalurgija za zanimanje mehaničar poljoprivredne mehanizacije

30. ožujka 2020. godine škola je dobila od Ministarstva znanosti i obrazovanja Rješenje (Klasa UP/I-602-03/19-05/00077, Urbroj: 533-05-20-0004 , od 24.3.2020. za zanimanje u strukovnom području:

- ekonomija i trgovina za zanimanje poslovni tajnik

Od 23. svibnja 2008. Škola ima Rješenje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (Klasa: 602-07/07-03/00155, Urbroj: 533-09-08-0009) za obrazovanje odraslih:

Prekvalifikacija-dokvalifikacija u zanimanje:

- Komercijalist – IV. stupanj
- Prodavač – III. stupanj
- Kuhar – III. stupanj
- Poljoprivredni gospodarstvenik – III. stupanj

Za stjecanje zanimanja srednje stručne spreme i završetak započetog školovanja:

- Prodavač – III. stupanj
- Kuhar – III. stupanj
- Poljoprivredni gospodarstvenik – III. stupanj

Srednja škola Stjepana Sulimanca u Pitomači je započela svoj rad školske godine 1999./2000. kao područni odjel virovitičkih srednjih škola i to: Strukovne i Industrijsko-obrtničke škole. Kako su godine odmicala sve se više učenika upisivalo u našu školu, te su se 2003. godine, točnije 29. travnja, stekli uvjeti za osamostaljenje škole. Taj dan naša škola obilježava i kao svoj dan škole. 15. listopada 2012., rješenjem Trgovačkog suda u Bjelovaru škola je dobila novi naziv: Srednja škola Stjepana Sulimanca.

Ove školske godine školu pohađa 209 učenika raspoređenih u 15 razrednih odjela, od kojih su 7 kombinirani.

Učenici sa teškoćama u razvoju integriraju se u redovne odjele te se školuju po redovnom programu uz prilagodbu sadržaja ili po redovnom programu uz individualizirani pristup, ovisno o teškoćama i mogućnostima učenika.

Srednja škola Stjepana Sulimanca se nalazi u novoj, potpuno opremljenoj zgradi, u kojoj raspolažemo znatno povećanim prostorom i novom opremom što nam omogućuje kvalitetnu organizaciju nastave, vježba i praktične nastave u jednoj smjeni. Osim toga, u tijeku je dovršenje dokumentacije za sportsku i za konferencijsku dvoranu.

U sklopu škole djeluje Učenička zadruga "Kostanj", čija je osnovna zadaća poljoprivredna proizvodnja i plasman proizvoda na tržište.

Kako bi osigurali održivost ESF projekata u kojima je sudjelovala škola i njihov daljnji razvoj u budućnosti, uputili smo 17. rujna 2013. godine Agenciji za poljoprivredno zemljište zahtjev za davanje na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države bez javnog poziva. Radi se o površini od 23 hektara državnog poljoprivrednog zemljišta koje se nalazi u predjelu Banov brod, k.o. Pitomača II, dio katastarske čestice 8916 (na katastarskim planovima Geoportala navedeni su još stari brojevi prije izmjere 6695/2 i 6694), z.k.č.br. 7055/112/2, uz naš novi ekološki praktikum u Šašnatom polju. Navedeno zemljište Srednja škola je dobila na korištenje temeljem Ugovora o davanju na korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske bez javnog poziva od 30.03.2016.

Praktikum za praktičnu nastavu nalazi se unutar Regionalnog parka Mura-Drava koji je od 2012. godine u sastavu Rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav pod zaštitom UNESCO-a te je stoga idealno mjesto za potrebe edukacije u ekološkoj poljoprivredi. Na praktikumu je planirano formiranje pašnjaka, livada, voćnjaka, povrtnjaka, ribnjak, skloništa za životinje, staklenika, laboratorija, površine pod ljekovitim biljem i različitim vrstama ratarskih usjeva. Zbog izuzetno pogodne lokacije planiramo u budućnosti pretvoriti ovaj praktikum u Centar za edukaciju o održivim oblicima poljoprivrede i agroturizmu.

Za prostor ekološkog praktikuma izradili smo detaljni gospodarski plan ekološke proizvodnje, te u suradnji sa Udrugom ZMAG iz Zagreba izradili smo i detaljnu studiju, odnosno plan, kako ćemo ovaj prostor pretvoriti u Centar za edukaciju o održivim oblicima poljoprivrede i agroturizmu po načelima permakulture. Ideja je u Republici Hrvatskoj nova i inovativna, i ako bismo uspjeli realizirati samo dio te studije kroz buduće natječaje i EU fondove, stvorili bismo nešto uistinu jedinstveno.

Ovakvim uređenjem imanja, očekuje se povećanje prinosa i smanjenje potrebnog ulaganja u uzgoj biljnih kultura i domaćih životinja, te održavanja sustava obrade i pripreme. Takav sustav je zaokružen /cjelovit/ i umjesto da pojedine zone imaju samo jednu funkciju /u agrikulturi - samo jednu komercijalnu kulturu/, stvara se sinergija sustava, gdje svaka zona podržava onu drugu olakšavajući nam upravljanje, smanjujući potrebne energije za funkcioniranje i održavanje sustava, a agrikulturne zone pružaju nam uvjete za

promatranje i učenje o mnogim poljodjelskim, vrtlarskim, voćarskim, i na posljetku - permakulturnim vještinama. Uz obnovu postojećih građevina, planiramo izgradnju dodatnih objekata prema potrebama razvoja praktikuma. U prvoj fazi je realizirana obnova centralne građevine koja je u funkciji edukacije, dok će se ostale građevine obnoviti u slijedećoj fazi prema mogućnostima. Predvidjeti će se plan razvoja i obnove pojedinih građevina, te njihova rekonstrukcija u smislu energetske učinkovitosti i multifunkcionalnosti.

Osim objekata planira se izvedba jezera i prirodnog bazena. Jezero se planira izvesti u primarnoj funkciji ribnjaka, a rubovi se planiraju zasaditi varijacijama kultivara i autohtonih vrsta s jestivim i drugim svojstvima. Osim primarne funkcije, ono prikuplja i skladišti velike količine vode, a preljev će se koristiti u svrhu navodnjavanja vrta ili polja; reflektira sunčevu svjetlost prema stakleniku koji će se izgraditi u drugoj fazi razvoja, te time dodatno smanjuje potrebe za zagrijavanjem rasadnika. Uz sezonske kulture, žitarice i povrtnice, pored klasičnog voćnjaka uvest ćemo i druge dijelove terena pod jestivim, visokokaloričnim trajnicama - šumske vrtove, orašaste stablašice po rubovima imanja, itd. Naš gospodarski plan predviđa da ćemo ovakvim inovativnim pristupom osigurati školi dodatne vlastite prihode u iznosu od cca 150.000kn godišnje, koje bismo iskoristili za unaprjeđenje nastave, kurikuluma i razvoj praktikuma.

Kako bismo osigurali svojim nastavnicima i učenicima kvalitetno stručno usavršavanje Srednja škola Stjepana Sulimanca u ovoj školskoj godini sudjeluje kao partner u tri projekta prekogranične suradnje.

Škola aktivno sudjeluje u provođenju školskih preventivnih programa s ciljem prevencije zlostavljanja, zanemarivanja i neprihvatljivog ponašanja djece i mladeži, te pružanja direktne pomoći i podrške zlostavljanoj i zanemarenoj djeci i njihovim obiteljima. Međutim, smatramo kako nam za kvalitetniji rad na ovom području kronično nedostaje ljudskih kapaciteta i financijskih sredstava, te se namjeravamo uključiti u projekte koji bi nam osigurali potrebne kapacitete i resurse.

Praktična nastava ugostiteljskog posluživanja i kuharstva realizira se u ugostiteljskom objektu otvorenog tipa - Restoranu „Stara pivnica“ koji je u vlasništvu škole. Restoran se nalazi na Trgu kralja Tomislava 15 te radi kao ugostiteljski objekt otvorenog tipa u kojem su zaposleni o vlastitom trošku dva suradnika u nastavi: jedan konobar i jedna kuharica, a učenici koji izraze želju obavljaju praktični dio naukovanja u ovom školskom objektu. Restoran je uređen u rustikalnom stilu, te je - nakon provede SWOT analize i izrade detaljnog financijskog i poslovnog plana početkom 2013. God – konačno započeo poslovati pozitivno. Sukladno financijskom i poslovnom planu, u restoran smo u ljeto 2013., uložili oko 5.000 eura, te smo nabavili novu vanjsku terasu, popravili nekoliko kuhinjskih aparata, te smo okrećili sve prostorije restorana. Planiramo izgraditi natkrivenu zimsku terasu, te izgraditi montažni objekt – garažu, koji bi služio kao skladište pića i spremište za terasu. Na taj način uštedjeli bismo na najmu skladišnog prostora.

Srednja škola Stjepana Sulimanca posjeduje i praktikum za vinarstvo i enologiju, te praktikum za voćarstvo (voćnjak). U sklopu praktikuma za ekološku proizvodnju škola ima i svoj pčelinjak sa pet košnica te apisarij u školskom dvorištu, na čijem unaprjeđenju marljivo radi naša Pčelarska sekcija. Pčelarske proizvode ćemo putem školske zadruge plasirati na tržište, te dodatno pojačati prihode vlastitih financijskih sredstava.

Škola u suradnji sa Agronomskim fakultetom u Zagrebu proizvodi bijelo pjenušavo vino na bazi grožđa bijeli pinot i chardonnay iz školskog vinograda u omjeru 60:40. Pjenušavo vino proizvedeno je po klasičnoj metodi vrenja u boci pod nadzorom prof.dr.sc. Bernarda Kozine i dr.sc. Marka Karoglon, pod radnim nazivom „Aršanjska kapljica“. Kemijska i organoleptička analiza pjenušavog vina pokazala su da se radi o kvalitetnom pjenušavom vinu EXTRA BRUT. Škola u izgradnji ima predviđen kvalitetan prostor za vinski

podrum i enološki laboratorij za koji imamo osnovnu opremu. Ostalu opremu ćemo nabaviti kroz EU fondove. Trenutno radimo aplikacijski obrazac i izrađujemo plan edukacije i proizvodnje kvalitetnog bijelog pjenušavog vina. Namjeravamo napraviti jedinstveni enološki edukacijski centar u Virovitičko-podravskoj županiji za proizvodnju bijelog pjenušavog vina i na taj način potaknuti razvoj ovog nepravedno zapostavljenog dijela enološke ponude naše županije.

U svrhu kvalitetnije komunikacije sa roditeljima i učenicima, Škola je izradila kvalitetnu internetsku stranicu na kojoj roditelji i učenici mogu pronaći sve relevantne informacije (O kvaliteti naše internetske stranice svjedoči činjenica da su naše internetske stranice na Carnet-ovom CMS natjecanju "Skockajte web!" 2012 proglašene među deset najboljih u Hrvatskoj). Kako bismo ostvarili još kvalitetniju komunikaciju u skladu sa modernim trendovima, pokrenuli smo i Facebook stranicu škole, te namjeravamo u budućnosti pokrenuti i vlastitu radijsku emisiju, osnovati video i foto sekciju u školi, a u cilju još kvalitetnijeg informiranja javnosti o radu i djelatnosti škole.

U svrhu poboljšanja motiviranosti nastavnika i učenika kontinuirano ćemo raditi na izravnoj i neizravnoj povezanost između različitih institucionalnih okvirnih uvjeta u školi, motivacije nastavnika, motivacije za učenje učenika, kao i uvjeta u nastavi. Iako smo u zadnjih godinu dana kroz tri velika projekta financirana od strane EU uspjeli svojim nastavnicima pružiti kvalitetno stručno usavršavanje, smatramo da veliku poteškoću predstavlja kontinuirano permanentno stručno usavršavanje i razvoj, a za što su neophodna financijska sredstva. Stoga ćemo izraditi višegodišnji Školski razvojni plan unaprjeđenja, na osnovi Godišnjeg plana unaprjeđenja po prioritetnim područjima koja smo predvidjeli projektom samovrjednovanja i SWOT analizom.

REGIONALNI CENTAR KOMPETENTNOSTI „PANONIKA“

Od 2019. godine Srednja škola Stjepana Sulimanca radi u sklopu Regionalnog centra kompetentnosti „Panonika“ u podsektoru poljoprivrede. Uspostava centra kompetentnosti financirana je kroz dva projekta:

Prvi projekt se provodi u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020 u sklopu poziva za dodjelu bespovratnih sredstava UP.03.3.1.04 - Uspostava regionalnih centara kompetentnosti u strukovnom obrazovanju u (pod)sektorima: strojarstvo, elektrotehnika i računalstvo, poljoprivreda i zdravstvo. U sklopu ovog projekta Regionalnom centru kompetencija Panonika ukupno je odobreno čak 49.345.376,16 milijuna kuna, od čega Srednja škola Stjepana Sulimanca ima ukupno prihvatljivih 6.060.219,58kn za nabavu opreme, unaprjeđenje kurikuluma, razvoj novih programa, edukacije i troškove rada nastavnika.

Drugi projekt se provodi u sklopu Operativnog programa "Konkuretnost i kohezija", u sklopu Poziva KK.09.1.3.01 "Uspostava infrastrukture regionalnih centara kompetentnosti u strukovnom obrazovanju kao podrška procesu reforme strukovnog obrazovanja i osposobljavanja". Ovaj projekt je prošao uspješno 2. Fazu postupka dodjele bespovratnih sredstava, te je za njega donešena Odluka o financiranju. Projekt je ukupno vrijedan 30.000.000,00 kuna, od čega Srednja škola Stjepana Sulimanca ima ukupno prihvatljivih 3.262.985,29 kn za adaptaciju i rekonstrukciju poljoprivrednog praktikuma u Šašatom polju (Karaula).

Nositelj obadva projekta uspostave Regionalnog centra kompetentnosti „Panonika“ je Poljoprivredno-prehrambena škola, a partneri projekta su Požeško–slavonska županija, Srednja škola Stjepana Sulimanca, Prirodoslovna škola Karlovac, Ekonomska škola Požega, Veleučilište u Požegi, Kutjevo d.d., Udruga

učeničkih domova: Učenički dom Požega, Virovitica i Karlovac. Kroz centar izvrsnosti korisnici stječu najsuvremenija znanja u području poljoprivrede, primjenjiva u praksi i utječu na tehničko-tehnološki razvoj poljoprivredne proizvodnje, opću konkurentnost poljoprivrednih gospodarstava, razvoj ekološke proizvodnje, kontinentalni agroturizam i ruralni razvoj. Regionalni centar kompetentnosti doprinosi povećanju konkurentnosti poljoprivrede pružanjem znanja za poljoprivredu zasnovanu na suvremenim tehnologijama i suvremenim metodama uzgoja, obrade i plasmana proizvoda, povećanju kvalitete strukovnog obrazovanja, obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja te osiguranjem smještaja za korisnike.

3. CILJEVI I NAMJENA ŠKOLSKOG KURIKULUMA:

3.1 Cilj

Stvoriti prepoznatljivost škole kao odgojno – obrazovne ustanove koja svojim učenicima pruža mogućnost profesionalnog, intelektualnog i društvenog razvoja uz ostvarivanje strukovnih kompetencija kao pripreme za uključivanje u tržište rada, poduzetništva, nastavak školovanja na fakultetima i visokim učilištima.

Isto tako cilj nam je pripremiti mlade osobe da budu odgovorne i spremne na izazove cjeloživotnog učenja.

Sukladno načelima Nacionalnog okvirnog kurikulumu, cilj školskog kurikulumu je poticati kod učenika njegov osobni razvoj, te razvoj određenih temeljnih kompetencija, kao što su:

- Komunikacija na materinskom jeziku
- Komunikacija na stranim jezicima
- Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji
- Digitalna kompetencija
- Učiti kako učiti
- Socijalna i građanska kompetencija
- Inicijativnost i poduzetnost
- Kulturna svijest i izražavanje.

Specifičnost škole zahtjeva da se s učenicima paralelno radi na razvijanju kompetencija i sposobnosti karakterističnih za strukovno obrazovanje. Nakon završenog srednjeg strukovnog obrazovanja od učenika se očekuju odgojno – obrazovna postignuća primjerena razini stečene kvalifikacije, kao što su:

- Razvijene komunikacijske kompetencije
- Razvijene matematičke kompetencije
- Razvijene prirodoslovske i društveno – humanističke kompetencije
- Razvijene informatičko – komunikacijske kompetencije
- Razvijena tehničko – tehnologijska kompetencija
- Razvijena svijest o važnosti poduzetničkog promišljanja
- Razvijene stvaralačke sposobnosti i kritičko mišljenje
- Razvijena svijest prema osobnom zdravlju i zdravlju svoje okoline
- Razvijene socijalne kompetencije
- Razvijena ekološka svijest

Ostvarivanje pojedinih razina kompetencija ovisno je o razvojnom stanju učenika (predznanje iz osnovne škole, mogućnosti, sposobnosti učenika, interes za pojedina područja obrazovanja i sl.) te razini strukovnog odgoja i obrazovanja.

U sklopu svih predmeta i aktivnosti realizirat će se određeni interdisciplinarni sadržaji s ciljem poticanja osobnog i socijalnog razvoja učenika te poticanja poduzetničkog promišljanja. Težimo poučavanju učenika kako da postanu osobe osposobljene za život i rad u stalno promjenljivim uvjetima, za aktivno i odgovorno sudjelovanje u društvenom životu i demokratskom razvoju. Poštujući individualnost i interese svakog učenika nastojat ćemo razvijati odgovornost za vlastito ponašanje i život, samopouzdanje, i komunikativnost. Cilj nam je podučiti osobu odgovornu prema prirodi i okolišu, prema vlastitom zdravlju i zdravlju drugih, osposobljenu za cjeloživotno učenje i obrazovanje, poduzetnu i spremnu odgovorno

prihvatiti svoju ulogu u demokratskom društvu. Spomenute ciljeve ostvarivat ćemo kroz međupredmetne teme:

- Osobni i socijalni razvoj
- Zdravlje, sigurnost i zaštita okoliša,
- Učiti kako učiti
- Poduzetništvo
- Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije
- Građanski odgoj i obrazovanje
- Zdravstveni odgoj

3.2 Namjena prema sudionicima

3.2.1. Učenici:

- uspješnost u nastavi kako općeobrazovnih sadržaja tako i strukovnih sadržaja
- uspješnost na kontrolnim i nacionalnim ispitima
- uspješnost na ispitima državne mature učenika koji se prijave za polaganje spomenutih ispita
- uspješnost na natjecanjima
- kroz provedbu kurikuluma prepoznavanje sklonosti i kompetencija učenika te njihovo motiviranje na daljnji razvoj kroz dodatnu nastavu i izvannastavne i izvanškolske aktivnosti.

3.2.2. Nastavnici:

- razvijanje timskog rada i kreativnosti
- razvijanje sklonosti ka inovativnosti u nastavi
- razvijanje suradnje nastavnika sa sudionicima iz lokalnog i društvenog i gospodarskog okruženja kroz prilagodbu predmetnih kurikuluma njihovim potrebama
- razvijanje svijesti o široj društveno korisnoj ulozi škole
- motiviranje za konstantno stručno usavršavanje

3.2.3. Roditelji:

- poticanje suradničkih odnosa škole i roditelja
- razvijanje pozitivnih stavova prema školi kao nositelja pozitivnih aktivnosti u okruženju
- uključivanje roditelja u aktivnosti i projekte škole
- educiranje roditelja, podrška i poticanje prema uspješnijem i kvalitetnijem roditeljstvu

3.2.4. Škola:

- stvaranje prepoznatljivosti škole u širom društvenom okruženju te pozitivne slike škole kao ustanove u koju učenici rado upisuju.
- stvaranje ozračja poštovanja i samopoštovanja kao temelja za ugodno radno ozračje djelatnika i učenika
- poticanje kritičkog mišljenja i razvijanje pozitivnih stavova

3.2.5. Društveno okruženje:

- suradnja s lokalnom i regionalnom upravom i samoupravom, državnim institucijama i službama, strukovnim udrugama te gospodarstvom u smislu razvoja i nadogradnje kurikuluma
- otvorenost spram novih ideja s ciljem poboljšanja školskog kurikuluma s obzirom na nadolazeće potrebe okruženja
- uključivanje gospodarskih i društveno političkih sudionika u aktivnosti i projekte škole.

4. VIZIJA I MISIJA ŠKOLE

4.1. VIZIJA

Srednja škola Stjepana Sulimanca u Pitomači želi postati odgojno-obrazovana ustanova prepoznatljiva u okruženju kao dinamična organizacija otvorena prema inovacijama i razvijanju suradničkih odnosa između nastavnika, učenika, roditelja te lokalne zajednice, poglavito u područjima rada turizam i ugostiteljstvo, poljoprivreda te ekonomija, trgovina i poslovna administracija.

Kroz izborni i fakultativni dio školskog kurikulumu i uz usku suradnju s lokalnom upravom i samoupravom te gospodarstvom želimo stvarati programe koji će zadovoljiti interese učenika i roditelja ali i potrebe gospodarstva u budućnosti. Kao dio Regionalnog Centra kompetentnosti "PANONIKA", naša škola će i dalje raditi na razvijanju inovativnosti u poljoprivredi, ruralnom turizmu i ugostiteljstvu.

4.2. MISIJA

- stvoriti prepoznatljivosti škole kao ustanove u kojoj se modernim metodama poučavanja, individualiziranim pristupom i drugim inovativnim oblicima nastave obrazuju i odgajaju učenici koji nakon završetka školovanja stječu kompetencije koje im omogućuju aktivno uključivanje na tržište rada ili nastavak školovanja. Želimo obrazovati samouvjerene mlade ljude spremne na poduzetničke pothvate i cjeloživotno učenje.

- osigurati kadrovske, materijalne i tehničke uvjete za što veću interakciju teoretske i praktične nastave kako kroz redovnu praktičnu nastavu u školi tako i kroz niz izvannastavnih aktivnosti i projekata kroz koje ćemo poticati poduzetnički duh naših učenika

- pojačati promidžbene aktivnosti kroz suradnju s roditeljima, O. Š. u okruženju i s gospodarstvom uz maksimalno korištenje web stranice škole i ostalih medija

- stvoriti prepoznatljivu školu kroz pojačani rad učeničke zadruge i uvođenje izbornih programa specifičnih za našu školu i zanimanja za koje se naši učenici obrazuju

- njegovati timski rad nastavnika i vanjskih dionika poglavito na izradi i implementaciji projektnih prijedloga kojima se uvode inovacije u nastavu te materijalno i tehnički obogaćuje portfelj škole a samim tim i lokalne zajednice.

Rezultati SWOT analize i predviđeni godišnji planovi unaprjeđenja po prioritetnim područjima pokazuju da je neophodno:

- osigurati što veći broj suradnika u nastavi za sve učenike koji ispunjavaju kriterije, jer je iz godine u godinu sve veći broj učenika s teškoćama.

- izgraditi sportsku dvoranu a tijekom je i izrada dokumentacije za izgradnju športske dvorane. Projekt je uvršten u financiranje iz europskih socijalnih fondova.

- postoji dobra suradnja s drugim školama i lokalnom zajednicom, te potrebno je i dalje raditi na podjednako dobroj ili još boljoj suradnji s prijašnjim i novim partnerima.

- ponosni smo na uspostavljanje novog praktikuma za praktičnu nastavu učenika strukovnih zanimanja u poljoprivredi i smatramo da će praktikum će osigurati dugoročno održavanje stručne prakse za učenike sve tri škole partnera u projektu (s intencijom uključivanja i drugih škola). Potrebno je i dalje raditi na modernizaciji školskog praktikuma, i osiguravanju boljih uvjeta vezanih za mehanizaciju koja se koristi u praktikumu.

- škola sudjeluje u brojnim projektima, čiji je cilj osnaživanje nastavnika za razvoj pristupa „bottom-up“ kako bi učenicima osigurali stjecanje modernih kompetencija i pristup najnovijim tehnologijama, tako povećali zapošljivost učenika i relevantnost njihovih kvalifikacija na tržištu rada. Važan cilj provedenih projekata je također razvoj i provedba partnerstva strukovnih škola s poduzećima koji će omogućiti

nastavnicima strukovnih predmeta pristup suvremenim tehnologijama i najnovijim dostignućima u industriji. Krajnji korisnici su učenici strukovnih škola kojima će se omogućiti suvremena i učeniku usmjerena nastava. Razvoj i provedba novih partnerstava između strukovnih škola i poduzeća, osim što će omogućiti nastavnicima stručno usavršavanje u realnom sektoru, omogućit će i da se učenicima ponudi raznovrsnija praksa u većem broju tvrtki. Projekt doprinosi održivom razvoju i zaštiti okoliša jer je fokusiran na ekološku poljoprivredu prepoznatu kao koncept koji može unaprijediti kvalitetu života i osigurati održivi gospodarski razvitak ruralnih područja. Povećanjem kompetencija nastavnika i učenika u segmentu ekološke poljoprivrede, obnovljivih izvora energije i održivog razvoja, te njihovim obrazovanjem za praktičnu primjenu iste stvaraju se pojedinci koji su svjesni važnosti potrebe održivog razvoja i kao takvi mogu i žele doprinijeti zaštiti okoliša u poslu kojim se bave. Projekt doprinosi promicanju načela dobrog upravljanja jer uključuje suradnju sa socijalnim partnerima: poslodavci, posebno mala i srednja poduzeća, lokalna samouprava i drugi subjekti koji su u projektu uključeni u analizu potreba tržišta rada, te u dogovaranja višegodišnje suradnje u osiguravanju stručnog usavršavanja za nastavnike i u osiguravanju praktične nastave učenicima strukovnih škola partnera.

- potrebno je osigurati mogućnost unaprjeđenje kompetencija učenika kroz stjecanje iskustva tijekom stručne prakse u zemljama EU, unaprjeđenje njihovih stručnih kompetencija i specifičnih stručnih znanja, upoznavanju novih, sofisticiranijih tehnologija i temelja učinkovite organizacije rada
- potrebno je raditi na unaprjeđenju kompetencija nastavnika s posebnim naglaskom na njihove metodičke, pedagoške i jezične kompetencije, te stručna znanja što se može osigurati kroz realizaciju Erasmus+ projekta mobilnosti, projekta međunarodne suradnje škola, te projekte prekogranične situacije
- škola aktivno sudjeluje u provođenju školskih preventivnih programa s ciljem prevencije zlostavljanja, zanemarivanja i neprihvatljivog ponašanja djece i mladeži, te pružanja direktne pomoći i podrške zlostavljanoj i zanemarenoj djeci i njihovim obiteljima. Međutim, smatramo kako nam za kvalitetniji rad na ovom području kronično nedostaje ljudskih kapaciteta i financijskih sredstava.

4.3. TEMELJNE VRIJEDNOSTI:

1. **ZNANJE** - stjecanje trajnog i primjenjivog znanja te osposobljavanje učenika za cjeloživotno učenje i osobni razvoj. Učenici će stjecanjem novih znanja, vještina i kompetencija biti uspješniji u obavljanju svojih radnih zadataka i lakše će se prilagoditi zahtjevima radne okoline.
2. **SIGURNOST** – škola kao sredina koja će svakom učeniku omogućiti da se osjeća prihvaćeno, sigurno i zadovoljno, koja će razvijati sve njegove potencijale, u kojoj će se voditi računa o njegovim kvalitetama i mogućnostima i gdje će se učenik osposobljavati za samostalan i odgovoran život.
3. **TOLERANCIJA I SURADNJA** - stvarati zajedničke ciljeve, njegovati međusobnu komunikaciju, razvijati suradničke odnose. Na taj način Škola i roditelji će preuzeti odgovornost za razvoj naše škole.

5. STRATEGIJA INTERNACIONALIZACIJE

Škola ima izrađenu Strategiju internacionalizacije za razdoblje 2021.-2025., a koja predstavlja nastavak Europske razvojne strategije i definira strateške ciljeve škole vezane uz međunarodnu suradnju i razvoj. Strategija internacionalizacije je ujedno i Razvojni plan škole, te je sastavni dio Kurikuluma i detaljno definira strategiju razvoja škole, s ciljevima, rokovima i zadacima. Strategija internacionalizacije je ujedno i poslovni plan škole, te zbog čuvanja poslovnih tajni i konkurentnosti na tržištu nije javno dostupan dokument.

6. PLAN POBOLJŠANJA MATERIJALNIH UVJETA RADA ŠKOLE

KRATKOROČNI CILJEVI

- Nabava radioničke opreme za automehaničarski praktikum
- Ishođenje glavnog projekta i građevinske dozvole za Centar kompetentnosti
- Nabava poljoprivredne mehanizacije za Centar kompetentnosti

DUGOROČNI CILJEVI

5.2. Kapitalni projekti: izgradnja školske športske dvorane i izgradnja konferencijske dvorane.

Nova školska zgrada nije pripremljena za izvođenje nastave TZK unutar zgrade. Iako postoji školsko igralište, njegova iskoristivost je ograničena vremenskim uvjetima. Stoga je planirana izgradnja sportske dvorane. U siječnju 2013. su potpisani ugovori za izradu idejnog i glavnog projekta sportske dvorane, do srpnja 2013. Izrađena je projektna dokumentacija odnosno, glavni projekt. Općina Pitomača nastoji od tada ishoditi građevinsku dozvolu. Proces je još uvijek u fazi sređivanja imovinsko-pravnih odnosa. Zajedno s novom zgradom Srednje škole Stjepana Sulimanca činit će novi odgojno – obrazovni kompleks koji će biti jedan od najsuvremeniji i najboljih u Republici Hrvatskoj. Osim športske dvorane, škola je izradila idejno rješenje za konferencijsku i multimedijalnu dvoranu. Ove školske godine u planu je izrada glavnog projekta i ishođenje građevinske dozvole, kako bi se ista mogla prijaviti na financiranje iz nekog od EU fondova.

7. ŠKOLSKI PREVENTIVNI PROGRAMI I ŠKOLSKI PROJEKTI STRUČNIH SURADNIKA

AKTIVNOST	CILJ	NAMJENA	NOSITELJ	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME AKTIVNOSTI	TROŠKOVNIK
Školski preventivni program suzbijanja zlouporabe droga	Smanjiti interes mladih za eksperimentiranjem i uzimanjem sredstava ovisnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Prevencija uzimanja sredstava ovisnosti treba prvenstveno biti usmjerena na razvoj samopoštovanja i zadovoljstva sobom, a ne smije se temeljiti na strahu od mogućih posljedica uzimanja sredstava ovisnosti: • učenici trebaju razviti zadovoljstvo sobom • ovisnosti ne smiju doživljavati kao afirmaciju svoga «ja» • roditeljima treba pružiti podršku i stručnu pomoć u odgoju djece • edukaciju o ovisnostima treba provesti na pristupačan način • voditi brigu o otkrivanju ovisnika kako bi se pokušalo zaustaviti moguće nove ovisnike 	Psihologinja Školski tim za provođenje preventivnih programa Razrednici	Smanjenje interesa mladih će se provoditi kroz nespecifične oblike rada i preventivne mjere te specifične preventivne mjere poput obilježavanje mjeseca borbe protiv ovisnosti, tribine, izložbe, kvizove, individualni savjetodavni rad	Tijekom školske godine	Troškovi materijala (hamer, papir za fotokopiranje, toner za printer i sl.)
Projekt „Zdrav za 5“	Smanjiti interes mladih za eksperimentiranjem	<ul style="list-style-type: none"> • Prevencija uzimanja sredstava ovisnosti treba prvenstveno biti usmjerena na razvoj samopoštovanja i 	Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“	Predavanja za učenike 1. razreda	Proljeće 2024.	-

	i uzimanjem sredstava ovisnosti	zadovoljstva sobom, a ne smije se temeljiti na strahu od mogućih posljedica uzimanja sredstava ovisnosti:	Psihologinja			
Program preventivnih aktivnosti u suzbijanju trgovanja ljudima	Edukacija mladih usmjerene poboljšanju njihovih socijalnih vještina, uspješnijem donošenju odluka i rješavanju problema, razvijanju samopoštovanja stvaranja pozitivne slike o sebi	Naučiti učenike kako: - prepoznati nepravdu, neravnopravnost, stereotipe, predrasude, rasizam - razviti znanja i sposobnost reagiranja na gore navedeno Razviti: - znanja - vještine - stavove i vrijednosti	PU Virovitica Psihologinja Razrednici	Program će se provoditi kroz rad u pedagoškim radionicama na satovima razrednog odijela u završnim razredima	Veljača – ožujak 2024.	Troškovi materijala (hamer, papir za fotokopiranje, toner za printer i sl.)
Samoregulirano učenje radionice za učenike	Osvijestiti važnost samoreguliranog učenja za postizanje školskog uspjeha	Poučiti učenike efikasnim strategijama koje olakšavaju učenje Osvijestiti važnost samoreguliranog učenja u cjeloživotnom učenju	Psihologinja	Program će se provoditi kroz rad u pedagoškim radionicama na satovima razrednog odijela u prvim razredima	Listopad – studeni 2023.	Troškovi materijala (papir za fotokopiranje, toner za printer i sl.)
Projekt: „ŠTO NAM TREBA ZA SREĆU?“ u	Promoviranje pozitivnog sustava vrijednosti,	Poučiti učenike o važnosti očuvanja mentalnog zdravlja	Psihologinja	Projekt će se provoditi kroz radionice i izložbu učeničkih radova. Projekt je predviđen	Veljača 2024.	Troškovi materijala (papir za

sklopu tjedna psihologije	osvještavanje važnosti optimizma i osjećaja sreće za očuvanje mentalnog zdravlja	Potaknuti učenike na izgradnju vlastitog sustava vrijednosti s naglaskom na pozitivne vrijednosti		za sve zainteresirane učenike iz svih razrednih odjeljenja.		fotokopiranje, toner za printer i sl.)
Projekt „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“	Cilj je projekta u specifičnoj edukaciji mladih o štetnosti pijenja alkohola i u pomoći mladima da razvijaju korisne i zdrave životne vještine usmjerene zdravlju	Osnaživanje i motivacija učenika u samozaštitnim ponašanjima osvještavanjem rizika od pijenja alkoholnih pića, te izgradnja bolje samokontrole usmjerene izbjegavanju rizika i edukacija učenike	Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Psihologinja Razrednici	Projekt će se provoditi kroz edukacije za učenike škole u dogovoru sa Zavodom za javno zdravstvo	Rujan – prosinac 2024.	Troškovi materijala (hamer, papir za fotokopiranje, toner za printer i sl.) Naknada za koordinатора ŠPP-a
Projekt „CARING“	Cilj projekta je osvijestiti rodnu dimenziju nasilja nad mladima u školama i preispitati društvene norme provedbom preventivnog programa	Senzibilizacija učenika za nužne promjene nejednakih i štetnih rodni odnosa moći, te osnaživanje za razvoj rješenja navedenih društvenih problema samostalnim djelovanjem	Hrabri telefon Psihologinja Pedagoginja	Projekt će se provoditi kroz edukacije za učenike, nastavnike, stručnu službu i roditelje, te uključivanje lokalne i stručne zajednice	Tijekom školske godine 2023./24. i 2024./25.	Troškovi materijala (hamer, papir za fotokopiranje, toner za printer i sl.) Naknada za FACILITATORE
Međupredmetne teme: - Zdravlje	Osvijestiti među učenicima, roditeljima i	Naučiti učenike kako odgovornim ponašanjem prema sebi i drugima mogu utjecati na svoj život, svijet oko	Psihologinja Razrednici Predmetni nastavnici	Program će se realizirati prema razrađenom	Tijekom školske godine	Troškovi materijala (hamer, papir

<ul style="list-style-type: none"> - Građanski odgoj i obrazovanje - Učiti kako učiti - Osobni i socijalni razvoj - Poduzetništvo - Održivi razvoj - Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije 	<p>nastavnicima važnost pojedinih međupredmetnih tema, te preventivno djelovati na određena područja u svakodnevnom životu učenika</p>	<p>sebe, svoje zdravlje i međuljudske odnose.</p>		<p>kurikulumu međupredmetnih tema</p>		<p>za fotokopiranje, toner za printer i sl.)</p>
<p>Provedba edukativnih i humanitarnih aktivnosti, slanje izvješća UNICEF-u, uplaćivanje donacija.</p>	<p>Razviti osjećaj suosjećanja i solidarnosti učenika prema vršnjacima u Africi kojima je potrebna pomoć. Poticati timski rad kod učenika. Prikupiti nešto novca minimalnom</p>	<p>Osvijestiti učenike o nedostatku mogućnosti za normalnim obrazovanjem u Africi.</p>	<p>Učenici škole sa svojim razrednicima i pedagoginjom</p>	<p>Formirati grupe i podijeliti zadatke. Obilježiti značajne datume. Sakupiti i uplatiti novčana sredstva.</p>	<p>Tijekom školske godine</p>	<p>-</p>

	donacijom prema mogućnostima učenika i ostalih koji se žele priključiti donaciji.					
Provedba edukativnih aktivnosti s ciljem obilježavanja datuma važnih za prevenciju.	Osvijestiti važnost određenih preventivnih tema za edukaciju učenika	Senzibilizacija učenika za pojavu i prepoznavanje neželjenih oblika ponašanja poput vršnjačkog i obiteljskog nasilja, zloupotrebe sredstava ovisnosti i sl.	Psihologinja Vijeće učenika Zainteresirani učenici	Program će se provoditi kroz obilježavanje datuma važnih za prevenciju poput: „Dana borbe protiv nasilja nad ženama“, „Mjeseca borbe protiv ovisnosti“, „Dan ružičastih majica“ i sl.	Tijekom školske godine	-

8. ŠKOLSKI KURIKULUM ZA AKTIVNOSTI U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI

AKTIVNOST	ODGOJNO – OBRAZOVNI CILJEVI	NAMJENA AKTIVNOSTI	NOSITELJI AKTIVNOSTI	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME REALIZACIJE	NAČIN VREDNOVANJA I POSTIGNUTI REZULTATI	DETALJAN TROŠKOVNIK
MREŽIN ČITATELJSKI IZAZOV – projekt <i>Hrvatske mreže školskih knjižničara</i>	Poticati na čitanje nelektirnih djela, poticati na stvaranje osobnog kritičkog stava, razvijati naviku čitanja kao važne komponente u procesu učenja.	Namijenjene zainteresiranim učenicima.	Knjižničarka, zainteresirani učenici, Knjižničarska družina.	Sve etape projekta popraćene su na Facebook stranici projekta.	Tijekom školske godine.	U školskoj se godini čita 10 djela, učenici samostalno odabiru knjigu tematski vezanu uz stihove, nakon čega pišu kraći osvrt i dobivaju digitalnu značku.	Troškove snosi školska knjižnica.
15. listopada – 15. studeni 2023. MJESEC HRVATSKE KNJIGE	Razviti ljubav prema knjizi i čitanju. Potaknuti učenike da svakodnevno odvoje vrijeme za čitanje i time steknu naviku čitanja. Ukazati na dobit čitanja.	Aktivnosti vezane za <i>Mjesec hrvatske knjige</i> namijenjene su svim članovima knjižnice.	Nastavnici hrvatskoga jezika, knjižničarka, predmetni nastavnici, Knjižničarska družina, stručna suradnica psihologinja.	U <i>Mjesecu hrvatske knjige</i> održat će se edukativne radionice s ciljem poticanja čitanja.	15. listopada – 15. studeni 2023.	Čitajući književna djela učenici će obogatiti rječnik, razviti ljubav prema knjizi i čitanju što će pridonijeti boljim rezultatima nastavi hrvatskoga jezika i književnosti, ali i osobnom razvitku.	Materijali za radionicu i izradu plakata iz školske knjižnice.

MREŽA ČITANJA – projekt <i>Hrvatske mreže školskih knjižničara</i>	Poticanje čitanja i kreativnosti	Aktivnosti su namijenjene zainteresiranim učenicima.	Knjižničarka, zainteresirani učenici, Knjižničarska družina.	Učenici će pročitati zadane knjige i sudjelovati u tri razine natjecanja te će izraditi multimedijски uradak.	Tijekom školske godine	Čitajući odabrana djela, a objedinjena temom <i>U mreži odrastanja – prepreke i izazovi</i> učenici će razvijati čitalačke vještine i kreativnost.	Troškove će snositi škola i školska knjižnica.
13. listopada 2023. DAN ZAHVALNOSTI ZA PLODOVE ZEMLJE 16. listopada 2023. SVJETSKI DAN HRANE 20. listopada 2023. DAN JABUKA	Upoznavanje učenika s važnosti zdrave prehrane, priprema i uzgoj zdravih namirnica.	Aktivnost je namijenjena svim zainteresiranim učenicima.	Knjižničarka, nastavnici poljoprivrednog aktiva.	Učenici će prikupiti materijale i postaviti izložbu.	Listopad 2023.	Učenici će potaknuti ostale učenike i profesore da svakodnevno jedu jabuke, ali i ostalo voće naročito iz ekološke proizvodnje.	Učenici će potrebne namirnice, materijal i sl. donijeti od kuće u dogovoru s predmetnim nastavnicima. Troškove radionice snosit će škola.
Siječanj 2024. Traženje zaposlenja: zamolba, životopis, intervju.	Uputiti učenike na načine traženja posla, pisanja zamolbi, priprema za intervju.	Aktivnost je namijenjena svim zainteresiranim učenicima završnih razreda.	Knjižničarka, pedagoginja, nastavnici hrvatskog jezika, razrednici.	Učenici će pisati zamolbe i životopise, pretraživati internetske stranice s ponudama poslova.	Siječanj 2024.	Učenici će dobiti uvid na koji način tražiti posao te kako se prijaviti na natječaj za posao.	Troškove će snositi školska knjižnica.
11. veljače 2023. DAN SIGURNIJEG INTERNETA	Uputiti učenike u pojmove računalne i virtualne	Aktivnost je namijenjena svim	Knjižničarka, nastavnici	Radionice o sigurnosti na mreži, izrada plakata.	11. veljače 2023.	Učenici će dobiti informacije kako sigurno koristiti	Troškove će snositi školska knjižnica.

	sigurnosti te načine sigurnog komuniciranja na mreži.	zainteresiranim učenicima.	informatike i računalstva.			Internet i društvene medije, te kako zaštititi privatnost na internetu.	
14. veljača 2023. VALENTINOVO	Poticati učenike na važnost emocija u životu, humanost i brigu o drugima.	Aktivnost je namijenjena zainteresiranim učenicima svih razreda.	Knjižničar, pedagoginja.	Učenici , knjižničarska družina, knjižničarka, i drugi zainteresirani	Veljača 2023.	Učenici će razvijati suradništvo, maštu i kreativnost.	Materijal za izradu plakata bit će korišten iz školske knjižnice.
11. – 17. ožujak 2023. DANI HRVATSKOG JEZIKA	Potaknuti učenike na razumijevanje bogatstva i ljepote materinskog jezika, te posebnosti naših narječja i pisma.	Aktivnost je namijenjena zainteresiranim učenicima svih razreda.	Knjižničarka, profesori hrvatskoga jezika.	Učenici će prirediti prigodnu izložbu za našu školu.	11. – 17. ožujak 2023.	Učenici će biti prigodno nagrađeni za sudjelovanje.	Materijal za izradu plakata bit će korišten iz školske knjižnice.
19. – 22. travnja 2023. U IŠČEKIVANJU USKRSA	Upoznati učenike sa značenjem Uskrsa i Korizme.	Knjižničarska družina, svi zainteresirani nastavnici i učenici.	Vjeroučitelj, knjižničar, Knjižničarska družina, predmetni profesori.	Prigodno uređenje prostora škole.	19. – 22. travnja 2023.	Učenici će razvijati suradništvo, maštu i kreativnost.	Učenici će donijeti potreban materijal za izradu pisanica i ukrasa, dodatne troškove pokrit će škola.
9. svibanj 2023. DAN EUROPE	Upoznati učenike s začecima EU i idejom o	Knjižničarka, knjižničarska družina, profesori ekonomske	Aktivnost je namijenjena svim zainteresiranim	Izrada plakata i letaka.	Svibanj 2023.	Učenici će osvijestiti važnost članstva u EU	Materijal za izradu plakata bit će

	ujedinjavanju država Europe.	i pravne grupe predmeta.	učenicima i nastavnicima.			konkretno na primjerima koji su važni za mlade.	korišten iz školske knjižnice.
DAN ŠKOLE I DANI OTVORENIH VRATA – travanj/svibanj 2023.	Proslaviti Dan škole i Dane otvorenih vrata radionicama i izložbama. Prezentiranje škole budućim učenicima i upoznavajući ih s aktivnostima koje se odvijaju u školi, ali i programom koji nudi naša škola.	Aktivnosti su namijenjene svim učenicima naše škole i svim potencijalnim učenicima i njihovim razrednicima kao i roditeljima.	Aktivnosti se ostvaruju kroz rad i trud svih zaposlenika naše škole i učenika.	Svi zaposlenici škole.	travanj/svibanj 2023.	Učenici će biti pohvaljeni i nagrađeni za trud koji su uložili prezentirajući našu školu.	Troškove snose učenici i škola.
Projekt POSVOJI PISCA – šk.god.2022./2023.	U dogovoru s profesoricom učenici će pronalaziti sve relevantne informacije o odabranom piscu, prikupiti materijale o njemu i prirediti prigodnu izložbu.	Knjižničarska družina, svi zainteresirani nastavnici i učenici.	Knjižničarka, prof. Ana Jakupec - Rakijašić	Radionica, istraživački rad.	Tijekom šk. god. 2022./2023.	Učenici će se upoznati s različitim izvorima znanja te tehnikama pretraživanja tiskanih i elektroničkih izvora znanja.	Materijal za izradu plakata bit će korišten iz školske knjižnice.

Projekt SVI JEDNAKI SVI RAZLIČITI – šk.god.2022./2023.	Radionice iz tematike ljudskih prava: diskriminacija, problemi azilanata, nedostupnost obrazovanja, siromaštvo, aktivisti ljudskih prava u 20.st.	Knjižničarska družina, svi zainteresirani nastavnici i učenici.	Pedagoginja, prof. Vlatka Vrban, knjižničarka Psihologinja	Radionica, istraživački rad.	Tijekom šk. god. 2022./2023.	Učenici će biti upoznati s nekim od aktualnih temama s područja ljudskih prava i sloboda, te upoznati život i rad nekih od poznatih boraca za ljudska prava.	Materijal za izradu plakata i materijali za radionice bit će korišteni iz školske knjižnice.
PROGRAM INFORMACIJSKE PISMENOSTI – radionice	Radionice su namijenjene učenicima svih razreda kako bi naučili koristiti literaturu u izradi seminarskih radova i pisanju referata.	Svi razredi škole.	Knjižničarka, nastavnici informatike.	Korištenjem računala u multimedijalnoj učionici uz literaturu.	Od listopada 2022. do svibnja 2023.	Učenici će samostalno uz naputke nastavnika u budućim razredima znati koristiti se literaturom i računalom vezano za izradu školskih radova.	Troškove će snositi školska knjižnica.
Škola ambasador europskog parlamenta	Cilj radionica je informirati učenike o Europskoj uniji, ali i upoznati ih s mogućnostima koje oni imaju kao građani unutar	4.a razred	Knjižničarka, prof. Vlatka Vrban	Radionica, istraživački rad, priručnik Aktivno učenje o Europskoj uniji	Tijekom školske godine	Učenici će uz vodstvo nastavnice i knjižničarke obraditi teme vezane za europski parlament te svoj rad analogno i	Troškove će snositi škola.

	Europske unije, kako bi se podigla razina svijesti.					digitalno predstaviti svima zainteresiranim	
--	---	--	--	--	--	---	--

9. PROGRAM IZVANNASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI ILI PROJEKTA AKTIVA HRVATSKOG JEZIKA

AKTIVNOST	CIJLJ	NAMJENA	NOSITELJ	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME AKTIVNOSTI	TROŠKOVNIK
MJESEC HRVATSKE KNJIGE	- razvijati ljubav prema knjizi i čitanju - potaknuti učenike da svakodnevno odvoje vrijeme za čitanje i time steknu naviku čitanja	Čitajući književna djela učenici će obogatiti rječnik, razviti ljubav prema knjizi i čitanju što će pridonijeti boljim rezultatima nastavi hrvatskoga jezika i književnosti, ali i osobnom razvitku.	Ana Jakupec- Rakijašić Sylwia Nasilowska- Blažok	Predavanje o važnosti čitanja Održavanje kreativne radionice Posjet Pučkoj knjižnici i čitaonici Suradnja s nastavnicima i učenicima Osnovne škole Petra Preradovića Pitomača	15. listopada- 15. studenoga	
DANI HRVATSKOGA JEZIKA	- osvijestiti potrebu njegovanja hrvatskog jezika - osvijestiti važnost poznavanja hrvatskoga jezika i znanja o njemu kao općega kulturnoga dobra - razvijati poštovanje prema jeziku te njegovu važnost u određivanju nacionalnog identiteta	- upoznati učenike s najznačajnijim povijesnim događajima u afirmaciji hrvatskoga standardnoga jezika - upoznati učenike s najvažnijim dokumentima koji su odredili razvoj hrvatskoga jezičnog standarda	Ana Jakupec – Rakijašić	istraživanje i izrada plakata	3. mjesec	troškovi papira za plakat

DAN HRVATSKE KNJIGE	<ul style="list-style-type: none"> – razvijati čitalačke sposobnosti učenika – razvijati ljubav prema knjizi – upoznati učenike s značajem čitanja za emocionalni i obrazovni razvoj čovjeka – poticati učenike na samostalno čitanje – razvijati kulturu čitanja 	<ul style="list-style-type: none"> – Upoznati učenike s najznačajnijim događajima u razvoju hrvatske književnosti – upoznat učenike s najvažnijim djelima hrvatske književnosti 	Ana Jakupec – Rakijašić	izrada plakata	4. mjesec	troškovi papira za izradu plakata
IZVANNASTAVA AKTIVNOST POSJET KAZALIŠTU-DASKE KOJE ŽIVOT ZNAČE	<ul style="list-style-type: none"> – upoznati učenike s različitim mogućnostima interpretacije istog teksta – razvijati ljubav prema kazališnoj umjetnosti – osvijestiti potrebu kulturnog razvoja čovjeka kroz praćenje suvremenih događaja na području umjetnosti 	<ul style="list-style-type: none"> – motivirati učenike za čitanje dramskih književnih djela – povezivanje različitih umjetnosti (glazba, ples, pokret) – poticanje interesa za kazališnu umjetnost 	Ksenija Petrincec	posjet kazalištu	tijekom nastavne godine	troškove ulaznica snose učenici
IZVANNASTAVA AKTIVNOST	<ul style="list-style-type: none"> – ovladati u pisanju jezičnom normom i rječnikom te obilježjima složenih funkcionalnih i stvaralačkih, zadanih i samostalno 	<ul style="list-style-type: none"> – razvijati kod učenika interes za praćenje svih školskih događanja te osjećaj pripadnosti školi koju polaze 	Ksenija Petrincec	održavanje kreativne nastave u učionici i školskoj knjižnici	tijekom nastavne godine	troškovi štampanja i izdavanja školskog lista

NOVINARSKO-LITERARNA GRUPA I LIDRANO	odabranih tekstova s obzirom na namjenu i čitateljstvo – steći pozitivan odnos prema pisanju i kulturi pisanja – naučiti pisanjem izreći vlastito mišljenje, doživljaj i stav – naučiti pisanje prilagoditi čitateljstvu – osvijestiti potrebu preuzimanja odgovornosti za napisano	– svladavanje pravilnog oblikovanja različitih vrsta novinarskih tekstova (vijest, reportaža, esej...) – naučiti urediti i sastaviti različite vrste podataka za oblikovanje samostalno odabranih ili zadanih tekstova radi pridobivanja čitateljstva		praćenje događanja i natjecanja na kojima sudjeluju naši učenici		
ŠKOLSKO NATJECANJE U ZNANJU HRVATSKOGA JEZIKA	- Osvijestiti potrebu učenja hrvatskoga jezika	-poticati samostalno učenje hrvatskoga jezika -razvijati jezične kompetencije	Marin Domović Ana Jakupec- Rakijašić	Ispitni materijali	Priprema od početka školske godine, natjecanje u veljači	Troškovi papira
IZVANNASTAVNA AKTIVNOST JEDNODNEVNA STRUČNA ESKURZIJA-SAJAM KNJIGA-INTERLIBER	– razvijati kod učenika ljubav prema knjizi i pisanoj riječi – popratiti i upoznati se s novim književnim izdanjima – Razviti kod učenika interes za zbivanja u suvremenoj hrvatskoj književnosti	– širenje učenikovih spoznaja o bogatstvu koje se čuva u knjigama – steći saznanja o događajima u hrvatskom izdavaštvu i upoznati se sa novim izdanjima – nabaviti željena izdanja knjiga po povoljnijim cijenama	Marin Domović razrednici	jednodnevna ekskurzija-posjet zagrebačkog velesajma	11.mjesec	troškove prijevoza i ulaznica snose učenici

Projekt POSVOJI PISCA	Pronaći relevantne informacije o odabranom piscu, prikupiti materijale o njemu te prirediti prigodnu izložbu	upoznati učenike s različitim izvorima znanja te tehnikama pretraživanja tiskanih i elektroničkih izvora, likovni prikaz pisca i djela	Ana Jakupec- Rakijašić Marina Markanović (knjižničarka)	Radionica izložba	Tijekom nastavne godine	Materijal za izradu plakata
Školsko natjecanje u šahu	-razvijati i poticati logičko mišljenje, zaključivanje i poticati kompeticiju, sportski i natjecateljski duh, „fair play“ te promicati ugled društvene igre šah među srednjoškolcima	-poticati učenike na rekreativno bavljenje šahom, osobni razvoj kognitivnih vještina i promicati kroz igru šah i natjecanja ugled svoje Škole u Županiji i RH	Marin Domović	Pojedinačni i ekipni šahovski turniri za sve učenice i učenike Škole	II. polugodište	
Međužupanijsko/regionalno šahovsko natjecanje ekipa učenika srednjih (i osnovnih) škola	-razvijati i poticati logičko mišljenje, zaključivanje i poticati kompeticiju, sportski i natjecateljski duh, „fair play“ te promicati ugled društvene igre šah među srednjoškolcima	-poticati učenike na rekreativno bavljenje šahom, osobni razvoj kognitivnih vještina i promicati kroz igru šah i natjecanja ugled svoje Škole u Županiji i RH	Marin Domović	Ekipni šahovski turnir – natjecanje ekipa srednjih (i osnovnih) škola	U sklopu Dana Škole	Hrana i piće za učenike natjecatelje i njihove voditelje - mentore

10. PROGRAM IZVANNASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI ILI PROJEKTA AKTIVA STRANIH JEZIKA

AKTIVNOST	CILJ	NAMJENA	NOSTIELJI	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME	TROŠKOVNIK
EUROPSKI DAN JEZIKA	- promicati cjeloživotno učenje stranih jezika u školi i izvan nje - proširiti svijest o bogatoj jezičnoj raznolikosti Europe	Aktivnosti su namijenjene svim učenicima škole	Ana-Mari Bajser Dunja Lilek Ana Pavlić Vesna Bartolić	Izrada plakata, kviz znanja, igrokazi	26.9.	Troškovi papira
ŠKOLSKO NATJECANJE U ZNANJU STRANIH JEZIKA	- poticati samostalno učenje stranih jezika - razvijanje jezičnih kompetencija	Aktivnosti su namijenjene svim učenicima četverogodišnjih programa	Ana-Mari Bajser Dunja Lilek Ana Pavlić Vesna Bartolić	Ispitni materijali	Siječanj/ veljača 2024.	Troškovi papira

11. PROGRAM IZVANNASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI ILI PROJEKTA ZA EKONOMSKU I PRAVNU GRUPU PREDMETA

AKTIVNOST	CILJ	NAMJENA	NOSITELJ	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME REALIZACIJE	TROŠKOVNIK
Posjet poslovnici banke u Pitomači	Stručno usavršavanje i osposobljavanje učenika za zanimanje Upravni referent	Edukacija učenika	Rengel Anita	-	Tijekom školske godine 2023./24.	-
Sudjelovanje u projektima na razini škole (UZ Kostanj)	Povezivanje teorijskih znanja i praktične primjene istih	Edukacija učenika	Anita Rengel Vlatka Vrban Jasmina Jordanov Doležaj Jasmina Pavičić	-	Tijekom školske godine 2023./24.	
Posjet Hrvatskom Saboru HNB Zagrebačka burza	Stručno usavršavanje i osposobljavanje učenika za zanimanje Upravni referent i Agroturistički tehničar	Edukacija učenika	Rengel Anita Vrban Vlatka Pavičić Jasmina	Autobus	Tijekom školske godine 2023./24.	Troškovi prijevoza
Natjecanje učenika iz kompjutorske daktilografije (šk. natjecanje, državno natjecanje)	Stručno usavršavanje i osposobljavanje učenika za zanimanje Upravni referent i Poslovni tajnik	Vrednovanje samostalnog rada učenika u poticanje učenika na timski rad	Pavičić Jasmina	Vlak	Tijekom školske godine 2023./24.	Troškovi prijevoza
Natjecanje učenika iz kompjutorske daktilografije „Christmas Challenge“	Stručno usavršavanje i osposobljavanje učenika za zanimanje Upravni referent i Poslovni tajnik	Vrednovanje samostalnog rada učenika u poticanje učenika na timski rad	Pavičić Jasmina	-	Prosinac 2023.	Troškovi prijevoza

Viroexpo Virovitica	Povezivanje teorijskih znanja i praktične primjene istih	Edukacija učenika	Pavičić Jasmina Rengel Anita Martina Kostanjevac Vrban Vlatka	Autobus	Tijekom školske godine 2023./24.	Troškovi prijevoza
Ured državne uprave, ispostava Pitomača	Povezivanje teorijskih znanja i praktične primjene istih	Edukacija učenika	Rengel Anita Vrban Vlatka	-	Tijekom školske godine 2023./24.	-
Posjet tajnici ureda župana VPŽ	Povezivanje teorijskih znanja i praktične primjene	Edukacija učenika	Jasmina Pavičić		Tijekom školske godine 2023./24.	
Svjetski dan štednje	Jačanje svijesti učenika o važnosti štednje	Edukacija učenika	Jasmina Pavičić Martina Kostanjevac		10. mjesec 2023.	
Svjetski dan potrošača	Promicanje i poštivanje prava potrošača	Edukacija učenika	Jasmina Pavičić Martina Kostanjevac		Ožujak 2024.	
Cjeloživotni tjedan učenja	Stručno usavršavanje i osposobljavanje učenika i zainteresirane šire javnosti	Edukacija namijenjena učenicima škole i široj javnosti	Jasmina Pavičić		Ožujak 2024.	
Natjecanje učenika World Skills Croatia – tajničko poslovanje (sve razine natjecanja)	Stručno usavršavanje i osposobljavanje učenika za zanimanje Upravni referent i Poslovni tajnik	Vrednovanje samostalnog rada učenika te poticanje na timski rad	Anita Rengel	Autobus	Tijekom školske godine 2023./24.	Troškovi prijevoza i smještaja
Sudjelovanje u humanitarnim akcijama „Činimo dobra djela“	Jačanje svijesti o moralnim vrijednostima čovjeka- građanski odgoj	Poticanje učenika na timski rad i razvoj samosvijesti	Anita Rengel	Autobus	Tijekom školske godine 2023./24.	Troškovi prijevoza

Obilježavanje Europskog tjedna novca – niz predavanja, terenska nastava, gostovanje vanjskih stručnjaka	Povezivanje teorijskih znanja i praktične primjene	Edukacija učenika	Ivana Kralj Jasmina Pavičić Anita Rengel	Autobus (ukoliko je dogovoren posjet nekoj od financijskih institucija)	Ožujak 2024.	Troškovi prijevoza
Općina Pitomača	Stručno usavršavanje i osposobljavanje učenika za zanimanje Upravni referent i Poslovni tajnik	Edukacija učenika	Rengel Anita Vrban Vlatka Jasmina Pavičić	-	Tijekom školske godine 2023./24.	-
Obilježavanje Svjetskog dana turizma	Jačanje svijesti o turizmu i njegovom gospodarskom, sociološkom, kulturnom i političkom značaju- te isticanje potencijala turizma za razvoj lokalne zajednice	Edukacija učenika	Martina Kostanjevac	-radionice, plakati u prostoru školske knjižnice	Rujan 2023.	-
Međunarodno Intersteno natjecanje	Stručno usavršavanje i osposobljavanje učenika za zanimanje Upravni referent i Poslovni tajnik	Vrednovanje samostalnog rada učenika i poticanje učenika na timski rad	Pavičić Jasmina	-	Travanj 2024.	Troškovi kotizacije
Posjet grunтовnici	Stručno usavršavanje i osposobljavanje učenika za zanimanje Upravni referent i Poslovni tajnik	Edukacija učenika	Vrban Vlatka Rengel Anita	-	Tijekom školske godine 2023./24.	-

Posjet poduzetničkom inkubatoru- Pitomača	Povezivanje teorijskih znanja i praktične primjene istih za zanimanje agroturistički tehničar, nastavni predmet Poduzetništvo, Vježbenička tvrtka	Edukacija učenika	Martina Kostanjevac Pavičić Jasmina Rengel Anita	Autobus	Tijekom školske godine 2023./24.	troškovi prijevoza
Suradnja sa osnovnih školama	Stručno osposobljavanje i usavršavanje učenika	Poticanje učenika na timski rad	Anita Rengel Jasmina Pavičić		Tijekom školske godine 2023./24.	Troškovi promidžbenih materijala
Dan kravate	Promicanje kravate kao dijela hrvatske, europske i svjetske kulturne baštine .	Edukacija učenika- Turizam – Tajničko poslovanje	Martina Kostanjevac Pavičić Jasmina	-	Listopad 2022.	-
Stručna ekskurzija	Povezivanje teorijskih znanja i praktične primjene	Edukacija učenika povezanim sa građanskim odgojem	Anita Rengel Jasmina Jordanov Doležaj Jasmina Pavičić Vlatka Vrban	Autobus	Tijekom školske godine 2023./24.	troškovi prijevoza
Posjet Visokoj obrazovnoj instituciji	Povezivanje teorijskih znanja i praktične primjene	Edukacija učenika povezanim sa građanskim odgojem	Vrban Vlatka Rengel Anita	Autobus	Tijekom školske godine 2023./24.	troškovi prijevoza
Sudjelovanje u organizaciji Dana otvorenih vrata škole	Promicanje zanimanja i programa koje nudi škola	Promicanje zanimanja, druženje učenika i nastavnika sa učenicima osnovnih škola	Vrban Vlatka Rengel Anita Martina Kostanjevac	-	Tijekom školske godine 2023./24.	Troškovi materijala za promidžbu škole

			Jasmina Jordanov Doležaj Pavičić Jasmina			
Posjet Sajmu knjiga Interliber, Zagrebački velesajam	Stručno usavršavanje i osposobljavanje učenika	Edukacija učenika	Vrban Vlatka Rengel Anita Martina Kostanjevac Jasmina Jordanov Doležaj Pavičić Jasmina	autobus	Tijekom školske godine 2023./24.	-
Obilježavanje Dana Europe – predavanje i kviz	Jačanje svijesti o pripadnosti Europskoj uniji, poznavanje prednosti članstva	Edukacija učenika	Pavičić Jasmina	autobus	Svibanj 2024.	-
Sudjelovanje u aktivnostima i prezentacije škole i zanimanja Upravni referent i Poslovni tajnik	Stjecanje kompetencija potrebnih za tržište rada	Edukacija učenika	Vlatka Vrban Rengel Anita	-	Tijekom školske godine 2023./24.	-

12. PROGRAM IZVANNASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI ILI PROJEKTA UGOSTITELJSKE STRUKE

AKTIVNOST	CILJ	NAMJENA	NOSITELJ	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME AKTIVNOSTI	TROŠKOVNIK
„Artslast“ natjecanje učenika srednjih ugostiteljskih škola	Usvajanje znanja i praktičnih vještina učenika kroz rad na terenu i u javnosti	izobrazba i rad učenika u javnosti i na terenu kroz prezentaciju proizvoda	Darko Baričević	osobni automobil	Listopad 2023.	200,00 eur
Obilježavanje svjetskog dana kave	Upoznavanje s javnim nastupima i prezentacija ugost. struke	izobrazba i rad učenika u javnosti i na terenu kroz prezentaciju napitaka od kave	Darko Mihoković	Predvorje S.Š. Stjepana Sulimanca	Listopad 2023.	200,00 eur
Posjet vinariji Vineda i berba grožđa	Upoznavanje tehnologije prerade grožđa i čuvanja vina	Usvajanje znanja na terenu	Darko Mihoković Davor Skender	autobus	Listopad 2023.	200,00 eur
„Aronia Cup“ 2023. Zagreb	Usvajanje znanja i praktičnih vještina učenika kroz rad na terenu i u javnosti	Usvajanje znanja i praktičnih vještina učenika kroz rad na terenu i u javnosti	Darko Baričević Darko Mihoković	Školski kombi	Listopad 2023.	300,00 eur
Stručna ekskurzija Hotel „Termal“ Daruvar ili Toplice „Sveti Martin“	Upoznavanje učenika s poslovanjem Hotelske kuće i HACCAP sustavom	Stjecanje praktičnih znanja o prostorijama kuhinje i konobarske pripravnice te upoznavanje s HACCAP sustavom u praksi	Darko Baričević Darko Mihoković Davor Skender	Autobusom	Studeni 2023.	500,00 eur

Dani hrvatskog kuharstva KAMELIJA KUP Natjecanje učenika ugostiteljskih škola	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha i kreativnosti	Prezentacija stečenih znanja kroz natjecanje učenika	Darko Baričević	Automobil	Studen 2023.	500,00 eur
„Conpasta“ natjecanje učenika srednjih ugostiteljskih škola	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha i razvijanje kreativnosti kod učenika	Natjecanje i izrada zahtjevnih radova u obliku jela	Darko Baričević	Osobni automobil	Studen 2023.	500,00 eur
Obilježavanje Međunarodnog dana čaja	Upoznavanje s javnim nastupima i prezentacija ugost. struke	izobrazba i rad učenika u javnosti i na terenu kroz prezentaciju napitaka od čaja	Darko Mihoković Davor Skender	Predvorje S.Š. Stjepana Sulimanca	Prosinac 2023.	100,00 eur
Međužupanijsko natjecanje učenika srednjih škola „Gastro“	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha i kreativnosti	Prezentacija stečenih znanja kroz natjecanje učenika	Darko Baričević Darko Mihoković Davor Skender	Školski kombi	Veljača 2024.	1000,00 eur
Posjet „Pitomačkoj pivovari“	Upoznavanje tehnologije proizvodnje piva	Usvajanje znanja na terenu	Darko Mihoković Davor Skender	Školski kombi	Veljača 2024.	50,00 eur
„Junior Badel kup“ Zagreb	Natjecanje učenika	Prezentacija stečenih znanja kroz natjecanje učenika	Darko Mihoković	Školski kombi	Veljača 2024.	500,00 eur

	u pripremi kratkih i dugih barskih mješavina					
PRIGODNI OBROCI „PICNIC“ Križnica	Upoznavanje učenika o prigot. jela van ugost. objekta	Stjecanje vještina o prigrutovljavanju jela na otvorenoj vatri	Davor Skender Darko Mihoković Darko Baričević	Školski kombi	Ožujak 2024.	200,00 eur
Državno natjecanje srednjih škola „Gastro“	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha i kreativnosti učenika	Prezentacija stečenih znanja kroz natjecanje učenika	Darko Baričević Darko Mihoković	Školski kombi	Travanj 2024.	1.000,00 eur
Radovi na imanju školski praktikum poljoprivrede	Rad učenika na terenu i u javnosti	Stjecanje vještina o prigrutovljavanju jela na otvorenoj vatri	Darko Baričević Darko Mihoković Davor Skender	Školski kombi	Svibanj 2024.	100,00 eur
Natjecanje ugostiteljskih škola u prigrutovljavanju „Goričnog paprikaša“ i barskih mješavina na bazi vina „Aršanjski trs“	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha i kreativnosti učenika	Prezentacija stečenih znanja kroz natjecanje učenika	Darko Baričević Darko Mihoković Davor Skender	Školski kombi	Svibanj 2024.	200,00 eur
Manifestacija „Dani općine Pitomača“	Prezentacija Srednje škole Pitomača i zanimanje kuhar i konobar	Izobrazba i rad učenika u javnosti i na terenu kroz prezentaciju proizvoda	Darko Baričević Darko Mihoković Davor Skender	Školski kombi	Lipanj 2024.	200,00 eur

13. PROGRAM IZVANNASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI I / ILI PROJEKTA ZA POLJOPRIVREDNI AKTIV

AKTIVNOST	CILJ	NAMJENA	NOSITELJ	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME AKTIVNOSTI	TROŠKOVNIK
FLORAART ZAGREB	Upoznati učenike s ukrasnim grmljem i cvijećem te iskorištavanjem istih pri uređivanju krajobraza i aranžiranju	Upoznati učenike s: proizvodnim prostorom u cvjećarstvu, organizacijom proizvodnje, alatom i priborom za proizvodnju. Prikupiti praktična znanja iz cvjećarske proizvodnje Ovladati novim saznanjima vezanim uz aranžiranje cvijeća Analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke Steći vještine razvijanja dobrih odnosa sa vršnjacima. Razviti kritičnost i kompetencije za estetsko vrjednovanje i dizajn proizvoda i usluga. Spoznati bit održavanja ovakvih manifestacija	Aktiv poljoprivrede	Posjet sajmu cvijeća Floraart Zagreb	Proljeće 2024.	Prijevoz cca 300 eura Dnevnice 26 eura Ukupno cca 326 eura
Posjet poduzeću Zrinjevac, Zagreb	- prikupiti praktična znanja iz plasteničke proizvodnje cvijeća i rasadnog materijala	Upoznavanje učenika sa: - proizvodnim prostorom u rasadničarstvu - organizacijom proizvodnje - alatom i priborom za proizvodnju	Aktiv poljoprivrede	- posjet plasteničkoj proizvodnji cvijeća i sadnog materijala Zrinjevac, Zagreb	Proljeće 2024.	Prijevoz cca 300 eura Dnevnice 26 eura

	- Naučiti analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke - spoznati znanja i stavove za donošenje razumnih odluka koje se odnose na rad, proizvodnju i okoliš	- praktičnim problemima u tijeku proizvodnje - proizvodnjom i poslovnim rezultatima proizvodnje.				Ukupno cca 326 eura
OSATINA ĐURĐEVAC	Na primjeru prakse Osatina grupa d.o.o., podružnica u Đurđevcu, upoznati učenike s proizvodnjom, doradom, skladištenjem voća i povrća te distribucijom voća, povrća i prerađevina mesa na tržište	Prikupiti praktična znanja tehnologije proizvodnje i čuvanja voća i povrća u komorama Prikupiti praktična znanja tehnologije proizvodnje mesnih prerađevina Upoznati se s koracima logistike i distribucije proizvoda na tržište Razviti svijest o važnost i značaju proizvodnje hrane za čovjeka Analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke Spoznati znanja i stavove za donošenje razumnih odluka koje se odnose na rad, proizvodnju i okoliš Steći vještine razvijanja dobrih odnosa sa vršnjacima	Aktiv poljoprivrede	Posjeta i obilazak podružnice Osatina grupe d.o.o. u Đurđevcu	Tijekom nastavne godine	Prijevoz cca 60 eura Dnevnice 26 eura Ukupno cca 86 eura

UPOZNAVANJE PROIZVODNJE, DORADE, ČUVANJA I PRERADE LJEKOVITOG BILJA DO FINALNOG PROIZVODA	Upoznati na primjeru iz prakse tvrtaka Spider grupe d.o.o. iz Pitomače s proizvodnjom, doradom, čuvanjem i preradom ljekovitog bilja do finalnog proizvoda	Prikupiti praktična znanja tehnologije proizvodnje, dorade i čuvanja ljekovitog bilja Prikupiti praktična znanja tehnologije proizvodnje čajeva od ljekovitog i drugog bilja. Razviti svijest o važnosti i značaju proizvodnje čajeva za čovjeka Analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke Spoznati znanja i stavove za donošenje razumnih odluka koje se odnose na rad, proizvodnju i okoliš - Steći vještine razvijanja dobrih odnosa sa vršnjacima	Aktiv poljoprivrede	Posjet poduzeću Jan Spider u Pitomači	Tijekom školske godine	150,00 eura
GLEDAJMO KAKO I DRUGI RADE - POSJET POLJOPRIVEDNOJ ŠKOLI	Upoznati rad škole koja obrazuje ista ili slična zanimanja iz sektora poljoprivrede, prehrane i veterine, podsektor poljoprivrede te međusobno podijeliti	Usporediti uvjete koje imaju za provođenje nastave poljoprivredne struke Usporediti načine i oblike rada Prepoznati tehnologiju i proizvodnju u prostorima gdje se odvija poljoprivredna proizvodnja	Aktiv poljoprivrede	Posjetom i obilaskom škole koja obrazuje ista ili slična zanimanja iz sektora poljoprivrede, prehrane i veterine, podsektor poljoprivrede	Tijekom školske godine	700,00 eura

	iskustva nastavnika i učenika	Analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke Steći vještine razvijanja dobrih odnosa sa vršnjacima iz druge škole		(Slavonski Brod, Križevci, Požega, Zagreb, Vinkovci, Marčan)		
CIJEPLJENJE STARIH SORTI JABUKA I KRUŠAKA	- očuvati stare sorte jabuka i krušaka koje se više ne mogu kupiti u rasadnicima - naučiti učenike, ali i zainteresirane građane tehnikama cijepjenja grančicom	- osposobiti učenike i građane za cijepjenje voća grančicom - razviti svijest o važnosti uzgoja jabuke i kruške - potaknuti sadnju starih sorti jabuka i krušaka	Tihomir Vranić	Cijepjenje voća na gradskoj tržnici u Pitomači	Proljeće 2024.	Materijali i pribor cca 30 eura
POSJET HLADNJAĆI VOĆA	- prikupiti praktična znanja o čuvanju i skladištenju voća - Naučiti analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke - spoznati znanja i stavove za donošenje razumnih odluka koje se odnose na rad, proizvodnju i okoliš	Upoznavanje učenika sa: - skladišnim prostorom - organizacijom proizvodnje - mehanizacijom u skladištima, - praktičnim problemima u tijeku proizvodnje - proizvodnjom i poslovnim rezultatima proizvodnje.	Tihomir Vranić	- posjet hladnjači voća poduzeća Brana u Virovitici	Jesen/zima 2023./24.	Prijevoz cca 60 eura Dnevnice 26 eura Ukupno cca 86 eura

DAN JABUKE	<ul style="list-style-type: none"> - obilježiti svjetski dan jabuke - Razviti svijest o važnost i značaju jabuke - razviti ljubav prema jabukama i drugom voću - prezentirati stare sorte jabuka 	<ul style="list-style-type: none"> - naglasiti važnost jabuke u tradiciji - prepoznati stare sorte jabuka - uočiti mogućnost pripravljanja prerađevina od jabuka 	Tihomir Vranić	Organizacija predavanja za učenike naše škole	20. listopada 2023. godine	Materijali i pribor cca 30 eura
AGROTURIZAM I STOČARSTVO	Upoznati učenike s načinima povećanja vrijednosti primarnog proizvoda u višu dodanu vrijednost njegovom doradom i/ili preradom ili pružanjem usluga na praktičnom primjeru OPG-a i/ili obrta koje se time bavi	<ul style="list-style-type: none"> Upoznati tehnologiju proizvodnje primarnih i sekundarnih proizvoda životinjskog porijekla Uvidjeti pozitivne i negativne primjere u doradi i/ili preradi primarnih proizvoda u proizvode više vrijednosti Prepoznati prerađevine od mesa i mlijeka Prepoznati dodatne djelatnosti koje su sastavni dio posjećenog gospodarstva Analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke Spoznati znanja i stavove za donošenje razumnih odluka koje 	Aktiv poljoprivrede	Posjeta i obilazak gospodarstva u bližoj okolini škole, a koje se osim proizvodnjom mesa i/ili mlijeka bavi i agroturizmom.	Tijekom školske godine	150,00 eura

		se odnose na rad, proizvodnju i okoliš Steći vještine razvijanja dobrih odnosa sa vršnjacima				
CENTAR DR. RUDOLFA STEINERA	Upoznati učenike s načelima biodinamičke poljoprivredne proizvodnje	Utvrđiti povijesni razvoj biodinamičke poljoprivredne proizvodnje. Utvrđiti vezu Rudolfa Steinera i Hrvatske. Ustanoviti razlike između ekološke i biodinamičke poljoprivrede. Povezati biodinamičku poljoprivredu i održivu poljoprivrednu proizvodnju. Analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke Spoznati znanja i stavove za donošenje razumnih odluka koje se odnose na rad, proizvodnju i okoliš Steći vještine razvijanja dobrih odnosa sa vršnjacima	Aktiv poljoprivrede	Posjeta i obilazak centra dr. Rudolfa Steinera i to kroz edukacijski program centra	Tijekom školske godine	700,00 eura
MEĐUNARODNI SAJMOVI POLJOPRIVREDE, POLJOPRIVREDNE	Upoznati učenike s najsvremenijom poljoprivrednom mehanizacijom i	<ul style="list-style-type: none"> Upoznati učenike s: <ul style="list-style-type: none"> ✓ poljoprivrednom mehanizacijom 	Aktiv poljoprivrede	Posjeta i obilazak sajмова Croagro, Proljetni međunarodni sajam	Tijekom školske godine	1150,00 eura

OPREME I MEHANIZACIJE U HRVATSKOJ	strojevima koja je neophodna za održivu poljoprivrednu proizvodnju te kvalitetnom hranom i zdravim načinom življenja.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ organizacijom proizvodnje ✓ alatom i priborom za proizvodnju ✓ upotrebom poljoopreme • Prikupiti praktična znanja iz područja poljoprivredne mehanizacije i poljoopreme • Analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke • Spoznati važnost proizvodnje kvalitetne hrane i zdravog načina življenja. • Steći vještine razvijanja dobrih odnosa sa vršnjacima. • Razviti kritičnost i kompetencije za estetsko vrjednovanje i dizajn proizvoda i usluga. • Spoznati bit održavanja ovakvih manifestacija 		u Bjelovaru, Viroexpo u Virovitici		
---	---	--	--	------------------------------------	--	--

14. PROGRAM IZVANNASTAVNE, IZVANŠKOLSKE AKTIVNOSTI I / ILI PROJEKTA ZA AKTIV OPĆEOBRAZOVNIH PREDMETA TE PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI AKTIV I STROJARSTVO.

AKTIVNOST	CILJ	NAMJENA	NOSITELJ	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME REALIZACIJE	TROŠKOVNIK
Organizacija školskog natjecanja iz povijesti u Srednjoj školi Stjepana Sulimanca	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha učenika kroz druženje	Prezentacija stečenih znanja učenika kroz natjecanje.	Andrej Osvaldić	SŠ Stjepana Sulimanca	Veljača 2024.	-
Odlazak na županijsko natjecanja iz povijesti	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha učenika kroz druženje.	Prezentacija stečenih znanja učenika kroz natjecanje.	Andrej Osvaldić	Autobusom	Ožujak 2024.	Troškovi prijevoza Naknada za nastavnika
Obilježavanje dana Holokausta	Razvijanje kod učenika svijesti o pogubnosti totalitarnih ideologija	Usvajanje metodičkih postavki povijesnog razmišljanja i istraživanja	Andrej Osvaldić		27. siječnja 2024.	-
Dan sjećanja na Vukovar	Osvještavanje žrtve koju su podnijeli branitelji Vukovara na dobrobit stanovništva čitave Hrvatske	Razvijanje moralnog osjećaja nesebičnosti i altruizma kod učenika	Andrej Osvaldić		18. studenog 2023.	-
Vjeronaučna olimpijada	Upoznati se bolje i dublje s određenim temama iz područja vjere	Edukacija učenika	Marjan Ostrogonac	U školi	Tijekom školske godine 2023./24.	-

Dani kruha	Poučiti učenike važnostima kruha i probuditi u njima osjećaj zahvalnosti	Edukacija učenika	Marjan Ostrogonac	U školi, crkvi	Tijekom školske godine 2023./24.	-
Natjecanje iz latinskog jezika	Upoznati se bolje i dublje s određenim temama iz područja latinskoga jezika	Edukacija učenika	Nataša Karapandža	U školi	Tijekom školske godine 2023./24.	-
Martovske ide	Osvještavanje značaja datuma za daljnji razvoj rimske države	Drugi razred srednje škole, smjer upravni referent	Nataša Karapandža	Izrada plakata	15. ožujka 2024.	-
Dan osnutka grada Rima	Prisjećanje na legendu o Romulu i Remu te kapitolijsku vučicu	Učenici prvih i drugih razreda upravnih referenata	Nataša Karapandža	kviz	21. travnja 2024.	-
Školsko natjecanje iz matematike	Poticanje učenika na samostalno rješavanje zadataka Razvijanje logičkog razmišljanja	Svim učenicima četverogodišnjih zanimanja	Maja Rengel Jelena Đermanović	Testovi	Siječanj / veljača 2024.	
Sudjelovanje na matematičkom natjecanju „Matematička liga“	Poticanje učenika na rješavanje zanimljivijih i složenijih zadataka. Povezivanje stečenog znanja sa praktičnim zadacima. Razvijanje matematičkih kompetencija	Svim učenicima četverogodišnjeg zanimanja	Maja Rengel Jelena Đermanović	testovi	Tijekom školske godine 2023./24., četiri kola natjecanja	Troškovi kotizacije

Večer matematike	Popularizacija matematike i razvijanje logičkog razmišljanja kod učenika.	Učenici škole.	Maja Rengel Jelena Đermanović	Učenici sami odabiru neke i/ili sve zabavne aktivnosti na kojima će pokušati rješavati neke logičke zadatke.	U prosincu 2023.	Troškovi uredskog pribora
Natjecanje „Klokan bez granica“	Popularizacija matematike, razvijanje interesa za matematiku i prirodne znanosti te logičko i kombinatoričko razmišljanje.	Natjecanje je namijenjeno popularizaciji matematike i ne provodi se u strogo kontroliranim uvjetima. Na njemu mogu sudjelovati svi zainteresirani učenici naše škole.	Maja Rengel	Testovi	Ožujak 2024.	Troškovi kotizacija
Natjecanje „Dabar“	Ciljevi izazova su širenje i popularizacija računalstva i informatike, razvoj računalnog razmišljanja kod učenika te usporedba znanja iz područja računalnih znanosti i informacijskih tehnologija	Svi zainteresirani učenici naše škole.	Maja Rengel	Izazov se odvija online preko prijenosnog računala ili tableta u učionici škole.	Studeni, 2023.	/

	između učenika u Hrvatskoj i svijetu.					
Posjet trgovačkom centru KTC	Pregled trgovačke ponude prehrambenih proizvoda.	Učenicima svih razreda koji se obrazuju za zanimanje kuhar/konobar i agroturistički tehničar 2. razred. Učenici će se upoznati sa različitim vrstama prehrambenih proizvoda u prometu.	Mirna Sudec	Izrada tablica i plakata	Tijekom školske godine 2023./24., svaki razred pojedinačno	-
Sudjelovanje u organizaciji Dana otvorenih vrata škole	Promicanje zanimanja i programa koje nudi škola	Promicanje zanimanja, druženje učenika i nastavnika sa učenicima osnovnih škola	Mirna Sudec Jelena Đermanović Jelena Golubić Vasilev Maja Rengel		Tijekom školske godine 2023./24.	Troškovi materijala za promidžbu škole
Svjetski dan hrane 16. listopada	Ukazati učenicima na probleme sigurnosti hrane, dostupnosti hrane i gladi u svijetu. Poticati važnost konzumiranja uravnotežene prehrane.	Svim učenicima trogodišnjeg i četverogodišnjeg zanimanja	Mirna Sudec Jelena Golubić Vasilev	Radionica, izrada plakata	Listopad 2023.	-

Radionica dizajna	Poticanje učenika na rješavanje zanimljivijih i složenijih zadataka. Povezivanje stečenog znanja sa praktičnim zadacima.	Svi učenici četvrtog razreda zanimanja upravni referent. Promicanje zanimanja, druženje učenika sa učenicima osnovne škole.	Jelena Đermanović	Radionica izrade čestitki	Tijekom školske godine 2023./24.	-
Financijska pismenost	Osposobiti učenike na otvaranje tekućeg računa te poticati učenike na otvaranje štednje. Upoznavanje učenika s kreditnim zaduživanjem.	Svi učenici trećih razreda strukovnih zanimanja i učenici četvrtog razreda agroturističkog tehničara.	Maja Rengel Jelena Đermanović	Predavanje	Tijekom školske godine 2023./24.	-
Sigurnost na internetu	Poticati učenike na odgovornije ponašanje na Internetu. Razvijati svijest učenika o prijetnjama na Internetu.	Učenici škole. Promicanje odgovornog ponašanja na Internetu. Promicanje sigurnosti na Internetu.	Jelena Đermanović Jelena Golubić Vasilev	Webinari i predavanje	U veljači 2024.	-
Sudjelovanje u programu „Raise the Bar Youth“.	Dodatno osposobljavanje učenika ugostiteljskih i turističkih škola prijenosom mekih (engl. soft skills) i poslovnih vještina koje su u istraživanju agencije Ipsos detektirane kao relevantne za uspješnu karijeru u ugostiteljstvu.	Svim učenicima završnih razreda sa smjerovima: kuhar, konobar i agroturistički tehničar.	Coca-Cola HBC Hrvatska i Hrvatski ured za kreativnost i inovacije Nastavnici: Martina Kostanjevac Davor Skender Darko Mihoković Darko Baričević	Pet video modula koje učenici pohađaju samostalno ili pod vodstvom profesora putem mrežne platforme LEAP. Nakon svakog modula polaznici	Prvo polugodište školske godine 2023./24.	-

			Jelena Đermanović	rješavaju test provjere usvojenoga znanja.		
Dan planeta Zemlje	Osposobiti učenike za ekološko promišljanje i uočavanje uzročno posljedičnih veza njihovog ponašanja i učinka na planet Zemlju	Učenici će moći navesti primjere onečišćenja okoliša na lokalnoj i globalnoj razini, te moguće mjere zaštite od onečišćenja	Lidija Jakupec Jendrašić Mirna Sudec	Izrada tablica, grafikona, dijagrama i plakata	Travanj 2023.	-
Terenski sat /Istraživačko učenje	Učenik određuje geografske koordinate zadanoga mjesta na geografskim kartama, služi se digitalnim kartama, snalazi se i kreće u prostoru s pomoću topografske karte, plana grada (naselja), kompasa i GNSS-a <ul style="list-style-type: none"> • odrediti strane svijeta u prostoru i na geografskoj karti • odrediti azimut zadanih objekata • odrediti geografske koordinate zadanih točaka na geografskoj karti i u prostoru • razlikovati načine predočavanja reljefa na geografskim kartama 	Edukacija učenika	Lidija Jakupec Jendrašić	Grupni rad u školskom dvorištu prema unaprijed pripremljenim zadacima uz pomoć kompasa / metoda demonstracije, praktične nastave, mjerenja, pisanja, izračuna	Svibanj ili lipanj 2024.	Karte, kompasi, mobiteli, aplikacija

	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznati topografske znakove i njima se služiti 					
Posjeta Tehničkom muzeju u Zagrebu	<p>Upoznavanje s razvojem svih vrsta automobilskih motora, te brodskih motora.</p> <p>Upoznavanje s razvojem svih vrsta vozila.</p> <p>Spoznati razvoj alternativnih izvora energije i njihovu primjenu u automobilskoj industriji.</p> <p>Upoznavanje s razvojem rudarstva te razvojem dobivanja i prerade metala.</p> <p>Upoznavanje sa radom Nikole Tesle te razvojem elektrotehnike.</p> <p>Upoznavanje sa ranim razvojem elektrana.</p>	Učenicima svih razreda koji se obrazuju za zanimanje automehaničar mehaničar poljoprivredne mehanizacije	Renato Boljevčan Ivan Keserica	Autobusom	Travanj 2024.	200,00 eura
Posjeta automehaničarskoj servisnoj radionici	Učenike dovesti u situaciju da vide i osjete način na koji se odvija proces rada u servisnoj radionici (od prijema vozila, izrade radnog naloga s opisom posla kojeg treba obaviti na vozilu,	Učenicima svih razreda koji se obrazuju za zanimanje automehaničar mehaničar	Renato Boljevčan Ivan Keserica	U automehaničarskoj servisnoj radionici	Veljača – ožujak 2024.	Kako navedenu aktivnost nije moguće realizirati u Pitomači potrebno je iznajmiti kombi čiji najam ovisi o

	izuzimanja zamjenskih dijelova iz skladišta do izrade završnog računa). Učenike dovesti u situaciju da prate tijek dokumentacije kao i način obrade (popunjavanja) dokumentacije i tako primjene stečena teoretska znanja u praksi.	poljoprivredne mehanizacije				mjestu realizacije aktivnosti. Procjenjujem oko 70,00 eura.
Posjeta kovačkoj radionici (posjeta ljevaonici)	Učenike dovesti u situaciju da vide i osjete pojedine vrste tehničkih materijala i tako primjene stečena teoretska znanja u praksi. Omogućiti učenicima da prisustvuju jednom od načina oblikovanja metala (kovanje u hladnom i zagrijanom stanju) i načinu promjene strukture (svojstva) metala (kaljenje)	Učenicima svih razreda koji se obrazuju za zanimanje automehaničar mehaničar poljoprivredne mehanizacije	Renato Boljevčan Ivan Keserica	U kovačkoj ljevaonici	Travanj – svibanj 2024.	Ukoliko navedenu aktivnost ne budemo mogli realizirati u Pitomači potrebno je iznajmiti kombi čiji najam ovisi o mjestu realizacije aktivnosti. Procjenjujem oko 70,00 eura.
Posjeta radionici za strojnu obradu motora	Prikupiti praktična znanja iz područja strojne obrade motora i sklapanja polumotora. Naučiti analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke.	Učenicima svih razreda koji se obrazuju za zanimanje automehaničar mehaničar poljoprivredne mehanizacije	Renato Boljevčan Ivan Keserica	Autobusom	Proljeće 2024.	200,00 eura
Posjeta radionici za strojnu obradu materijala	Prikupiti praktična znanja iz područja strojne obrade metala- tokarenje, glodanje, bušenje.	Učenicima svih razreda koji se obrazuju za	Renato Boljevčan Ivan Keserica	Autobusom	Jesen 2023.	200,00 eura

	Naučiti analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke.	zanimanje automehaničar mehaničar poljoprivredne mehanizacije				
Posjeta radionici za reparaciju visokotlačnih pumpi	Učenici će se upoznati s razvojem, dijelovima i popravkom visokotlačnih pumpi	Učenicima svih razreda koji se obrazuju za zanimanje automehaničar mehaničar poljoprivredne mehanizacije	Renato Boljevčan Ivan Keserica	Autobusom	Proljeće 2024.	200,00 eura
Posjet tvornici stočne hrane	Prikupiti praktična znanja iz područja primjene strojeva i opreme koja se koristi u pripremi i preradi stočne hrane. Naučiti analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke.	Učenicima svih razreda koji se obrazuju za zanimanje automehaničar mehaničar poljoprivredne mehanizacije	Renato Boljevčan Ivan Keserica	Autobusom	Zima 2023.	200,00 eura
Posjet autoshowu u Zagrebu	Upoznati učenike se novim tehnologijama unutar auto-industrije te određenim inovacijama unutar poljoprivrednog sektora, Učenici će se upoznat s razvojem električnih i hibridnih motora u auto industriji	Učenicima svih razreda koji se obrazuju za zanimanje automehaničar mehaničar poljoprivredne mehanizacije	Renato Boljevčan Ivan Keserica	Autobusom	Ožujak-travanj 2024.	300,00 eura

Posjet DIBA Suhopolje	Prikupiti praktična znanja održavanja poljoprivredne mehanizacije. Naučiti analizirati, vrjednovati i tumačiti prikupljene podatke.	Učenicima svih razreda koji se obrazuju za zanimanje automehaničar mehaničar poljoprivredne mehanizacije	Renato Boljevčan Ivan Keserica	Autobusom	Proljeće 2024.	200,00 eura
Projekt „Poljoprivredni oldtimeri u školi“ Organizacija izložbe starih poljoprivrednih strojeva i oruđa.	Prezentirati učenicima historijski razvoj poljoprivredne mehanizacije.	Učenicima svih razreda koji se obrazuju za mehaničar poljoprivredne mehanizacije	Renato Boljevčan	Organizacija izložbe u školskom dvorištu.	Proljeće 2024.	

15. DODATNA I DOPUNSKA NASTAVA

AKTIVNOST	CILJ	NAMJENA	NOSITELJ	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME AKTIVNOSTI	TROŠKOVNIK
Dodatna nastava iz matematike- pripreme za državnu maturu	Obrada razlikovnog sadržaja matematike u odnosu na gimnazijski program	Priprema učenika 4.a i 4.b razreda za uspješno polaganje državne mature	Maja Rengel	Kroz dodatne satove nastave matematike	Tijekom školske godine 2022./23.	Naknada za nastavnika koji će voditi pripreme
Dodatna nastava iz hrvatskog jezika- pripreme za državnu maturu	Obrada razlikovnog sadržaja hrvatskog jezika u odnosu na gimnazijski program	Priprema učenika 4.a i 4.b razreda za uspješno polaganje državne mature	Ana Jakupec- Rakijašić	Kroz dodatne satove nastave hrvatskog jezika	Tijekom školske godine 2023./24.	Naknada za nastavnika koji će voditi pripreme
Dodatna nastava iz engleskog jezika- pripreme za državnu maturu	Obrada razlikovnog sadržaja engleskog jezika u odnosu na gimnazijski program	Priprema učenika 4.a i 4.b razreda za uspješno polaganje državne mature	Dunja Lilek Ana Mari Bajser	Kroz dodatne satove nastave engleskog jezika jezika	Tijekom školske godine 2023./24.	Naknada za nastavnika koji će voditi pripreme
Dopunska nastava iz hrvatskog jezika	Usvajanje osnovnog znanja i vještina iz hrvatskog jezika potrebnog za savladavanje nastavnih sadržaja	Učenicima 1.c i 1.d razreda koji imaju poteškoća sa savladavanjem sadržaja	Ksenija Petrinec	Kroz dodatne satove hrvatskog jezika	Tijekom školske godine 2023./24.	Naknada za nastavnika koji će voditi pripreme
Dopunska nastava iz njemačkog jezika	Usvajanje osnovnog znanja i vještina iz njemačkog jezika potrebnog za savladavanje nastavnih sadržaja	Učenicima 1.a razreda koji imaju poteškoća sa savladavanjem sadržaja	Ana Pavlić	Kroz dodatne satove njemačkog jezika	Tijekom školske godine 2023./24.	Naknada za nastavnika koji će voditi pripreme

Dopunska nastava iz njemačkog jezika	Usvajanje osnovnog znanja i vještina iz njemačkog jezika potrebnog za savladavanje nastavnih sadržaja	Učenicima 2.a razreda koji imaju poteškoća sa savladavanjem sadržaja	Vesna Bartolić	Kroz dodatne satove njemačkog jezika	Tijekom školske godine 2023./24.	Naknada za nastavnika koji će voditi pripreme
Dopunska nastava iz matematike	Usvajanje osnovnog matematičkog znanja i vještina potrebnog za savladavanje nastavnih sadržaja	Učenicima 1.a razreda koji imaju poteškoća sa savladavanjem sadržaja	Maja Rengel	Kroz dodatne satove matematike	Tijekom školske godine 2023./24.	Naknada za nastavnika koji će voditi pripreme

15.1 IZVEDBENI PLAN I PROGRAM DODATNE NASTAVE IZ MATEMATIKE 4.A I 4.B RAZRED

Red. br. sata	Nastavna jedinica
1.	Skupovi brojeva
2.	Potencije i korijeni
3.	Omjeri i postotci
4.	Mjerne jedinice
5.	Ponavljanje
6.	Algebarski izrazi i razlomci
7.	Linearna funkcija
8.	Linearne jednadžbe i nejednadžbe
9.	Sustavi linearnih jednadžbi
10.	Apsolutna vrijednost i pojam apsolutne funkcije
11.	Ponavljanje
12.	Kvadratna funkcija
13.	Kvadratne jednadžbe
14.	Eksponencijalna funkcija i jednadžbe
15.	Ponavljanje
16.	Trokut
17.	Četverokuti i mnogokuti
18.	Kružnica i krug
19.	Prizma i valjak
20.	Kugla, stožac i piramida
21.	Ponavljanje
22.	Koordinatni sustav na pravcu i u ravnini
23.	Pravac
24.	Problemski zadaci
25.	Ponavljanje
26.	Rješavanje ispita državne mature

27.	Rješavanje ispita državne mature
28.	Rješavanje ispita državne mature
29.	Rješavanje ispita državne mature
30.	Rješavanje ispita državne mature
31.	Rješavanje ispita državne mature
32.	Rješavanje ispita državne mature

15.2 IZVEDBENI PLAN I PROGRAM DODATNE NASTAVE IZ HRVATSKOG JEZIKA 4.A I 4.B RAZRED

TEME	TEKSTOVI, PODRUČJA I SADRŽAJI	ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI NA RAZINI PREDMETMOGA KURIKULA	OČEKIVANJA MEĐUPREDMETNIH TEMA	OKVIRNI BROJ SATI
1. TEMA RUJAN HRVATSKI JEZIK NA DRŽAVNOJ MATURI	MREŽNE STRANICE I POVEZNICE ZA UČENIKE MATURANTE: -NCVVO; ISPITNI KATALOZI ZA HRVATSKI JEZIK; PROVEDENI ISPITI (ARHIVA) -POSTANI STUDENT -HRVATSKI NA MREŽI -eLEKTIRE.SKOLE.HR -SREDNJA.HR	C.1.1 Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja	uku A.4/5.2. (2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema) Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. uku B.4/5.2.(2. Praćenje) Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja uku B.4/5.4. (4. Samovrednovanje/samoprocjena) Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. uku D.4/5.2.(2. Suradnja s drugima)Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. osr. A.4.1. Razvija sliku o sebi	2

2. TEMA RUJAN	PISANJE SAŽETKA	A.2.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika. A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja. A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju	uku A.4/5.2. (2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema) Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. uku B.4/5.2.(2. Praćenje) Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja uku B.4/5.4. (4. Samovrednovanje/samoprocjena) Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. uku D.4/5.2.(2. Suradnja s drugima)Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. osr. A.4.1. Razvija sliku o sebi	3
3. TEMA LISTOPAD RASPRAVLJA ČKI I INTERPRETA TIVNI ŠKOLSKI ESEJ – POEZIJA (MATOŠ, UJEVIĆ) I dodatno djelo koje će se naći u ispitnom katalogu za Državnu maturu 2023./2024.	PRIMJERI ŠKOLSKIH ESEJA (ANALIZA I SINTEZA) -J. DUMAZEDIER; VRIJEME I OPUŠTANJE -ŠOPINGHOLIZAM -MATOŠ; JESENJE VEČE - UJEVIĆEVA POEZIJA	A.2.1.Učenik čita izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja. A.2.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika. B.2.1.Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu B.2.2.Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove. B.2.3.Učenik uspoređuje	uku A.4/5.2. (2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema) Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. uku B.4/5.2.(2. Praćenje) Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja uku B.4/5.4. (4. Samovrednovanje/samoprocjena) Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. uku D.4/5.2.(2. Suradnja s drugima)Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. osr. A.4.1. Razvija sliku o sebi	4

		književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst. B.2.4.Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstem C.2.1.Učenik analizira medijske tekstove s obzirom na oblikovanje strukture i forme eseja prema smjernicama		
4. TEMA STUDENI JEZIK I PRAVIPIS	-NCVVO.HR; ARHIVA PROVEDENIH ISPITA; DM 2022./2023. II. DIO – ZADATCI VIŠESTRUKOG IZBORA (ANALIZA I SINTEZA)	A.1.5. Učenik analizira morfosintaktička obilježja riječi u rečenici i primjenjuje znanja pri oblikovanju teksta A.1.6. Učenik analizira značenjske odnose među riječima pomoću rječnika A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju A.3.5. Učenik analizira morfološka obilježja riječi i primjenjuje znanja pri oblikovanju teksta A.3.6. Učenik objašnjava tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima A.4.5. Učenik analizira glasovni sustav hrvatskoga standardnog jezika	uku A.4/5.2. (2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema) Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. uku B.4/5.2.(2. Praćenje) Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja uku B.4/5.4. (4. Samovrednovanje/samoprocjena) Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. uku D.4/5.2.(2. Suradnja s drugima)Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. osr. A.4.1. Razvija sliku o sebi	3
5. TEMA PROSINAC		A.2.3.Učenik čita u skladu s	uku A.4/5.2. (2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema) Učenik se	4

<p>INTERPRETATIVNI ŠKOLSKI ESEJ – PROZA I DRAMA (IZBOR DJELA PREMA KATALOGU DM 2022./23. I/ILI IZBORU UČENIKA)</p> <p>I dodatno djela koje će se naći u ispitnom katalogu za Državnu maturu 2023./2024.</p>	<p>1. Krleža, Miroslav, Gospoda Glembajevi 2. Novak, Vjenceslav, Posljednji Stipančići 3. Goethe, Johann Wolfgang, Patnje mladog Werthera</p>	<p>određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika. A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja. B.2.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu. B.2.2. Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove. B.2.3. Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst. B.2.4. Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom C.4.1. Učenik kritički procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja C.2.1. Učenik analizira medijske tekstove s obzirom na</p>	<p>koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. uku B.4/5.2.(2. Praćenje) Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja uku B.4/5.4. (4. Samovrednovanje/samoprocjena) Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. uku D.4/5.2.(2. Suradnja s drugima)Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. osr. A.4.1. Razvija sliku o sebi osr. A.4.3. Razvija osobne potencijale ikt C.4.2. - učenik samostalno provodi složeno pretraživanje informacija u digitalnom okružju</p>	
---	---	--	---	--

		oblikovanje strukture i forme eseja prema smjernicama		
6. TEMA SIJEČANJ/ VELJAČA JEZIK I PRAVOPIS NA DM – 2. DIO, USUSTAVLJI VANJE GRADIVA SŠ	PRAVOPIS -FONETIKA -FONOLOGIJA -MORFOLOGIJA -SINTAKSA -TVORBA RIJEČI -LEKSIKOLOGIJA	A.1.5. Učenik analizira morfosintaktička obilježja riječi u rečenici i primjenjuje znanja pri oblikovanju teksta A.1.6. Učenik analizira značenjske odnose među riječima pomoću rječnika A.2.5. Učenik analizira rečenice u tekstu i primjenjuje sintaktička znanja pri njegovu oblikovanju A.3.5. Učenik analizira morfološka obilježja riječi i primjenjuje znanja pri oblikovanju teksta A.3.6. Učenik objašnjava tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima A.4.5. Učenik analizira glasovni sustav hrvatskoga standardnog jezika A.4.7. Učenik opisuje povijesni razvoj hrvatskoga standardnog jezika	uku A.4/5.2. (2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema) Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. uku B.4/5.2.(2. Praćenje) Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja uku B.4/5.4. (4. Samovrednovanje/samoprocjena) Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. uku D.4/5.2.(2. Suradnja s drugima)Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. osr. A.4.1. Razvija sliku o sebi osr. A.4.3. Razvija osobne potencijale ikt C.4.2. - učenik samostalno provodi složeno pretraživanje informacija u digitalnom okružju	6
7. TEMA OŽUJAK USPOREDNA RAŠČLAMBA - ESEJ (PRIMJERI ESEJA PREMA KATALOGU DM 2022./23.I/IL	-1. Krleža, Miroslav, Gospoda Glembajevi 2. Novak, Vjenceslav, Posljednji Stipančići 3. Goethe, Johann Wolfgang, Patnje mladog Werthera	A.2.3.Učenik čita u skladu s određenom svrhom izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika. A.2.4. Učenik piše izlagačke tekstove u kojima ostvaruje	uku A.4/5.2. (2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema) Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. uku B.4/5.2.(2. Praćenje) Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja uku B.4/5.4. (4.	5

I PREMA IZBORU UČENIKA)		obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja. B.2.1.Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu. B.2.2.Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove. B.2.3.Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst. B.2.4.Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstem C.2.1.Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.	Samovrednovanje/samoprocjena) Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje. uku D.4/5.2.(2. Suradnja s drugima)Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. osr. A.4.1. Razvija sliku o sebi osr. A.4.3. Razvija osobne potencijale ikt A.4.1. učenik kritički odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju ikt A.4.2 učenik se koristi društvenim mrežama i mrežnim programima uz upravljanje različitim postavkama funkcionalnosti	
8. TEMA TRAVANJ/ SVIBANJ USUSTAVLJI VANJE JEZIČNOG GRADIVA I USUSTAVLJI VANJE – PERIODIZACI JA KNJIŽ. DJELA I	PERIODIZACIJA POVIJESTI KNJIŽEVNOSTI PPT: -ANTIKA -SREDNJI VIJEK -HUMANIZAM I PREDRENASANS -RENASANS -BAROK -KLASICIZAM -PROSVJETITELJSTVO -ROMANTIZAM -PREPOROD	B.2.2.Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove. B.2.3.Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na	uku A.4/5.2. (2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema) Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja. uku B.4/5.2.(2. Praćenje) Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja uku B.4/5.4. (4. Samovrednovanje/samoprocjena) Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak	5

AUTORA IZ KATALOGA VIŠE RAZINE S OBZIROM NA KONTEKST I UNIVERZALNE ZNAČAJKE	-PREDREALIZAM -REALIZAM I NATURALIZAM -MODERNA -AVANGARDA -I. RAZDOBLJE U KNJIŽEVNOSTI -II. RAZDOBLJE U KNJIŽEVNOSTI -II. MODERNA -SUVREMENA KNJIŽEVNOST	književnopovijesni, društveni i kulturni kontekst. C.2.2. Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet. C.3.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja	te na temelju toga planira buduće učenje. uku D.4/5.2.(2. Suradnja s drugima)Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć. osr.A.4.1. Razvija sliku o sebi osr. B.4.1. Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova/postupaka/izbora goo A.4.4. Promiče ravnopravnost spolova zdr. B.4.1.B Razvija tolerantan odnos prema drugima.	
---	--	---	---	--

NAPOMENA: tekstovi, sadržaji i broj predviđenih sati prilagođavat će se učenicima s obzirom na njihovu učinkovitost, napredak i procjenu ostvarenosti zadanih ishoda.

15.3 IZVEDBENI PLAN I PROGRAM DODATNE NASTAVE IZ ENGLESKOG JEZIKA 4.A I 4.B RAZRED

Nastavnik: Ana-Mari Bajser

Redni broj sata	Nastavna jedinica
1.	Uvod u strukturu ispita državne mature – niža i viša razina (tipovi zadataka, itd.)
2.	Present Simple and adverbs of frequency
3.	Present Continuous
4.	Present Perfect with for, since, ever, never, yet, already, just
5.	Past Simple – regular and irregular verbs
6.	Past Continuous
7.	Past Perfect
8.	Expressing future – will, going to, Present Continuous
9.	Passives
10.	Verb patterns – gerund and to infinitive
11.	Prepositions
12.	Adverbs of time, manner, place
13.	If-clauses
14.	Defining and non-defining relative clauses
15.	Comparison of adjectives
16.	Reading comprehension (rješavanje zadataka iz ispita čitanja DM)
17.	Reading comprehension (rješavanje zadataka iz ispita čitanja DM)
18.	Reading comprehension (rješavanje zadataka iz ispita čitanja DM)

19.	Reading comprehension (rješavanje zadataka iz ispita čitanja DM)
20.	Reading comprehension (rješavanje zadataka iz ispita čitanja DM)
21.	Reading comprehension (rješavanje zadataka iz ispita čitanja DM)
22.	Reading comprehension (rješavanje zadataka iz ispita čitanja DM)
23.	Reading comprehension (rješavanje zadataka iz ispita čitanja DM)
24.	Listening comprehension (rješavanje zadatka iz ispita slušanja DM)
25.	Listening comprehension (rješavanje zadataka iz ispita slušanja DM)
26.	Listening comprehension (rješavanje zadataka iz ispita slušanja DM)
27.	Listening comprehension (rješavanje zadataka iz ispita slušanja DM)
28.	Listening comprehension (rješavanje zadataka iz ispita slušanja DM)
29.	Listening comprehension (rješavanje zadataka iz ispita slušanja DM)
30.	Writing a for and against essay
31.	Writing a for and against essay
32.	Writing a for and against essay
33.	Writing a for and against essay
34.	Writing a for and against essay
35.	Writing a for and against essay

Nastavnik: Dunja Lilek

Redni broj sata	Nastavna jedinica
1.	Uvod u strukturu ispita državne mature – niža razina
2.	Ispit čitanja i pisanja - pregled tipova zadataka
3.	Ispit slušanja - pregled tipova zadataka
4.	Pregled i usporedba jednostavnih glagolskih vremena i struktura
5.	Present Simple
6.	Present Continuous
7.	Past Simple
8.	Past Continuous
9.	Expressing future - going to and will
10.	Articles (an, a, the, -)
11.	Adverbs of time, manner, place and frequency
12.	Prepositions
13.	Comparison of adjectives
14.	Irregular verbs (table)
15.	Reading comprehension
16.	Listening comprehension
17.	Essay writing
18.	Reading comprehension
19.	Listening comprehension

20.	Essay Writing
21.	Reading comprehension
22.	Listening comprehension
23.	Essay Writing
24.	Simulacija ispita Državne mature
25.	Simulacija ispita Državne mature
26.	Reading comprehension
27.	Listening comprehension
28.	Essay Writing
29.	Reading comprehension
30.	Listening comprehension
31.	Essay Writing
32.	Simulacija ispita Državne mature
33.	Simulacija ispita Državne mature
34.	Simulacija ispita Državne mature
35.	Simulacija ispita Državne mature

15.4 IZVEDBENI PLAN I PROGRAM DOPUNSKE NASTAVE IZ HRVATSKOG JEZIKA 1.C I 1.D RAZRED

Mjesec	Redni broj sata	Nastavna cjelina – nastavna jedinica	Sati		Napomena
			T	V	
rujan/ listopad	1-8	Lirika			<p>Legenda međupredmetnih sadržaja</p> <p>osr B.4.1. Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova / postupaka / izbora</p> <p>osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu</p> <p>uku A.4/5.1. (Upravljanje informacijama) Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema</p> <p>uku A.4/5.4. (Kritičko mišljenje) Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje</p> <p>osr A.4.1. Razvija sliku o sebi</p> <p>osr A.4.3. Razvija osobne potencijale</p> <p>uku D.4/5.2. (2. suradnja s drugima) Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć</p> <p>osr A.4.2. Upravlja svojim emocijama i ponašanjem</p> <p>uku C.4/5.4. (4. emocije) Učenik se koristi ugodnim emocijama i raspoloženjima tako da potiče učenje i kontrolira neugodne emocije i raspoloženja tako da ne ometaju u učenju</p> <p>uku B.4/5.2. (2. praćenje) Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja</p>
studeni/ prosinac	9-15	Lirika/ Epika			
siječanj/v eljača	16-24	Epika/ Drama			
ožujak	25-28	Antička književnost			
svibanj/ lipanj	28-35	Predrenesansna i renesansna književnost			

travanj	Srednjovjekovna književnost	uku C.4/5.3. (3. interes) Učenik iskazuje interes za različita područja, preuzima odgovornost za svoje učenje i ustraje u učenju
---------	-----------------------------	--

15.5 IZVEDBENI PLAN I PROGRAM DOPUNSKE NASTAVE IZ NJEMAČKOG JEZIKA 1.A RAZRED

I/ II strani jezik (35 sati)

OPĆEOBRAZOVNI ISHODI odgojno-obrazovni ishodi	ISHODI PREMA SVIM TEMAMA: razrada ishoda
SŠ (2) NJ A.1.1. Učenik razumije kratke i jednostavne tekstove pri slušanju i čitanju.	Globalno i selektivno razumije kratke i jednostavne autentične i prilagođene tekstove povezane sa svakodnevicom i neposrednim okruženjem. Globalno razumije vrlo kratke i vrlo jednostavne tekstove povezane s njegovom strukom. Uočava osnovnu poruku u kratkim i jednostavnim tekstovima i prepoznaje osnovne namjere sugovornika. Pronalazi ključne informacije u tekstu te ih povezuje s osobnim iskustvom i znanjem. Uočava jednostavne odnose među informacijama u tekstu. Razlikuje jednostavne tekstne vrste i njihovu osnovnu namjenu. Razumije sadržaje izgovorene polako, jasno i razgovijetno uz ponavljanja.
SŠ (2) NJ A.1.2. Učenik proizvodi kratke i vrlo jednostavne govorne tekstove.	Oblikuje i govori kratke i vrlo jednostavne tekstove povezane s općim temama. Planira, oblikuje i govori vrlo kratke i vrlo jednostavne tekstove povezane s njegovom strukom. Opisuje svoje okruženje, radnje i događaje prema predlošku. Prepričava kratke obrađene tekstove s pomoću predloška ili vođen pitanjima. Primjenjuje prikladan izgovor i intonaciju. Upotrebljava preporučena jezična sredstva u uvježbanim iskazima. Pokušava samostalno produktivno upotrijebiti uvježbana preporučena jezična sredstva za produkciju novih, neuvježbanih iskaza.
SŠ (2) NJ A.1.3. Učenik sudjeluje u kratkoj i vrlo jednostavnoj govornoj interakciji.	Postavlja jednostavna pitanja u uvježbanim situacijama i odgovara na takva pitanja. Razmjenjuje informacije u vrlo kratkim i vrlo jednostavnim razgovorima karakterističnima za njegovu struku. Sudjeluje u uvježbanim dijalozima i igrama uloga. Upotrebljava preporučena jezična sredstva u uvježbanim iskazima. Pokušava samostalno produktivno upotrijebiti uvježbana preporučena jezična sredstva za produkciju novih, neuvježbanih iskaza.
SŠ (2) NJ A.1.4. Učenik piše vrlo kratke i vrlo jednostavne tekstove.	Oblikuje vrlo kratke i vrlo jednostavne tekstove prema poznatome i uvježbanome predlošku Primjenjuje pravila pisanja vrlo jednostavnih tekstnih vrsta. karakterističnih za njegovu struku

	<p>Primjenjuje pravila pisanja kratkih čestitki, razglednica i vrlo kratkih osobnih poruka.</p> <p>Stvara vrlo kratke i vrlo jednostavne konkretne opise poznatih situacija iz neposredne okoline u okviru ranije usvojenih sadržaja.</p> <p>Dopunjava različite jednostavne obrasce (prenosi informacije) poznatim riječima.</p> <p>Upotrebljava preporučena jezična sredstva u uvježbanim iskazima.</p> <p>Pokušava samostalno produktivno upotrijebiti uvježbana preporučena jezična sredstva za produkciju novih, neuvježbanih iskaza.</p> <p>Pravilno piše poznate i učestale riječi.</p>
<p>SŠ (2) NJ B.1.1.</p> <p>Učenik opisuje osnovne elemente kultura povezanih s njemačkim jezikom u aspektima svakodnevnoga života te na jednostavnim konkretnim primjerima opisuje sličnosti i razlike između vlastite kulture i drugih kultura.</p>	<p>Opisuje pojedine karakteristike zemalja njemačkoga govornog područja i njihovih običaja te ih uspoređuje s hrvatskim.</p> <p>Opisuje neke aktivnosti iz svakodnevice mladih u zemljama njemačkoga govornog područja i pronalazi sličnosti i razlike sa svakodnevicom mladih u vlastitoj zemlji.</p> <p>Primjereno reagira na čestitke i pozive na njemačkome jeziku i samostalno oblikuje čestitku ili pozivnicu, pismeno ili usmeno.</p> <p>U raznim multimodalnim izvorima pronalazi informacije o zemljama njemačkoga govornog područja.</p> <p>Uočava regionalne inačice pojedinih izraza.</p>
<p>SŠ (2) NJ B.1.2.</p> <p>Učenik opisuje konkretne primjere međukulturnih susreta te objašnjava moguće uzroke nesporazuma.</p>	<p>Na temelju različitih konkretnih primjera međukulturnih susreta opisuje situaciju te objašnjava moguće uzroke nesporazuma.</p> <p>Uzroke nesporazuma ne pronalazi u stranoj osobi, pokušava objektivno sagledati situaciju.</p> <p>Prepoznaje i razumije signale i reakcije sudionika u problemskim situacijama te predviđa vlastite reakcije.</p> <p>Predlaže načine pomoći osobama u konfliktnim situacijama.</p>
<p>SŠ (2) NJ B.1.3.</p> <p>Učenik reagira otvoreno i s interesom na strane i nerazumljive sadržaje, ponašanja i situacije.</p>	<p>Na jednostavnim primjerima međukulturnih susreta koji sadrže njemu nerazumljiva ponašanja ili situacije pokazuje spremnost na upoznavanje i učenje.</p> <p>Postavlja pitanja o autentičnim sadržajima koje ne razumije te povremeno samostalno istražuje o sadržajima koji ga zanimaju.</p> <p>Zanima se za svakodnevicu vršnjaka u zemljama njemačkoga govornog područja u različitim aspektima te iskazuje želju za daljnjim učenjem o životu vršnjaka u tim zemljama.</p> <p>Izražava potrebu prihvaćanja različitosti.</p>
<p>SŠ (2) NJ C.1.1.</p> <p>Učenik primjenjuje različite strategije učenja i uporabe jezika u skladu sa zadatkom.</p>	<p>Uočava analogije i zaključuje o pravilima na temelju većeg broja primjera.</p> <p>Otkriva logične veze među strukturama i pojmovima.</p> <p>Povezuje nove riječi s onima već poznatim sličnim riječima u materinskome jeziku i drugim jezicima koje uči (germanizmi, internacionalizmi) i uočava mogućnosti pozitivnog transfera.</p> <p>Procjenjuje je li sugovornik razumio poruku promatrajući reakciju sugovornika.</p> <p>Isprobava razne strategije učenja i odbacuje one koje nisu učinkovite u rješavanju zadatka.</p> <p>Analizira rezultate učenja u svrhu poboljšanja rezultata.</p> <p>Organizira i planira svoje učenje.</p>

	<p>Planira i organizira suradnju s drugima.</p> <p>Uvažava tuđa mišljenja i stavove</p> <p>Izražava konstruktivnu kritiku i primjereno reagira na nju.</p> <p>Prepoznaje razloge za učenje njemačkoga jezika.</p> <p>Usvaja i izražava pozitivne stavove i osjećaje prema učenju njemačkog jezika.</p> <p>Uočava da su pogreške sastavni dio procesa učenja i prevladava strah od nerazumijevanja i pogrešaka.</p> <p>Usprkos nesigurnosti govori* na njemačkom jeziku.</p> <p>Bilježi i opisuje osobni napredak i iskustvo u učenju njemačkoga jezika u svom dnevniku učenja ili jezičnoj mapi.</p> <p>*u skladu s dosegnutom razinom unutar domene Komunikacijska jezična kompetencija</p>
<p>SŠ (2) NJ C.1.2.</p> <p>Učenik upotrebljava jednostavne informacije iz različitih izvora.</p>	<p>Služi se udžbenikom i popisom riječi u udžbeniku, dvojezičnome rječniku ili elektroničkome rječniku.</p> <p>U skladu s potrebama traži i pronalazi različite izvore informacija.</p> <p>Pronalazi i razvrstava jednostavne informacije u različitim izvorima.</p>

<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Preporučene teme:</p> <p>Način življenja (svakodnevne aktivnosti, međuljudski odnosi, stanovanje, zdravlje)</p> <p>Obrazovanje/škola i rad /zanimanje</p> <p>Slobodno vrijeme i zabava</p> <p>Okoliš i ekologija</p> <p>Tehnologija i mediji</p> <p>Teme povezane sa strukom.</p> <p>Preporučene jezične strukture:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pravilni i učestali nepravilni te modalni glagoli u prezentu <i>es gibt</i> – preterit glagola <i>sein i haben</i> – imperativ – imenice s određenim i neodređenim članom u nominativu i akuzativu – osobne zamjenice u nominativu, akuzativu jednine i množine – posvojne i povratne zamjenice u nominativu, akuzativu jednine i množine – neke upitne i pokazne zamjenice (<i>wer? was? wo?</i>) 	<p>Jezično-komunikacijske funkcije:</p> <p>postavljanje potpitanja radi boljega razumijevanja</p> <p>izražavanje mišljenja</p> <p>opisivanje nada i planova</p> <p>opisivanje vremenskih (prošlost, sadašnjost i budućnost), prostornih i logičkih odnosa</p> <p>objašnjavanje i obrazlaganje</p> <p>izricanje pretpostavki</p> <p>oblikovanje i iznošenje argumenata</p> <p>sustavno izlaganje</p> <p>izražavanje apstraktnih ideja</p> <p>sudjelovanje u diskusiji.</p>
---	--

<p><i>wohin? woher?, das, der/die/das</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – neki prilozi vremena i mjesta – negacije (<i>nicht, nein; kein</i> u nominativu i akuzativu) – pridjevi kao dio predikata – jednostavne i proširene izjavne rečenice i upitne rečenice. 				
ISHODI ZA SVE TEME	TEMA/PODTEMA/SADRŽAJ	OKVIRNI BROJ SATI/MJESEC	ISHOD NA RAZINI TEME/PODTEMA:	MEĐUPREDMETNE TEME
<p>SŠ (2) NJ A.1.1. Učenik razumije kratke i jednostavne tekstove pri slušanju i čitanju.</p> <p>SŠ (2) NJ A.1.2. Učenik proizvodi kratke i vrlo jednostavne govorne tekstove.</p> <p>Š (2) NJ A.1.3. Učenik sudjeluje u kratkoj i vrlo jednostavnoj govornoj interakciji.</p> <p>SŠ (2) NJ A.1.4. Učenik piše vrlo kratke i vrlo jednostavne tekstove.</p> <p>SŠ (2) NJ B.1.1.</p>	<p>NAČIN ŽIVLJENJA (međuljudski odnosi) Guten Tag. Mein Name ist <u>A. Guten Tag</u> Grußformeln beim Kommen und Abschied Guten Tag, Guten Morgen, Hallo... - Auf Wiedersehen, Tschüss. Gute Nacht. <u>B. Ich heiße Lara Nowak.</u> - Ich bin Lena. Wer bist du? - Wie heißt du? – Ich heiße... - Präsens von sein, heißen <u>C. Ich komme aus Polen.</u> - Woher kommst du? – Ich komme aus. - Wo wohnst du? – Ich wohne in... Präsens von kommen, wohnen, sprechen – Sg. - Ländernamen/Sprachen</p> <p>NAČIN ŽIVLJENJA (međuljudski odnosi) Meine Familie <u>A. Wie geht's? – Danke gut.</u> Wie geht es dir/Ihnen? – Danke, gut./Schlecht./Sehr gut./Na ja. Es geht. /Ach nicht so gut. <u>B. Das ist mein Bruder.</u> Wortschatz zum Thema Familie</p>	<p>8 sati (rujan-listopad)</p> <p>9 sati sati (listopad-studeni, prosinac)</p>	<p>Pozdraviti, predstaviti sebe i druge</p> <p>Učenik pozdravlja na dolasku i odlasku Učenik pita za ime i predstavlja sebe i druge Učenik predstavlja sebe i druge. Učenik vodi kratak razgovor na vezan uz osobne informacije. Učenik imenuje različite države svijeta te navodi jezike koji se tamo govore i koje sam govori.</p> <p>Učenik navodi slova njemačke abecede i uspoređuje ih s hrvatskom abecedom. Učenik slovka svoje i tuđa imena slovima</p>	<p>uku A.4/5.1. uku A.4/5.2. , uku A.4/5.3. uku A.4/5.4., uku B.4/5.1., uku B.4/5.2. , uku B.4/5.3. , uku B.4/5.4. , uku C.4/5.1. , uku C.4/5.2. , uku C.4/5.3., uku C.4/5.4., uku D.4/5.1., uku D.4/5.2. (svi shodi Učiti kako učiti provlače se kroz sve teme)</p> <p>osobni razvoj osr A.4.3. Razvija osobne potencijale osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu.</p> <p>Uporaba IKT (snimanje razgovora mobitelom/tabletom) - ikt D.4.1.</p> <p>Rješavanje online zadataka Video/Audio Training – Aplikacija vezana uz udžbenik</p> <p>Mentalno zdravlje B.4.1.B Razvija tolerantan odnos prema drugima. ikt D.4.1. Učenik samostalno ili u suradnji s drugima stvara nove sadržaje PicCollage/Canva plakat – germanizimi u hrvatskom jeziku po njem. abecedi osr C.4.4.</p>

<p>Učenik opisuje osnovne elemente kultura povezanih s njemačkim jezikom u aspektima svakodnevnoga života te na jednostavnim konkretnim primjerima opisuje sličnosti i razlike između vlastite kulture i drugih kultura.</p>	<p>mein/meine – dein/deine – Ihr/Ihre C. Er lebt in Poznań. Präsens – sein, kommen, leben, sprechen – Sg./Pl. D. Zahlen und Personalien Zahlen von 0-20 Telefonnummer</p>		<p>njemačke abecede. Učenik popunjava formular s traženim informacijama prema slušnom tekstu</p>	<p>Opisuje i prihvaća vlastiti kulturni i nacionalni identitet u odnosu na druge kulture.- etwinning ikt C.4.2. Učenik samostalno provodi složeno pretraživanje informacija u digitalnome okružju. Uporaba IKT – tatsachen-uber-deutschland.de</p>
<p>SŠ (2) NJ B.1.2. Učenik opisuje konkretne primjere međukulturnih susreta te objašnjava moguće uzroke nesporazuma.</p>	<p>NAČIN ŽIVLJENJA (zdravlje) Essen und trinken A. Das ist doch kein Ei. Lebensmittel Ein, eine – kein, kein B. Wir brauchen aber Eier. Singular – Plural von Substantiven C. Haben Sie Zucker? Ja/Nein – Fragen D. Preise und Mengenangaben Es kostet / kosten.... Wohin mit dem Abfall? – Glas, Papier, Plastik- und Biotonne</p>	<p>6 sati (siječanj, veljača)</p>	<p>Predstaviti članove svoje obitelji te sudjelovati u intervjuu Učenik pita drugu osobu kako je te odgovara na isto pitanje Učenik vodi kratak dijalog o tome kako se osjeća</p>	<p>pod B.4.2. Planira i upravlja aktivnostima. odr B.4.1. Djeluje u skladu s načelima održivoga razvoja s ciljem zaštite prirode i okoliša. osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu.</p>
<p>SŠ (2) NJ B.1.3. Učenik reagira otvoreno i s interesom na strane i nerazumljive sadržaje, ponašanja i situacije.</p>	<p>E. Mein Lieblingsessen Ich esse gern... /Ich trinke gern... Es schmeckt mir / Es schmecken mir... Es gefällt mir / Es gefallen mir Präsens von essen und trinken</p>	<p>6 sati (ozujak – svibanj)</p>	<p>Učenik imenuje članove obitelji i predstavlja ih Učenik navodi mjesto stanovanja</p>	<p>osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu.</p>
<p>SŠ (2) NJ C.1.1. Učenik primjenjuje različite strategije učenja i uporabe jezika u skladu sa zadatkom.</p>	<p>NAČIN ŽIVLJENJA (stanovanje) Meine Wohnung A. Das Bad ist dort. Wortschatz zum Thema Wohnung Indefinitiver und definitiver Artikel hier – dort B. Das Zimmer ist sehr schön. Es kostet...</p>		<p>Učenik broji do 20 te odgovara na pitanja vezana uz osobne podatke, popunjava formular prema podacima iz slušnog teksta Učenik razumije jednostavne informacije iz teksta</p>	<p>ikt B.4.2. Učenik samostalno surađuje s poznatim i nepoznatim osobama u sigurnome digitalnom okružju. (izrada prezentacija u grupama) osr B.4.3. Preuzima odgovornost za svoje ponašanje</p>

<p>SŠ (2) NJ C.1.2. Učenik upotrebljava jednostavne informacije iz različitih izvora.</p>	<p>Personalpronomen – er, sie, es Adjektive C. Die Möbel sind sehr schön. Mir gefällt/gefallen ... Farben Adjektive Singular/Plural von Substantiven Zusammensetzungen D. Wohnungsanzeigen Zahlen bis eine Million</p> <p>NAČIN ŽIVLJENJA (svakodnevne aktivnosti) SLOBODNO VRIJEME ŠKOLA Mein Tag A. Ich räume mein Zimmer auf Präsens von trennbaren Verben Tagesaktivitäten B. Wie spät ist es jetzt? Offizielle und inoffizielle Uhrzeiten</p> <p>C. Wann fängt der Deutschkurs an? Wochentage Stundenplan - Schulfächer am - um – von... bis... D. Tageszeiten Morgen, Mittag, Nacht.... am / in der.... Wortfolge im Satz</p> <p>SLOBODNO VRIJEME I ZABAVA TEHNOLOGIJA I MEDIJI Freizeit A. Das Wetter ist nicht so schön. Wetterhervorsage B. Hast du den Käse? Nominativ – Akkusativ</p>	<p>6 sati (travanj/lipanj)</p>	<p>Učenik predstavlja svoju obitelj pomoću fotografije, prezentacije, plakata...</p> <p>Govoriti o svojim prehranbenim navikama, napisati popis za kupovinu, voditi kratki razgovor u dućanu te razgovarati o omiljenoj hrani</p> <p>Učenik pita za riječ, imenuje namirnice, izražava pretpostavke, piše popis namirnica za dućan</p> <p>Učenik navodi količine i cijene i razumije ih Učenik navodi cijene proizvoda i pita za cijene prema predlošku koristeći prospekt Učenik promišlja o mogućnostima razvrstavanja smeća</p> <p>Učenik izvještava o omiljenom jelu, vodi jednostavan razgovor o omiljenim i omraženim namirnicama</p>	<p>osr A.4.4. Upravlja svojim obrazovnim i profesionalnim putem.</p> <p>osr C.4.2. Upućuje na međuovisnost članova društva i proces društvene odgovornosti.</p> <p>ikt C.4.2.Učenik samostalno provodi složeno pretraživanje informacija u digitalnome okružju.</p> <p>i</p>
---	--	---------------------------------------	--	--

	<p>C. Hast du keinen Hunger? – Doch. Negation nicht, kein, keinen, keine. – Doch. /Ja./Nein.</p> <p>D. Freizeit und Hobbys Präsens von nehmen, lesen, treffen, fahren</p>		<p>Opisati svoj stan, napisati oglas i odgovoriti na oglas, opisati kuću/stan iz snova</p> <p>Učenik imenuje prostorije u kući/stanu</p> <p>Učenik opisuje kuću/stan</p> <p>Učenik imenuje namještaj, elektroređaje i boje Učenik izražava sviđa li mu se nešto ili ne</p> <p>Učenik broji do milijun Učenik razumije relevantne informacije iz teksta Učenik navodi pravila ponašanja u školi</p> <p>Učenik opisuje svoju kuću/svoj stan iz snova</p> <p>Opisati svoj dan, govoriti o obvezama, dogovoriti sastanak</p> <p>Učenik govori o svakodnevnim aktivnostima te što vole više, a što manje raditi</p>	
--	---	--	--	--

			<p>Učenik pita za vrijeme te navodi vrijeme</p> <p>Učenik razlikuje između službenog i neslužbenog izražavanja vremena</p> <p>Učenik imenuje dane u tjednu i izvještava o svom tjednom rasporedu</p>	
--	--	--	--	--

Navedeni su sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda privremeni, pošto će se plan i program mijenjat po potrebama učenika prvog i drugog stranog jezika.

15.6 IZVEDBENI PLAN I PROGRAM DOPUNSKE NASTAVE IZ NJEMAČKOG JEZIKA 2.A RAZRED

OPĆEOBRAZOVNI ISHODI odgojno-obrazovni ishodi	ISHODI PREMA SVIM TEMAMA: razrada ishoda
<p>SŠ (2) NJ A.2.1.</p> <p>Učenik razumije kratke i jednostavne tekstove pri slušanju i čitanju.</p>	<p>Globalno i selektivno razumije kratke i jednostavne autentične i prilagođene tekstove povezane s općim i poznatim temama.</p> <p>Globalno i selektivno razumije kratke i vrlo jednostavne tekstove povezane s njegovom strukom.</p> <p>Uočava osnovnu poruku u kratkim i jednostavnim tekstovima i prepoznaje osnovne namjere sugovornika.</p> <p>Pronalazi određene informacije u tekstovima o poznatim temama te ih vrednuje u odnosu na osobno iskustvo i znanje.</p> <p>Uočava jednostavne odnose među informacijama u tekstu.</p> <p>Razlikuje jednostavne tekstne vrste i njihovu osnovnu namjenu.</p> <p>Razumije sadržaje izgovorene polako, jasno i razgovijetno.</p> <p>Razumije jednostavne sadržaje u tradicionalnim i suvremenim medijima</p>
<p>SŠ (2) NJ A.2.2.</p> <p>Učenik proizvodi kratke i vrlo jednostavne govorne tekstove.</p>	<p>Oblikuje i govori kratke i vrlo jednostavne tekstove povezane s općim i poznatim temama</p> <p>Planira, oblikuje i govori kratke i vrlo jednostavne tekstove povezane s njegovom strukom.</p> <p>Opisuje svoje okružje, radnje i događaje.</p> <p>Prepričava kratke obrađene tekstove i slijed događaja.</p> <p>Primjenjuje prikladan izgovor i intonaciju.</p> <p>Upotrebljava preporučena jezična sredstva u uvježbanim iskazima.</p> <p>Pokušava samostalno produktivno upotrijebiti uvježbana preporučena jezična sredstva za produkciju novih, neuvježbanih iskaza.</p>
<p>SŠ (2) NJ A.2.3.</p>	<p>Postavlja jednostavna pitanja u uvježbanim situacijama i odgovara na takva pitanja.</p>

<p>Učenik sudjeluje u kratkoj i vrlo jednostavnoj govornoj interakciji.</p>	<p>Razmjenjuje informacije u kratkim i vrlo jednostavnim razgovorima karakterističnima za njegovu struku.</p> <p>Sudjeluje u kratkim dijalozima i igrama uloga.</p> <p>Upotrebljava preporučena jezična sredstva u uvježbanim iskazima.</p> <p>Pokušava samostalno produktivno upotrijebiti uvježbana preporučena jezična sredstva za produkciju novih, neuvježbanih iskaza.</p>
<p>SŠ (2) NJ A.2.4.</p> <p>Učenik piše kratke i vrlo jednostavne tekstove.</p>	<p>Primjenjuje pravila pisanja vrlo jednostavnih tekstnih vrsta: vrlo kratki opisi povezani s osobnim iskustvima, kratke osobne poruke, razglednice i čestitke.</p> <p>Primjenjuje pravila pisanja vrlo jednostavnih tekstnih vrsta karakterističnih za njegovu struku.</p> <p>Povezuje nekoliko rečenica u smisleni niz jednostavnim linearnim veznicima.</p> <p>Upotrebljava neformalni stil pisanja tekstova.</p> <p>Upotrebljava preporučena jezična sredstva u uvježbanim iskazima.</p> <p>Planira sadržaj teksta, uređuje i organizira vrlo jednostavne tekstne vrste karakteristične za njegovu struku.</p> <p>Pokušava samostalno produktivno upotrijebiti uvježbana preporučena jezična sredstva za produkciju novih, neuvježbanih iskaza.</p> <p>Pravilno piše poznate i učestale riječi, djelomično točno upotrebljava interpunkcijske znakove.</p>
<p>SŠ (2) NJ B.2.1.</p> <p>Učenik na konkretnim primjerima objašnjava sličnosti i razlike između vlastite kulture i kultura povezanih s njemačkim jezikom u aspektima svakodnevnoga života.</p>	<p>Navodi i opisuje prirodne ljepote, znamenitosti i tipična jela i pića svoje zemlje i zemlja njemačkoga govornog područja.</p> <p>Opisuje svoju svakodnevnicu i uspoređuje ju s onom svojih vršnjaka u zemljama njemačkoga govornog područja.</p> <p>Na temelju raznih multimodalnih izvora upoznaje informacije o zemljama njemačkoga govornog područja.</p> <p>Uočava regionalne inačice pojedinih izraza.</p>
<p>SŠ (2) NJ B.2.2.</p> <p>Učenik analizira međukulturne susrete, predlaže rješenja konfliktnih situacija te primjenjuje primjerene obrasce ponašanja u poznatim situacijama.</p>	<p>Na temelju različitih primjera međukulturnih susreta analizira situaciju te utvrđuje uzroke nesporazuma.</p> <p>Pokušava objektivno sagledati uzroke nesporazuma te uočava stereotipe i predrasude kao moguće uzroke.</p> <p>Preispituje stajališta sugovornika, analizira njihove signale i reakcije te predviđa vlastite reakcije u toj situaciji.</p> <p>Predlaže pozitivno rješenje konfliktnih situacija.</p> <p>Služi se primjerenim obrascima ponašanja u poznatim situacijama s obzirom na uloge i odnos u komunikaciji.</p>
<p>SŠ (2) NJ B.2.3.</p> <p>U međukulturnim problemskim situacijama učenik pokazuje sposobnost promjene gledišta te iznosi stav o postojanju jednakih prava usprkos različitosti.</p>	<p>Opaža vlastite misli, osjeća i ponašanje s gledišta druge osobe.</p> <p>Opisuje na koji se način vlastito gledište može razlikovati od gledišta drugoga te zašto oba mogu biti valjana.</p> <p>Prepoznaje da različite kulture podrazumijevaju različite norme, vrijednosti i načine ponašanja te objašnjava zašto je potrebno uvažavati te različitosti.</p> <p>Opisuje stereotipe kao pretjerano generaliziranje stvarnosti.</p> <p>Objašnjava negativne učinke stereotipa i predrasuda.</p>
<p>SŠ (2) NJ C.2.1.</p> <p>Učenik bira, kombinira i primjenjuje veći broj strategija učenja i uporabe jezika koje prilagođava zadatku.</p>	<p>Uočava analogije u učestalim jezičnim strukturama i pronalazi obrasce.</p> <p>Induktivnim putem izvodi pravila iz niza primjera.</p> <p>Služi se predznanjem da bi izvršio zadatak.</p> <p>Mijenja svoje ponašanje na temelju povratnih informacija.</p> <p>Analizira svoje učenje, uočava koje su strategije za njega učinkovite te se njima služi, a odbacuje one koje mu ne pomažu.</p>

	<p>Postavlja ciljeve te planira i organizira svoje učenje.</p> <p>Aktivno sudjeluje u rješavanju zadataka u radu u skupini i sudjeluje u procesu odlučivanja unutar skupine.</p> <p>U suradnji s drugim učenicima vrednuje rad skupine i osobni doprinos prema unaprijed postavljenim kriterijima.</p> <p>Iskazuje pozitivan stav prema učenju njemačkoga jezika.</p> <p>Pokazuje samopouzdanje u uporabi jezika i prihvaća pogreške kao sastavni dio učenja.</p> <p>Bilježi, opisuje i procjenjuje vlastita dostignuća i iskustvo u učenju njemačkoga jezika.</p>
<p>SŠ (2) NJ C.2.2.</p> <p>Učenik pronalazi i upotrebljava jednostavne informacije iz različitih izvora pritom se služeći osnovnim vještinama kritičkoga mišljenja.</p>	<p>luži se tradicionalnim i suvremenim medijima na njemačkome jeziku primjerenima dobi i dosegnutoj jezičnoj razini i u njima pronalazi, uspoređuje i kritički procjenjuje informacije.</p> <p>Na različite načine organizira, sažima, kombinira i predstavlja prikupljene informacije.</p> <p>Upotrebljava prikupljene informacije da bi sastavio kratku prezentaciju sa zadanom temom.</p> <p>Priprema izlaganje (referat, projekt, PowerPoint prezentaciju i sl.) prema predlošku, samostalno ili u suradnji s drugim učenicima.</p>

<p>Sadržaji za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda</p> <p>Preporučene teme:</p> <p>Način življenja (svakodnevne aktivnosti, međuljudski odnosi, stanovanje, zdravlje)</p> <p>Obrazovanje/škola i rad /zanimanje</p> <p>Slobodno vrijeme i zabava</p> <p>Okoliš i ekologija</p> <p>Tehnologija i mediji</p> <p>Teme povezane sa strukom.</p> <p>Preporučene jezične strukture:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pravilni i učestali nepravilni te modalni glagoli u prezentu <i>es gibt</i> – preterit glagola <i>sein, haben</i> – perfekt učestalih pravilnih i nepravilnih glagola – imperativ – imenice s određenim i neodređenim članom u nominativu, akuzativu i dativu – član uz nazive zemalja i geografskih pojmova (na razini uvježbane fraze) – osobne zamjenice u nominativu i akuzativu, dativu jednine – neodređena zamjenica <i>man</i> – posvojne i povratne zamjenice u nominativu, akuzativu i dativu – neke upitne i pokazne zamjenice (<i>wer? was?wo?wohin?woher?, das, der/die/das</i>) – neki prilozi vremena, mjesta i načina – neki prijedlozi za opisivanje konkretnih odnosa (na razini uvježbane fraze) – negacije (<i>nicht, nein; kein</i> u nominativu i akuzativu) – pridjevi kao dio predikata – stupnjevanje pravilnih pridjeva – jednostavne i proširene izjavne i upitne rečenice – jednostavne rečenice s modalnim glagolom – nezavisnosložene rečenice s veznicima <i>und, aber, oder, denn</i> 	<p>Jezično-komunikacijske funkcije:</p> <p>postavljanje pitanja radi boljega razumijevanja</p> <p>izražavanje mišljenja</p> <p>opisivanje nada i planova</p> <p>opisivanje vremenskih (prošlost, sadašnjost i budućnost) prostornih i logičkih odnosa</p> <p>objašnjavanje i obrazlaganje</p> <p>izricanje pretpostavki</p> <p>oblikovanje i iznošenje argumenata</p> <p>sustavno izlaganje</p> <p>izražavanje apstraktnih ideja</p> <p>sudjelovanje u diskusiji.</p>
--	---

– zavisnosložene rečenice s veznicima <i>weil, dass</i>				
ISHODI ZA SVE TEME	TEMA/PODTEMA/SADRŽAJ (Sati)	OKVIRNI BROJ SATI/MJESEC	ISHOD TEME/PODTEMA:	MEĐUPREDMETNE TEME
<p>SŠ (2) NJ A.2.1. Učenik razumije kratke i jednostavne tekstove pri slušanju i čitanju.</p> <p>SŠ (2) NJ A.2.2. Učenik proizvodi kratke i vrlo jednostavne govorne tekstove.</p> <p>SŠ (2) NJ A.2.3. Učenik sudjeluje u kratkoj i vrlo jednostavnoj govornoj interakciji.</p> <p>SŠ (2) NJ A.2.4. Učenik piše kratke i vrlo jednostavne tekstove.</p> <p>SŠ (2) NJ B.2.1. Učenik na konkretnim primjerima objašnjava sličnosti i razlike između vlastite kulture i kultura povezanih s njemačkim jezikom u aspektima svakodnevnoga života.</p>	<p>NAČIN ŽIVLJENJA</p> <p>Ponavljanje, Freizeit und Hobbys Mein Tagesablauf Wochentage Das hat richtig Spass gemacht Ich bin heute in die Stadt gegangen</p> <p>OBRAZOVANJE i ŠKOLA Lektion 8 Beruf und Arbeit – Total fotogen A Ich bin Physiotherapeutin - Nomen: Wortbildung - Präsens von <i>können</i> B Wann hast du die Ausbildung gemacht? - temporale Präpositionen - Perfekt einiger ausgewählten Verben</p> <p>C. Ich hatte ja noch keine Berufserfahrung - Präteritum von haben und sein</p> <p>D. Praktikums- und Jobbörse - Leseverstehen</p> <p>SLOBODNO VRIJEME I ZABAVA (putovanje) NAČIN ŽIVLJENJA (Stanovanje) Lektion 9: Unterwegs Folge 9: Na los, komm A. Sie müssen einen Antrag ausfüllen Präsens von <i>müssen</i> Nominativ – Akkusativ</p>	<p>10 (rujan-listopad)</p> <p>10 (listopad-studenii)</p>	<p>Učenik govori i piše kratak tekst o svom toku dana -imenuje dane u tjednu i sate - učenik priča o događajima u prošlosti kako je proveo dan - učenik govori kako mu je dan protekao</p> <p>Učenik govori i piše kratak tekst o različitim zanimanjima i obrazovanju</p> <ul style="list-style-type: none"> - imenuje različita zanimanja - kratko opisuje različita zanimanja - vodi kratki dijalog na temu zanimanja - govori o svom životu i obrazovnom putu u prošlosti - vodi kratki vođeni razgovor na temu slobodnog mjesta za praksu, volontiranje ili slično <p>Učenik govori o organizaciji izleta</p> <ul style="list-style-type: none"> - ispunjava formular za prijavu - učenik razumije zakone koji se odnose na EU građane 	<p>uku A.4/5.1. uku A.4/5.2. , uku A.4/5.3. uku A.4/5.4., uku B.4/5.1., uku B.4/5.2. , uku B.4/5.3. , uku B.4/5.4. , uku C.4/5.1. , uku C.4/5.2. , uku C.4/5.3., uku C.4/5.4., uku D.4/5.1., uku D.4/5.2. (svi shodi Učiti kako učiti provlače se kroz sve teme)</p> <p>osr A.4.1. Razvija sliku o sebi. osr A.4.3. Razvija osobne potencijale osr A.4.4. Upravlja svojim obrazovnim i profesionalnim putem.</p> <p>goo A.4.4. Promiče ravnopravnost spolova.</p> <p>Pod A.4.3. Upoznaje i kritički sagledava mogućnosti razvoja karijere i profesionalnoga usmjeravanja.</p> <p>osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu.</p> <p>osr B.4.3. Preuzima odgovornost za svoje ponašanje.</p> <p>osr C.4.1. Prepoznaje i izbjegava rizične situacije u društvu i primjenjuje strategije samozaštite. osr C.4.2. Upućuje na međuovisnost članova društva i proces društvene odgovornosti. osr C.4.3. Prihvaća društvenu odgovornost i aktivno pridonosi društvu.</p>

<p>SŠ (2) NJ B.2.2. Učenik analizira međukulturne susrete, predlaže rješenja konfliktnih situacija te primjenjuje primjerene obrasce ponašanja u poznatim situacijama.</p>	<p>B. Sieh mal! Imperativ Präsens von sollen C. Sie dürfen in der EU Auto fahren Präsens von <i>dürfen</i> Modalverben im Satz Pronomen <i>man</i> E. Ein Zimmer buchen Präsens von <i>helfen</i> Sätze mit <i>wenn</i></p> <p>SCHREIBEN (vođeni sastavak)</p>	<p>10 (studen – prosinac)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - predstavlja susjedne zemlje (ili jednu EU zemlju o želji) - prilikom rezervacije sobe uspoređuje različite ponude - opisuje svoj dom/sobu 	<p>osr C.4.4. Opisuje i prihvaća vlastiti kulturni i nacionalni identitet u odnosu na druge kulture. goo C.4.3. Promiče kvalitetu života u zajednici. odr C.4.2. Analizira pokazatelje kvalitete života u nekome društvu i objašnjava razlike među društvima.</p>
<p>SŠ (2) NJ B.2.3. U međukulturnim problemskim situacijama učenik pokazuje sposobnost promjene gledišta te iznosi stav o postojanju jednakih prava usprkos različitosti.</p>	<p>NAČIN ŽIVLJENJA (zdravlje) LEKTION 10: Gesundheit und Krankheit Folge 10: Unsere Augen sind so blau A. Ihr Auge tut weh - Possessivpronomen <i>mein, dein, sein, ihr</i> - Singular/Plural der Nomen B. Unsere Augen sind so blau - Possessivpronomen <i>unser/euer/ihr</i> C. Ich soll Schmerztabletten nehmen - Präsens von sollen - Imperativ – Wiederholung</p> <p>Teile einer E-Mail benennen</p>	<p>10 (siječanj – veljača)</p>	<p>Učenik govori o zdravlju te daje savjete vezane uz zdravlje</p> <ul style="list-style-type: none"> - imenuje dijelove tijela u jednini i množini - opisuje osobu - daje savjete kod različitih bolesti koristeći imperativ i modalni glagol <i>sollen</i> u prezentu - razumije tekst - imenuje različite dijelove e-maila - razumije različite uzrečice s dijelovima tijela te tekst o savjetima kako postupiti kod hitnog slučaja 	<p>odr C.4.3. Analizira i uspoređuje uzroke i posljedice socijalnih razlika u nekim društvima sa stajališta dobrobiti pojedinca.</p> <p>Zdr C.4.1.C Pravilno tumači upute o lijeku i procjenjuje relevantnost zdravstvene informacije.</p> <p>Zdr. C.4.2.A Primjenjuje postupke pružanja prve pomoći pri najčešćim hitnim zdravstvenim stanjima.</p>
<p>SŠ (2) NJ C.2.1. Učenik bira, kombinira i primjenjuje veći broj strategija učenja i uporabe jezika koje prilagođava zadatku.</p>	<p>Teile einer E-Mail benennen</p>	<p>10 (veljača-ožujak)</p>	<p>Učenik daje upute za snalaženje u gradu te</p>	<p>ikt B.4.1. Učenik samostalno komunicira s poznatim i nepoznatim osobama u sigurnome digitalnom okružju.</p>
<p>SŠ (2) NJ C.2.2. Učenik pronalazi i upotrebljava jednostavne informacije iz različitih izvora pritom se služeći</p>	<p>NAČIN ŽIVOTA (stanovanje), Ekologija (Zaštita okoliša) LEKTION 11 In der Stadt unterwegs Folge 11: Alles im grünen Bereich</p>		<p>Učenik daje upute za snalaženje u gradu te</p>	<p>ikt C.4.2. Učenik samostalno provodi složeno pretraživanje informacija u digitalnome okružju.</p> <p>ikt C.4.3.</p>

<p>osnovnim vještinama kritičkoga mišljenja.</p>	<p>A. Fahren Sie dann nach links Zahlen, Ordinalzahlen Imperativ (Wiederholung) B. Wir fahren mit dem Auto mit, zu + Dativ C. Da vor der Brücke links - lokale Präpositionen: an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor zwischen + Wo? D. Wir gehen zu Walter und holen das Auto - Präpositionen: zu, nach, in, auf + wohin? E. Am Bahnhof - Uhrzeit - Zahlen</p> <p>NAČIN ŽIVLJENJA (svakodnevne aktivnosti) Tehnologija Lektion 12: KUNDENSERVICE Folge 12: Super Service! A. Gleich nach dem Kurs gehen Sie hin!</p> <p>C. Könnten Sie mir bitte zeigen? Höfliche Bitten - Höflichkeitsform mit Konjunktiv Präteritum: <i>könnten, würden + infinitiv</i> D.Hilfe im Alltag Landeskunde: König Ludwig und seine Schlösser Film: Reise durch Deutschland, Österreich und die Schweiz - Lese- und Hörverstehen</p> <p>NAČIN ŽIVLJENJA (svakodnevne aktivnosti – odjeća, kupovina, vrijeme) Lektion 13 Neue Kleider Folge 13: Ist das kalt heute! A. Sieh mal, Lara, die Jacke da! Die ist super.</p>	<p>10 (travanj – svibanj)</p> <p>10 (svibanj – lipanj)</p>	<p>opisuje svoje mjesto stanovanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - imenuje različite objekte u gradu - opisuje put - imenuje različita prijevozna sredstva - razlikuje između javnih i osobnih prijevoznih sredstava te - objašnjava koja su prijevozna sredstva više, a koja manje štetna po okoliš - sudjeluje u razgovoru na šalteru pri kupovanju karte za vlak - uočava razliku kupovanja karata u Hrvatskoj i Njemačkoj na automatu ili online - planira s prijateljima putovanje u Njemačku prema uputama u zadatku <p>Učenik govori o svom danu te uljudno moli za pomoć</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje svakodnevne aktivnosti kroz dan - uljudno moli za pomoć/uslugu - razumije kratke poruke - učenik razumije različite pisane oglase te telefonski razgovor - razumije tekst o kralju Ludwigu - rekonstruira putovanje po zemljama njemačkog govornog područja <p>Učenik govori o svom stilu odijevanja te vodi dijalog u dućanu</p> <ul style="list-style-type: none"> - imenuje različite odjevne predmete te ih 	<p>Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije.</p> <p>ikt C.4.4.</p> <p>Učenik samostalno i odgovorno upravlja prikupljenim informacijama.</p> <p>odr C.4.1. Prosuđuje značaj održivoga razvoja za opću dobrobit.</p> <p>odr C.4.2. Analizira pokazatelje kvalitete života u nekome društvu i objašnjava razlike među društvima.</p> <p>osr A.4.2.</p> <p>Upravlja svojim emocijama i ponašanjem.</p> <p>osr C.4.4.</p> <p>Opisuje i prihvaća vlastiti kulturni i nacionalni identitet u odnosu na druge kulture.</p> <p>Pod C.4.1. i 4.2.</p> <p>Sudjeluje u projektu ili proizvodnji od ideje do realizacije (nadovezuje se i uključuje elemente očekivanja iz 3. ciklusa)</p> <p>osr A.4.1.</p> <p>Razvija sliku o sebi.</p> <p>osr A.4.2.</p> <p>Upravlja svojim emocijama i ponašanjem.</p> <p>osr A.4.3.</p> <p>Razvija osobne potencijale</p>
--	---	--	---	---

	<p>Demonstrativpronomen: Nominativ, Akkusativ B. Die Jacke passt dir perfekt. - Verben mit Personalpronomen im Dativ: <i>passen, gefallen, stehen, gehören, schmecken</i> - Kausalsätze mit <i>weil</i> C. Und hier: Die ist noch besser. - Adjektive: Komparation E. Im Kaufhaus - Lese- und Hörverstehen</p> <p>NAČIN ŽIVLJENJA (međuljudski odnosi, proslave) LEKTION 14: Feste Folge 14: Ende gut, alles gut A: Am 14. Januar fange ich an</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordinalzahlen, Monate – Geburtstag <p>B. Ich habe dich sehr lieb, Opa. - um Hilfe bitten</p> <p>C. Wir feiern Abschied, denn...</p> <p>D. Einladungen - einladen zu E. Feste und Glückwünsche - Sätze mit <i>wenn</i></p>		<p>klasificira prema godišnjim dobima</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje odjevne predmete i izražava svoje mišljenje o istima - govori što mu se sviđa manje/više - vodi dijalog u dućanu prema obrascu - razumije tekst vezan uz robnu kuću te navodi odjele robne kuće i što oni nude <p>Učenik imenuje i opisuje proslave u svojoj obitelji</p> <ul style="list-style-type: none"> - navodi svoj datum rođenja, te članova obitelji i prijatelja - opisuje osobe - moli za pomoć - navodi razloge za proslavu - piše pozivnicu - razumije tekst i bira prikladnu čestitku - piše karte/e-mail sa željama i čestitkama - uspoređuje proslave (blagdana, praznika i obiteljske) u državama njemačkog govornog područja i u Hrvatskoj 	<p>osr A.4.1. Razvija sliku o sebi.</p> <p>osr A.4.2. Upravlja svojim emocijama i ponašanjem.</p> <p>osr C.4.4. Opisuje i prihvaća vlastiti kulturni i nacionalni identitet u odnosu na druge kulture.</p>
--	--	--	---	--

15.7 IZVEDBENI PLAN I PROGRAM DOPUNSKE NASTAVE IZ MATEMATIKE 1.A RAZRED

Red. br. sata	Nastavna jedinica
1.	Skup prirodnih brojeva
2.	Skup cijelih brojeva
3.	Skup racionalnih brojeva
4.	Realni brojevi

5.	Realni brojevi
6.	Računanje s potencijama
7.	Znanstveni zapis broja
8.	Mjere i mjerna jedinice
9.	Kvadrat binoma
10.	Rastavljanje na faktore
11.	Računanje s algebarskim izrazima
12.	Algebarski razlomci
13.	Algebarski razlomci
14.	Linearne jednadžbe
15.	Linearne jednadžbe
16.	Sustavi linearnih jednadžbi
17.	Sustavi linearnih jednadžbi
18.	Primjena linearnih jednadžbi u problemskim zadacima
19.	Primjena linearnih jednadžbi u problemskim zadacima
20.	Proporcionalnost i omjeri
21.	Linearne nejednadžbe
22.	Linearne nejednadžbe
23.	Linearne funkcije
24.	Graf linearne funkcije
25.	Primjena linearnih funkcija
26.	Trokut – opseg i površina
27.	Talesov poučak
28.	Sličnost trokuta
29.	Trigonometrija pravokutnog trokuta
30.	Primjena trigonometrijskih omjera u planimetriji
31.	Opseg i površina četverokuta
32.	Opseg i površina četverokuta
33.	Opseg i površina kruga
34.	Primjena opsega i površina na probleme iz planimetrije
35.	Primjena opsega i površina na probleme iz planimetrije

16. MATURALNA PUTOVANJA I VIŠEDNEVNE EKSKURZIJE

AKTIVNOST	CILJ	NAMJENA	NOSITELJ	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME REALIZACIJE	TROŠKOVNIK
Maturalno putovanje 4.a	Posjet nekoj od turističkih destinacija u Hrvatskoj , te upoznavanje učenika s materijalnom i duhovnom, kulturno-povijesnom baštinom te prirodnim ljepotama Hrvatske, obogaćivanje opće kulturne razine učenika .	Potaknuti učenike na međusobno druženje, poštivanje, kolegijalnost, toleranciju proširivanje znanja.	Jasmina Pavičić	Prijevoz s određenom putničkom agencijom, smještaj i razgledavanje prema prethodno dogovorenom planu i programu.	Tijekom školske godine 2023./24.	Sudionici putovanja snose troškove putovanja i boravka
Maturalno putovanje 4.b	Posjet nekoj od turističkih destinacija u Hrvatskoj , te upoznavanje učenika s materijalnom i duhovnom, kulturno-povijesnom baštinom te prirodnim ljepotama Hrvatske, obogaćivanje opće kulturne razine učenika .	Potaknuti učenike na međusobno druženje, poštivanje, kolegijalnost, toleranciju proširivanje znanja.	Martina Kostanjevac	Prijevoz s određenom putničkom agencijom, smještaj i razgledavanje prema prethodno dogovorenom planu i programu.	Tijekom školske godine 2023./24.	Sudionici putovanja snose troškove putovanja i boravka
Maturalno putovanje 3.c	Posjet nekoj od turističkih destinacija u Hrvatskoj , te upoznavanje učenika s materijalnom i duhovnom, kulturno-povijesnom baštinom te prirodnim ljepotama Hrvatske, obogaćivanje opće kulturne razine učenika .	Potaknuti učenike na međusobno druženje, poštivanje, kolegijalnost, toleranciju proširivanje znanja.	Renato Boljevčan	Prijevoz s određenom putničkom agencijom, smještaj i razgledavanje prema prethodno dogovorenom planu i programu.	Tijekom školske godine 2023./24.	Sudionici putovanja snose troškove putovanja i boravka

Maturalno putovanje 3.d	Posjet nekoj od turističkih destinacija u Hrvatskoj , te upoznavanje učenika s materijalnom i duhovnom, kulturno-povijesnom baštinom te prirodnim ljepotama Hrvatske, obogaćivanje opće kulturne razine učenika .	Potaknuti učenike na međusobno druženje, poštivanje, kolegijalnost, toleranciju proširivanje znanja.	Marina Markanović	Prijevoz s određenom putničkom agencijom, smještaj i razgledavanje prema prethodno dogovorenom planu i programu.	Tijekom školske godine 2023./24.	Sudionici putovanja snose troškove putovanja i boravka
Višednevne ekskurzije za učenike 1., 2., 3. razreda	Višednevno putovanje radi posjeta nekoj od turističkih destinacija u Hrvatskoj , te upoznavanje učenika s materijalnom i duhovnom, kulturno-povijesnom baštinom te prirodnim ljepotama Hrvatske, obogaćivanje opće kulturne razine učenika .	Potaknuti učenike na međusobno druženje, poštivanje, kolegijalnost, toleranciju proširivanje znanja.	Razrednici Nastavnici u pratnji	Prijevoz s određenom putničkom agencijom, smještaj i razgledavanje prema prethodno dogovorenom planu i programu.	Tijekom školske godine 2023./24.	Sudionici putovanja snose troškove putovanja i boravka

17. IZBORNA I FAKULTATIVNA NASTAVA

AKTIVNOST	CILJ	NAMJENA	NOSITELJ	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME AKTIVNOSTI	TROŠKOVNIK
Izborni predmet: Ljekovito bilje Razred: – Drugi (2) Zanimanje: – Agroturistički tehničar	- steći temeljna znanja za prepoznavanje i sakupljanje ljekovitog bilja - upoznati učenike s važnošću i koristima ljekovitog bilja	Učenici će: - spoznati važnost primjene biljaka u ljekovite svrhe - znati prepoznati ljekovito bilje u prirodi	Ivan Đurišević	U učionici škole, školskom praktikumu te terenskom nastavom	Tijekom školske godine 2023./24.	/
Izborni predmet: Održivi turizam Razred: – Treći (3) Zanimanje: • Agroturistički tehničar	Upoznavanje učenika sa oblicima razvoja, upravljanja i djelatnosti vezanih uz turizam, kao i turističkog proizvoda usklađenih sa stalnim održavanjem zaštićenih resursa prirodne, kulturne ili izgrađene baštine.	Edukacija učenika	Martina Kostanjevac	U učionici škole, školskom praktikumu te terenskom nastavom	Tijekom školske godine 2023./24.	/
Izborni predmet: Poduzetništvo	Cilj nastavnog predmeta je da učenici razmišljaju o poduzetništvu kao pokretaču	Edukacija učenika	Martina Kostanjevac	U učionici škole, školskom praktikumu te terenskom nastavom	Tijekom školske	/

<p>Razred: – Četvrti (4)</p> <p>Zanimanje: • Agroturistički tehničar</p>	<p>gospodarskog razvoja , prepoznaju poduzetnički potencijal u sebi i steknu znanja i vještine za samostalan i/ili timski rad u realizaciji poduzetničkih aktivnosti.</p>				<p>godine 2023./24.</p>	
<p>Izborni predmet: Ekološka poljoprivreda</p> <p>Razred: – Prvi (1)</p> <p>Zanimanje: – Poljoprivredni gospodarstvenik</p>	<p>upoznati učenike s važnošću i koristima ekološke proizvodnje za čovjeka i okoliš, te steći temeljna znanja za bavljenje ekološkim uzgojem hrane.</p>	<p>Učenici će:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spoznati važnost ekološke proizvodnje hrane - spoznati mogućnost poduzetništva u proizvodnji ekološki uzgojene hrane - spoznati prirodne uvijete koji postoje u Republici Hrvatskoj za proizvodnju ekološki uzgojene hrane - Uočiti važnost održavanja prirodne ravnoteže u ekosustavima - Vrednovati kakvoću sadržaja, kao i obrađivati i tumačiti sadržaje dobavljene posredstvom stručnih udžbenika, časopisa i interneta 	<p>Ivan Đurišević</p>	<p>U učionici škole, školskom praktikumu te terenskom nastavom</p>	<p>Tijekom školske godine 2023./24.</p>	<p>/</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - steći temeljna znanja za bavljenje ekološkim uzgojem hrane - znati primijeniti ekološku proizvodnju u vrtu - upoznati osnovne elemente ekološke proizvodnje (kompostiranje, malčiranje itd.) 				
<p>Izborni predmet: Pčelarstvo</p> <p>Razred: – Drugi (2)</p> <p>Zanimanje: • Poljoprivredni gospodarstvenik</p>	<ul style="list-style-type: none"> - steći temeljna znanja za bavljenje pčelarstvom - upoznati učenike s važnošću i koristima pčelarstva za čovjeka i okoliš 	<p>Učenici će:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spoznati važnost pčela u okolišu - uočiti važnost održavanja prirodne ravnoteže u ekosustavima kako bi pčele mogle opstati - znati primijeniti uzgojne zahvate u pčelinjaku - upoznati osnovne elemente pčelarske proizvodnje 	Ivan Đurišević	U učionici škole i školskom praktikumu	Tijekom školske godine 2023./24.	/
<p>Izborni predmet: Seoski turizam</p> <p>Razred: • Treći (3)</p> <p>Zanimanje:</p>	Upoznavanje učenika poljoprivrednih programa sa selektivnim vrstama turizma, poput seoskog turizma i ustroj turističkog seoskog obiteljskog gospodarstva .	Edukacija učenika	Martina Kostanjevac	U učionici škole, školskom praktikumu te terenskom nastavom	Tijekom školske godine 2023./24.	/

<ul style="list-style-type: none"> Poljoprivredni gospodarstvenik 						
<p>Izborni predmet: Osnove računalstva</p> <p>Razred:</p> <ul style="list-style-type: none"> Prvi (1) <p>Zanimanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Konobar 	Upoznavanje učenika ugostiteljskih struka s osnovama računarstva	Edukacija učenika	Jelena Golubić Vasilev	/	Tijekom školske godine 2023./24.	/
<p>Izborni predmet: Enologija s gastronomijom</p> <p>Razred:</p> <ul style="list-style-type: none"> Drugi (2) <p>Zanimanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Konobar 	Stjecanje osnovnih znanja, vještina i navika koje će omogućiti samostalno obavljanje poslova. Osposobljavanje učenika za samoobrazovanje i primjenu teoretskih znanja u struci.	Učenici će: Spoznati da kroz znanje o jelu i vinu uoče atraktivnost i važnost zanimanja konobar. Znati primijeniti preciznost, urednost i sistematičnost u radu s vinom. Poticati stvaralački duh učenika.	Davor Skender	Učionica škole, školski praktikum	Tijekom školske godine 2023./24.	
<p>Izborni predmet: Vođenje i organizacija restorana</p> <p>Razred:</p> <ul style="list-style-type: none"> Treći (3) <p>Zanimanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> Konobar 	Steći i usvojiti potrebna teoretska znanja iz vođenja i organizacije restorana i njih primijeniti u okviru svog profesionalnog zanimanja.	Učenici će: Upoznati se s ugostiteljskim uslugama i uvjetima za obavljanje ugostiteljske djelatnosti Opisati povijesni razvoj ugostiteljstva u Hrvatskoj i	Davor Skender	Učionica škole, školski praktikum	Tijekom školske godine 2023./24.	/

		<p>podjelu ugostiteljstva u svijetu</p> <p>Usvojiti znanje o d.o.o. – u</p> <p>Upoznati se sa definicijom obrta</p> <p>Poznavati proces otvaranja vlastitog obrta</p>				
<p>Fakultativna nastava:</p> <p>Izrada projektnih prijedloga za nacionalne i EU projekte</p>	<p>Razviti vještine uočavanja i iskorištavanja sredstva od strane EU u svrhu razvoja i održivosti vlastitog gospodarstva, obrta i sl. u ruralnom prostoru.</p>	<p>Namijenjen je svim učenicima 3.i 4. razreda škole.</p>	<p>Tomislav Kakša</p>	<p>Nastava se odvija prema izrađenom planu i programu, a obuhvaća:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izvođenje teorijskog djela učenja i poučavanja u učionici, • učenja i poučavanja temeljenog na praktičnom radu kroz radionice izrade projektne dokumentacije u učionici te • terenske nastave posjetom u jednu od ustanova za izradu projekata. 	<p>Tijekom školske godine 2023./24.</p>	<p>-</p>

17.1 IZBORNA NASTAVA – LJEKOVITO BILJE 2.B

Mje sec	Redni broj sata	Nastavna cjelina – nastavna jedinica	Sati		Rezultati (biti sposoban...)	Vještine	Znanje	Međupredmetne teme
			T	V				
9. 10.	1-16	<u>UVOD U PROIZVODNJU LJEKOVITOG, ZAČINSKOG I AROMATIČNOG BILJA</u>	8	8	Samostalno sakupljanje i uzgoj ljekovitog, začinskog i aromatičnog bilja	Odabrati pravu agrotehniku za uzgoj ljekovitog, začinskog i aromatičnog bilja	Definirati važnost i načine uzgoja ljekovitog, začinskog i aromatičnog bilja	Održivi razvoj: B.4.1. Djeluje u skladu s načelima održivoga razvoja s ciljem zaštite prirode i okoliša. Učiti kako učiti: A.4/5.3. 3. Kreativno mišljenje Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.
11. 12.	18-30	<u>UPOTREBA LJEKOVITOG BILJA</u>	5	7	Samostalna upotreba i konzerviranje ljekovitog, začinskog i aromatičnog bilja	Naučiti tehnike i metoda sakupljanja, konzerviranja i upotrebe ljekovitog, začinskog i aromatičnog bilja		Održivi razvoj: A.4.2. Objasnjava važnost uspostavljanja prirodne ravnoteže.; A.4.3. Procjenjuje kako stanje ekosustava utječe na kvalitetu života Učiti kako učiti: A.4/5.4. 4. Kritičko mišljenje Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje.
1. – 6.	31-70	<u>NAJVAŽNIJE VRSTE LJEKOVITOG, AROMATIČNOG I ZAČINSKOG BILJA</u>	15	20	Uzgojiti i preraditi pojedine vrste ljekovitog, začinskog i aromatičnog bilja	Razlikovati pojedine vrste ljekovitog, začinskog i aromatičnog bilja	Upoznati najvažnije vrste ljekovitog, začinskog i aromatičnog bilja	Osobni i socijalni razvoj: B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. Učiti kako učiti: B.4/5.4. 4. Samovrednovanje/ samoprocjena Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje.

VJEŽBE:

Redni broj	Nastavni sadržaj	Sati
1.	slike ljekovitog bilja	1
2.	povijest upotrebe ljekovitog bilja	1
3.	ljekovito bilje	1
4.	začinsko bilje	1
5.	aromatično bilje	1
6.	narodna imena ljekovitog bilja	1
7.	latinska imena ljekovitog bilja	1
8.	Proizvodnja ljekovitog, začinskog i aromatičnog bilja na malim površinama	1
9.	upotreba ljekovitog bilja	1
10.	Metode pripravljanja ljekovitih biljaka	1
11.	Sakupljanje ljekovitog bilja	1
12.	konzerviranje ljekovitog bilja	1
13.	Aromaterapija	1
14.	Primjena aromaterapija	1
15.	utjecaj LJZAB na zdravlje	1
16.	Kamilica (<i>Chamomila recutita</i>)	1
17.	Paprena metvica (<i>menta piperita</i>)	1
18.	Matičnjak (<i>Melissa officinalis</i>)	1
19.	Stolisnik (<i>Achillea millefolium</i>)	1
20.	Bijeli sljez (<i>Althaea officinalis</i>)	1
21.	Gospina trava (<i>Hypericum perforatum</i>)	1
22.	Lavanda (<i>lavandula vera</i>)	1
23.	Kadulja (<i>Salvia officinalis</i>)	1
24.	Komorač (<i>Foeniculum vulgare</i>)	1
25.	Timijan (<i>Thymus vulgaris</i>)	1
26.	Dalmatinski buhač (<i>Chrysanthemum cinerariaefolium</i>)	1
27.	Bijela Gorušica (<i>Sinapis alba</i>)	1

28.	Neven (<i>Calendula officinalis</i>)	1
29.	Bazga (<i>Sambucus nigra</i>)	1
30.	Bosiljak (<i>Ocimum basilicum</i>)	1
31.	Kopar (<i>Anethum graveolens</i>)	1
32.	Kopriva (<i>Urtica dioica</i>)	1
33.	Korijandar (<i>Coriandrum sativum</i>)	1
34.	Artičoka (<i>Cynara scolimus</i>)	1
35.	Mažuran (<i>Origanum majorana</i>)	1
Ukupno:		35

17.2 IZBORNA NASTAVA - ODRŽIVI TURIZAM 3.B

TEORIJA

Mjesec	Redni broj	Nastavna cjelina – nastavna jedinica	Sati	Napomene
			T V	
9.	1.	Upoznavanje s elementima i kriterijima ocjenjivanja	1	
		1.POJAM I RAZVOJ TURIZMA		
	2.	Osnovni pojmovi turizma	1	
	3.	Razvojne faze turizma	1	
10.	4.	Razvoj selektivnih oblika turizma	1	
	5.	Suvremeni trendovi razvoja turizma	1	
	6.	Ponavljjanje gradiva	1	
	7.	Provjera znanja	1	
11.		2.ODRŽIVI TURIZAM		
	8.	Pojam održivosti i održivog razvoja	1	
	9.	Održivi turizam	1	
	10.	Čimbenici održivog razvoja turizma	1	
	11.	Načela održivog razvoja turizma	1	
12.	12.	Agenda 21	1	
	13.	Planiranje održivog razvoja turizma	1	
	14.	Ponavljjanje gradiva	1	
	15.	Pisana provjera znanja	1	
1.	16.	Analiza pisane provjere znanja	1	
2.		3.EKOLOŠKA ODRŽIVOST		
	17.	Međuovisnost turizma i okoliša	1	
	18.	Ekološke štete od turizma	1	
	19.	Upravljanje okolišem	1	
		4.SOCIOKULTURNA ODRŽIVOST		
	20.	TURIZMA	1	
	21.	Sociokulturna održivost	1	
3.	22.	Utjecaj turizma na sociokulturnu okolinu Zaštita sociokulturnih vrijednosti	1	
4.	23.		1	
	24.		1	

5.	25.	5.EKONOMSKA ODRŽIVOST	1	
	26.	TURIZMA	1	
	27.	Ekonomska održivost	1	
		Turizam i investicije		
		Učinci investicija u turizmu		
6.	28.	Ponavljjanje gradiva	1	
	29.	Provjera znanja	1	
		6. PRIMJERI DOBRE PRAKSE		
	30.	Održivi razvoj turizma u Europi	1	
	31.	Primjeri dobre prakse održivog	1	
	32.	turizma u svijetu	1	
	33.		1	
	34.	7.ODRŽIVI TURIZAM HRVATSKE	1	
	35.	Održivi turizam Hrvatske	1	
		Razvoj održivog turizma Hrvatske		
		Ponavljjanje gradiva		
		Pisana provjera znanja		
Analiza pisane provjere znanja				
	Zaključivanje ocjena			

VJEŽBE

Mjesec	Redni broj	Nastavna cjelina – nastavna jedinica	Sati	Napomene
			T V	
9.	1.	1.POJAM I RAZVOJ TURIZMA		
		Turistička destinacija	1	
10.	2.-3.	Održivi turizam nasuprot masovnom	2	
	4.-5.	turizmu	2	
	6.-7.	Selektivni oblici turizma	2	
11.	8.-9.	Agroturizam	2	
		Suvremeni trendovi razvoja turizma		
12.	10.-11.	2.ODRŽIVI TURIZAM	2	
	12.	Održivi turizam	1	
	13.	Planiranje održivog razvoja turizma	1	
		Planiranje održivog razvoja turizma-		
	14.	analiza turističkih atrakcija	1	
	15.	Planiranje održivog razvoja turizma-	1	
16.	SWOT analiza	1		

1.	17.	Planiranje održivog razvoja turizma- terenska nastava-Križnica		
2.	18.-19.	Planiranje održivog razvoja turizma	1	
	20.	3.EKOLOŠKA ODRŽIVOST	2	
	21.	Prihvatni kapacitet turističke destinacije	1	
		Ekološke štete od turizma	1	
3.	22.	Infrastrukturni problemi		
	23.	Prostorni problemi	1	
	24.-25.		1	
	26.	4.SOCIOKULTURNA ODRŽIVOST TURIZMA	3	
4.	27.	Pozitivni učinci turizma na sociokulturnu okolinu		
	28.	Negativni učinci turizma na sociokulturnu okolinu	1	
5.	29.-30.	Zaštićena kulturna baština RH	1	
	31.-32.		2	
		5.EKONOMSKA ODRŽIVOST TURIZMA	2	
6.	33.-34.	Primjeri pozitivnih učinaka investicija u turizmu	2	
	35.	Primjeri negativnih učinaka investicija u turizmu	1	
		6. PRIMJERI DOBRE PRAKSE Europske destinacije izvrsnosti Održivi turizam u svijetu		
		7.ODRŽIVI TURIZAM HRVATSKE Pozitivni primjeri održivog razvoja turizma u Hrvatskoj Mogućnosti razvoja održivog turizma Hrvatske		

17.3 IZBORNA NASTAVA - PODUZETNIŠTVO 4.B

TEORIJA

Mjesec i godina	Redni broj sata	Nastavna cjelina – Nastavna jedinica	Teorija	Vježbe	Napomene
-----------------	-----------------	--------------------------------------	---------	--------	----------

9.	1.	Upoznavanje s elementima i kriterijima vrednovanja	1		
	2.	1.OSNOVE PODUZETNIŠTVA	1		
	3.	Pojmovno određenje poduzetništva	1		
10.	4.	Temeljni činitelji poduzetništva	1		
	5.	Uvjeti razvoja poduzetništva	1		
	6.	Poduzetnik-karakteristike i motivi	1		
	7.	Ponavljjanje gradiva Provjera znanja	1		
11.	8.	2.PODUZETNIČKA IDEJA I POTHVAT	1		
	9.	Stvaranje i prikupljanje poduzetničkih ideja	1		
	10.	Analiza poduzetničkih ideja	1		
	11.	Poduzetnički pothvat	1		
	12.	Poslovni plan	1		
12.	13.	Organiziranje pothvata	1		
	14.	Organizacijska struktura	1		
	15.	Ponavljjanje gradiva	1		
	16.	Pisana provjera znanja Analiza pisane provjere znanja	1		
	17.	3.OSNIVANJE POTHVATA	1		
1.	18.	Istraživanje tržišta	1		
	19.	Pravno-organizacijski oblici	1		
	20.	Planiranje potrebnih resursa	1		
2.	21.	Financiranje poduzetničkog pothvata	1		
	22.	Razvoj proizvodnje	1		
	23.	Ponavljjanje gradiva Provjera znanja	1		
3.	24.	4.UPRAVLJANJE PODUZETNIČKIM POTHVATOM	1		
	25.	Pojam upravljanja (menadžmenta)	1		
	26.	Menadžer-funkcije i stilovi Upravljanje ljudskim potencijalima	1		
4.	27.	5. POTPORE I POTICAJI RAZVOJA PODUZETNIŠTVA	1		
	28.	Institucijska potpora poduzetništvu	1		
	29.	Programi poticanja razvoja poduzetništva	1		
5.	30.	Ponavljjanje gradiva	1		
	31.	Pisana provjera znanja	1		
	32.	Analiza pisane provjere znanja	1		

		Zaključivanje ocjena			
--	--	----------------------	--	--	--

VJEŽBE

Mjesec i godina	Redni broj sata	Nastavna cjelina – Nastavna jedinica	Teorija	Vježbe	Napomene
9.		1.OSNOVE PODUZETNIŠTVA			
	1.-2.	Primjeri poduzetničkih aktivnosti		2	
	3.-4.	Poduzetnik-primjeri uspješnih poduzetnika		2	
10.	5.	Poduzetnik-procjena vlastitih osobina i vještina		1	
		2.PODUZETNIČKA IDEJA I POTHVAT			
	6.-7.	Metode prikupljanja poduzetničkih ideja		2	
	8.-9.	Analiza poduzetničkih ideja		2	
	10.-11.	Načini pokretanja posla		2	
11.	12.-13.	Primjer i analiza poslovnog plana (turističko obiteljsko gospodarstvo)		2	
	14.-15.	Poslovni plan		2	
12.	16.	Posjet gospodarskom subjektu		1	
		3.OSNIVANJE POTHVATA			

1.	17.-18.	Istraživanje tržišta		2	
	19.	Pravno-organizacijski oblici		1	
	20.	Planiranje potrebnih resursa za konkretno		1	
2.	21.	poduzeće		1	
	22.-23.	Zaštita intelektualnog vlasništva		2	
	24.	Financiranje pothvata		1	
3.	25.	Plasman ostvarene proizvodnje		1	
		Obveze prema državi			
		4.UPRAVLJANJE PODUZETNIČKIM POTHVATOM			
4.	26.-27.			2	
	28.	Funkcije menadžmenta na primjeru konkretnog		1	
		poduzeća			
5.		Upravljanje ljudskim resursima			
		5. DRŽAVNA POTPORA I POTICAJI RAZVOJA			
	29.-30.	PODUZETNIŠTVA		2	
	31.-32.	Programi poticanja razvoja poduzetništva		2	
		Poduzetničke zone i inkubatori-posjet			
		poduzetničkom inkubatoru Pitomača			

17.4 IZBORNA NASTAVA - EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA 1.C

Mjesec	Redni broj sata	Nastavna cjelina – nastavna jedinica	Sati		Rezultati (biti sposoban...)	Vještine
			T	V		
9./10.	3-15	OSNOVNA ZNANJA O EKOLOŠKOM UZGOJU	11	1	Razlikovati plodna tla od neplodnih, uočiti važnost humusa, te identificirati glavne biljne organe	Klasificirati vrste zemlje i biljne organe
11./12.	18-26	KOMPOSTIRANJE	7	2	Razviti sposobnost samostalnog kompostiranja ostataka i malčiranja vrta	Izgradnja kompostne hrpe, malčiranje vrta
1./2.	31-40	TLO I GNOJIDBA U EKO-VRTU	10	-	Razlikovati načine obrade tla, različita gnojiva i načine gnojidbe	Upotrijebiti obradu tla i gnojidbu u svrhu pripreme tla za sjetvu ili sadnju

3.	41-42.	PLODORED	2	-	Izraditi plan plodoreda za ekološki uzgojeno povrće	Usporediti biljke prema pravilima plodoreda
	46-49	ŽIVOTINJE KAO POMAGAČI U VRTU	4	-	Razlikovati djelovanje različitih životinja u eko-vrtu	Klasificirati vrste životinja u eko-vrtu: sisavci, ptice, gmazovi, vodozemci, kukci, pauzi, kišna glista
4.	50-53	BILJKE KAO POMAGAČI U VRTU	3	1	Identificirati biljke pomagače u eko-vrtu	Klasificirati biljke koje su pomagači drugim biljkama
	54.55.	BIOLOŠKA SREDSTVA ZA OBRANU OD NAMETNIKA	2	-	Odabrati prave životinje koje će nam pomoći u borbi protiv štetočina	Koristiti biološka sredstva u zaštiti eko-vrta
5./6.	58-66	POMOĆNA SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJAKA	6	1	Izabrati najbolje tekuće gnojivo i najbolju mjeru zaštite	Koristiti tekuća biljna gnojiva, kao i ostale mjere zaštite

17.5 IZBORNA NASTAVA - PČELARSTVO 2.C

Mjesec	Redni broj sata	Nastavna cjelina – nastavna jedinica	Sati		Rezultati (biti sposoban...)	Vještine	Znanje
			T	V			
9.	1-6	<u>UVOD U PČELARSTVO</u>	3	3	Objasniti povijest pčelarstva. Nabrojati koristi od pčela.	Zapaziti postupni razvoj pčelarstva. Primijetiti da je uzgoj pčela važna gospodarska djelatnost	Povijest i gospodarski značaj pčelarstva
9./10.	7-10	<u>PASMINE PČELA</u>	2	2	Nabrojati pasmine pčela i znati gdje pripadaju u sistematici životinja	Zapaziti da među pčelama postoje razlike.	Sistematska pripadnost i pasmine pčela
10.	11-14	<u>PČELINJA ZAJEDNICA</u>	12	2	Znati nabrojati članove pčelinje zajednice i ukratko objasniti njihove uloge	Uočiti da sve pčele u košnici nisu iste.	Članovi pčelinje zajednice.

11.	17-23	<u>MEDONOSNO I PELUDNO BILJE</u>	3	2	Nabrojati glavne biljke i ukratko ih opisati	Uočiti različitosti pčelinje ispaše	Medonosno i peludno bilje
12.	24-30	<u>BIOLOGIJA PČELE</u>	2	3	Znati objasniti važnost i funkciju pojedinih organa pčele	Upoznati različite organe tijela pčele	Biologija pčela
1.-4.	31-49	<u>KOŠNICE</u>	5	14	Nabrojati košnice i objasniti osnovne razlike među njima	Razlikovati košnice	Košnice za uzgoj pčela
4./5.	52-66.	<u>PČELINJI PROIZVODI</u>	6	9	Znati objasniti važnost i značaj pojedinih pčelinjih proizvoda	Razlikovati najvažnije pčelinje proizvode	Najvažniji pčelinji proizvodi
6.	67.68.	<u>BOLESTI PČELA</u>	2	0	Samostalno provoditi zaštitu biološkim sredstvima zaštite	Odabrati sredstvo za zaštitu, pravilno ga primijeniti	Zaštita pčela od bolesti i štetočina

17.6 IZBORNA NASTAVA - SEOSKI TURIZAM 3.C

Mjesec i godina	Redni broj sata	Nastavna cjelina – Nastavna jedinica	Uvodni	Obrada	Ponavljanje	Provjeravanje
9.	1.	Upoznavanje s elementima i kriterijima ocjenjivanja	1			
10.	2.	1. RURALNI TURIZAM		1		
	3.	Osnovni pojmovi u turizmu		1		
	4.	Nastanak i razvoj ruralnog turizma		1		
	5.	Oblici ruralnog turizma		1		
	6.	Pretpostavke razvoja ruralnog turizma		1		
	7.	Čimbenici razvoja ruralnog turizma				1
	8.	Ponavlanje gradiva				
	8.	Provjera znanja				
11.	9.	2. SEOSKI TURIZAM		1		
	10.	Tržišni (marketinški) oblici seoskog turizma		1		
	11.	Agroturizam		1		
	12.	Kušaonica		1		
12.	13.	Ostali oblici (Ruralna kuća za odmor, ruralni B&B, ruralni obiteljski hotel, ruralni kamp i kamp odmorište)		1		
	14.				1	

1.	15.	Samostalno izlaganje učenika				1
	16.	Ponavlanje gradiva Pisana provjera znanja Analiza pisane provjere znanja				1
2.	17.		1			
	18.	3.TURISTIČKO SEOSKO OBITELJSKO	1			
3.	19.	GOSPODARSTVO	1			
	20.	Zakonski okvir i registracija	1			
4.	21.	Uređenje turističkog seoskog obiteljskog	1			
	22.	gospodarstva	1			
5.	23.	Organizacija usluga			1	
	24.	Izvori financiranja Marketing i instrumenti marketinga Povezivanje s tržištem Ponavlanje gradiva Provjera znanja				1
4.	25.		1			
	26.		1			
5.	27.	4.INOZEMNA I HRVATSKA ISKUSTVA RAZVOJA				
	28.	SEOSKOG TURIZMA	1			
5.	29.	Razvoj i stanje seoskog turizma u Hrvatskoj	1			
	30.	Primjeri dobre prakse u Hrvatskoj			1	
5.	31.	Samostalno izlaganje učenika				1
	32.	Seoski turizam u zemljama EU Primjeri dobre prakse u Europi Ponavlanje gradiva Pisana provjera znanja Zaključivanje ocjena				1

17.7 IZBORNA NASTAVA - OSNOVE RAČUNALSTVA 1.D Konobar

Mjesec	Redni broj sata	Nastavna cjelina – nastavna jedinica	Sati		Napomena	Međupredmetne teme
			T	V		
IX.	1.	Uvodno- pripremni sat				Osobni i socijalni razvoj: B.4.2. Suradnički uči i radi u timu Učiti kako učiti: A.4./5.1. Upravljanje informacijama
	OSNOVE INFORMATIKE					
	2.	Funkcionalna shema rada računala	1			
	3.	Ulazne jedinice	1			
X.	4.	Izlazne jedinice	1			
	5.	Brojevni sustavi	1			

	6.-7.	Pretvaranje brojeva		2		
	8.	Vježba – brojevni sustavi		1		
XI.	OPERATIVNI SUSTAV					Uporaba IKT: c.4.1. Učenik samostalno provodi složeno istraživanje radi rješenja problema u digitalnom okruženju;
	9.	Os-vrste	1			
	10.-11.	OS Windows 10	1	1		
	12.	Ponavljjanje gradiva				
XII.	13.	Pisana provjera znanja				
	14..	Analiza provjere znanja				
	15.	Analiza uspjeha				
I.	OBRADA TEKSTA – MS WORD					Učiti kako učiti: A.4./5.1. Upravljanje informacijama;
	16.	Uvod u obradu teksta	1			
	17.-18.	Rad s tablicom		2		
II.	19.-20.	Rad s tabulatorima		2		Uporaba IKT: A.4.1. Učenik kritički odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju
	21.	Umetanje crteža i slika		1		
	22.	Umetanje fusnota		1		
III.	23.-24.	Vježba- obrada teksta		2		Učiti kako učiti: A.4./5.3. Kreativno mišljenje
	25.	Provjera znanja na računalu				
	26.	Analiza provjere				
IV.	INTERNET					Osobni i socijalni razvoj: B.4.2. Suradnički uči i radi u timu
	27.-28.	Pretraživanje Interneta	1	1		
	29.	Operatori za pretraživanje		1		
	30.	Korištenje web maila		1		
V.	31.-32.	Ponavljjanje gradiva				Učiti kako učiti: A.4./5.1. Upravljanje informacijama; A.4./5.3. Kreativno mišljenje
	33.	Pisana provjera znanja				
	34.	Analiza provjere				

	35.	Zaključivanje ocjena				
--	-----	----------------------	--	--	--	--

17.8 IZBORNA NASTAVA - ENOLOGIJA S GASTRONOMIJOM 2.D Konobar

<i>Mjesec</i>	Redni broj sata	Nastavna cjelina – nastavna jedinica	Sati		Napomena
			T	V	

Rujan	1.	Uvodno pripremni sat	1	-	
		1. PUNJENJE VINA	1		
	2.	Ambalaža za vino	1		
	3.	Kada i kako puniti vino	1		
	4.	Vrste boca za vino	1		
Listopad	5.	Vrste čepova	1		
	6.	Etiketa	1		
	7.	Ponavljjanje gradiva	-	1	
	8.	Provjeravanje znanja	-	1	uku B.4/5.4.
		2. ANALIZA VINA			
Studeni	9.i 10.	Organoleptičko ocjenjivanje vina	2	-	
	11.	Ocjenjivanje vina vidom	1	-	
	12.	Ocjenjivanje vina mirisom	1	-	
Prosinac	13.	Ocjenjivanje vina okusom	1	-	
	14.	Ponavljjanje gradiva	-	1	
	15.	Provjeravanje znanja	-	1	
	16.	Analiza provjere	-	1	

		3. ČUVANJE VINA U RESTORANU			
Siječanj	17.	Vinski podrum i dnevni podrum restorana	1	-	
		4. VINSKA KARTA			
	18.	Pojam vinske karte	1	-	
Veljača	19.	Izgled vinske karte	1	-	uku A.4/5.4.
	20.	Konstrukcija vinske karte	1	-	uku A.4/5.3.
	21.	Bitni elementi vina na vinskoj karti	1	-	
	22.	Ponavljjanje gradiva	-	1	
Ožujak	23.	Provjeravanje znanja	-	1	
		5. POSLUŽIVANJE VINA			
	24.	Temperatura vina	1	-	
	25.	Inventar za posluživanje vina	1	-	
	26.	Čaše za vino	1	-	
Travanj	27.	Ponuda i prezentiranje vina	1	-	
	28.	Otvaranje i točenje vina	1	-	
	29.	Ponavljjanje gradiva	-	1	
		6. SKLAD JELA I VINA			

	30.	Engleska varijanta	1	-	
Svibanj	31.	Francuska varijanta	1	-	
	32.	Talijanska varijanta	1	-	
	33.	Ponavljjanje gradiva	-	1	
Lipanj	34.	Provjeravanje znanja	-	1	
	35.	Zaključivanje ocjena	-	1	

17.9 IZBORNA NASTAVA - VOĐENJE I ORGANIZACIJA RESTORANA 3.D Konobar

Mjesec	Redni broj sata	Nastavna cjelina – nastavna jedinica	Sati		Napomena
			T	V	
9.	1.	UVODNI SAT	1		
	2.	1. RAZVOJ UGOSTITELJSTVA Pravci razvoja ugostiteljstva u Republici Hrvatskoj	1		
10.					
	3.	2. PODJELA UGOSTITELJSTVA Hotelski lanci u svijetu	1		
	4.	Integracije u ugostiteljstvu i prednosti pojedinih integracija	1		
	5.	3. UGOSTITELJSKE USLUGE Materijalne i nematerijalne usluge	1		
	6.	Glavne i dopunske usluge te pomoćne djelatnosti.	1		
	7.	Ponavljjanje gradiva i provjera znanja	1		uku B.4/5.4.
11.	8.	4. OSNOVNI UVJETI ZA OBAVLJANJE UGOSTITELJSKE DJELATNOSTI Raspored prostorija u restoraterstvu i njihova funkcionalnost.	1		
	9.	Raspored opreme u restoraterstvu i njena funkcionalnost.	1		

	10.-11. 12.-13.	5. OSNIVANJE DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU Definicija i glavne karakteristike d.o.o. Postupak osnivanja d.o.o.	2 2		
12.	14. 15.	6. OBRT I OSNIVANJE OBRTNE RADNJE Definicija i vrste obrta Uvjeti za obavljanje ugostiteljskog obrta	1 1		
	16. 17.	Ponavljjanje gradiva i provjera znanja Ponavljjanje gradiva 1. polugodišta	1 1		
2.	18-19. 20.-21. 22.-23. 24.	Dokumentacija i koraci za upis u obrtni registar, izdavanje rješenja iz obrtnog registra i izdavanje obrtnice. Dokumentacija za ishođenje minimalnih tehničkih uvjeta za otvaranje ugostiteljskog objekta. Odabir poreznog modela za pojedini obrt i izračunavanje poreza na dohodak. Poslovne knjige koje mora voditi obrtnik.	2 2 2 1		
	25.	Ponavljjanje gradiva i provjera znanja	1		
3. 4.	26. 27.-28. 29.-30.	POLITIKA CIJENA NA TRŽIŠTU RESTORATERSTVA Izračunavanje marže. Izračunavanje kalkulacije nabavne cijene robe. Izračunavanje kalkulacije prodajne cijene robe.	1 2 2		uku A.4/5.3. uku A.4/5.4.
5.	31.	Ponavljjanje gradiva i provjera znanja	1		
	32.	Zaključivanje ocjena	1		

17.10 FAKULTATIVNA NASTAVA - IZRADA PROJEKTNIH PRIJEDLOGA ZA NACIONALNE I EU PROJEKTE 3. razred agroturističkih tehničara

TEMATSKA CJELINA	BROJ SATI	NASTAVNE TEME	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI	OČEKIVANJA MEĐUPREDMETNIH TEMA
	12	Program ruralnog razvoja	Spoznati važnost Programa ruralnog razvoja	

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA		Strateški planovi u okviru ZPP-a	Raspraviti o Strateškom planu zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023-2027	<p>odr C.5.2. Predlaže načine unapređenja osobne i opće dobrobiti.</p> <p>osr A.5.3. Razvija svoje potencijale.</p> <p>osr B.5.2. Suradnički uči i radi u timu.</p> <p>pod B.5.2. Planira i upravlja aktivnostima.</p> <p>ikt A.5.2. Učenik se samostalno služi društvenim mrežama i računalnim oblicima za potrebe učenja i osobnoga razvoja.</p> <p>uku A.4/5.2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja.</p> <p>uku A.4/5.4. Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje.</p> <p>uku B.4/5.2. Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja.</p> <p>uku C.4/5.1. Učenik može objasniti vrijednost učenja za svoj život.</p> <p>uku D.4/5.1. Učenik stvara prikladno fizičko okruženje za učenje s ciljem poboljšanja koncentracije i motivacije.</p> <p>uku D.4/5.2. Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć.</p>
		Intervencije	Razlikovati intervencije ZPPRH 2023-2027	
NATJEČAJI – IZRADA I PRIJAVA	18	Pravilnici	Komentirati Pravilnike za natječaje Programa ruralnog razvoja	
		Natječajna dokumentacija	Komentirati natječajnu dokumentaciju ruralnog razvoja	
		Izrada projekta	Izraditi prijavu na natječaj ruralnog razvoja	
		Prijava projekta na natječaj	(intervenciju/mjeru)	
OSTALI OBLICI POTPORE U RURALNOM PROSTORU	5	EU fondovi	Upoznati ostale oblike potpore EU u RH	

VREDNOVANJE: Kontinuirano tijekom cijele godine: vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenog.

18. PLAN I PROGRAM RADA ŠKOLSKE ZADRUGE «KOSTANJ»

UČENIČKA ZADRUGA "KOSTANJ"	
Cilj	<ul style="list-style-type: none"> - usvojiti znanja dorade/prerade sirovina u finalni proizvod - razviti motoričke vještine, umijeća, sposobnosti te samopouzdanje u rukovanju različitim priborom, alatima, uređajima i strojevima - razvoj poduzetnički kompetencija - očuvanje narodne baštine i zaštita okoliša - razvijanje dobrih odnosa sa vršnjacima
Namjena	<p>Učenici zadrugari će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odaberu i primijene odgovarajuće postupkom izrade određenih proizvoda - pripreme i koriste strojeve, pribor, opremu i uređaje na pravilan i siguran način - su samokritični za estetsko vrjednovanje i dizajn proizvoda i usluga - primijene odgovarajuće mjere i zaštitna sredstva u skladu s propisima zaštite na radu - se odgovorno odnose prema upotrebi prirodnih bogatstava uz održivi razvoj, čuvajući prirodnu ravnotežu i biološku raznolikost - se organiziraju u udruženja i zajednički nastupaju na tržištu - razvijaju natjecateljski duh i poduzetne kompetencije
Nositelj	Voditelji sekcija i učenici zadrugari
Vrijeme/opis	Tijekom školske godine.

	Učenici u proizvodnji, promociji, evidenciji i prodaji nastupaju u međusobnoj suradnji i u sklopu udruženja. Uglavnom se prerađuju sirovine proizvedene na poljoprivrednom praktikumu škole. Mogući finalni proizvodi su: ajvar, džem, sok jabuke, vino, pjenušavo vino, bućino ulje, brašno pira, brašno heljde, brašno zobi, sadnice cvijeća, sadnice povrća, sadnice voća, razne vrsta jela, kolača i slastica. Pružanje usluga cateringa, usluga uređenja okoliša, proizvodnje sezonskih salata. U sklopu gospodarske sekcije razvijaju se administrativne i računovodstvene kompetencije.
Troškovnik	Reprodukcijski materijal: 150,00 € Sredstva njege, prihrane i zaštite: 400,00 € Nadzor, certifikati, strojevi, uređaji, alat: 300,00 € Sirovine u svrhu pružanja ugostiteljskih usluga: 6.500,00 € Usluge: 150,00 € Nepredvidivi troškovi: 750,00 €

19. ŠKOLSKI POLJOPRIVREDNI PRAKTIKUMI

AKTIVNOST	CILJ/SVRHA	NAMJENA	NOSITELJ	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME AKTIVNOSTI	TROŠKOVNIK
PROIZVODNJA POVRĆA U ZATVORENOM PROSTORU	– Proizvesti proizvod i evidentirati proizvodnju (prema načelima i pravilima ekološke poljoprivrede)	– Razviti vještine, znanja i socijalni dijalog kod učenika – Osposobiti učenike za samostalnu proizvodnju	Nastavnik praktične nastave i stručne prakse	Školski plastenik	Tijekom školske godine 2023./24.	Troškovi proizvodnje
EKOLOŠKA PROIZVODNJA BILJA PROIZVODNJA POVRĆA NA OTVORENOM PROSTORU	- usvojiti znanja o tehnološkim procesima proizvodnje - razviti motoričke vještine, umijeća, sposobnosti te samopouzdanje u	Učenici će nakon provedene prakse biti osposobljeni da: - odaberu i primijene odgovarajuće postupke/agrotehničke mjere u uzgoju	Aktiv poljoprivrede	POLJOPRIVREDNI PRAKTIKUM „ŠAŠNATO POLJE – BANOV BROD“ Na 22 ha proizvest će se ekološka kamilica. Na 22 ha nakon skidanja kamilice, postrno će se provesti sjetva soje u cilju zelene gojidbe.	Tijekom školske godine 2023./24.	Reprodukcijski materijal: 10.000,00 € Sredstva njege, prihrane i zaštite: 7.000,00€

	<p>rukovanju različitim priborom, alatima, uređajima i strojevima</p> <p>- Proizvesti proizvod i evidentirati proizvodnju (prema načelima i pravilima ekološke poljoprivrede)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pripreme i koristite strojeve, pribor, opremu i uređaje na pravilan i siguran način - primijene odgovarajuće mjere i zaštitna sredstva u skladu s propisima zaštite na radu - Osposobiti učenike za samostalnu proizvodnju 		<p>Na površini od 0,3 ha pokazni ekstenzivni voćnjak. Te na 0,2 ha pokazno edukativni uzgoj povrtnih kultura .</p> <p>*Od ove školske godine obrađivat ćemo dvije nove parcele veličine 7,5 ha i 17 ha.</p> <p>*na 1. novoj parceli veličine 7,5 ha, na 6 ha proizvesti će se ekološka kamilica, na 1,5 ha je travnjak. Na 6 ha nakon skidanja kamilice, postrno će se provesti sjetva soje u cilju zelene gnojidbe.</p> <p>*na 2. novoj parceli veličine 17 ha proizvodit će se ekološka kamilica, na 17 ha nakon skidanja ekološke kamilice, postrno će se provesti sjetva soje u cilju zelene gnojidbe.</p> <p>Uređivanje i održavanje okoliša praktikuma.</p>	<p>Nadzor, certifikati, strojevi, uređaji, alat: 7.000,00 €</p> <p>Usluge: 8.000,00 €</p> <p>Nepredvidivi troškovi: 5.000,00 €</p> <p>Troškovi proizvodnje povrća: 2.000,00 €</p>
--	---	--	--	---	---

20. ŠKOLSKO ŠPORTSKO DRUŠTVO "PITOMAČA"

AKTIVNOST	CILJ	NAMJENA	NOSITELJ	NAČIN REALIZACIJE	VRIJEME AKTIVNOSTI	TROŠKOVNIK
Obilježavanje Hrvatskog Olimpijskog dana	Razvijanje pozitivnog i zdravog duha učenika kroz druženje.	Kretanjem napraviti prvi korak prema zdravom načinu života	Maja Kirin	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije
Obilježavanje Europskog sportskog dana	Promocija tjelesne aktivnosti i zdravlja	Kretanjem napraviti prvi korak prema zdravom načinu života	Maja Kirin	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije
Organizacija međurazrednog natjecanja u SŠ Pitomača	Razvijanje pozitivnog i zdravog duha učenika kroz natjecanje	Primjena usvojenih motoričkih gibanja iz odabranih športova	Maja Kirin	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije
Županijsko natjecanje mladića u malom nogometu	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha učenika.	Primjena stečenih i usvojenih motoričkih gibanja iz malog nogometa	Maja Kirin	Pripreme sa selektivno formiranom muškom školskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi prijevoza Naknada za nastavnika
Županijsko natjecanje djevojaka u malom nogometu	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha učenika.	Primjena stečenih i usvojenih motoričkih gibanja iz malog nogometa	Maja Kirin	Pripreme sa selektivno formiranom muškom školskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi prijevoza Naknada za nastavnika

Županijsko natjecanje djevojaka i mladića u rukometu	Razvijanje samodiscipline, kolektivnosti, radovanja, pobjedi, podnošenje poraza	Primjena usvojenih motoričkih gibanja iz rukometa	Maja Kirin	Pripreme sa selektivno formiranom ženskom školskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi prijevoza Naknada za nastavnika
Županijsko natjecanje mladića u košarci	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha učenika.	Primjena stečenih i usvojenih motoričkih gibanja iz košarke	Maja Kirin	Pripreme sa selektivno formiranom muškom školskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi prijevoza Naknada za nastavnika
Županijsko natjecanje mladića i djevojaka u stolnom tenisu	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha učenika.	Primjena stečenih i usvojenih motoričkih gibanja iz stolnog tenisa	Maja Kirin	Pripreme sa selektivno formiranom muškom i ženskom školskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi prijevoza Naknada za nastavnika
Županijsko natjecanje mladića u odbojci	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha učenika.	Primjena usvojenih motoričkih gibanja iz odbojke	Maja Kirin	Pripreme sa selektivno formiranom muškom školskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi prijevoza Naknada za nastavnika
Županijsko natjecanje djevojaka u odbojci	Razvijanje samodiscipline, kolektivnosti, radovanja, pobjedi, podnošenje poraza	Primjena usvojenih motoričkih gibanja iz odbojke	Maja Kirin	Pripreme sa selektivno formiranom ženskom školskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi prijevoza Naknada za nastavnika

Školski turnir u šahu	Razvijanje logičkog razmišljanja, samodiscipline i natjecateljskog duha	Primjena intelektualnih sposobnosti	Maja Kirin Marin Domović	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	-
Županijsko natjecanje mladića i djevojaka u krosu	Razvijanje pozitivnog natjecateljskog duha učenika.	Utjecati na poboljšanje aerobnog, respiratornog i kardiovaskularnog sistema	Maja Kirin	Pripreme sa selektivno formiranom muškom i ženskom školskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi prijevoza, prehrane te naknada za nastavnika
Županijsko natjecanje mladića u atletici	Razvijanje samodiscipline, kolektivnosti, radovanja, pobjedi, podnošenje poraza	Primjena usvojenih motoričkih gibanja iz atletike	Maja Kirin	Pripreme sa selektivno formiranom muškom i ženskom školskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi prijevoza, prehrane te naknada za nastavnika
Županijsko natjecanje djevojaka srednjih škola u atletici	Razvijanje samodiscipline, kolektivnosti, radovanja, pobjedi, podnošenje poraza	Primjena usvojenih motoričkih gibanja iz atletike	Maja Kirin	Pripreme sa selektivno formiranom muškom i ženskom školskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi prijevoza, prehrane te naknada za nastavnika
Županijsko natjecanje mladića i djevojaka u badmintonu	Razvijanje samodiscipline, radovanja, pobjedi, podnošenje poraza	Primjena usvojenih motoričkih gibanja iz badmintona	Maja Kirin	Pripreme sa selektivno formiranom muškom i ženskom školskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi prijevoza, prehrane te naknada za nastavnika

Obilježavanje Dana srednjoškolaca – natjecanje učenika u odbojci i nogometu	Razvijanje pozitivnog i zdravog duha učenika kroz natjecanje	Primjena usvojenih motoričkih gibanja iz odbojke i nogometa	Maja Kirin Sylwia Nasilowska - Blažok	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije
Prijateljske utakmice između maturanata i nastavnika	Razvijanje pozitivnog i zdravog duha učenika i nastavnika kroz natjecanje	Primjena usvojenih motoričkih gibanja iz odabranih športova	Maja Kirin	Učenici završnih razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije
Svjetski dan zdravlja	Promocija tjelesne aktivnosti i zdravlja	Kretanjem napraviti prvi korak prema zdravom načinu života	Maja Kirin	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije
Svjetski dan sporta	Promocija tjelesne aktivnosti i zdravlja	Kretanjem napraviti prvi korak prema zdravom načinu života	Maja Kirin	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije
Županijski turnir u šahu	Razvijanje logičkog razmišljanja, samodiscipline i natjecateljskog duha	Primjena intelektualnih sposobnosti	Maja Kirin Marin Domović	Priprema sa selektivno formiranom muškom i ženskom ekipom	Tijekom godine	Troškovi organizacije, prijevoza, prehrane te naknada za nastavnika

Radionica plesa	Promocija tjelesne aktivnosti i zdravlja kroz ples	Kretanjem napraviti prvi korak prema zdravom načinu života	Maja Kirin Alida Saračević (Shine dance fitness plesni instruktor)	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije
Terenska nastava	Promocija tjelesne aktivnosti i zdravlja	Kretanjem napraviti prvi korak prema zdravom načinu života	Maja Kirin	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije
Trka „ Klopotec Trail „	Promocija tjelesne aktivnosti i zdravlja	Kretanjem napraviti prvi korak prema zdravom načinu života	Maja Kirin	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije
Trka „Unicef – mliječna staza“	Promocija tjelesne aktivnosti i zdravlja	Kretanjem napraviti prvi korak prema zdravom načinu života	Maja Kirin	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije
Suradnja sa O.Š. “ Petar Preradović “ Pitomača	Promocija tjelesne aktivnosti i zdravlja	Kretanjem napraviti prvi korak prema zdravom načinu života	Maja Kirin	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije

Državna natjecanja iz sportova (prvaci županije)	Razvijanje samodiscipline, kolektivnosti, radovanja, pobjedi, podnošenje poraza	Primjena usvojenih motoričkih gibanja iz odabranih sportova	Maja Kirin Mario Rengel Marin Domović	Učenici od 1. do 4. razreda	Tijekom godine	Troškovi organizacije, prijevoza, prehrane te naknada za nastavnike
---	---	---	---	-----------------------------	----------------	---

21. VJEŽBENIČKA TVRTKA

CILJ:

Osposobiti učenike/ce za samostalno svladavanje svih radnih zadataka i procesa u poslovnoj organizaciji te razviti vještine timskog rada, prezentiranja, odgovornog odlučivanja, međusobnog uvažavanja i rješavanja nesuglasica mirnim putem kroz simuliranje osnivanja, vođenja i poslovanja poslovne organizacije kako bi kroz obavljanje svih radnih zadataka mogli bolje razumjeti sustav tržišnoga gospodarstva i razviti osobnu kreativnost važnu za poticanje poduzetničkoga duha i interes za samostalno vođenje i obavljanje posla u stvarnome poslovnom svijetu.

ZADATCI:

- ✓ Potaknuti na povezivanje teorijskih nastavnih sadržaja primjenjujući stečeno znanje na praktičnim radnim zadacima kojima će učenici-radnici vježbeničke tvrtke razviti vještine: osnivanje poslovne organizacije, pisanje životopisa i razgovora za radno mjesto, prijava radnika na mirovinsko i zdravstveno osiguranje, izradba internetske stranice, knjigovodstveni i računovodstveni poslovi, poslovi odjela nabave, prodaje i marketinga, poslovno komuniciranje i bonton, priprema i vođenje poslovnih sastanaka, politika proizvoda/usluge (razvijanje inovacija), odgovorno odlučivanje, planiranje, organiziranje i vođenje poslovanja poslovne organizacije i svega ostaloga s čim će se susretati u praktičnom životu, na radnome mjestu - prema zahtjevima poslodavca.
- ✓ Potaknuti međusobnu suradnju i razvijanje poslovnih i prijateljskih kontakata učenika- radnika vježbeničke tvrtke koji mogu u budućnosti pridonijeti razvoju stvarnih poslovnih kontakata i poslovne suradnje te razviti uspješno poslovanje u zemlji i inozemstvu.

- ✓ Razviti sposobnosti timskoga rada, izražavanja vlastitog mišljenja, kreativnosti, samostalnosti, poduzetničkoga duha, motivacije, prezentacije, vlastite osobnosti i odgovornosti, suradničkoga rada i življenja te boljeg razumijevanja poslovnih situacija u stvarnome poslovnom svijetu (odnos radnika i nadređenih ili radnika međusobno) te profesionalizam u radu.
- ✓ Potaknuti kod učenika/ca potrebu za samopotvrđivanjem, samopoštovanjem, poštovanjem moralnih vrijednosti, međusobnom tolerancijom i suradnjom, poštovanjem različitosti, samomotivacijom i cjeloživotnim učenjem.

KOMPETENCIJE KOJE ĆE UČENICI STEĆI:

Opće kompetencije su:

- sposoban je sudjelovati u usmenoj i pisanoj komunikaciji
- sposoban je sudjelovati u skupnoj raspravi, prilagođavati se drugima u skupini i prihvaćati različitost mišljenja
- sposoban je čitati i sintetizirati podatke iz dokumenata o istoj temi
- posjeduje temeljna matematička znanja potrebna za razumijevanje zakonitosti u prirodi i društvu te je osposobljen za primjenu znanja u životu i struci
- posjeduje vještinu samostalnog računanja, crtanja i mjerena prema uputama te preciznosti u radu
- primjenjuje usvojene metode učenja i usavršava nove
- preuzima odgovornost za svoj zadatak korištenjem vlastitoga plana kako bi ostvario zadane ciljeve.

Stručne kompetencije su:

- razlikuje značenje pojmova i procesa iz različitih područja ekonomije
- raspolaže teorijskim i praktičnim znanjem potrebnim za obavljanje posla u području poslova nabave, prodaje, marketinga, poslovne administracije, knjigovodstva i financija
- zna poslovnu dokumentaciju i knjigovodstvene isprave platnoga prometa te sve ostale dokumente koji prate poslove nabave, prodaje, prijava/odjava zaposlenika na mirovinsko i zdravstveno osiguranje, putni nalog i sl.
- posjeduje vještine potrebne za samostalno korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije te rad na računalu
- posjeduje odgovarajuća znanja iz računalstva koja primjenjuje za pronalaženje podataka važnih za organizaciju i rad te ih koristi u obavljanju postavljenih radnih zadataka
- zna se koristiti internetom, slati elektroničku poštu i faks, pretraživati internetske stranice

- zna strukturu poslovne komunikacije i zna poslovno komunicirati uz primjeren bonton
- posjeduje znanje o svakodnevnom uredskom poslovanju
- samostalno organizira, planira, odlučuje, izvršava zadatke i samostalno rješava problem
- sposoban je izabrati i sam interpretirati potrebne informacije (upute o radu, podatke vezane uz pojedine radne zadatke)
- odgovara za svoj rad, timski surađuje i orijentiran je na cjeloživotno učenje.

TROŠKOVI:

Simulirani ured vježbeničke tvrtke opremljen najnužnijom opremom:

- tipizirana radna površina stola (radnoga mjesta) trebala bi biti najmanje 72 cm) i stolcima (udaljenost između dva radna mjesta trebala bi biti oko 85 cm),

- pet-šest računala, s odgovarajućim softverom – programski paket MS Office i knjigovodstveni program)

- pisač, fotokopirni stroj, skener, telefon s faksom, internetski priključak, e-adresa, pano-ploča, ormar za dokumentaciju, uredski pribor (papir za ispisivanje i kopiranje, mape, registratori, bušilica papira, spajalice, ljepilo, škare i sl.).

Škola mora imati mogućnost mjesečnog financiranja troškova uredskog poslovanja (troškovi uredskog pribora, za ispisivanje, fotokopiranje i sl.).

NAČIN:

Nastavni sadržaji izvode se za skupinu od 15 učenika škole po dogovoru jedan sat tjedno.

ELEMENTI PRAĆENJA UČENIKOVIH POSTIGNUĆA:

- kvaliteta obavljena posla
- primjena usvojenih znanja
- dnevnik učenikova rada

NASTAVNE CJELINE I TEME VJEŽBI:

UVOD U NASTAVNI PREDMET I PROGRAM RADA

I. OSNIVANJE VJEŽBENIČKE TVRTKE

1. Formiranje i podjela timova, davanje uputa i zadataka
2. Pravne i ostale pretpostavke za osnivanje trgovačkog društva
3. Određivanje djelatnosti i proizvoda tvrtke

II. ODJEL ADMINISTRACIJE

1. Raspisivanje natječaja za radna mjesta
2. Posjet HZZ
3. Sastavljanje zamolbe za radna mjesta i životopisa
4. Evidencija primljene i poslone pošte
5. Zasnivanje radnog odnosa – ugovor o radu
6. Prijave i odjave zaposlenika
7. Izrada naloga za službeni put
8. Izrada web stranice VT-e

III. ODJEL NABAVE

1. Sastavljanje upita
2. Izrada narudžbe, pisanje primke
3. Izrada naloga za prijenos, sastavljanje putnog naloga
4. Sastavljanje komisijskog zapisnika
5. Pisanje povratnice i reklamacije

IV. ODJEL PRODAJE I MARKETINGA

1. Izrada zaštitnog znaka tvrtke
2. Izrada cjenika proizvoda
3. Sastavljanje ponude na hrvatskom i stranom jeziku
4. Sastavljanje potvrde o primitku narudžbe
5. Sastavljanje kupoprodajnog ugovora

6. Izrada promidžbenih materijala
7. Izrada Powerpoint prezentacije za prodajne razgovore s kupcima
8. Sastavljanje otpremnice i fakture
9. Rješavanje poslovnog zadatka
10. Analiza poslovnog zadatka

V. ODJEL FINANCIJA I RAČUNOVODSTVA

1. Izrada početne bilance i otvaranje poslovnih knjiga
2. Knjiženje poslova nabave i prodaje
3. Analiza poslovanja

22. PROJEKTI IZ PODRUČJA POLJOPRIVREDE

22.1 VEC Sharing - Cross-border Vocational Education Capacity Sharing

NAZIV PROJEKTA	 <p style="text-align: center;">VEC Sharing</p> <p style="text-align: center;">VEC Sharing - Cross-border Vocational Education Capacity Sharing</p>
PARTNER NA PROJEKTU	„Kolping Nagyváthy János Középiskola (Csurgó)“, Mađarska
GLAVNI CILJ/EVI PROGRAMA:	Osposobiti polaznike, osnovama ekološkog uzgoja ljekovitog i industrijskog bilja te povrća, za bavljenje istima na vlastitom (samozapošljavanje), ili kao radnik na nekom drugom gospodarskom subjektu.
TRAJANJE PROGRAMA	60 sati

PLAN I PROGRAM RADA NA PRAKSI KOD SREDNJE ŠKOLE STJEPANA SULIMANCA

TEMA	SADRŽAJ I OPIS TEME	ALATI I OPREMA	ISHODI UČENJA
Ekološka proizvodnja ljekovitog i industrijskog bilja	<u>SUNCOKRET:</u> Agroekološki uvjeti i agrotehnički zahvati u uzgoju suncokreta	Računalo Projektor Prezentacija	Identificirati, osnovne agroekološke uvjete i agrotehničke zahvate, za ekološki uzgoj suncokreta.
	Sjetva suncokreta	Traktor Rotodrljača Sijačica Rasipač gnojiva Gnojivo Sjeme	Uz nadzor ponoviti, demonstrirane zahvate u pripremi oruđa za izvršavanje radnje, pri pripremi tla, osnovnoj gnojidbi i sjetvi suncokreta. Uz nadzor izvršiti, pravilno rukovanje strojem i oruđima, pri pripremi tla, osnovnoj gnojidbi i sjetvi suncokreta.
Ekološka proizvodnja ljekovitog i industrijskog bilja	<u>SOJA:</u> Agroekološki uvjeti i agrotehnički zahvati u uzgoju soje	Računalo Projektor Prezentacija	Identificirati, osnovne agroekološke uvjete i agrotehničke zahvate, za ekološki uzgoj soje.
	Prihrana i mehanizirao suzbijanje korova u ekološkom uzgoju soje.	Traktor Kultivator Kopačica Gnojivo	Uz nadzor ponoviti, demonstrirane zahvate u pripremi oruđa za izvršavanje radnje, pri dopunskoj prihrani i mehaniziranom suzbijanju korova u uzgoju soje. Uz nadzor izvršiti, pravilno rukovanje strojem i oruđima, pri dopunskoj prihrani i mehaniziranom suzbijanju korova u uzgoju soje.
	<u>KAMILICA:</u>	Računalo Projektor	Identificirati, osnovne agroekološke uvjete i agrotehničke zahvate, za ekološki uzgoj kamilice.

	Agroekološki uvjeti i agrotehnički zahvati u uzgoju kamilice	Prezentacija	
Ekološka proizvodnja ljekovitog i industrijskog bilja	Berba kamilice	Traktor Berač kamilice	Uz nadzor ponoviti, demonstrirane zahvate u pripremi oruđa za izvršavanje radnje, pri berbi kamilice. Uz nadzor izvršiti, pravilno rukovanje strojem i oruđima, pri berbi kamilice.
	<u>DORADA I PRERADA:</u> Dodana vrijednost primarnim proizvodima	Računalo Projektor Prezentacija	U prezentaciji prepoznati, kao moguće dodane vrijednosti za primarne poljoprivredne proizvode, koji se uzgajaju u njihovom okruženju.
	Sušenje i klasiranje/sortiranje kamilice	Sušara Stroj za sortiranje	Uz nadzor ponoviti, demonstrirane zahvate u pripremi pogona za sušenje kamilice i pripremi stroja za sortiranje kamilice.
	Proizvodnja čajeva	Proizvodna linija	Opisati, viđenu proizvodnu liniju, prerade ljekovitog bilja u finalni proizvod čaj.
Izlet u Prirodni zaštićeni rezervat Mura-Drava	Informativno-edukativni centar u Noskovačkoj dubravi Poučna staza „Dravi u zagrljaj“, ima za cilj upoznati posjetitelje s područjem u kojem se nalaze. Također objekt raspolaže smještajnim kapacitetima za školu u prirodi, a i mogućnost razvoja turizma (u sklopu objekta postoji i odmaralište za bicikliste , kao i biciklistička staza).	Prijevozno sredstvo Vodič	
	Pustara Višnjica		

	Objekt primjer dobre prakse kontinentalnog turizma ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom od polja do stola. Na imanju se proizvode ekološki poljoprivredni proizvodi, uzgaja stoka, imaju restoran i smještajne kapacitete, te razne oblike edukativne i zabavne prirode.		
Ekološki uzgoj povrća na otvorenom i u zatvorenom prostoru	SALATE: Agroekološki uvjeti i agrotehnički zahvati u proizvodnji salata	Računalo Projektor Prezentacija	Identificirati, osnovne agroekološke uvjete i agrotehničke zahvate, za ekološki uzgoj paprike.
	Proizvodnja presadnica salata	Kontejneri Supstrat Sredstva za prihranu Sjeme Zaštitne rukavice	Uz nadzor ponoviti, demonstrirane zahvate u pripremi, supstrata za sjetvu sjemena i sredstva za prihranu presadnica salata. Uz nadzor izvršiti, sjetvu sjemena salata, u pripremljene kontejnere za uzgoj presadnica.
	PAPRIKA: Agroekološki uvjeti i agrotehnički zahvati u proizvodnji paprike	Računalo Projektor Prezentacija	Identificirati, osnovne agroekološke uvjete i agrotehničke zahvate, za ekološki uzgoj paprike.
	Sadnja presadnica paprike u zatvorenom	Presadnice Kante Voda Alat za sadnju Zaštitne rukavice	Uz nadzor ponoviti, demonstrirane zahvate, pripreme presadnica paprike za sadnju. Uz nadzor izvršiti, sadnju presadnica paprike u zatvorenom prostoru, prema unaprijed određenom razmaku sadnje na povišenim gredicama.

	RAJČICA: Agroekološki uvjeti i agrotehnički zahvati u proizvodnji rajčice	Računalo Projektor Prezentacija	Identificirati, osnovne agroekološke uvjete i agrotehničke zahvate, za ekološki uzgoj rajčice.
	Njega i zaštita u ekološkom uzgoju rajčice	Sredstva za prihranu i jačanje bilja Ručna prskalica Sustav za navodnjavanje i prihranjivanje Male grabljice i motičice Zaštitne rukavice	Uz nadzor ponoviti, demonstrirane zahvate, pripreme sredstva i sustava za prihranu bilja. Uz nadzor izvršiti, prskanje povrća, sredstvom za jačanje bilja. Uz nadzor izvršiti, plijevljenje povrća u zatvorenom prostoru, malim grabljama i motičicama na povišenim gredicama.
Konvencionalna proizvodnja povrća	PRIMJER DOBRE PRAKSE: Mješovita proizvodnja povrća na otvorenom i u zatvorenom prostoru.	Gospodarski subjekt s proizvodnjom povrća	Opisati, viđenu proizvodnju povrća, posjećenog gospodarstva.
	<u>DORADA I PRERADA:</u> Sortiranje i pakiranje povrća za prodaju na gospodarstvu.		Opisati, oblike sortiranja i pakiranja povrća za prodaju, posjećenog gospodarstva.
	Sortiranje i pakiranje povrća za prodaju/preradu u prerađivačkoj industriji.	Gospodarski subjekt	Opisati, oblike sortiranja i pakiranja povrća za prodaju/preradu, posjećenog prerađivačkog gospodarskog subjekta.

	Proizvodnja kiselih krastavaca	prerade povrća u finalne proizvode	Opisati, proizvodnu liniju kiselih krastavaca, posjećenog prerađivačkog gospodarskog subjekta.
Izlet u Park prirode „Papuk“	Park prirode Papuk pruža vrlo velike mogućnosti rekreacije i savršeno je mjesto za aktivan odmor Poučnim stazama interpretiraju se prirodne i kulturno-povijesne značajke koje se nalaze na tom području.		

22.2 Modernizacija školskih kurikuluma poljoprivrednih zanimanja u skladu s HKO "Eko-bilje", HR.3.1.14

MODERNIZACIJA ŠKOLSKIH KURIKULUMA U STRUKOVNIM ŠKOLAMA U SKLADU S HRVATSKIM KVALIFIKACIJSKIM OKVIROM I POTREBAMA TRŽIŠTA RADA - FAZA II	
Naziv projekta	Modernizacija školskih kurikuluma poljoprivrednih zanimanja u skladu s HKO "Eko-bilje", HR.3.1.14
Nositelj projekta	Srednja škola Stjepana Sulimanca, Pitomača
Partneri na projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Srednja škola Bartola Kašića, Grubišno Polje 2. Srednja škola "Stjepan Ivšić", Orahovica 3. Spider Grupa d.o.o., Pitomača 4. Općina Pitomača, Pitomača
Osoblje na projektu	Voditelj: Tomislav Kakša (SŠ Stjepana Sulimanca, Pitomača) Koordinator: Danijel Stojković (SŠ "Stjepan Ivšić", Orahovica) Koordinator: Monika Vojvodić Andričević (SŠ Bartola Kašića, Grubišno Polje)

	Koordinator: Denis Nemčević (Spider grupa d.o.o., Pitomača) Koordinator: Maja Kutija (Općina Pitomača, Pitomača)
Svrha projekta	Modernizacija školskog kurikulumu u skladu s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (HKO) i potrebama tržišta rada, a s općim ciljem da se nastavnici osnaže za razvoj pristupa „bottom-up“ kako bi učenicima osigurali stjecanje modernih kompetencija i pristup najnovijim tehnologijama, tako povećali zapošljivost učenika i relevantnost njihovih kvalifikacija na tržištu rada.
Sažetak projekta	Tijekom projekta nastavnici će proći stručna usavršavanja te će primijeniti stečena znanja i realizirati sljedeće: 1. povezati sadržaje u tri školska kurikulumu s ishodima učenja u skladu s HKO, te, nakon provedene analize potrebnih kompetencija na tržištura, obogatiti ih novim sadržajima u skladu s aktualnim potrebama, a s naglaskom na poduzetništvo, zaštitu okoliša i održivi razvoj u svim zanimanjima, te na ekološku proizvodnju ljekovitog bilja u poljoprivrednim zanimanjima; 2. uvesti nove metode poučavanja kako bi se potaknula primjena e-učenja i praktična nastava, , osobito praktična nastava u zadruzi ili vježbeničkoj tvrtki, kao i praksa u poduzeću koje je aktivno i uspješno na tržištu rada 3. provesti pilot primjenu kurikulumu s novim ishodima učenja, evaluirati ih i unaprijediti
Krajnji korisnici projekta	Krajnji korisnici su učenici strukovnih škola kojima će se omogućiti suvremena i učeniku usmjerena nastava. Razvoj i provedba novih partnerstava između strukovnih škola i poduzeća, osim što će omogućiti nastavnicima stručno usavršavanje u realnom sektoru, omogućit će i da se učenicima ponudi raznovrsnija praksa u većem broju tvrtki.
Elementi projekta	<p>1. Organiziranje radionica nastavnicima za primjenu Metodologije za razvoj strukovnih kvalifikacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provođi se kako bi nastavnici ojačali kapacitete koji su im potrebni za prepoznavanje potreba na tržištu rada, nužno je da se upoznaju s Metodologijom izradbe standarda zanimanja, standarda kvalifikacija i kurikulumu u skladu s HKO i nauče je primjenjivati u svakodnevnom radu, s naglaskom na analizu tržišta rada i razvoj kurikulumu s ishodima učenja. • Edukacija je organizirana kroz tri dvodnevne radionice na sljedeće teme: <ul style="list-style-type: none"> a) Uvod u Metodologiju za razvoj strukovnih kvalifikacija u skladu sa Zakonom o HKO-u, s naglaskom na analizu potreba tržišta rada b) Kompetencije i ishodi učenja, Izrada dijela standarda kvalifikacije; c) Kurikularno planiranje nastave za dostizanje propisanih ishoda učenja <p>2. Osvremenjivanje školskih kurikulumu</p>

- Ima za rezultat nove školske kurikulume koji: (1) će biti povezani i iskazani ishodima učenja u skladu s HKO, (2) obogatit će se novim sadržajima, (3) uključivat će inovativne metode poučavanja (e-učenje), (4) uključivat će akcijski plan usavršavanja nastavnika.
- Aktivnosti u okviru ovog projektnog elementa su:
 - a) Analiza potrebnih kompetencija na tržištu rada: OPG-ova, obrtnika i poduzeća, a u okviru zanimanja partnerskih strukovnih škola i koja se mogu steći dopunom postojećih ili uvođenjem novih sadržaja u školski kurikulum
 - b) Izrada djelomičnih kvalifikacija za koje će se definirati kompetencije i ishodi učenja
 - c) Radionica o inovativnim metodama poučavanja (održat će se u Pitomači -3 dana za 15 nastavnika iz ustanova partnera)
 - Osvremenjivanje školskog kurikulumu prema HKO, a u skladu s rezultatima provedene Analize: (1) dopuna ili izmjena postojećih izvannastavnih aktivnosti (rad zadruge i osnivanje vježbeničke tvrtke), (2) uvođenje novih izbornih predmeta (specifičnosti ekološke proizvodnje ljekovitog bilja, poduzetništvo), (3) uvođenje među-predmetnih i interdisciplinarnih sadržaja odnosno modula (održivi razvoj i zaštita okoliša, obnovljivi izvori energije).
 - d) Novi sadržaji bit će povezani s ishodima učenja.
 - e) Radionica o izradi Akcijskog plana usavršavanja nastavnika (održat će se u Pitomači -3 dana za 15 nastavnika iz ustanova partnera)
 - f) Izrada akcijskog plana usavršavanja nastavnika s ciljem uvođenja suvremenih metoda poučavanja: primjena e-poučavanja i e-učenja, povećanje mogućnosti učenja uz praktični rad: u školskim praktikumima, putem zadruge i u uspješnim tvrtkama aktivnima na tržištu rada

3. Osmišljavanje i izrada nastavnih materijala, te nabava opreme potrebne za osvremenjivanje praktične nastave i nastave podržane IKT-om

- Za postizanje cilja uvođenja novih metoda poučavanja i primjene nastave koja je u skladu s potrebama tržišta rada odnosno gospodarstva, potrebno je osigurati materijalne uvjete za učenje i poučavanje, tj. potrebni su nastavni materijali, knjige, e-sadržaji, oprema za osvremenjivanje praktične nastave i nastave podržane IKT-om.
- Aktivnosti ovog elementa projekta su:
 - a) Izrada tekstualnih i multimedijских priručnika i materijala za provjeru znanja
 - b) Nabava opreme praktikuma
 - c) Prijevod i tisak suvremene literature

4. Usavršavanje nastavnika u poduzećima u kojima će nastavnici imati pristup suvremenim tehnologijama i najnovijim dostignućima u industriji

- Usavršavanjem nastavnika u uspješnim poduzećima koja primjenjuju najnovije metode i tehnologije u industriji, jačaju se kapaciteti strukovnih škola za sustavno praćenje potreba tržišta rada i stječu se iskustva koja će potaknuti uključivanje novih sadržaja u školski kurikulum

- Predviđeno je stručno usavršavanje u mjestima koji su vodeći u području onih tema koje su prepoznate da su od značaja za modernizaciju kurikuluma:
 - a) Poduzetnički inkubator Virovitica – primjer dobre prakse okruženja koje promovira poduzetništvo, inovacije i nove tehnologije
 - b) Krk i eko organizacije na Krku: Energetska zadruga, Eko udruga, Ponikve d.o.o. – Krk je primjer dobre prakse održivog gospodarenja otpadom, drugih aktivnosti vezanih uz održivi razvoj i zaštitu okoliša
 - c) Centar energetske efikasnosti Čakovec – edukacijski centar za pristup najnovijim tehnologijama za racionalno korištenje energije i obnovljive izvore energije
 - d) Eko Centar Natura Rab – primjer dobre prakse za ekološku proizvodnju - Eko Centar Natura Rab je uspješan proizvođač prirodne hrane; proizvodnja temeljena na visokim standardima ekološke poljoprivrede i preradbe hrane s osloncem na lokalne prirodne resurse; dobitnik Plavog cvijeta za najbolji hrvatski eko suvenir;
 - e) Dva inozemna studijska putovanja: (1) Posjet svjetskom sajmu ekoloških proizvoda BIOFACH u Nurnbergu, (2) „Bilje Provanse“ – posjet vodećim francuskim proizvođačima eko-bilja.

5. Primjena novog školskog kurikuluma, evaluacija i poboljšanja u skladu s rezultatima evaluacije

- Uvest će se nove metode poučavanja osnivanjem učeničke vježbeničke tvrtke i zadruge čime se želi potaknuti na poduzetništvo, udruživanje i zajednički nastup na tržištu, te postići suradnju u promociji i nastupu na sajmovima. Takav pristup potiče praktičnu nastavu koja je priprema na promišljanje upravljanja poduzećem koje mora poslovati u skladu s promjenjivim potrebama tržišta rada odnosno gospodarstva.
- Planirane su sljedeće aktivnosti kojima se potiče poduzetništvo i praksa:
 - a) Izrada plana rada učeničke: (1) vježbeničke tvrtke, (2) zadruge, (3) prakse u uspješnim malim i srednjim poduzećima.
 - b) Osnivanje vježbeničke tvrtke
 - c) Suradnja vježbeničke tvrtke i zadruge u pripremi i nastupu na sajmu
 - d) Praktična nastava za učenike u Spider grupi d.o.o.
 - e) Evaluacija i završne dorade novog školskog kurikuluma

6. Promidžba i vidljivost

- Planirane aktivnosti promidžbe i vidljivosti imaju za cilj:
 - a) promovirati projektne planove, aktivnosti i rezultate
 - b) promovirati horizontalne vrijednosti projekta: jednaka prava, poduzetništvo, inovacije, nove tehnologije, zaštitu okoliša i inkluziju

	<p>c) omogućiti uključivanje svih zainteresiranih dionika koji putem promo aktivnosti saznaju za projekt i žele dati svoj doprinos</p> <p>d) osigurati transparentnost rada</p> <p>e) nastup učeničkih zadruga iz 3 partnerske škole i novoosnovanih vježbeničkih tvrtki na sajmu agro proizvoda i opreme Agroexpo u Virovitici s ciljem širenja i dobivanja povratnih informacija o rezultatima projekta i rada zadruga i vježbeničkih tvrtki.</p> <p>f) i najvažnije, osigurati održivost primjene novih znanja osuvremenjivanja nastave u strukovnim školama, motivirati učenike da upisuju strukovne škole, da budu poduzetni i da aktivno sudjeluju u gospodarstvo zelenijim zanimanjima.</p> <p>7. Upravljanje projektom i administracija</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Upravljanje projektom uključuje sljedeće aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> a) Koordinacijski sastanci b) Planiranje i izvještavanje c) Revizija i vanjska evaluacija d) Komunikacija s dionicima e) Upravljanje nabavom, kvalitetom i rizicima 	
Proračun projekta	Element projekta	Prihvatljivi troškovi, HRK
	Organiziranje radionica nastavnicima za primjenu Metodologije za razvoj strukovnih kvalifikacija	54.758,56
	Osuremenjivanje školskih kurikuluma	186.806,57
	Osmišljavanje i izrada nastavnih materijala, te nabava opreme potrebne za osuvremenjivanje praktične nastave i nastave podržane IKT-om	549.956,25
	Usavršavanje nastavnika u poduzećima u kojima će nastavnici imati pristup suvremenim tehnologijama i najnovijim dostignućima u industriji	876.668,12

	Primjena novog školskog kurikulumu, evaluacija i poboljšanja u skladu s rezultatima evaluacije	115.173,59
	Promidžba i vidljivost	173.933,17
	Upravljanje projektom i administracija	426.946,10
	Ukupni iznos	2.384.242,36

22.2 STRUČNA PRAKSA - EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA

Ova stručna praksa rezultat je odobrenog projekta „Modernisation of school curriculum and development of practicum for education of sustainable agriculture“ (Modernizacija školskog kurikulumu i razvoj praktikuma za obrazovanje o održivoj ekološkoj poljoprivredi), programa IPA komponenta IV- Razvoj ljudskih potencijala - Program Europske Unije za Hrvatsku, u sklopu natječaja Modernizacija školskih kurikulumu u strukovnim školama u skladu s promjenjivim potrebama tržišta rada/gospodarstva.

Ovaj kurikulum izrađen je uz pomoć Europske Unije. Sadržaj ovog kurikulumu isključiva je odgovornost Srednje škole Stjepana Sulimanca iz Pitomače i ni na koji način se ne može smatrati da odražava gledište Europske Unije.

Namjena:

Aktivnost je namijenjen učenicima trećeg razreda zanimanja Agroturistički tehničar i drugog razreda zanimanja Poljoprivredni gospodarstvenik. Tvrtki Spider grupa d.o.o. kao edukacija potencijalnih radnika ili kooperanata u proizvodnji i preradi ljekovitog, aromatičnog i začinskog bilja.

Naziv aktivnosti	STRUČNA PRAKSA - EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA
------------------	---

Kako učiti i raditi s ovom izvanškolskom aktivnosti: Primijenit će se praktični rad. Učenicima će se osigurati sva nastavna sredstva i pomagala koja su potrebna za provedbu ove aktivnosti.

Cilj aktivnosti	– Upoznati učenike s tehnologijom ekološke proizvodnje i oblicima iskorištavanja ekoloških proizvoda u komercijalne svrhe.
Opis aktivnosti	Ova aktivnost se provodi tijekom praznika u trajanju od 40 sati na pogonima Spider grupe d.o.o. iz Pitomače tijekom koje bi se trebala (o): <ul style="list-style-type: none"> – usvojiti praktična znanja o ekološkoj poljoprivredi kroz načela dobre poljoprivredne prakse i održivog razvoja radi zaštite okoliša. – upoznati učenike s preradom uzgojenog bilja do finalnog komercijalnog proizvoda. – upoznati osnove ekološkog stočarstva
Kroz koje se nastavne module ostvaruje ova izvannastavna aktivnost	EKOLOŠKI UZGOJ I PRERADA LJEKOVITOG, AROMATIČNOG I ZAČINSKOG BILJA I EKOLOŠKO STOČARSTVO

Razrada modula izvanškolske aktivnosti – nastavni moduli s ishodima učenja

Naziv modula	EKOLOŠKI UZGOJ I PRERADA LJEKOVITOG, AROMATIČNOG I ZAČINSKOG BILJA
Ishodi učenja koje će polaznik steći kroz ovaj modul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavati tehnološke procese uzgoja 2. Obaviti pravovremenu berbu 3. Upoznati tehnološke procese sušenja i dorade 4. Pravilno uskladištiti 5. Upoznati tehnološke procese prerade do finalnog komercijalnog proizvoda 6. Poznavati osnove eko uzgoja slavonsko srijemskog podolca
Razrada:	

<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Razrada na nastavne teme</i>
1. Tehnološki procesi uzgoja kamilice	1.1. Plodored, priprema tla za sjetvu/sadnju 1.2. Sadnja/ sjetva, 1.3. Prihrana, njega i zaštita 1.4. Košnja / berba
2. Dorada, sušenje i skladištenje	2.1. Postupci dorade i sušenje u sušari 2.2. Skladištenje
3. Prerada	3.1. Postupci prerade u čaj i uljne ekstrakte 3.2. Pakiranje i komercijalizacija
4. Ekološki uzgoj goveda	4.1. Smještaj i načini držanja 4.2. Hranidba 4.3. Nitratna direktiva
Napomena	Nastavni proces se 100 % vremena izvodi praktičnom izvedbom kroz praktični rad. Praktični rad se provodi u skupinama do 5 učenika.
Ostalo	
Metode i oblici rada	Metode: verbalne metode (metoda usmenog izlaganja i dijaloška metoda) i vizualne metode (metoda pokazivanja i poduke) i prakseološke metode (produkcijaska metoda) Oblici: frontalni, individualni, partnerski (rad u paru), grupni
Literatura	1. Uzgoj ljekovitog i aromatičnog bilja; Jan-spider, d.o.o., Pitomača, 2009. 2. Priručnik iz osnova ekološke poljoprivrede, marketinga ekoloških proizvoda i ekoagroturizma; SS Stjepana Sulimanca; Ad-arma, Pitomača, 2013.

	3. Zakonska regulativa u ekološkoj poljoprivredi
	4. Predavanja eksperta iz ekološke poljoprivrede

Okruženje za učenje

Ustanova pružatelj strukovnog obrazovanja:

Druge ustanove:

- Spider grupa d.o.o. (Jan-spider, Biofarma, Herbarium)

Kadrovski uvjeti

NASTAVNI MODUL	Stručna osoba	IZOBRAZBA
Ekološki uzgoj ljekovitog aromatičnog i začinskog bilja i ekološko stočarstvo	Marko Kovač + tehnolozi u proizvodnji i preradi	magistar inženjer agronomije

Načini evaluacije

- Poslije završenog školovanja:
 1. prenošenjem znanja stečenog s stručne prakse na vlastito gospodarstvo i zasnivanje ekološke proizvodnje na vlastitom gospodarstvu (samozapošljavanjem)
 2. zapošljavanjem u industriji ekološke proizvodnje bilja

EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA

(Kurikulum za izvannastavne aktivnosti)

Ovaj kurikulum su izradili članovi projektnog tima, odobrenog projekta „Modernisation of school curriculum and development of practicum for education of sustainable agriculture“ (Modernizacija školskog kurikulumu i razvoj praktikuma za obrazovanje o održivoj ekološkoj poljoprivredi), programa IPA komponenta IV- Razvoj ljudskih potencijala - Program Europske Unije za Hrvatsku, u sklopu natječaja Modernizacija školskih kurikulumu u strukovnim školama u skladu s promjenjivim potrebama tržišta rada/gospodarstva.

Trajanje projekta: 12 mjeseci

Ovaj kurikulum izrađen je uz pomoć Europske Unije. Sadržaj ovog kurikulumu isključiva je odgovornost Srednje škole Stjepana Sulimanca iz Pitomače i ni na koji način se ne može smatrati da odražava gledište Europske Unije.

UVOD

Veliki dio Virovitičko - podravske županije (i četiri susjedne županije) zakonom je zaštićeno zbog svojih prirodnih vrijednosti. Taj dio je uključen u ekološku mrežu Republike Hrvatske i uskoro će postati jedan od NATURA 2000 područja pod zaštitom Europske Unije. Pažljivo korištenje tih resursa i održiv ekonomski razvoj širokog područja ključan je preduvjet za to da ekološka poljoprivreda uskoro postane jedini opravdani način poljoprivrednog iskorištavanja tla, upravljanja terenom i proizvodnjom za lokalno stanovništvo. To se područje poljoprivrede danas najbrže razvija i poznavanje istog je ključno za razvoj poljoprivredne ekonomije u budućnosti.

Radi gore navedenog, ekološka poljoprivreda bi trebala postati puno važnijim dijelom obrazovnih programa Poljoprivrednih gospodarstvenika i Agroturističkih tehničara, što sada nije slučaj. Sadržaj školskog kurikulumu nije dovoljno moderan i nedostaje mu praktičnog dijela naukovanja. Te se škola, zajedno sa svojim nastavnicima, mora pripremiti za izvođenje moderne nastave koja se bazira na praktičnom naukovanju.

U nastojanju da moderniziramo pristupe učenja i poučavanja u našoj školi, učinimo u skladu sa novim tehnologijama, opredijelili smo se za modernizaciju Kurikulumu. U skladu s navedenim, Srednjoj školi Stjepana Sulimanca Pitomača, odobren je projekt „Modernisation of school curriculum and development of

practicum for education of sustainable agriculture“ (Modernizacija školskog kurikuluma i razvoj praktikuma za obrazovanje o održivoj ekološkoj poljoprivredi), programa IPA komponenta IV- Razvoj ljudskih potencijala - Program Europske Unije za Hrvatsku, u sklopu natječaja Modernizacija školskih kurikuluma u strukovnim školama u skladu s promjenjivim potrebama tržišta rada/gospodarstva.

Opći cilj projekta je poboljšati školski kurikulum i povećati kompetencije strukovnih učitelja i učenika strukovnih škola u polju ekološke poljoprivrede. Specifični ciljevi projekta su: (1) Povećati kompetencije i mogućnosti zapošljavanja učenika zanimanja poljoprivredni gospodarstvenik i Agroturistički tehničar na suvremenom tržištu rada vezanog uz ekološku poljoprivredu; (2) Osnažiti kompetencije strukovnih nastavnika predavača u zanimanjima Poljoprivredni gospodarstvenik i Agroturistički tehničar u području ekološke poljoprivrede uvođenjem inovativnih metoda u praktičnu nastavu unutar školskog kurikuluma.

U projektu su osigurana financijska sredstva i materijalni uvjeti za provođenje izvannastavne aktivnosti „Održiva ekološka poljoprivreda“, za koju je bilo potrebno izraditi okvirni kurikulum koji je sačinjen od 5 modula koji trebaju učenicima pružiti potrebna znanja i vještine.

Predložene sadržaje pojedinih modula detaljno će razraditi kompetentni predavači, koji mogu sadržaje upotpuniti i prilagoditi zahtjevima struke i potrebama i mogućnostima učenika. Tako će na kraju projektne aktivnosti proizaći cjelovit kurikulum prilagođen učenicima i stvarnim zahtjevima proizvodnje i tržišta.

Prema Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, 87/08, 86/09, 92/10,105/10) čl.35.st.3., sve aktivnosti u izvannastavnom programu priznat će se učenicima kao ispunjenje školskih obaveza.

USTROJSTVO PROGRAMA

Namjena:

Program je namijenjen nastavnicima iz sektora poljoprivreda, prehrana i veterina te učenicima zanimanja Agroturistički tehničar, Poljoprivredni gospodarstvenik, Voćar, vinogradar i vinar.

U programu sudjeluju učenici prvih, drugih i trećih razreda sa po 20 učenika od svake škole partnera. Učenici na praktičnom dijelu nastave trebaju biti podijeljeni u 4 skupine , u svakoj do 15 učenika.

Teoretski dio nastave treba organizirati u trajanju od 20 sati.

Praktična nastava odvijat će se prema posebnom rasporedu držeci se agrotehničkih rokova. Planirano je 50 sati praktične nastave.

Prikaz modula izvannastavne aktivnosti EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA

MODUL	SATI		
	TEORIJA	PRAKTIČNI RAD	UKUPNO
KEMIJSKA ANALIZA TLA	2	5	7
EKOLOŠKI UZGOJ KAMILICE	2	4	6
EKOLOŠKI UZGOJ LJEKOVITOG BILJA	3	9	12
EKOLOŠKI UZGOJ POVRĆA	9	24	33
EKOLOŠKI UZGOJ VOĆA	4	8	12
SVEUKUPNO SATI			70

Naziv aktivnosti	EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA
Kako učiti i raditi s ovom izvannastavnom aktivnosti: Primijenit će se kombinacija teorijskih predavanja s praktičnim radom. Učenicima će se osigurati sva nastavna sredstva i pomagala koja su potrebna za provedbu ove aktivnosti.	
Cilj aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> – Upoznati učenike s važnošću i koristima ekološke proizvodnje za čovjeka i okoliš – Osvijestiti važnost zaštite okoliša i zdravlja ljudi pri poljoprivrednoj proizvodnji

	– Upoznati učenike s tehnologijom ekološke proizvodnje i oblicima iskorištavanja ekoloških proizvoda u komercijalne svrhe.
Opis aktivnosti	– Učenici će usvojiti osnovna teorijska i praktična znanja o ekološkoj poljoprivredi kao proizvođaču krajobraza i čuvaru prirodnih bogatstava. – Učenici će provoditi načela dobre poljoprivredne prakse, održivog razvoja radi zaštite okoliša. – Upoznati učenike s preradom uzgojenog bilja do finalnog komercijalnog proizvoda.
Kroz koje se nastavne module ostvaruje ova izvannastavna aktivnost	KEMIJSKA ANALIZA TLA EKOLOŠKI UZGOJ KAMILICE EKOLOŠKI UZGOJ LJEKOVITOG BILJA EKOLOŠKI UZGOJ POVRĆA EKOLOŠKI UZGOJ VOĆA

Razrada modula izvannastavne aktivnosti – nastavni moduli s ishodima učenja

Naziv modula	KEMIJSKA ANALIZA TLA
Ishodi učenja koje će polaznik steći kroz ovaj modul	1. Odabrati mjesta na parceli za uzimanje uzorka 2. Pravilno uzeti pojedinačni uzorak tla 3. Izraditi reprezentativan uzorak tla za kemijsku analizu 4. Pravilno spakirati reprezentativan uzorak sa svim potrebnim informacijama 5. Koristiti rezultate kemijske analize tla u praksi
Razrada:	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Razrada na nastavne teme</i>
1. Analiza tla i uzimanje uzoraka	1.1. Važnost provedbe analize tla za ekološku i održivu poljoprivrednu proizvodnju

	1.2. Postupci uzimanja pojedinačnih uzoraka tla i pravljenje reprezentativnog uzorka tla
2. Rezultati kemijske analize tla	2.1. Upotreba rezultata proveden kemijske analize tla
Napomena	Nastavni proces se 30 % vremena izvodi teorijski radi usvajanja osnovnih temeljnih znanja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 70 % služi povezivanju teorijskih spoznaja s praktičnom izvedbom kroz praktični rad. Praktični rad se provodi u skupinama do 15 učenika.
Ostalo	
Metode i oblici rada	Metode: verbalne metode (metoda usmenog izlaganja i dijaloška metoda) i vizualne metode (metoda pokazivanja i poduke i tekstualno – ilustrativna metoda) i prakseološke metode (laboratorijske metode i produkcijska metoda) Oblici: frontalni, individualni, partnerski (rad u paru), grupni
Literatura	1. Priručnik iz osnova ekološke poljoprivrede, marketinga ekoloških proizvoda i ekoagroturizma; SS Stjepana Sulimanca; Ad-arma, Pitomača, 2013. 2. Opća Agronomija: Butorac, ŠK, Zagreb,1999 3. Uzgoj ljekovitog i aromatičnog bilja; Jan-spider, d.o.o., Pitomača, 2009. 4. Zakonska regulativa u ekološkoj poljoprivredi

Naziv modula	EKOLOŠKI UZGOJ KAMILICE
Ishodi učenja koje će polaznik steći kroz ovaj modul	7. Poznavati tehnološke procese uzgoja kamilice 8. Obaviti pravovremenu berbu kamilice 9. Upoznati tehnološke procese sušenja i dorade kamilice

	10. Pravilno uskladištiti kamilicu 11. Upoznati tehnološke procese prerade kamilice do finalnog komercijalnog proizvoda
Razrada:	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Razrada na nastavne teme</i>
5. Tehnološki procesi uzgoja kamilice	5.1. Plodored, priprema tla za sjetvu i sjetva, prihrana i njega kamilice 5.2. Berba kamilice
6. Dorada, sušenje i skladištenje kamilice	6.1. Postupci dorade kamilice i sušenje kamilice u sušari 6.2. Skladištenje kamilice
7. Prerada kamilice	7.1. Postupci prerade kamilice u čaj 7.2. Pakiranje i komercijalizacija čaja od kamilice
Napomena	Nastavni proces se 33 % vremena izvodi teorijski radi usvajanja osnovnih temeljnih znanja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 67 % služi povezivanju teorijskih spoznaja s praktičnom izvedbom kroz praktični rad. Praktični rad se provodi u skupinama do 15 učenika.
Ostalo	
Metode i oblici rada	Metode: verbalne metode (metoda usmenog izlaganja i dijaloška metoda) i vizualne metode (metoda pokazivanja i poduke i tekstualno – ilustrativna metoda) i prakseološke metode (laboratorijske metode i produkcijska metoda) Oblici: frontalni, individualni, partnerski (rad u paru), grupni
Literatura	5. Priručnik iz osnova ekološke poljoprivrede, marketinga ekoloških proizvoda i ekoagroturizma; SS Stjepana Sulimanca; Ad-arma, Pitomača, 2013. 6. Uzgoj ljekovitog i aromatičnog bilja; Jan-spider, d.o.o., Pitomača, 2009.

	<ol style="list-style-type: none"> 7. D. Znaor: Ekološka poljoprivreda, Nakladni zavod Globus, 1996. 8. P. Krišković: Bioagrikultura, Čakovec, 1998.. 9. Zakonska regulativa u ekološkoj poljoprivredi 10. Predavanja eksperta iz ekološke proizvodnje bilja
Naziv modula	EKOLOŠKI UZGOJ LJEKOVITOG BILJA
Ishodi učenja koje će polaznik steći kroz ovaj modul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavati tehnološke procese proizvodnje buća, mente i matičnjaka 2. Obaviti pravovremenu berbu buća, mente i matičnjaka 3. Upoznati tehnološke procese sušenja i dorade koštica buća, mente i matičnjaka 4. Pravilno uskladištiti koštice buća, mentu i matičnjak 5. Upoznati tehnološke procese prerade buća, mente i matičnjaka do finalnog komercijalnog proizvoda
Razrada:	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Razrada na nastavne teme</i>
1. Tehnološki procesi uzgoja	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Plodored, priprema tla za sjetvu i sjetva, prihrana i njega ljekovitog bilja 1.2. Berba buća, mente i matičnjaka
2. Dorada, sušenje i skladištenje	<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Postupci dorade i sušenje mente, matičnjaka i koštica buća u sušari 2.2. Skladištenje mente, matičnjaka i buća
3. Prerada do finalnog komercijalnog proizvoda	<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Postupci prerade mente i matičnjaka u čaj 3.2. Tehnološki procesi proizvodnje ulja od buća, mente i matičnjaka 3.3. Pakiranje i komercijalizacija finalnih proizvoda od buća, mente i matičnjaka
Napomena	Nastavni proces se 25 % vremena izvodi teorijski radi usvajanja osnovnih temeljnih znanja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 75 % služi povezivanju teorijskih spoznaja s praktičnom izvedbom kroz praktični rad.

	Praktični rad se provodi u skupinama do 15 učenika.
Ostalo	
Metode i oblici rada	Metode: verbalne metode (metoda usmenog izlaganja i dijaloška metoda) i vizualne metode (metoda pokazivanja i poduke i tekstualno – ilustrativna metoda) i prakseološke metode (laboratorijske metode i produkcijska metoda) Oblici: frontalni, individualni, partnerski (rad u paru), grupni
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Priručnik iz osnova ekološke poljoprivrede, marketinga ekoloških proizvoda i ekoagroturizma; SS Stjepana Sulimanca; Ad-arma, Pitomača, 2013. 2. Uzgoj ljekovitog i aromatičnog bilja; Jan-spider, d.o.o., Pitomača, 2009. 3. D. Znaor: Ekološka poljoprivreda, Nakladni zavod Globus, 1996. 4. P. Krišković: Bioagrikultura, Čakovec, 1998.. 5. Zakonska regulativa u ekološkoj poljoprivredi 6. Predavanja eksperta iz ekološke proizvodnje bilja

Naziv modula	EKOLOŠKI UZGOJ POVRĆA
Ishodi učenja koje će polaznik steći kroz ovaj modul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poznavati tehnološke proces proizvodnje luka, mrkve, krumpira i paprike 2. Pripremiti tlo za sjetvu/sadnju 3. Uzgojiti presadnice paprike 4. Obavit sjetvu mrkve i sadnju krumpira, luka i paprike 5. Provoditi prihranu i njegu luka, mrkve, krumpira i paprike 6. Obaviti pravovremenu berbu luka, mrkve, krumpira i paprike 7. Pravilno uskladištiti mrkvu, luk i krumpir
Razrada:	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Razrada na nastavne teme</i>

1. Tehnološki procesi uzgoja	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Plodored, priprema tla za sjetvu i sjetva mrkve 1.2. Plodored, priprema tla za sadnju i sadnja luka, krumpira i paprike 1.3. Uzgoj presadnica paprike 1.4. Prihrana i njega luka, krumpira, mrkve i paprike 1.5. Berba luka, mrkve, krumpira i paprike
2. Skladištenje povrća	<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Skladišta za povrće i načini skladištenja 2.2. Skladištenje mrkve, luka i krumpira
Napomena	<p>Nastavni proces se 27 % vremena izvodi teorijski radi usvajanja osnovnih temeljnih znanja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 73 % služi povezivanju teorijskih spoznaja s praktičnom izvedbom kroz praktični rad.</p> <p>Praktični rad se provodi u skupinama do 15 učenika.</p>
Ostalo	
Metode i oblici rada	<p>Metode: verbalne metode (metoda usmenog izlaganja i dijaloška metoda) i vizualne metode (metoda pokazivanja i poduke i tekstualno – ilustrativna metoda) i prakseološke metode (laboratorijske metode i produkcijska metoda)</p> <p>Oblici: frontalni, individualni, partnerski (rad u paru), grupni</p>
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Priručnik iz osnova ekološke poljoprivrede, marketinga ekoloških proizvoda i ekoagroturizma; SS Stjepana Sulimanca; Ad-arma, Pitomača, 2013. 2. Uzgoj ljekovitog i aromatičnog bilja; Jan-spider, d.o.o., Pitomača, 2009. 3. D. Znaor: Ekološka poljoprivreda, Nakladni zavod Globus, 1996. 4. P. Krišković: Bioagrikultura, Čakovec, 1998.. 5. Zakonska regulativa u ekološkoj poljoprivredi 6. Predavanja eksperta iz ekološke proizvodnje bilja

Naziv modula	EKOLOŠKI UZGOJ VOĆA
Ishodi učenja koje će polaznik steći kroz ovaj modul	<ol style="list-style-type: none"> 1. Isplanirati prostor na kojem će se podizati eko-voćnjak 2. Podići eko-voćnjak prema utvrđenom planu 3. Obaviti prihranu voća 4. Obavit rezidbu voća 5. Provoditi preventivne mjere zaštite voća od bolesti i štetočina 6. Održavati voćnjak
Razrada:	
<i>Nastavne cjeline</i>	<i>Razrada na nastavne teme</i>
1. Podizanje eko-voćnjaka	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Planiranje prostora za uzgoj voća 1.2. Priprema tla za podizanje eko-voćnjaka 1.3. Načini podizanja eko-voćnjaka
2. Prihrana, njega i preventivna zaštita voća i održavanje voćnjaka	<ol style="list-style-type: none"> 2.1. Gnojiva i prihrana voća 2.2. Načini rezidbe voća i rezidba voća 2.3. Preventivne mjere zaštite voća od bolesti i štetnika 2.4. Održavanje voćnjaka
Napomena	<p>Nastavni proces se 33 % vremena izvodi teorijski radi usvajanja osnovnih temeljnih znanja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 67 % služi povezivanju teorijskih spoznaja s praktičnom izvedbom kroz praktični rad.</p> <p>Praktični rad se provodi u skupinama do 15 učenika.</p>

Ostalo	
Metode i oblici rada	Metode: verbalne metode (metoda usmenog izlaganja i dijaloška metoda) i vizualne metode (metoda pokazivanja i poduke i tekstualno – ilustrativna metoda) i prakseološke metode (laboratorijske metode i produkcijska metoda) Oblici: frontalni, individualni, partnerski (rad u paru), grupni
Literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Priručnik iz osnova ekološke poljoprivrede, marketinga ekoloških proizvoda i ekoagroturizma; SS Stjepana Sulimanca; Ad-arma, Pitomača, 2013. 2. D. Znaor: Ekološka poljoprivreda, Nakladni zavod Globus, 1996. 3. P. Krišković: Bioagrikultura, Čakovec, 1998.. 4. Zakonska regulativa u ekološkoj poljoprivredi 5. Predavanja eksperta iz ekološke proizvodnje bilja

Okruženje za učenje

Ustanova pružatelj strukovnog obrazovanja:

- Učionica opremljena općim nastavnim pomagalicama
- Poljoprivredni praktikum za izvođenje praktične nastave

Druge ustanove:

- Spider grupa d.o.o. (Jan-spider, Biofarma, Herbarium)

Kadrovski uvjeti

NASTAVNI MODUL

NASTAVNIK

IZOBRAZBA

Kemijska analiza tla	Dalibor Petričušić	inženjer agronomije
Ekološki uzgoj kamilice	Josip Ivanec	inženjer agronomije
Ekološki uzgoj ljekovitog bilja	Marko Kovač	magistar inženjer agronomije
Ekološki uzgoj povrća	Miroslav Kobra	inženjer agronomije
Ekološki uzgoj voća	Danijel Stojković	dipl.ing.agronomije

Minimalni materijalni uvjeti

NASTAVNI PREDMET	OPREMA	PROSTOR
Kemijska analiza tla	Ploča, računalo, projektor, kanta, vrećica, štihča, lopata	Učionica, zemljište
Ekološki uzgoj kamilice	Ploča, računalo, projektor, kombajn, sušara, skladište, pogon prerade u čajeve	Učionica, zemljište, pogoni tvrtke S Spider grupa d.o.o.
Ekološki uzgoj ljekovitog bilja	Ploča, računalo, projektor, kombajn, kosilica, sušara, skladište, pogon prerade u čajeve, pogon prerade u ulje	Učionica, zemljište, pogoni tvrtke S Spider grupa d.o.o.
Ekološki uzgoj povrća	Ploča, računalo, projektor reprodukcijski materijal, sredstva za zaštitu i prihranu,	Učionica, zemljište

	motike, tačke, pikaći, grablje, rukavice kante za zalijevanje, kultivator, sadilica, traktor	
Ekološki uzgoj voća	ploča, računalo, projektor reprodukcijski materijal, sredstva za zaštitu i prihranu, škare, tačke, grablje, rukavice kante za zalijevanje, kosilica, malčer, traktor	Učionica, voćnjak

Načini evaluacije

- Poslije završenog školovanja: prenošenjem znanja stečenog pilot projektom na vlastito gospodarstvo i zasnivanje ekološke proizvodnje na vlastitom gospodarstvu (samozapošljavanjem) ili zapošljavanjem u industriji ekološke proizvodnje bilja.

22.2 „Jednogodišnji uzgoj cvijeća u plasteniku“ (kurikulum za izvannastavne aktivnosti)

Ovaj kurikulum su izradili članovi projektnog tima, odobrenog projekta „Horticultural inclusion“, programa IPA komponenta IV- Razvoj ljudskih potencijala - Program Europske Unije za Hrvatsku, u sklopu natječaja Modernizacija školskih kurikuluma u strukovnim školama u skladu s promjenjivim potrebama tržišta rada/gospodarstva.

Trajanje projekta: 12 mjeseci

Ovaj kurikulum izrađen je uz pomoć Europske Unije. Sadržaj ovog kurikuluma isključiva je odgovornost Poljoprivredno-prehrambene škole Požega i ni na koji način se ne može smatrati da odražava gledište Europske Unije.

UVOD

U nastojanju da osuvremenimo pristupe učenja i poučavanja u našoj školi, učinimo ih modernima i u skladu sa novim tehnologijama, opredijelili smo se za modernizaciju Kurikuluma. U skladu s navedenim, Poljoprivredno-prehrambenoj školi u Požegi u partnerstvu sa SŠ Stjepana Sulimanca Pitomača, odobren je projekt „Horticultural inclusion“, programa IPA komponenta IV- Razvoj ljudskih potencijala-Program Europske unije za Hrvatsku, u sklopu natječaja Modernizacija školskih kurikuluma u strukovnim školama u skladu s promjenjivim potrebama tržišta rada/gospodarstva.

Cilj projekta je popularizacija hortikulture kroz poboljšane sposobnosti učenika poljoprivrednih zanimanja kao i promicanje kulture prihvaćanja različitosti i jednakih mogućnosti za sve građane Požeško- slavonske i Virovitičko-podravске županije.

U projektu su osigurana financijska sredstva i materijalni uvjeti za provođenje izvannastavne aktivnosti „Jednogodišnjeg uzgoja cvijeća u plasteniku“, za koju je bilo potrebno izraditi okvirni kurikulum koji je sačinjen od **7 modula koji trebaju pružiti potrebna znanja i vještine učenicima za provođenje cjelokupne proizvodnje jednoljetnica i dvoljetnica u plasteniku za potrebe sadnje na gredice javnih površina.**

Predložene sadržaje pojedinih modula detaljno će razraditi kompetentni predavači odabrani putem javnog natječaja koji mogu sadržaje upotpuniti i prilagoditi zahtjevima struke i potrebama i mogućnostima učenika. Tako će na kraju projektne aktivnosti proizaći cjelovit kurikulum prilagođen učenicima i stvarnim zahtjevima proizvodnje i tržišta.

Prema Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, 87/08, 86/09, 92/10,105/10) čl.35.st.3., sve aktivnosti u izvannastanom programu priznat će se učenicima kao ispunjenje školskih obaveza.

USTROJSTVO PROGRAMA

U programu sudjeluju učenici prvih, drugih i trećih razreda zanimanja:

- poljoprivredni tehničar-opći
- agroturistički tehničar
(30 učenika)
- pomoćni cvjećar (učenici s teškoćama u razvoju- lakša mentalna retardacija (LMR)
(10 učenika)

Učenici trebaju biti podijeljeni u 2 skupine , u svakoj 20 učenika (15 + 5)

Teoretski dio nastave i vježbe treba organizirati u trajanju od 64 sata za svaku grupu.

Praktična nastava odvijat će se svakodnevno tijekom proizvodnje cvijeća, prema posebnom rasporedu i zaduženjima učenika. Planirano je 88 sati praktične nastave.

CILJEVI I ZADACI PROGRAMA:

Cilj:

Osposobiti učenike za uzgoj jednoljetnica i dvoljetnica u suvremenim plasteničkim uvjetima uz mogućnost kontrole svih činilaca rasta, primjene najnovije tehnologije i potrebnih repromaterijala kroz izvannastavnu aktivnost.

Zadaci:

OBRAZOVNI (kognitivno, spoznajno područje)	FUNKCIONALNI (psihomotorno područje)	ODGOJNI (afektivno područje)
<ul style="list-style-type: none"> - upoznati se sa suvremenom opremom plastenika i zaštitom bilja u plastenicima, - upoznati se s vrstama biljaka – jednogodišnjih i dvogodišnjih, njihovim osobinama i uvjetima uzgoja, - naučiti i upoznati se s dizajniranjem gredica i manjih javnih površina, - naučiti izraditi kalkulaciju konkretne proizvodnje, - upoznati se s osnovom tržišta i tržištva u cvjećarstvu i važnosti istoga. 	<ul style="list-style-type: none"> - osposobiti za korištenje suvremene opreme plastenika uz potrebne mjere zaštite, - usavršavati načine dizajniranja malih javnih površina u naseljima, - razviti sposobnost rukovanja uređajima u plastenicima, - usavršiti potrebne vještine za uzgoj biljaka u plastenicima, - osposobiti za konkuriranje na tržištu rada. 	<ul style="list-style-type: none"> - promicati kulturu prihvaćanja različitosti, - razvijati pozitivnu sliku o sebi i drugima, - razvijati urednost, savjesnost i marljivost, - formirati pozitivnu kulturu rada i radne navike, - razviti vještine prihvaćanja mišljenja drugih i vještine rada u timu, - formirati odgovoran odnos prema školskoj imovini, - poticati učenike iznalaženju i korištenju kreativnih ideja pri samozapošljavanju.

Prikaz modula izvannastavnog kurikuluma „Jednogodišnji uzgoj cvijeća u plasteniku“

Red.br.	MODUL	TRAJANJE (za svaku grupu)
1.	Prihvaćanje različitosti	16 sati
2.	Rad na suvremenoj opremi plastenika i zaštita na radu	4 sata
3.	Tehnologija uzgoja jednoljetnica	10 sati
4.	Tehnologija uzgoja dvoljetnica	6 sati
5.	Dizajniranje gredica	12 sati
6.	Osnove tržišta i marketinga u cvjećarstvu	16 sati

7.	Praktična nastava	88 sati
----	-------------------	---------

1.MODUL - Prihvatanje različitosti

SADRŽAJI	ISHODI UČENJA
<p>1.Individualne razlike, teškoće i invaliditet - 4 sata</p> <p>Sličnosti i razlike Diskriminacija- jednakost Ljudska prava Tolerancija Teškoće i invaliditet Inkluzija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razumije vrijednost ljudske raznolikosti - razumije temeljna načela ljudskih prava - razumije na koji se način prava zasnivaju na ljudskim potrebama i koje su negativne posljedice koje nastaju kada su ljudska prava uskraćena - razumije pojam diskriminacije te odnos između nejednakosti, diskriminacije, isključenosti i nepravde - navodi neke od najčešćih oblika društvene nejednakosti i isključenosti u školi i lokalnoj zajednici; - zna objasniti ulogu suradnje, solidarnosti i aktivnog građanskog zalaganja za pravdu u suzbijanju isključenosti učenika, odnosno pojedinca i grupa po različitim osnovama; - zna da učenici s posebnim potrebama imaju ista prava kao i svaki drugi učenik, ali da oni ta prava mogu uživati samo uz razumijevanje i pomoć drugih učenika; - razumije različite vrste stavova prema invaliditetu - razumije uobičajene mitove i stereotipe koji se odnose na invaliditet - svjestan je prepreka u okolišu i važnosti stvaranja inkluzivnih okoliša za sve - razumije pojam poštivanja svih ljudi u ostvarivanju načela inkluzivnosti - prepoznaje načine stvaranja uvjeta koji će omogućiti svim ljudima dostojanstven život - sudjeluje u sastavljanju pravila za dobre odnose u razredu/ razrednom odjelu - uvažava različitosti u svakodnevnom životu - pokazuje interes, osjetljivost, otvorenost i poštovanje prema drugačijima u razredu, školi i lokalnoj zajednici; - rado surađuje i pomaže učenicima s teškoćama

	<ul style="list-style-type: none"> - razumije da je ravnopravnost između muškarca i žene ključ kvalitetnih obiteljskih i društvenih odnosa; - etički djeluje i ima razvijen osjećaj solidarnosti prema društveno isključenima u školi, obitelji, lokalnoj zajednici i na nacionalnoj razini
2. Komunikacija - 4 sata Određenje pojma, vrste komunikacije Uzroci sukoba Ishodi razriješenog konflikta Faze kvalitetnog rješavanja sukoba Aktivno slušanje „Ja“ poruke	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava osnovne pojmove komunikacije - pokazuje vještinu primjerene komunikacije (brižnost, otvorenost, iskrenost, empatija) - zna odrediti najčešće oblike nesporazuma, sukoba ili sporova u razredu, školi i lokalnoj zajednici, povezati ih s pravima te objasniti uzroke i posljedice; - navodi posljedice koje verbalno i fizičko nasilje ostavlja na žrtvi i nasilniku; - razumije da je nenasilna komunikacija u razredu, školi i lokalnoj zajednici ključ sigurnosti i uspjeha pojedinca - u komunikaciji primjenjuje „alate“ aktivnog slušanja i ja-poruke -privržen/a je načelima uzajamnog razumijevanja, suradnje, povjerenja i solidarnosti među ljudima,
3. Potrebe, emocije i ponašanje - 4 sata Potrebe, motivi i motivacija Motivacijski ciklus Sukob motiva, frustracija, obrambeni mehanizmi Emocije ili osjećaji Prepoznavanje i iskazivanje emocija Agresija Stavovi, stereotipi, predrasude	<ul style="list-style-type: none"> - razumije povezanost potreba, motiva, emocija i ponašanja - objašnjava ulogu emocija u doživljavanju i ponašanju, osobito u nastanku frustracije i agresije - prepoznaje emocije kod sebe i drugih - na primjerima objašnjava kako možemo riješiti moguća nasilja i sukobe - prepoznaje nasilničke oblike ponašanja i na njih reagira - preuzima odgovornost za neprimjereno ponašanje - razlikuje i objašnjava pojam stava, stereotipa i predrasuda - objašnjava utjecaj stavova, stereotipa i predrasuda na psihičke procese i ponašanje - navodi primjere stereotipa i predrasuda - aktivno se zalaže za uklanjanje stereotipa, predrasuda, diskriminacije i drugih oblika nepravdnog i neljudskog postupanja među ljudima po različitim osnovama
4. Osjećaji i slika o sebi - 4 sata Poštovanje i samopoštovanje Stres i frustracija	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje što poštovanje znači i kako se prema drugima treba ponašati s poštovanjem. – interpretira koncept poštovanja kao temelj za ravnopravnost. - poštuje i uvažava tuđe osjećaje - iskazuje suosjećanje

<p>Asertivnost Samokontrola Samoaktualizacija Planiranje budućnosti – profesionalni planovi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kontrolira negativne emocije - asertivno se zauzima za sebe - pokazuje samopouzdanje - analizira svoja postignuća, prepoznaje jake i slabe strane - koristi pozitivne snage i resurse - planira nova postignuća - planira budućnost
2.MODUL - Rad na suvremenoj opremi plastenika i zaštita na radu	
SADRŽAJI	ISHODI UČENJA
<p>Uređaji u plastenicima</p> <ul style="list-style-type: none"> - sustavi grijanja plastenika (statični sustav, dinamični i kombinirani) <ul style="list-style-type: none"> - sustavi za dopunsko osvjetljavanje - sustavi ventilacije - uređaji za navodnjavanje - <p>Specifičnosti mjera zaštite na radu u plastenicima</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizirati rad na suvremenoj opremi plastenika, - usporediti sustave grijanja plastenika s osvrtom na cijenu izvedivosti, - odabrati uređaje za dopunsko osvjetljavanje, - preispitati i odabrati najpovoljniji sustav ventilacije plastenika, - razlikovati i usporediti uređaje za navodnjavanje, te odabrati najpovoljniji, - utvrditi specifičnosti zaštite bilja u plastenicima, - primijeniti mjere zaštite, preventivne i kurativne, - koristiti osobna zaštitna sredstva.

3.MODUL - Tehnologija uzgoja jednoljetnica

SADRŽAJI	ISHODI UČENJA
Vrste, osobine i uvjeti uzgoja Tehnologija proizvodnje u plasteniku -potrebni repromaterijali -potrebni uvjeti svjetlosti, topline, vlage- vode, zraka -mjere njege biljaka	-razvrstati jednoljetnice u tri skupine i znati ih prepoznati, -identificirati aktivnosti u proizvodnji i objasniti njihovu potrebu, - znati odabrati i primijeniti odgovarajuće repromaterijale, -protumačiti optimalne čimbenike rasta i razvoja za pojedine vrste cvijeća, -predložiti i izabrati mjere njege prilikom uzgoja cvijeća.

4.MODUL - Tehnologija uzgoja dvoljetnica

SADRŽAJI	ISHODI UČENJA
----------	---------------

<p>Vrste, osobine i uvjeti uzgoja</p> <p>Tehnologija uzgoja u plasteniku</p> <p>-potrebni repromaterijali</p> <p>-potrebni uvjeti svjetlosti, topline, vlage-vode, zraka</p> <p>-mjere njege biljaka</p>	<p>-prepoznati i opisati najvažnije dvoljetnice,</p> <p>-odabrati i preporučiti dvoljetnice za uzgoj na gradskim gredicama</p> <p>-identificirati aktivnosti u proizvodnji i objasniti njihovu potrebu,</p> <p>- znati odabrati i primijeniti odgovarajuće repromaterijale,</p> <p>-protumačiti optimalne čimbenike rasta i razvoja za pojedine vrste cvijeća,</p> <p>-predložiti i izabrati mjere njege prilikom uzgoja dvoljetnica.</p>
<p>5.MODUL - Dizajniranje gredica</p>	
<p>SADRŽAJI</p>	<p>ISHODI UČENJA</p>
<p>-dizajniranje manjih javnih površina</p> <p>- gradsko zelenilo</p> <p>- crteži vrtne tehničkih elemenata,</p> <p>- krajobrazni simboli</p> <p>- osnovni principi oblikovanja gredica</p> <p>- motiv mirovanja i kretanja</p> <p>- kompozicija boja</p> <p>-oblici i struktura</p> <p>- pravila prilikom slaganja cvijeća na gredice</p>	<p>-prilagoditi gredicu krajobrazu,</p> <p>-skicirati oblik gredice,</p> <p>-predložiti odgovarajuće jednoljetnice i dvoljetnice za gradske gredice,</p> <p>-osmisliti kompoziciju boja,</p> <p>- uskladiti pojedine vrste cvijeća po boji, obliku i vremenu cvatnje uz primjenu pravila slaganja cvijeća.</p>

6. MODUL - Osnove tržišta i marketinga u cvjećarstvu

SADRŽAJI	ISHODI UČENJA
<p>Tržišna razmjena (2 sata)</p> <ul style="list-style-type: none"> -tržište-pojam, tipologija - ponuda, potražnja, cijena i tržišna konkurencija <p>Istraživanje tržišta i marketinško okruženje (4sata)</p> <ul style="list-style-type: none"> -pojam, zadaće i važnost istraživanja tržišta - proces, metode i posebnosti tržišnih istraživanja - mikro i makrookruženje poduzetnika -segmentacija tržišta <p>Marketinška koncepcija tržišnog poslovanja i strategija marketinga (2sata)</p> <ul style="list-style-type: none"> -pojam, koncepcija, proces i osnovne funkcije marketinga -vrste i izbor marketinških strategija <p>Planiranje i kontrola marketinga (2 sata)</p> <ul style="list-style-type: none"> - važnost planiranja i marketinški splet - kontrola (nadzor) marketinga <p>Prodaja i distribucija (2 sata)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojam i zadaće prodaje, distribucijski kanali - prodajna sila i poslovna logika <p>Promocijske aktivnosti (2 sata)</p> <ul style="list-style-type: none"> - gospodarska propaganda-oglašavanje - unapređenje prodaje, osobna prodaja, odnosi s javnošću i direktni marketing <p>Kalkulacija (4 sata)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -prilagoditi proizvodnju zahtjevima tržišta, -razlikovati tržište i tržišstvo, -istražiti utjecaj ponude i potražnje na cijenu, -procijeniti tržišnu konkurenciju, -primijeniti istraživanje tržišta, -razlikovati i odabrati marketinšku strategiju, -procijeniti distribucijske kanale, -istražiti prodaju, -odabrati promocijske aktivnosti, <ul style="list-style-type: none"> -izračunati i utvrditi dohodovnost proizvodnje, <ul style="list-style-type: none"> -iznaći i izabrati alternativno rješenje, -dati financijsko opravdanje proizvodnje. <ul style="list-style-type: none"> -osmisliti reklamu, <ul style="list-style-type: none"> -primijeniti kalkulaciju u procjeni vrijednosti planirane proizvodnje, -razlikovati plansku od obračunske kalkulacije,

<ul style="list-style-type: none"> - pojam i zadaća kalkulacije(1) - elementi kalkulacije(1) - izrada planske i obračunske kalkulacije(2) 	<ul style="list-style-type: none"> -istražiti i svrstati elemente kalkulacije,
7.MODUL - PRAKTIČNA NASTAVA	
SADRŽAJI	ISHODI UČENJA
<p>Praktičnom nastavom učenici trebaju teoretska i vježbama stečena znanja primijeniti u izvođenju pojedinih zahvata uzgoja jednoljetnica i dvoljetnica u plasteniku.</p> <p>Svi spomenuti MODULI od 1.do 6. realiziraju se kroz praktičnu nastavu pri čemu učenici surađuju, pomažu jedni drugima, žive kulturu prihvaćanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ovladati radom na suvremenoj opremi - znati odabrati potrebne repromaterijale za proizvodnju(sjeme, gnojiva, posude, supstrate, zaštitna sredstva) - pravilno odrediti i osigurati biljkama čimbenike rasta(svjetlost, toplinu, vodu, zrak) - prepoznati simptome nedostatka pojedinih čimbenika i na vrijeme otkloniti nedostatke - izraditi kalkulaciju proizvodnje - izraditi dizajn gredica i posaditi na njih cvijeće - istražiti tržište - osmisliti reklamu - izračunati i utvrditi dohodovnost proizvodnje - iznaći i izabrati alternativno rješenje - dati financijsko opravdanje proizvodnje - proživljavati ideju samozapošljavanja

MATERIJALNI UVJETI

Uvjet provođenju novog kurikulumu je izgradnja suvremenog plastenika površine 400 m², za što su osigurana sredstva iz projekta „Horticultural inclusion“ . Predavanja i vježbe trebaju vremenski pratiti proizvodni proces, kako bi teoretski sadržaji bili što bliži praktičnoj realizaciji, odnosno praktičnoj nastavi koja se sastoji od sudjelovanja učenika u svim proizvodnim procesima.

Prostorni uvjeti rada: Učionički prostor za redovnu nastavu, Učionički prostor za praktičnu nastavu, Specijalizirane učionice, Kabineti

Nastavna sredstva i pomagala: Grafoskop, Radioprijemnik, TV prijemnik, Videorekorder, Radiotranzistor, Razglasni sustav, Mikroskop, Računala i pisači, Vage (razne), Presjeci modela, Fotokopirni aparat, Plastenik PL1, Prijenosno računalo, Projektor računalni, Platna za projektor, "E" ploča - komplet

Teoretsku nastavu i vježbe izvodit će stručnjaci iz pojedinih područja uz korištenje AV opreme, grafofolije, crteže ,slike, video-filmove, koristeći metode rada koje će omogućiti učenicima aktivno sudjelovanje u svim nastavnim procesima.

VREDNOVANJE PROGRAMA

Tijekom provedbe programa u prvoj godini stalno će se provoditi evaluacija programa (upitnici, ankete...) od strane projektnog tima, predavača i pedagoške službe škole s ciljem dobivanja povratne informacije o mogućim promjenama i nadogradnji postojećeg Kurikuluma.

23. PROJEKTI IZ PODRUČJA UGOSTITELJSTVA – MASTER SOMMELIER

NOSITELJ PROJEKTA:	PARTNERI:	
<p>Srednja škola Stjepana Sulimanca Dravska ulica 41, 33405, Pitomača Tel:033/782-442 , Mob: 091 177 5500 E-mail: ured@ss-stjepana-sulimanca.skole.hr http://www.ss-stjepana-sulimanca.skole.hr/</p>	<p>1. Srednja škola „Stjepan Ivšić“ Trg Tina Ujevića 1, 33515, Orahovica Tel: 033/ 673 482 E-mail: ravnatelj@ss-sivsic-orahovica.skole.hr http://www.ss-sivsic-orahovica.skole.hr/</p>	<p>2. TERRA SLAVONICA d.o.o. Trg Ljudevita Patačića 1, Virovitica Tel: 033/638 261 E-mail: info@terraslavonica.hr http://www.kurija-jankovic.com/kontakt/</p>

O PROJEKTU

Projekt „Master Sommelier“ osigurat će unaprjeđenje stručnih i pedagoških vještina predavača i mentora s ciljem podizanja predavačkih kapaciteta za obrazovanje odraslih u području eno-gastro turizma te potom razviti i provesti program osposobljavanja za 40 polaznika programa „Specijalist Sommelier“, sa svrhom podizanja konkurentnosti polaznika na tržištu rada u području gospodarski brzorastućeg tržišta eno-gastro turizma.

Projekt je odobren u okviru poziva za dostavu projektnih prijedloga „Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva“ financiranog iz Europskog socijalnog fonda.

VRIJEDNOST PROJEKTA	RAZDOBLJE PROVEDBE
<p>Ukupna vrijednost: 1.888.585,25 HRK Intenzitet EU potpore: 100%</p>	<p>18 mjeseci Od 23.04.2019. do 23.10.2020. godine.</p>

CILJNE SKUPINE

- 1. Stručnjaci koji će sudjelovati u osposobljavanju** - ukupno 12 stručnjaka: 6 predavača na Programu, 2 voditelja i koordinatora nastave i 4 metora, za koje će se organizirati specijalizirani set edukacija s ciljem unapređenja njihovog pedagoškog pristupa koji je prilagođen specifičnoj skupini polaznika
- 2. Nezaposlene osobe** - 40 nezaposlenih osoba mlađih od 25 godina (20 u Pitomači, 20 u Orahovici) - polaznici programa osposobljavanja za zanimanje sommelier, za koje će biti organizirano 150-satno osposobljavanje: nakon provedene teorijske nastave od 45 sati polaznici će steći potrebne kompetencije te će se uputiti na provedbu praktičnog dijela nastave u hotel Kurija iz Virovitice.

AKTIVNOSTI PROJEKTA

ELEMENT PROJEKTA 1	ELEMENT PROJEKTA 2	ELEMENT PROJEKTA 3
<p>Odabir ciljane skupine i razvoj programa osposobljavanja i/ili usavršavanja Članovi radne skupine za izradu Programa osposobljavanja , osmislit će, kreirati i verificirati novi Program osposobljavanja za Specijalista sommeliera u trajanju od 150 sati (105 sati praktične nastave). Za kreirani Program, članovi radne skupine izradit će i nastavne materijale u tiskanom i digitalnom obliku s ciljem modernizacije pristupa poučavanju. Tome će doprinijeti i unapređenje tehničkih kapaciteta za provedbu predavanja nabavkom IKT opreme.</p>	<p>Razvoj i provedba programa osposobljavanja i/ili usavršavanja predavača i mentora u stručnim znanjima i pedagoškim vještinama Za 6 predavača, 4 mentora i 2 voditelja nastave organizirat će se set edukacija, stručni dio apostrofirajući karakteristike eno-gastro turizma, kulture komunikacije, suvremenih turističkih trendova i ophođenja, uz 2 studijska putovanja te andragoški dio s naglaskom na kompetencijski pristup kao suvremenu paradigmu obrazovanja te primjenu suvremenih metoda poučavanja ranjivih skupina, a sve koristeći suvremene IK tehnologije i rješenja.</p>	<p>Provedba programa osposobljavanja i/ili usavršavanja prilagođenih ranjivim skupinama Provedbom Programa osposobljavanja za 40 polaznika ostvarit će se zadani projektni cilj. Inovativan pristup i prilagođen proces transfera znanja, korištenje digitalnih obrazovnih sadržaja i alata, sveobuhvatna praktična nastava te studijsko putovanje omogućit će raznovrsnu, dinamičnu i komplementarnu provedbu Programa koja će polaznicima omogućiti konkurentniji položaj na tržištu rada u području eno i gastro turizma.</p>

POSREDNIČKA TIJELA

Posredničko tijelo razine 1:	Posredničko tijelo razine 2:
------------------------------	------------------------------

Ministarstvo turizma

Prisavlje 14, 10 000 Zagreb

ministar@mint.hr

<https://mint.gov.hr/>

Tel: 01/6169 180, Fax: 01/ 6169 181

Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ured za financiranje i ugovaranje projekata Europske unije

Petračićeva 4, 10000 Zagreb

Tel: 01/5393 220, Fax: 01/5393 200

cesdfc@hzz.hrwww.hzz.hrwww.esf.hr

24. OSTALI PROJEKTI: ERASMUS + PROGRAM MOBILNOSTI UČENIKA

Škola se u šk. god. 2020./2021. prijavila na natječaj za dodjelu Erasmus akreditacije u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. Akreditacija je našoj školi dodijeljena na razdoblje **od 1. ožujka 2021. do 31. prosinca 2027.** Na temelju dodijeljene akreditacije škola je podnijela posebnu prijavu za dodjelu bespovratnih sredstava za nositelje Erasmus akreditacije.

Erasmus +	
Naziv projekta	2021-1-HR01-KA121-VET-000004617
Nositelj projekta	Srednja škola Stjepana Sulimanca
Voditelj projekta	Marko Marić, ravnatelj
Koordinator projekta	Sylwia Nasilowska – Blažok, stručni suradnik psiholog
Svrha i ciljevi projekta	<p>1. Osiguranje kontinuirane mobilnosti učenika – učenici, koji će u inozemnim tvrtkama raditi na radnim mjestima u skladu sa svojom strukom, na taj će način steći neprocjenjivo iskustvo obavljanja stručne prakse u modernom okruženju, dobiti bolju sliku svog zanimanja, razviti nove strukovne kompetencije i vještine i imati priliku razviti sposobnost komunikacije sa suradnicima i korisnicima usluga. Takav način učenja stavlja u centar pažnje učenika i mogućnost napretka kroz iskustveno učenje u stvarnoj radnoj okolini. Poseban naglasak je stavljen na stjecanje iskustva kroz stručnu praksu u zemljama EU, koje posjeduju bolju tehnologiju, veća iskustva i znanja u područjima u kojima se obrazuju naši učenici. Težimo stvoriti što više prilika za naše učenika da, po uzoru na sustav strukovnog obrazovanja po EU standardima, svojim znanjima i kompetencijama konkuriraju na tržištu rada odmah po završetku školovanja.</p> <p>2. Razvijanje mobilnosti nastavnika strukovnih predmeta, koje će omogućiti unaprjeđenje kompetencija nastavnika s posebnim naglaskom na njihova stručna znanja, modernizaciju nastave te uvid u nove metode podučavanja strukovne materije</p> <p>3. Uspostavljanje partnerstva s europskim strukovnim školama – može se ostvariti preko Erasmus+ projekata, ali i preko prekogranične suradnje ili sudjelovanja u zajedničkim eTwinning projektima. Cilj nam je sa svakom školom s kojom surađujemo ili želimo u budućnosti ostvariti suradnju, sklopiti bilateralni ugovor.</p> <p>4. Sudjelovanje u provedbi međunarodnih projekata - škola se nalazi u ruralnom području koje se smatra nerazvijenim u odnosu na ostala područja, te je iz tog razloga potrebno financirati i aktivnosti i nabavku opreme iz brojnih izvora financiranja. U radu škole postoji kontinuirana potreba da se nastavni proces osuvremeni te da nastavnici ne učenike prenesu različita aktualna znanja, a da učenici dobiju iskustvo rada u međunarodnom okruženju i da se upoznaju sa suvremenim trendovima poslovanja u organizacijama koje djeluju na drugim tržištima.</p>
Vrijeme realizacije	od 1. ožujka 2021. do 31. prosinca 2027.

stručne prakse													
Kome je projekt namjenjen	<p>Naša škola trenutno obrazuje učenike u područjima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekonomija i trgovina za zanimanja: upravni referent i poslovni tajnik, - poljoprivreda za zanimanja: poljoprivredni gospodarstvenik i agroturistički tehničar - ugostiteljstvo i turizam za zanimanja: kuhar JMO, konobar JMO - strojarstvo za zanimanje: mehaničar poljoprivredne mehanizacije. <p>Projekt je namijenjen učenicima svih zanimanja, prvenstveno učenicima 3. i 4. razreda, te učenicima s manje mogućnosti kao i učenicima s posebnim potrebama. Njih ćemo ohrabrivati u procesu prijave te im omogućiti i dogovoriti stručne prakse prema njihovim mogućnostima odnosno pomoći ih novčano. Na mobilnost ćemo također uputiti nastavnike strukovnih predmeta, a kako bi se educirali u svom specifičnom području i usvojili nova znanja, ideje i novosti iz specifičnog područja koje predaju.</p> <p>Planirano je uključivanje učenika i nastavnika kako slijedi:</p> <table border="1" data-bbox="290 898 1120 1050"> <thead> <tr> <th>Godina provedbe</th> <th>Broj učenika</th> <th>Broj osoblja</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>40</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>45</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>50</td> <td>12</td> </tr> </tbody> </table>	Godina provedbe	Broj učenika	Broj osoblja	1	40	5	2	45	10	3	50	12
Godina provedbe	Broj učenika	Broj osoblja											
1	40	5											
2	45	10											
3	50	12											
Očekivani rezultati	<p>Nastavnici će iskustvo koje steknu tijekom mobilnosti i primjere dobrih inozemnih praksi moći izravno implementirati u svakodnevnu praksu rada s učenicima. Prvo poboljšati će se nastavničke metode poučavanja i način transfera znanja i vještina na učenike. Drugo, znanja koja nastavnici steknu za vrijeme boravka u inozemstvu moći će izravno prenijeti na učenike. Treće, mobilnost jača i učenička znanja i vještine pa će učenici svoja zapažanja i iskustvo boravka u inozemstvu moći koristiti u ispunjavanju svojih školskih obaveza na način da će im kroz mobilnost biti priznat dio i cjelokupna stručna praksa (koja obavezan predmet) ili će im boravak u inozemstvu pomoći u pisanju seminarskih i završnih radova. Učenici će u timovima uz pomoć svojih nastavnika sudjelovati u suradničkim poduzetničkim aktivnostima te naučiti kako organizirati, raditi u timu, rješavati probleme te preuzimati inicijativu.</p> <p>Kroz suradnju sa svojim vršnjacima iz Europe naučit će koristiti različite alate i otkriti će kako učenje pozitivno utječe na živote ljudi. Prije odlaska na mobilnost škola će organizirati jezične i kulturološke pripreme kako za nastavnike tako i za učenike.</p> <p>S druge strane, sudjelovanje u provedbi međunarodnih projekata ojačat će administrativne i financijske kapacitete škole što će biti dobar temelj za provedbu budućih projekata te će omogućiti školi da financira ili korisne aktivnosti ili da nabavi opremu koja joj je potrebna za unaprijeđenje rada, sve ovisno o pravilima projektne dokumentacije. Nastavnici i administrativno osoblje uključeno u provedbu projekata će kroz stjecanja iskustva u mobilnostima usavršiti svoje vještine upravljanja projektnim aktivnostima.</p> <p>Kroz rezultate proizašle iz projektnih aktivnosti u svakodnevni rad škole uvrstiti će se i širenje i promicanje europskih vrijednosti poput tolerancije i uvažavanja različitosti, slobode i suzbijanja demokracije, na što će biti stavljen poseban naglasak.</p>												

25. MEĐUPREDMETNE TEME

25.1 ZDRAVLJE

Svrha je učenja i poučavanja međupredmetne teme Zdravlje (zdr) stjecanje znanja i vještina te razvijanje pozitivnoga stava prema zdravlju i zdravom načinu življenja kako bi se omogućilo postizanje poželjnih tjelesnih, duševnih i društvenih potencijala učenika te njihovo osposobljavanje da sami preuzmu brigu o svojem zdravlju.

Poučavanje o zdravlju, značajno je zbog skladnoga rasta i razvoja tjelesnih, mentalnih ili duševnih, socijalnih ili društvenih sposobnosti i kompetencija učenika. Također, ono je važno za razvijanje svih drugih vrijednosti (znanje, solidarnost, identitet, odgovornost, integritet, poštivanje, poduzetnost, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, humanost, odgovornost prema sebi samima, drugima i društvu u cjelini). U temi je naglasak na sveobuhvatnom pristupu zdravlju uz uvažavanje definicije Svjetske zdravstvene organizacije koja zdravlje definira kao tjelesno, mentalno i socijalno blagostanje, a ne samo kao odsutnost bolesti. Tema se nadovezuje na Nacionalni program Živjeti zdravo – područje zdravstveno obrazovanje, kao i druge nacionalne programe i strategije usmjerene na očuvanje zdravlja djece i mladih.

Učenička je dob vrijeme relativnoga zdravlja u odnosu na ostala životna razdoblja. To je ujedno i ključna dob za usvajanje stavova, navika i ponašanja koje se zadržavaju tijekom cijeloga života te snažno utječu na zdravlje i dobrobit pojedinca i društva u cjelini. Vodeći izazovi povezani sa zdravljem učenika ne proizlaze uvijek iz samih bolesti, već su često posljedica neadekvatnih zdravstvenih ponašanja koja mogu biti štetna za zdravlje te dovesti do prijevremenoga obolijevanja, pa i smrti. Zaštitna ponašanja čuvaju i unaprijeđuju zdravlje pojedinca za plodonosan i uspješan život. U širem smislu briga o zdravlju, a time i zdravstveno obrazovanje i ova tema, uključuju razumijevanje uloge okolišnih čimbenika te koncepta zdravlja kao preduvjeta, ishodišta i pokazatelja održivoga razvoja društva, odnosno razumijevanje zdravlja kao vodećeg resursa i ulaganja u budućnost. Briga o zdravlju u užem smislu uključuje prepoznavanje, razumijevanje i usvajanje zdravih životnih navika, a izbjegavanje navika štetnih za zdravlje. Svrha je i cilj motiviranje te pružanje znanja i potpore učenicima za razumijevanje povezanosti tjelesnoga, mentalnoga i emocionalnoga zdravlja, usvajanje zdravih stilova života i odgovornoga ponašanja, jačanje samopoštovanja i samopouzdanja, lakše ostvarivanje ravnopravnih osobnih i društvenih veza poštujući tuđe posebnosti. Naglasak je na važnosti brige o zdravlju tijekom cijeloga života, na očuvanju i unaprijeđenju zdravlja, sprječavanju bolesti i posljedica bolesti, invaliditeta i prijevremene smrti. Zaštitnim i odgovornim ponašanjem, djeca i mlade osobe štite sebe i druge. Vodeći brigu o sebi, doprinose razvoju zdravijega i sigurnijega društva. Tema uključuje i zdravstvenu pismenost koja omogućava da učenici upoznaju mogućnosti samopomoći i traženja liječničke pomoći, razumiju prava i uloge u sustavu zdravstvene zaštite te važnost sudjelovanja u mjerama prevencije bolesti i promicanja zdravlja poput cijepljenja, sistematskih i preventivnih pregleda, darivanja krvi i organa i drugo.

Očekivanja, sadržaji i način provedbe međupredmetne teme osmišljeni su sukladno ONK-u, izvode se iz suvremenih znanosti – biologije, psihologije, sociologije, kineziologije, zdravstvene ekologije, fizike, kemije i medicine, a poučavaju u svim predmetima i to prvenstveno s primjerima iz života. Usmjereni su na učenje o zdravlju i zdravome življenju, sprječavanju bolesti te promicanju zdravlja i kulture zdravoga života. Odabir pojedinih prioriteta u određivanju sadržaja zasniva se na znanstvenim spoznajama uz informiranje učenika o prednostima i rizicima za pojedinca i društvo u cjelini.

U utvrđivanju prioriteta neophodni su sljedeći kriteriji:

vodeći uzroci pobola i smrtnosti u populaciji

mogućnost prevencije

opasnost od svih oblika stigmatizacije

Za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (učenici s teškoćama i daroviti učenici) učitelji i nastavnici planiraju kurikulum usmjeren na učenika. Osobitosti/teškoće učenika zahtijevaju njima sukladne individualizirane/diferencirane postupke, ciljeve učenja, razinu usvojenosti odgojno-obrazovnog ishoda, opseg i dubinu sadržaja učenja, strategije i aktivnosti poučavanja kojima se žele ostvariti postavljeni ciljevi te načini vrednovanja i ocjenjivanja ostvarenih postignuća.

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA PO ODGOJNO-OBRAZOVNIM CIKLUSIMA I DOMENAMA I
 KLJUČNI SADRŽAJI

Domena TJELESNO ZDRAVLJE – 4. ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjih; 1. razred trogodišnjih srednjoškolskih programa)				
ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
A.4.1. Objašnjava važnost brige o reproduktivnom zdravlju i važnost odgovornoga spolnoga ponašanja.	Objašnjava i razumije važnost odgovornoga spolnoga ponašanja, uporabe zaštite uključujući specifičnu zaštitu cijepljenjem. Prepoznaje važnost redovitih liječničkih pregleda. Spolno zdravlje.	Iskazuje i zastupa osobne granice i potrebe povezane s reproduktivnim zdravljem. Primjenjuje odgovorno spolno ponašanje. Traži pomoć i savjet liječnika/ginekologa kada je to potrebno. Razgovara i savjetuje se s roditeljima ili drugim članovima obitelji u koje ima povjerenje.	Prihvaća odgovorno spolno ponašanje i važnost preventivnih postupaka.	– integrirano u učenje i poučavanje Biologije, Hrvatskog jezika i stranih jezika, Informatike i Vjeronauka – uporaba mobilnih aplikacija o zdravlju npr. menstrualni kalendar, aplikacija za šećernu bolest – u izvannastavnim i projektnim aktivnostima – u suradnji s timom školske medicine (spolno prenosive bolesti i planiranje obitelji)
A.4.2.A Razlikuje različite prehrambene stilove te prepoznaje znakove poremećaja ravnoteže u organizmu. A.4.2.B Prepoznaje važnost primjerene uporabe dodataka prehrani. A.4.2.C Primjenjuje prehranu prilagođenu godišnjem dobu i podneblju u svakodnevnome životu. A.4.2.D Prepoznaje važnost održavanja tjelesnih potencijala na optimalnoj razini.	Opisuje prednosti i rizike različitih prehrambenih stilova te posljedice poremećaja ravnoteže u organizmu i raspravlja o njima. Prepoznaje čimbenike utjecaja dodataka prehrani na zdravlje, rast i razvoj. Objašnjava važnost sezonske i značenje tradicijske prehrane. Prepoznaje zakonitosti razvoja i održavanja funkcionalnih sposobnosti i snage. Opisuje metode oporavka nakon pojačanih tjelesnih i umnih napora. Opisuje različite načine aktivnoga provođenja slobodnoga vremena.	Primjereno se koristi dodatcima prehrani sukladno dobi i razvoju. Priprema i konzumira jednostavne, sezonske i tradicijske obroke. Primjenjuje pravilne prehrambene stilove. Primjenjuje metode oporavka nakon pojačanih tjelesnih i umnih napora. Aktivno provodi slobodno vrijeme.	Poštuje sezonsku i tradicijsku prehranu. Prihvaća redovitu tjelesnu aktivnost kao važan čimbenik očuvanja zdravlja.	– integrirano u učenje i poučavanje Biologije, Kemije, Tjelesne i zdravstvene kulture, stručne predmete i u sat razrednika – u izvannastavnim i projektnim aktivnostima

<p>A.4.3. Objašnjava utjecaj pravilne osobne higijene i higijene okoline na očuvanje zdravlja.</p>	<p>Objašnjava čimbenike rizika za zdravlje s obzirom na higijenu.</p>	<p>Održava osobnu higijenu. Brine se o higijeni okoliša.</p>	<p>Prihvaća odgovornost za osobnu higijenu i higijenu okoline.</p>	<p>– integrirano u Biologiju, Hrvatski jezik, Likovnu kulturu, Glazbenu kulturu, Povijest, Geografiju, Matematiku i u ostale predmete u koje je moguće integrirati navedena očekivanja te u sat razredne zajednice – u izvannastavnim i projektnim aktivnostima</p>
--	---	--	--	---

KLJUČNI SADRŽAJI

- spolnost, mladi i spolno ponašanje (odgovorno, neodgovorno, rizici)
- spolno prenosive bolesti, HIV/AIDS, neplanirana trudnoća, maloljetnička trudnoća, pobačaj, utvrđivanje rane trudnoće te gdje i kako zatražiti pomoć, kontracepcija, vođenje menstrualnoga kalendara i određivanje plodnih dana pri ciklusu različitoga trajanja
- odgovorno spolno ponašanje, strategija *ABCeda* zaštite spolnoga i reproduktivnoga zdravlja (apstinencija – izbjegavanje ranih odnosa i uporabe alkohola i psihoaktivnih sredstava, obostrano vjerna veza, uporaba zaštite)
- spolno zdravlje – razraditi kroz kategoriju znanje, stavovi, vještine i očekivanja u okviru koje bi se opisalo što uključuje spolno zdravlje
- prehrambeni stilovi (zdravi/nezdravi, mediteranska/kontinentalna prehrana, urbana/ruralna prehrana, socijalna određenost, brza hrana...)
- dodatci prehrani (proteini, sredstva za mršavljenje, energetske napitke...)
- jelovnici (sezonski, tradicijski...)

Domena TJELESNO ZDRAVLJE – 5. ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjih; 2. i 3. razred trogodišnjih srednjoškolskih programa)

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNAJES	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
<p>A.5.1. Preuzima brigu i odgovornost za reproduktivno zdravlje i razumije važnost redovitih liječničkih pregleda.</p>	<p>Opisuje način brige o reproduktivnom zdravlju kao i moguće rizike od spolno prenosivih bolesti. Opisuje odgovorno roditeljstvo (razlikuje planiranu od neplanirane trudnoće, opisuje načine sprječavanja trudnoće, pripremu za trudnoću, dojenje, redovite liječničke preglede i cijepljenja). Spolno zdravlje.</p>	<p>Primjenjuje stečena znanja radi sprječavanja neplanirane trudnoće, planiranja i pripreme za planiranu trudnoću te radi sprječavanja spolno prenosivih bolesti.</p>	<p>Prihvaća odgovornost za spolno ponašanje i reproduktivno zdravlje.</p>	<p>– integrirano u Biologiju, sat razredne zajednice i Vjeronauk – u izvannastavnim i projektnim aktivnostima – suradnja s timom školske medicine (spolno prenosive bolesti i planiranje obitelji)</p>
<p>A.5.2. Opisuje i primjenjuje zdrave stilove života</p>	<p>Objašnjava povezanost prehrane s razvojem debljine kao rizičnoga</p>	<p>Uravnoteženom prehranom prevenira debljinu te odabire i upotrebljava</p>	<p>Usvaja zdrave stilove života.</p>	<p>– integrirano u Psihologiju, Biologiju, Tjelesnu i zdravstvenu kulturu i u ostale</p>

koji podrazumijevaju pravilnu prehranu i odgovarajuću tjelesnu aktivnost.	čimbenika danas vodećih kroničnih bolesti. Pravilno odabire namirnice koje pomažu pri pojačanim tjelesnim i umnim naporima te raspravlja o tome gdje i kako zatražiti pomoć i podršku.	preporučene namirnice pri pojačanim tjelesnim i umnim naporima.		predmete u koje je moguće integrirati navedena očekivanja te u sat razredne zajednice – u izvannastavnim i projektним aktivnostima
A.5.3. Razumije važnost višedimenzionalnoga modela zdravlja.	Analizira višedimenzionalni model zdravlja u području tjelesnoga, emocionalnoga, socijalnoga, osobnoga i duhovnoga zdravlja/rasta i razvoja i prevencije bolesti te objašnjava važnost redovitih sistematskih pregleda u očuvanju zdravlja.	Redovito se odaziva na sistematske preglede radi očuvanja tjelesnoga zdravlja. Primjenjuje životne stilove koji doprinose očuvanju zdravlja.	Usvaja stav o važnosti višedimenzionalnoga modela zdravlja.	– integrirano u sve predmete, a osobito u Biologiju te Tjelesnu i zdravstvenu kulturu i u sat razredne zajednice – moguća suradnja s timom školske medicine i psihologom

KLJUČNI SADRŽAJI

- mogućnosti zaštite spolnoga i reproduktivnoga zdravlja i upravljanje sprječavanjem spolno prenosivih bolesti (SPB) i planiranjem obitelji (sprječavanje maloljetničke/neplanirane trudnoće), maloljetničko roditeljstvo, pobačaj
- punoljetnost, roditeljstvo, prehrana i lijekovi u trudnoći, zdravi stilovi života u trudnoći (prevencija debljine, oštećenja zdravlja djeteta), dojenje
- analiza prehrane, energetske potrebe sukladno zahtjevima organizma, namirnice bogate skrivenim kalorijama
- višedimenzionalni model zdravlja (odrednice, zahtjevi, prevencija)
- spolno zdravlje – razraditi kroz kategoriju znanje, stavovi, vještine i očekivanja u okviru koje bi se opisalo što uključuje spolno zdravlje

Domena MENTALNO I SOCIJALNO ZDRAVLJE – 4. ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjih; 1. razred trogodišnjih srednjoškolskih programa)

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
B.4.1.A Odabire primjerene odnose i komunikaciju. B.4.1.B Razvija tolerantan odnos prema drugima. B.4.1.C	Razlikuje i procjenjuje dobronamjernost komunikacije i ponašanja u stvarnome i virtualnome svijetu. Analizira vrste i uzroke nasilja. Obrazlaže načine nenasilnoga rješavanja sukoba.	Primjereno komunicira s vršnjacima i odraslima. Poštuje integritet druge osobe. Suraduje s vršnjacima i ostalima. Uključuje se u društvene i	Usvaja stav da je kvalitetna komunikacija preduvjet za dobru društvenu integraciju. Razvija stav da pomaganje drugima oplemenjuje.	– integrirano u sve predmete, a osobito u Hrvatski jezik, Psihologiju i u sat razredne zajednice – povezano s međupredmetnim temama Građanski odgoj i Osobni i socijalni razvoj – suradnja sa stručnom službom škole

Analizira vrste nasilja, mogućnosti izbjegavanja sukoba i načine njihova nenasilnoga rješavanja.		humanitarne akcije.		
B.4.2.A Procjenjuje situacije koje mogu izazvati stres i odabire primjerene načine oslobađanja od stresa. B.4.2.B Obrazlaže utjecaj zaštitnih i rizičnih čimbenika na mentalno zdravlje.	Objašnjava razne socijalne uloge i važnost razvoja socijalnih vještina. Prepoznaje stresne situacije i reakcije na stres, tehnike opuštanja, moguća rješenja. Objašnjava što znači sagledati problem iz druge perspektive. Analizira zaštitne i rizične čimbenike koji utječu na stvaranje slike o sebi i raspravlja o njima.	Prihvaća obveze koje proizlaze iz socijalnih uloga. Primjenjuje tehnike rješavanja stresa. Brine se o mentalnome zdravlju. Odgovorno donosi odluke povezane sa spolnošću i prevencijom mogućih negativnih posljedica spolnih veza na zdravlje. Traži liječnički savjet i pomoć.	Prihvaća važnost osobne odgovornosti. Usvaja stav da se stres može rješavati na primjeren način. Razvija stav o važnosti spolno odgovornoga ponašanja.	-integrirano u Tjelesnu i zdravstvenu kulturu i u sat razredne zajednice – u radionicama o tehnikama opuštanja – suradnji sa stručnom službom škole
B.4.2.C Razvija osobne potencijale i socijalne uloge. B.4.2.D Razlikuje spolno odgovorno od neodgovornoga ponašanja.	Objašnjava važnost prevencije spolno prenosivih bolesti. Objašnjava važnost planiranja obitelji i odgovornoga roditeljstva.			
B.4.3. Analizira uzroke i posljedice određenih rizičnih ponašanja i ovisnosti.	Opisuje rizična ponašanja, prepoznaje kriznu situaciju i prosuđuje gdje i kada tražiti pomoć. Objasnjava utjecaj ovisničkoga ponašanja na mentalno zdravlje. Objasnjava utjecaj ovisničkoga ponašanja na obitelj i zajednicu. Nabraja zakonske propise koji reguliraju zlouporabu sredstava ovisnosti.	Odupire se vršnjačkim i drugim pritiscima. Traži pomoć u kriznoj situaciji. Izbjegava rizike. Potiče stvaranje zdravih odnosa.	Usvaja stav da je svaka ovisnost štetna za pojedinca i širu zajednicu. Prihvaća stav da su svi oblici ovisnosti i rizičnih ponašanja neprihvatljivi.	– integrirano u Biologiju, Tjelesnu i zdravstvenu kulturu, Psihologiju i u sat razredne zajednice – suradnja s timom školske medicine i stručnom službom škole – provođenjem projekta vršnjačke edukacije povezano s međupredmetnom temom Osobni i socijalni razvoj – suradnja s timom školske medicine

				<ul style="list-style-type: none"> – suradnja s Hrvatskim Crvenim križem – suradnja s lokalnom zajednicom
<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <ul style="list-style-type: none"> – zdravi partnerski, prijateljski odnosi i obiteljski odnosi – partnerski odnosi (očekivanja, uloge, odgovornost, kompromisi...) – primjerena i dobronamjerna komunikacija (tolerancija, empatija, humanost, uvažavanje, solidarnost prema svima, a osobito potrebitima) – socijalne uloge (prijatelji, partner, član zajednice...) – razvoj osobnih kompetencija – slika o sebi – zaštitni čimbenici (prilagodba na novu sredinu – školu, učenike, nastavnike; uspjeh u školi, u sportu, društvena prihvaćenost...) i rizični čimbenici (neuspjeh u školi, društvena izoliranost, obiteljski problemi, nasilje...) – prilagodba na nove društvene okolnosti – uloga obitelji u društvenoj i socijalnog prilagodbi – uključivanje u društvene i humanitarne akcije – osjećaj zadovoljstva i ispunjenosti – utjecaj ovisničkoga ponašanja na mentalno zdravlje i emocije pojedinca te na njegovo okruženje, a u najširem smislu i na zajednicu – utjecaj različitih vrsta opojnih sredstava (alkohol, droga) i drugih ovisničkih ponašanja (kockanje, klađenje, neprimjerena uporaba internetskih sadržaja, igrice...) na prosuđivanje i procjenu (agresivnost, vožnja pod utjecajem alkohola ili droga...) – krizne situacije (opterećenost školom, ocjene, društveni odnosi...) i potreba za traženjem pomoći krizna stanja (anksioznost, panika, depresivnost, suicidalnost...) i protokoli postupanja u njima – suicid kao moguća posljedica bolesti ovisnosti – uloga obitelji u prevladavanju kriznih stanja – tehnike za prevladavanje stresa te emocionalne i mentalne iscrpljenosti – spolno ponašanje (rizični i zaštitni čimbenici, postavljanje osobnih granica, odgovornost...) – spolno prenosive bolesti, spolno odgovorno ponašanje – planiranje obitelji, preuranjeno roditeljstvo – pravo na izbor → pravi izbor 				

Domena MENTALNO I SOCIJALNO ZDRAVLJE – 5. ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjih; 2. i 3. razred trogodišnjih srednjoškolskih programa)				
ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
B.5.1.A Procjenjuje važnost razvijanja i unaprjeđivanja komunikacijskih vještina i njihove primjene u svakodnevnome životu.	<p>Obrazlaže važnost razvijanja komunikacijskih vještina.</p> <p>Procjenjuje važnost suradnje i timskoga rada, Analizira svrhu postojanja pravila i normi unutar neke zajednice.</p>	<p>Primjenjuje komunikacijske vještine. Ostvaruje suradnju u različitim situacijama.</p> <p>Izbjegava nasilne oblike ponašanja. Odlučuje na temelju</p>	<p>Prihvata stav da je svaki čovjek odgovoran sam za sebe. Usvaja stav da svaki pojedinac ima pravo biti aktivan član zajednice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – integrirano u Psihologiju, Sociologiju, Etiku, Vjeronauk i u sat razredne zajednice (razgovori i radionice), – suradnja sa stručnom službom škole

<p>B.5.1.B Odabire ponašanje sukladno pravilima i normama zajednice.</p> <p>B.5.1.C Odabire ponašanja koja isključuju bilo kakav oblik nasilja.</p>	<p>Vrednuje različite oblike ponašanja.</p>	<p>prethodno usvojenih znanja (izbor zanimanja, studij, posao, obitelj). Odgovoran je član zajednice.</p>		<p>– povezano s međupredmetnom temom Osobni i socijalni razvoj – suradnja sa Službom za profesionalno usmjeravanje (HZZ)</p>
<p>B.5.2.A Procjenjuje važnost rada na sebi i odgovornost za mentalno i socijalno zdravlje.</p> <p>B.5.2.B Obrazlaže važnost odgovornoga donošenja životnih odluka.</p> <p>B.5.2. C Odabire višedimenzionalni model zdravlja.</p>	<p>Obrazlaže i zaključuje što pomaže razvoju pozitivne slike o sebi. Zaključuje što donosi punoljetnost. Analizira utjecaj mentalnoga zdravlja na ostale odrednice zdravlja. Povezuje međusobni utjecaj mentalnoga zdravlja i životnoga stila pojedinca i zajednice. Analizira kakvu ulogu ostvaruje u zajednici i koje su mu mogućnosti djelovanja.</p>	<p>Primjenjuje usvojena znanja, navike i vještine u očuvanju mentalnoga i cjelokupnoga zdravlja. Koristi se mogućnostima koje pruža zajednica te doprinosi životu zajednice.</p>	<p>Prihvaća da punoljetnost donosi obvezu osobne odgovornosti za učinjene postupke. Prihvaća stav o međusobnoj povezanosti zdravlja pojedinca i društva. Poštuje važnost uloge zajednice u životu čovjeka.</p>	<p>– integrirano u Biologiju, Psihologiju, Etiku, Vjeronauk i u sat razredne zajednice (razgovori i radionice) – suradnja sa stručnom službom škole – suradnja s timom školske medicine</p>
<p>B.5.3.A Procjenjuje uzroke i posljedice određenih rizičnih ponašanja i ovisnosti.</p> <p>B.5.3.B Analizira opasnosti kockanja, klađenja i igara na sreću.</p>	<p>Procjenjuje utjecaj uporabe sredstava ovisnosti na ljudski organizam. Prepoznaje štetnost pasivnoga pušenja. Analizira probleme kockanja, klađenja i igara na sreću, ovisnosti o internetu, računalnim igricama i druge suvremene ovisnosti.</p>	<p>Odupire se rizičnim situacijama. Prepoznaje rizične situacije i pronalazi gdje i kada potražiti pomoć. Izbjegava igre u kojima se potražuju financijska sredstva. Kontrolira vrijeme koje provodi pred ekranima.</p>	<p>Usvaja stav da su opojna sredstva štetna i smanjuju sposobnost racionalnoga rasuđivanja. Usvaja stav da je važno potražiti pomoć u rizičnoj situaciji. Usvaja stav o neprihvatljivosti igara uz materijalno sudjelovanje.</p>	<p>– integrirano u Biologiju, Psihologiju i Sociologiju (razgovori i radionice) i u sat razredne zajednice – u suradnji sa stručnom službom škole – suradnja s timom školske medicine – suradnja s Hrvatskim Crvenim križem – projektni dan za cijelu školu</p>

KLJUČNI SADRŽAJI

- zdravstveni rizici pri uporabi droga, alkohola i cigareta
- pasivno pušenje
- akumuliranje rizičnih ponašanja (jedno često potiče drugo i nadovezuje se na njega)
- način života ima izravan utjecaj na mentalno i socijalno zdravlje pojedinca, ali utječe i na zajednicu
- višedimenzionalni model zdravlja
- utjecaj odabranoga životnoga stila na sve odrednice zdravlja
- odrednice zdravlja utječu jedna na drugu i isprepletene su
- briga o zdravlju u preventivno-odgojnim aktivnostima (važnost preventivnih sistematskih pregleda)

<p>– zdravstvena pismenost</p> <p>– punoljetnost (prava, odgovornosti, obveze...)</p> <p>– važne životne odluke (nastavak školovanja, izbor zanimanja, planiranje obitelji...)</p> <p>– uloga obitelji u planiranju budućega samostalnoga života</p> <p>– zadovoljstvo vlastitim odabirom</p> <p>– rad na sebi</p> <p>– doprinos društvenoj zajednici (prava i obveze, aktivan doprinos)</p> <p>– planovi za budućnost</p>
--

Domena POMOĆ I SAMOPOMOĆ – 4. ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjih; 1. razred trogodišnjih srednjoškolskih programa)				
ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
<p>C.4.1.A Objašnjava opasnosti konzumacije alkohola i drugih psihoaktivnih tvari i akutnih trovanja alkoholom i drugim psihoaktivnim tvarima.</p> <p>C.4.1.B Procjenjuje i predviđa opasnosti kojima je izložen s naglaskom na opasnosti koje su karakteristične za mlade.</p> <p>C.4.1.C Pravilno tumači upute o lijeku i procjenjuje relevantnost zdravstvene informacije.</p>	<p>Opisuje opasnosti akutnih trovanja alkoholom i drugim psihoaktivnim tvarima te načine kako se zaštititi.</p> <p>Opisuje opasnosti u svakodnevnome životu i osnovne postupke zaštite i prve pomoći s naglaskom na opasnosti koje su karakteristične za mlade.</p> <p>Prepoznaje važnost pridržavanja uputa o lijeku.</p> <p>Procjenjuje valjanost izvora informacija o bolesti.</p>	<p>Izbjegava konzumaciju alkohola i drugih psihoaktivnih tvari.</p> <p>Izbjegava opasnosti u kućanstvu i okolini te primjenjuje osnovne postupke zaštite i prve pomoći s naglaskom na opasnosti koje su karakteristične za mlade.</p> <p>Primjenjuje stečena znanja o načinu reagiranja u potencijalno opasnim situacijama.</p> <p>Čita upute o primjeni lijeka i mogućim nuspojavama.</p> <p>Informira se o zdravstvenim činjenicama iz relevantnih izvora.</p>	<p>Prihvaća stav da je konzumacija alkohola i drugih psihoaktivnih tvari neprihvatljiva.</p> <p>Usvaja stav o važnosti opreza zaštitnih postupaka i pružanja prve pomoći i samopomoći.</p>	<p>– integrirano u sat razredne zajednice</p> <p>– suradnja s MUP-om – u aktivnostima školskih preventivnih programa</p> <p>– suradnja s Hrvatskim Crvenim križem</p>
<p>C.4.2.A Primjenjuje postupke pružanja prve pomoći pri najčešćim hitnim zdravstvenim stanjima.</p> <p>C.4.2.B Opisuje vodeće uzroke obolijevanja i smrtnosti</p>	<p>Opisuje zdravstvena stanja i rizične čimbenike za obolijevanje.</p> <p>Objašnjava postupke pružanja prve pomoći uključujući primjenu defibrilatora.</p> <p>Opisuje potrebe učenika s</p>	<p>Pružava prvu pomoć.</p> <p>Primjenjuje samopomoć pri akutnim zdravstvenim smetnjama.</p> <p>Pridržava se ključnih informacija u uputi o lijeku.</p>	<p>Prihvaća stav da su briga o zdravlju i prevencija važni za zdravlje.</p> <p>Prihvaća stav o važnosti pružanju prve pomoći sebi</p>	<p>– integrirano u Biologiju, Hrvatski jezik i strani jezik, Vjeronauk</p> <p>– suradnja s timom školske medicine</p>

<p>i povezuje određena oboljenja s rizikom za pojavu tih bolesti. C.4.2.C Opisuje kako i kada pružiti prvu pomoć učenicima sa zdravstvenim teškoćama.</p>	<p>teškoćama u razvoju i kroničnim bolestima koji polaze određenu školu. Opisuje značenje uputa o lijeku i izvora informacija o bolesti.</p>	<p>Pretražuje različite izvore informacija.</p>	<p>i drugima.</p>	<p>– radionice u organizaciji Hrvatskoga Crvenog križa, – projektno</p>
<p>C.4.3.A Obrazlaže važnost odaziva na sistematske preglede i preventivne preglede u odrasloj dobi. C.4.3.B Opisuje usluge e-zdravstva. C.4.3.C Obrazlaže pravo na izdavanje zdravstvene iskaznice EU-a.</p>	<p>Opisuje mogućnosti i važnost ranog otkrivanja bolesti u muškaraca i žena. Nabraja usluge e-zdravstva. Prepoznaje prava iz zdravstvene zaštite uključujući zdravstvenu iskaznicu EU-a.</p>	<p>Sudjeluje u programima i mogućnostima ranog otkrivanja bolesti u svojoj okolini. Koristi se uslugama e-zdravstva. Koristi se pravima iz zdravstvene zaštite.</p>	<p>Prihvaća stav o važnosti preventivnih pregleda zbog ranog otkrivanja bolesti i uspješnijega liječenja. Prihvaća prednosti usluga e-zdravstva.</p>	<p>– integrirano u Biologiju i u sat razredne zajednice u debatnim radionicama (uživo i internetom)</p>

KLJUČNI SADRŽAJI

- opasnosti u svakodnevnom životu karakteristične za mlade: kemikalije, lijekovi, oštri predmeti, igla, sunce, elementarne nepogode, solarij, vodene površine, buka, pirotehnička sredstva i sl. – rizici i zaštita; tetoviranje i piercing
- čitanje upute o lijeku
- najčešće akutne zdravstvene smetnje (epileptični napad, hipoglikemija, astmatični napad, anafilaksija i druge alergijske reakcije, srčani i moždani udar), relevantne zdravstvene informacije; pružanje prve pomoći; krvne grupe
- osnovne informacije o najčešćim kroničnim nezaraznim bolestima koje su globalni javnozdravstveni problem jer se velik broj ljudi i djece nosi s njima (srčanožilne bolesti – moždani udar, srčani udar itd., dišne i maligne bolesti), oboljenja u obitelji kao rizični čimbenici
- važnost ranog otkrivanja bolesti (srčanožilne bolesti, zloćudne bolesti, ginekološki pregled, visoki krvni tlak, poremećaji masti u krvi, debljina, šećerna bolest)
- uporaba defibrilatora
- rizici – pretilost, smanjena tjelesna aktivnost i pušenje rizici su na koje možemo djelovati promjenom ponašanja. Npr. pretilost djece vodi u pretilost odrasle dobi te može dovesti do različitih stanja, kao što su smetnje disanja, kardiovaskularne bolesti (ateroskleroza, povišen krvni tlak, moždani i srčani udar), rezistencija na inzulin, potencijalni razvoj šećerne bolesti, psihološke tegobe, premaligna stanja i maligne bolesti
- učenici kojima je potrebna pomoć
- e-zdravstvo (e-uputnica, e-naručivanje, e-recept, e-građani); zdravstvena iskaznica EU-a

Domena POMOĆ I SAMOPOMOĆ- 5. ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjih; 2. i 3. razred trogodišnjih srednjoškolskih programa)

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
<p>C.5.1.A Prepoznaje rizike s kojima se susreću mladi vozači automobila i motocikla.</p> <p>C.5.1.B Analizira opasnosti iz okoline, prepoznaje rizične situacije i izbjegava ih.</p> <p>C.5.1.C Opisuje profesionalne rizike pojedinih zanimanja.</p>	<p>Objašnjava rizike s kojim se susreću mladi vozači.</p> <p>Objašnjava nastanak i negativne posljedice rizičnih ponašanja u svakodnevnome životu. Opisuje zanimanja s kojima se povezuju profesionalni rizici.</p>	<p>Primjenjuje znanja o postupanju u rizičnim situacijama (sunčanica, kolaps, toplinski grčevi...). Traži liječničku pomoć.</p>	<p>Usvaja stav o štetnosti pretjeranog izlaganja suncu i vrućinama.</p> <p>Prihvaća i poštuje ponašanje u skladu s pravilima za sprječavanje rizika u prometu.</p>	<p>– suradnja s MUP-om</p> <p>– suradnja sa stručnom službom škole</p> <p>– suradnja s timom školske medicine</p>
<p>C.5.2.A Identificira i povezuje različite rizike za zdravlje i najčešće kronične zdravstvene smetnje te objašnjava postupke samopomoći/pomoći.</p> <p>C.5.2.B Navodi kada i gdje potražiti liječničku pomoć pri najčešćim zdravstvenim smetnjama i problemima.</p>	<p>Raspravlja o različitim rizicima za zdravlje, nabraja najčešće kronične zdravstvene smetnje, objašnjava postupke samopomoći, obrazlaže kada i gdje je potrebno potražiti liječničku pomoć.</p> <p>Navodi izvore informacija o zdravlju i bolesti.</p> <p>Objašnjava važnost odazivanja na preventivne preglede.</p>	<p>Primjenjuje postupke samopomoći i pomoći pri najčešćim zdravstvenim smetnjama.</p> <p>Donosi odgovorne i pravilne odluke o preventivnim pregledima i programima te zdravlju.</p>	<p>Učenik pozitivno vrednuje donošenje odgovornih odluka o zdravlju, školovanju, radu, ponašanju i sl.</p> <p>Prihvaća važnost brige o zdravlju i znanja o bolestima i lijekovima te važnost traženja liječničke pomoći kada je potrebno.</p>	<p>– tematske debate i parlamentarne</p> <p>– projektno</p> <p>– suradnja s Hrvatskim Crvenim križem</p>
<p>C.5.3.A Povezuje važnost sistematskih i preventivnih pregleda s očuvanjem zdravlja.</p> <p>C.5.3.B Opisuje najčešće profesionalne rizike za zdravlje.</p> <p>C.5.3.C Objašnjava važnost i značenje</p>	<p>Procjenjuje važnost sistematskih i preventivnih pregleda.</p> <p>Opisuje postupak izdavanja/dobivanja donatorske kartice te značenje i postupke darivanja krvi, tkiva i organa.</p> <p>Objašnjava i nabraja najčešće profesionalne rizike za zdravlje.</p>	<p>Odaziva se na sistematske i preventivne preglede. Pruža samopomoć i pomoć pri ozljedama i nesrećama na radu.</p>	<p>Poštuje pravila zaštite na radu.</p> <p>Razvija stav da je darivanje krvi, tkiva i organa humano i da time pomazemo drugima.</p>	<p>– radionice u suradnji s timom školske medicine te s timom medicine rada</p> <p>– suradnja s Hrvatskim Crvenim križem</p>

donatorske kartice i darivanja krvi, tkiva i organa.				
<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <ul style="list-style-type: none"> – opasnosti pretjeranog izlaganja suncu i UV zračenju, toplini/vrućini (sunčanica, kolaps, toplinski grčevi, opasnosti solarija, preporuka da ga mlađi od 18 godina ne upotrebljavaju, rak kože) – hladnoća/ozeblina, elementarne nepogode, ubod krpelja, komaraca i ugriz životinja, rizici, samopomoć i liječenje najčešćih kroničnih zdravstvenih smetnji (prehrana, tjelesna – neaktivnost, higijena, psihoaktivne tvari, pušenje, spolno prenosive bolesti i najčešći spolni problemi mladih, anksioznost, depresivnost i dr.) – kućno mjerenje krvnoga tlaka – preventivni pregledi (visoki krvni tlak, debljina, šećerna bolest) – profesionalni rizici za zdravlje – darivanje krvi, tkiva i organa 				

25.2 GRAĐANSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Građanski odgoj i obrazovanje međupredmetna je tema čija je svrha osposobiti i osnažiti učenike za aktivno i učinkovito obavljanje građanske uloge. To podrazumijeva odgovorne članove razredne, školske, lokalne, nacionalne, europske i globalne zajednice. Građanski odgoj i obrazovanje omogućava učenicima lakše snalaženje u pluralističkom društvu u kojem žive, pouzdanje u vlastite snage i pronalaženje vlastitih odgovora i rješenja za aktualne društvene probleme i izazove. Stjecanjem građanske kompetencije, koja uključuje građansko znanje, vještine i stavove, učenici se osposobljavaju za uspješno sudjelovanje u životu demokratske zajednice.

Građanski odgoj i obrazovanje obuhvaća znanja o ljudskim pravima, obilježjima demokratske zajednice i političkim sustavima. Vještine, na razvoj kojih je Građanski odgoj i obrazovanje ponajviše usmjeren, su kritičko mišljenje na etičkim načelima i komunikacijske vještine potrebne za društveno i političko sudjelovanje. Prije svega to su medijska znanja, vještine i vrijednosti, umijeće mirotnosti i mirnog rješavanja sukoba, umijeće rješavanja društvenih problema na demokratskim načelima (istraživanje, dijalog, poštovanje drugog i drugačijeg, umijeće prepoznavanja zajedničkih ciljeva u različitosti. Odgovornost, ljudsko dostojanstvo, sloboda, ravnopravnost i solidarnost temeljne su vrijednosti koje se promiču učenjem i poučavanjem Građanskoga odgoja i obrazovanja, a osobita važnost pridaje se razvoju odgovornoga odnosa prema javnim dobrima i spremnosti doprinosenju zajedničkomu dobru.

Za razvoj građanske kompetencije nije dovoljno da učenici samo poznaju ljudska prava, političke koncepte i procese, već je potrebno omogućiti prakticiranje demokratskih načela unutar školskoga života i društvene zajednice. Poznavanje uloge svih elemenata politike, institucija, zakona, javnih i političkih procesa predujet je za ostvarivanje aktivnog građanstva usmjerenog ka funkcioniranju i razvijanju demokratskog sustava te izgradnji učinkovite javne uprave. Demokratizacija škole i demokratsko školsko ozračje temeljne su pretpostavke usklađenosti demokratskih vrijednosti kojima se učenici poučavaju i njihova izravnoga iskustva. Uspjeh poučavanja Građanskoga odgoja i obrazovanja ovisi o tome hoće li, i u kojoj mjeri, učenici u tome poučavanju pronaći svoj vlastiti interes i mogućnost samoostvarenja.

Posebosti Građanskoga odgoja i obrazovanja su korištenje metoda suradničkoga i iskustvenoga učenja te učenje izvan škole. U središtu se nalazi učenje traženjem, analizom i vrednovanjem informacija, čime se stvara okruženje u kojem vrijednosti nisu nametnute, već proizlaze iz učenja i životnoga iskustva pojedinca. Suradničkim učenjem učenici razvijaju vještine potrebne za suradnju u svim aspektima života. Povezivanjem učenja u školi i izvan škole učenici oblikuju cjelovito iskustvo aktivnoga građanstva. Odgajati i obrazovati za građanstvo znači pridavati jednaku važnost znanju, vrijednostima i stavovima kao i sposobnostima djelovanja i sudjelovanja u demokratskom društvu.

Za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (učenici s teškoćama i daroviti učenici) učitelji i nastavnici planiraju kurikulum usmjeren na učenika. Osobitosti/teškoće učenika zahtijevaju njima sukladne individualizirane/diferencirane postupke, ciljeve učenja, razinu usvojenosti odgojno-obrazovnog ishoda, opseg i dubinu sadržaja učenja, strategije i aktivnosti poučavanja kojima se žele ostvariti postavljeni ciljevi te načini vrednovanja i ocjenjivanja ostvarenih postignuća.

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA PO ODGOJNO-OBRAZOVNIM CIKLUSIMA I DOMENAMA I KLJUČNI SADRŽAJI

4. ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjih; 1. razred trogodišnjih srednjoškolskih programa)

Domena A – Ljudska prava				
Odgojno-obrazovna očekivanja Učenik:	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
goo A.4.1. Aktivno sudjeluje u zaštiti ljudskih prava.	Uočava aktualne probleme u zajednici i objašnjava vezu s ljudskim pravima te načine zaštite ljudskih prava.	Koristi se vještinama raspravljanja u debatama, tribinama i okruglim stolovima o zaštiti ljudskih prava.	Vrednuje odnos prema ljudskim pravima u zajednici.	– prikupljati primjere iz lokalne zajednice te predlagati rješenja za njihovu zaštitu (sati razrednika) – posjetiti institucije (sudovi, pravobranitelji)
goo A.4.2. Promiče ulogu institucija i organizacija u zaštiti ljudskih prava na europskoj i globalnoj razini.	Opisuje djelokrug institucija i ulogu organizacija u zaštiti ljudskih prava.	Koristi se prikladnim načinima i mehanizmima obraćanja institucijama i organizacijama nadležnima za određeno kršenje ljudskih prava.	Poštuje institucije i organizacije nadležne za kršenje ljudskih prava i uvažava njihovu funkciju.	– istražiti ulogu institucija koje se bave promicanjem i zaštitom ljudskih prava na području Republike Hrvatske i šire (sati razrednika, integrirano, Povijest) – uključiti se u tribine i okrugle stolove vezane uz zaštitu ljudskih prava – sudjelovati u akcijama sprječavanja nedemokratskih postupanja vlasti – obraćati se institucijama radi zaštite ljudskih prava
goo A.4.3. Promiče ljudska prava.	Navodi prilike i mogućnosti vezane uz ljudska prava u kojima može sudjelovati kao aktivan građanin zajednice.	Predlaže načine organiziranja akcija u zajednici vezane uz pitanja ljudskih prava.	Vrednuje provedene aktivnosti i svoj doprinos u njima. Zalaže se za ostvarivanje pozitivnih promjena u zajednici. Zalaže se za interkulturalnost.	– upoznati javnost s načinima aktivnoga sudjelovanja i zaštite ljudskih prava koja su im povrijeđena u zajednici – istraživati ljudska prava i sudjelovati u njihovu promicanju tijekom projekata (Projekt građanin, simulacija sjednice Hrvatskoga sabora, simulacija suđenja) – sudjelovati na

				radionici Prevencije trgovanja ljudima
goo A.4.4. Promiče ravnopravnost spolova.	Objašnjava najvažnije pojmove uz ravnopravnost spolova. Navodi institucije i organizacije koje štite ravnopravnost spolova i objašnjava njihovu ulogu.	Prepoznaje spolnu diskriminaciju i primjereno reagira na nju. Aktivno i odgovorno odnosi se prema osobama različitoga spola.	Zalaže se za ravnopravnost spolova u svakodnevnim situacijama u obiteljskoj, bračnoj i svakoj drugoj zajednici.	– povezati sa sadržajima nastavnih predmeta: Povijest, Biologija, Vjeronauk, Sociologija, Etika i Psihologija i s međupredmetnim temama: Zdravlje i Osobni i socijalni razvoj – tematski ili projektno u radionicama
goo A.4.5 Promiče prava nacionalnih manjina.	Navodi ustavna i zakonska prava nacionalnih manjina.	Istražuje probleme s kojima se susreću pripadnici nacionalnih manjina.	Poštuje prava nacionalnih manjina. Zalaže se za integraciju i ravnopravan tretman nacionalnih manjina.	– povezati sa sadržajima nastavnih predmeta: Povijest, Geografija, Vjeronauk, Etika i s međupredmetnom temom Osobni i socijalni razvoj
<p>Ključni sadržaji</p> <p>Obvezni</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Načini zaštite ljudskih prava u zajednici 2. Nacionalni i međunarodni instrumenti zaštite ljudskih prava 3. Mogućnosti u kojima učenik može sudjelovati kao aktivan građanin zajednice 4. Društveno sudjelovanje u zajednici (civilno društvo, građanski neposluh) 5. Spol, spolni identitet 6. Prava nacionalnih manjina, kulturni pluralizam <p>Preporučeni</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rezultati akcija u zajednici 2. Pravo na obrazovanje i pravo na rad 				

Domena B – Demokracija

Odgojno-obrazovna očekivanja Učenik:	znanje	vještine	stavovi	Preporuke za ostvarivanje očekivanja
goo B.4.1. Promiče pravila demokratske zajednice.	<p>Objasni osnovne političke koncepte i procese.</p> <p>Objasni zašto se ljudi udružuju u političke zajednice.</p> <p>Objasni način formiranja i ulogu demokratske vlasti te potrebu ograničenja i kontrole vlasti.</p>	Prepoznaje važnost i posljedice političkih odluka za vlastiti život.	Zastupa važnost demokratske svijesti političke kulture građana u rješavanju društvenih i političkih problema.	<p>– povezati sa sadržajima nastavnih predmeta Etika i Povijest; integrirano</p> <p>– sat razrednika i izvanučionička nastava</p> <p>– projekti</p> <p>– međupredmetne teme: Osobni i socijalni razvoj, Održivi razvoj</p>

goo B.4.2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.	Objašnjava razliku između demokratskih društava i društava u kojima su ljudi diskriminirani. Navodi ograničenja neposredne demokracije. Objasni različite utjecaje na stupanj razvoja demokracije.	Istražuje prošle i aktualne događaje i procese s gledišta demokratskih vrijednosti.	Zastupa razvoj demokracije.	– povezati sa sadržajima nastavnih predmeta Etika, Povijest – sat razrednika i izvanučionička nastava – metode procesne drame s aktualnim temama u društvenom/političkom okružju – sudjelovati u Savjetima mladih
goo B.4.3. Analizira ustrojstvo vlasti u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji.	Objašnjava ustrojstvo vlasti u Republici Hrvatskoj. Navodi institucije Europske unije.	Uspoređuje funkcije institucija Republike Hrvatske i Europske unije.	Zastupa svoje interese i interese svoje lokalne zajednice u Hrvatskoj i Europskoj uniji.	veza s nastavnim predmetom Povijest – sat razrednika i izvanučionički (projekti i posjet institucijama)
<p>Ključni sadržaji</p> <p>Obavezni</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Moć, vlast, autoritet 2. Izvori vlasti 3. Potreba ograničenja i kontrole vlasti 4. Povezanost zajedničkog (općeg) dobra i domoljublja 5. Karakteristike demokratskih i nedemokratskih režima 6. Ustrojstvo vlasti u Republici Hrvatskoj i njene institucije 7. Institucije Europske unije 				

Domena C – Društvena zajednica

Odgojno-obrazovna očekivanja Učenik:	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
goo C.4.1. Aktivno se uključuje u razvoj zajednice.	Objašnjava značenje, ulogu i postignuća zajednice pri rješavanju problema .	Uključuje se u promociju i aktivnosti zajednice . Razvija komunikacijske i socijalne vještine zagovaranja i promicanja vrijednosti i ciljeva zajednice.	Zalaže se za ulaganje u razvoj zajednice.	– kritički promišljati o problemima (Psihologija, sat razrednika, Povijest, Geografija) – sudjelovati u akcijama u zajednici
goo C.4.2. Dobrovoljno sudjeluje u	Navodi humanitarne organizacije u	Uključuje se i organizira humanitarne aktivnosti u skladu s	Ukazuje na potrebu za humanitarnim djelovanjem.	– sudjelovati u društveno korisnom radu u suradnji s drugima civilnoga društva

društveno korisnom radu.	zajednici i opisuje njihovo djelovanje.	uočenim potrebama pojedinaca.	Smatra da društveno koristan rad doprinosi osobnom razvoju i društvenomu napretku u cjelini.	– volontirati sukladno Zakonu o volonterstvu
goo C.4.3. Promiče kvalitetu života u zajednici.	Objašnjava društvenu isključenost. Objašnjava uzroke i posljedice virtualnoga nasilja i nasilja u mlade – načkim vezama. Opisuje ulogu nevladinih organizacija.	Reagira na društvenu isključenost i nasilno ponašanje. Sudjeluje u radu nevladinih organizacija i drugih organizacija civilnoga društva.	Preuzima odgovornost za svoje ponašanje i komunikaciju. Zalaže se za ostvarivanje ciljeva nevladinih organizacija i drugih organizacija u zajednici. Smatra korupciju negativnom pojavom.	– promicati demokratizaciju škole kroz suradnju s civilnim društvom – Vijeće učenika – sudjelovati u akcijama civilnoga društva (međupredmetne teme: Zdravlje, Osobni i socijalni razvoj, Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije, sat razrednika, Psihologija, Etika, Vjeronauk, Hrvatski jezik) – sudjelovati u aktivnostima i projektima nevladinih organizacija, pratiti i predstaviti informacije objavljene u medijima – međupredmetne teme: Poduzetništvo, Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije i Održivi razvoj
<p>Ključni sadržaji</p> <p>Obavezni</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nevladine organizacije 2. Projekti lokalne zajednice 3. Društvena solidarnost 4. Posljedice odnosa prema javnom dobru u zajednici <p>Preporučeni sadržaji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pravo na obrazovanje 				

5. ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjih; 2. i 3. razred trogodišnjih srednjoškolskih programa)

Domena A – Ljudska prava				
Odgojno-obrazovna očekivanja Učenik:	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
goo A.5.1. Aktivno sudjeluje u zaštiti i promicanju ljudskih prava.	Identificira diskriminaciju i kršenje ljudskih prava po različitim osnovama.	Koristi se prikladnim načinima i mehanizmima obraćanja nadležnim institucijama radi zaštite i promicanja ljudskih prava. Koristi se prikladnim načinima i mehanizmima	Protivi se svakom obliku diskriminacije i kršenja ljudskih prava te smatra važnom potrebu osobnog doprinosa promicanju ljudskih prava.	– posjetiti institucije i organizacije za zaštitu i promicanje ljudskih prava – prikupljati primjere iz europske ili globalne zajednice u kontekstu zaštite ljudskih prava te

	Odabire prikladan sustav/mehanizam zaštite ljudskih prava.	obraćanja nadležnim institucijama i organizacijama civilnog društva radi zaštite i promicanja ljudskih prava u zajednici.		predlagati rješenja za njihovu zaštitu (integrirano, (Povijest, Politika i gospodarstvo, Geografija) – sudjelovati na radionici Prevenzije trgovanja ljudima – sudjelovati u realizaciji projekta zagovaranja ljudskih prava – posjetiti institucije (sudovi, pravobranitelji)
goo A.5.2. Promiče ulogu institucija i organizacija u zaštiti ljudskih prava.	Objašnjava koncept pravne države i vladavine prava.	Analizira ulogu institucija i organizacija u zaštiti ljudskih prava. Prepoznaje slučajeve zlorabe ovlasti i primjereno reagira.	Podržava ulogu institucija u promicanju i zaštiti ljudskih prava te se zalaže za jednak pristup i mogućnosti za sve. Smatra da svatko ima pravo na pošteno i nepristrano postupanje institucija i organizacija radi zaštite ljudskih prava. Podržava ulogu institucija i organizacija u promicanju interkulturalnosti.	– posjetiti institucije (Politika i gospodarstvo) – uključiti se u akcije sprječavanja nedemokratskih postupanja vlasti – posjetiti sindikalne organizacije i upoznati se s njihovim radom
goo A.5.3. Promiče pravo na rad i radnička prava.	Objašnjava što je pravo na rad. Objašnjava radnička prava. Objašnjava pravo na sindikalno udruživanje.	Predlaže načine zaštite prava na rad i prava radnika u zajednici. Primjereno reagira na kršenje radničkih prava.	Zastupa zaštitu prava na rad. Zastupa prava radnika.	– pisati predstavke i peticije – sudjelovati na simulacijama suđenja i simulacijama sjednica Hrvatskoga sabora – sudjelovati u Projektu građanin – pratiti pojavne oblike sindikalnih udruživanja
<p>Ključni sadržaji</p> <p>Obvezni</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sustav zaštite ljudskih prava u Republici Hrvatskoj 2. Sustav zaštite obiteljske i bračne zajednice u Republici Hrvatskoj 3. Političko i društveno sudjelovanje 4. Mogućnosti (načini) uporabe rezultata akcija u novim situacijama i unaprjeđenja aktivnoga građanstva 5. Pravo na rad i radnička prava <p>Preporučeni</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mogućnosti povezivanja sustava zaštite ljudskih prava s praksom 2. Pravo na obrazovanje 				

Domena B – Demokracija				
Odgojno-obrazovna očekivanja Učenik:	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
goo B.5.1. Promiče pravila demokratske zajednice.	Objašnjava što je društveni ugovor. Navodi proceduru donošenja političkih odluka, zakona i drugih propisa. Navodi elemente političkog ciklusa.	Kritički preispituje uvriježene predrasude i stereotipe o politici i političarima. Prepoznaje različite dimenzije politike na konkretnim primjerima (procesnu, proceduralnu i institucionalnu). Uspoređuje različite faze političkih procesa i procjenjuje njihovu učinkovitost. Prati donošenje i provedbu političkih odluka i javnih politika. Kritički procjenjuje utjecaj interesnih skupina na medije i donošenje političkih odluka. Poznaje mehanizme i procedure sudjelovanja u javnoj raspravi o pojedinim zakonskim prijedlozima. Sudjeluje u javnoj raspravi o pojedinim zakonskim prijedlozima – zima u skladu sa mehanizmima i procedurama.	Smatra važnim dokaz prilikom donošenja političkih odluka.	veza s nastavnim predmetima Politika i gospodarstvo, Sociologija, Filozofija, Etika, Povijest – sat razrednika i izvanučionička nastava – povremeno pratiti političke događaje u medijima (integrirano) – međupredmetne teme: Osobni i socijalni razvoj, Održivi razvoj, Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije
goo B.5.2. Sudjeluje u odlučivanju u demokratskoj zajednici.	Obrazlaže značajke, prednosti i nedostatke demokracije. Obrazlaže ulogu medija i civilnoga društva u oblikovanju demokracije. Objašnjava što je cenzura i autocenzura. Navodi primjere zlouporabe vlasti i korupcije.	Uočava slučajeve antidemokrat – skih pojava i tendencija i primjereno reagira na njih. Prepoznaje i ukazuje na slučajeve cenzure i autocenzure. Prepoznaje slučajeve korupcije u svakodnevnom i	Zalaže se za ustavnu i učinkovitu zaštitu manjina. Zalaže se slobodu izražavanja i iznošenja prijedloga, a protivi se cenzuri i autocenzuri. Shvaća da postoji potreba za učinkovitim suprotstavljanjem korupciji.	– veza s predmetima Politika i gospodarstvo, Povijest – sat razrednika tijekom cijelog ciklusa – izvanučionička nastava – analizirati ulogu medija i civilnoga društva u demokratskim procesima (integrirano)

	Opisuje koncept demokratizacije škole.	političkom životu i primjereno reagira na njih. Predlaže promjene za unaprjeđenje života i rada u školi. Na praktičnim primjerima izrađuje jednostavnije podneske (molba, zahtjev, žalba, prigovor itd.). Sudjeluje u javnim raspravama o pojedinim zakonskim prijedlozima.	Zalaže se za demokratizaciju škole.	– međupredmetna tema Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije – uvidom u transparentnost rezultata (npr. izbora, javne nabave, glasovanja) – upoznati dostupnost javnih službi i usluga putem IKT-a – proces savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja odluka – sudjelovati u Savjetima mladih
goo B.5.3. Analizira ustrojstvo vlasti u Republici Hrvatskoj i europskoj uniji.	Objašnjava ustrojstvo demokratske vlasti u Republici Hrvatskoj. Navodi kako se biraju zastupnici u Hrvatski sabor, na koji način izborni sustav utječe na sastav Sabora te kako funkcionira Sabor. Navodi kako se biraju zastupnici u Europski parlament. Obrazlaže položaj Republike Hrvatske u Europskoj uniji.	Uspoređuje izborne programe političkih stranaka u Republici Hrvatskoj. Uspoređuje programe kandidata za Europski parlament. Prepoznaje važnost preferencijalnog sustava glasovanja.	Podržava interese Hrvatske u europskom i međunarodnom kontekstu.	– veza s nastavnim predmetima Politika i gospodarstvo i Geografija – sat razrednika – izvanučionička nastava (posjet Saboru Republike Hrvatske i drugim institucijama) u učenju i poučavanju Povijesti – pratiti rad političkih kampanja (integrirano) – međupredmetne teme: Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije i Osobni i socijalni razvoj, Održivi razvoj

Ključni sadržaji

1. Značajke, prednosti i nedostaci demokracije
2. Legalnost, legitimnost, ideologija, izbori, političke stranke, narod, nacija, domoljublje
3. Pojednostavljeni model političkog ciklusa
4. Participativna demokracija
5. Korupcija
6. Zloupotreba vlasti
7. Uloga medija i civilnoga društva u demokratskome društvu
8. Izbori za Hrvatski sabor i izborni sustav
9. Položaj i mogućnosti Republike Hrvatske u Europskoj uniji
10. Demokratski deficit u Hrvatskoj i EU

Domena C – Društvena zajednica				
Odgojno-obrazovna očekivanja Učenik:	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
goo C.5.1. Aktivno sudjeluje u građanskim inicijativama.	Objašnjava što je građanska inicijativa i u kojim građanskim akcijama može sudjelovati. Navodi korisnost i neovisnost medija u aktivnome sudjelovanju građana u zajednici.	Uspješno sudjeluje u donošenju plana djelovanja, istraživačkim projektima i građanskim akcijama. Kritički odabire informacije iz više izvora.	Smatra važnim sudjelovanje u građanskim inicijativama u školi i lokalnoj zajednici. Zauzima se za provjerene informacije na osobnoj i društvenoj razini. Odgovorno i osviješteno sudjeluje u javnim raspravama i aktivnostima u školi i lokalnoj zajednici.	– sudjelovati u građanskim inicijativama i utvrditi ostvarivanje cilja akcije na lokalnoj i nacionalnoj razini – sudjelovati na tribinama u zajednici i na susretima važnim za građansko djelovanje kojima se potiču vrijednosti demokratskog društva iskazane u ciljevima ovog dokumenta – uključiti se u projekte građanskog odgoja i obrazovanja – Likovna umjetnost
goo C.5.2. Volontira u zajednici.	Objašnjava svrhu volontiranja u zajednici. Objašnjava načine na koje može volontirati u zajednici.	Zalaže se za grupni i individualni doprinos zajednici kroz volontiranje. Volontira u zajednici.	Smatra da je važno promicati volontiranje u zajednici.	– uključiti se u volonterske aktivnosti u zajednici (sukladno Zakonu o volonterstvu) – organizirati terensku nastavu s volonterskim sadržajem (Etika, Vjeronauk, Sociologija, Logika i sl.) – međupredmetne teme: Osobni i socijalni razvoj, Zdravlje, Poduzetništvo, Održivi razvoj, Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije, Učiti kako učiti
goo C.5.3. Promiče kvalitetu života u zajednici.	Objašnjava dobrobit ulaganja svih građana u javno dobro.	Organizira akcije za informiranje javnosti o pitanjima javnog dobra.	Smatra da je ulaganje u javno dobro zajednički interes i opće dobro.	– promicati demokratizaciju škole kroz suradnju s civilnim društvom – Vijeće učenika – međupredmetna tema Osobni i socijalni razvoj, nastavni predmeti Psihologija, Sociologija – organizirati terensku i istraživačku nastavu (terenski tjedan) o zaštiti prirodnih i kulturnih bogatstava – Povijest – primijeniti stečena povijesna znanja o pojedinom spomeniku ili lokalitetu, primijeniti usvojene procedure rada s povijesnim izvorima na licu mjesta

				– Geografija, Biologija, Likovna umjetnost, Glazbena umjetnost – senzibilizirati javnost na potrebu očuvanja prirodnih i kulturnih bogatstava
goo C.5.4. Promiče borbu protiv korupcije.	Objašnjava načine borbe protiv korupcije i zaštite od korupcije.	Koristi se osobnim i socijalnim vještinama za suzbijanje korupcije.	Zalaže se za borbu protiv korupcije.	– sudjelovati u akcijama udruga a društva za suzbijanje korupcije – međupredmetne teme: Osobni i socijalni razvoj, Poduzetništvo, Održivi razvoj, Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije, Učiti kako učiti, Zdravlje
Ključni sadržaji Obavezni 1. Projekti lokalne i nacionalne zajednice 2. Uključivanje u volonterske udruge i organizacije 3. Suzbijanje korupcije i zaštita na lokalnoj i nacionalnoj razini Preporučeni 1. Projekti međunarodne zajednice 2. Uključivanje u volontiranje na međunarodnoj razini				

25.3 OSOBNI I SOCIJALNI RAZVOJ

Osobni i socijalni razvoj međupredmetna je tema koja potiče cjelovit razvoj djece i mladih osoba čija je svrha izgradnja zdrave, samopouzdane, kreativne, produktivne, proaktivne, zadovoljne i odgovorne osobe sposobne za suradnju i doprinos zajednici. To je preduvjet za ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih očekivanja i profesionalnoga razvoja. Osigurava uvjete za razvoj osobe koja je sposobna upravljati svojim emocionalnim, mentalnim, duhovnim i tjelesnim potencijalima s osjećajem nade i optimizmom. Na društvenoj razini pomaže uspostaviti i održavati zdrave socijalne odnose te mlade osobe priprema za njihove uloge u obitelji, radnoj okolini i društvu.

Vrijednosti učenja i poučavanja ove teme usko su povezane sa svim vrijednostima kojima ONK pridaje osobitu pozornost: znanje, solidarnost, identitet, odgovornost, integritet, uvažavanje, poduzetnost... Pridonosi razvoju osobnoga, kulturnoga i nacionalnoga identiteta, ali i identiteta osobe kao člana globalne zajednice, koji uvažava različitosti i vidi ih kao priliku za učenje. Razvija solidarnost i potiče empatiju u neposrednoj socijalnoj okolini i globalno. Uključuje razvoj odgovornoga ponašanja te brigu za osobno zdravlje, postignuća, kvalitetu života i odnose koje pojedinac razvija. Poučava ponašanjima koja omogućuju ostvarivanje želja, potreba i potencijala bez ugrožavanja drugih.

Podrška zdravom razvoju učenika ne odnosi se samo na teme koje će se učiti i poučavati već i na odnose u odgojno-obrazovnom procesu, komunikaciju te metode rada. Osobni i socijalni razvoj, kao jedna od temeljnih kompetencija, podrazumijeva odnose međusobnog uvažavanja te aktivno sudjelovanje svih sudionika odgojno – obrazovnoga procesa.

Poučavanjem usmjerenim na učenika te odabirom razvojno primjerenih aktivnosti stvaraju se uvjeti za ostvarenje osobnih potencijala.

Za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (učenici s teškoćama i daroviti učenici) učitelji planiraju kurikulum usmjeren na učenika. Osobitosti/teškoće učenika zahtijevaju njima sukladne individualizirane/diferencirane postupke,

ciljeve učenja, razinu usvojenosti odgojno-obrazovnih očekivanja, opseg i dubinu sadržaja učenja, strategije i aktivnosti poučavanja kojima se žele ostvariti postavljeni ciljevi te načini vrednovanja i ocjenjivanja ostvarenih postignuća.

Odgojno-obrazovna očekivanja ove međupredmetne teme ostvaruju se putem svih predmetnih kurikuluma i kurikuluma međupredmetnih tema u svim odgojno – obrazovnim ciklusima. Nositelji ostvarivanja očekivanja i ciljeva međupredmetne teme su odgojno-obrazovni radnici u suradnji s obitelji i zajednicom.

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA PO ODGOJNO-OBRAZOVNIM CIKLUSIMA I DOMENAMA I KLJUČNI SADRŽAJI

Domena A – 4. Ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjega i 1. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja): Ja				
osr A.4.1. Razvija sliku o sebi.	Opisuje se na temelju osobnih i moralnih vrijednosti.	Ponaša se u skladu sa svojim osobinama, vrijednostima i identitetom.	Osjećajem vlastite vrijednosti oblikuje se identitet i izgrađuje samopouzdanje.	Uvršteno u kurikulum svih predmeta, satova razrednika. Radionice, igranje uloga, rasprave, debate, projektna nastava, filmovi, predstave, eseji na temu razvoja identiteta. Koristiti se prikladnim književnim djelima te primjerima poznatih osoba.
	Analizira čimbenike koji utječu na razvoj osobnoga identiteta.		Aktivan je i odgovoran član zajednice. Različitost identiteta pridonosi bogatstvu zajednice.	Individualna podrška učitelja učeniku. Stručni suradnici procjenjuju razinu samopoštovanja i samoeфикаsnosti učenika, savjetuju učenike, roditelje i učitelje te prate prilagodbu na novu sredinu. Učenici vode mapu osobnoga razvoja.
osr A.4.2. Upravlja svojim emocijama i ponašanjem.	Razlikuje načine suočavanja s povećanim školskim i socijalnim zahtjevima.	Traži i primjenjuje uspješna iskustva u rješavanju problema.	Na budućnost gleda s optimizmom i nadom.	Uvršteno u kurikulum svih predmeta, satova razrednika. Radionice, igranje uloga, rasprave, debate, projektna nastava, filmovi, predstave, eseji na temu povezanu s ovim očekivanjem. Učitelj kao model ponašanja i podrška učenicima. Praćenje prilagodbe učenika na novu školsku sredinu. Savjetovanja unutar škole (stručni suradnici). Individualni rad razrednika i drugih učitelja s učenicima. Vršnjačka podrška.
	Prepoznaje situacije u kojima je slične probleme uspješno riješio.	Uspješno se suočava sa stresom.		

osr A.4.3. Razvija osobne potencijale	Povezuje osobine i ponašanja koji mogu utjecati na prihvaćenost.	Dogovara se i prihvaća kompromise u situacijama kad je to opravdano. Jasno iskazuje svoj stav.	Ponekad je nužno pristati na kompromis.	Uvršteno u kurikulum svih predmeta i satova razrednika. Radionice, igranje uloga, rasprave, debate, projektna nastava, eseji na temu povezanu s ovim očekivanjem. Učitelj kao model ponašanja i podrška učenicima. Stručni suradnici prate prilagodbu na novu školsku sredinu. Tematski roditeljski sastanci. Savjetovanje unutar škole (stručni suradnici). Individualna podrška učitelja učeniku. Učenici vode mapu osobnoga razvoja. Škola nudi širok raspon slobodnih aktivnosti i izbornih predmeta.
	Objašnjava potrebu za neovisnosti o odraslima te za ostvarivanjem bliskih odnosa s vršnjacima.	Usklađuje dobar odnos u obitelji s potrebom za odvajanjem i ostvarivanjem odnosa izvan obitelji.		
osr A.4.4. Upravlja svojim obrazovnim i profesionalnim putem.	Analizira važnost radnih navika za uspjeh u učenju i radu.	Redovito ispunjava obveze.	Važno je redovito ispunjavanje obveza.	Uvršteno u kurikulum svih predmeta, međupredmetnih tema Učiti kako učiti i Uporaba IKT-a te satova razrednika. Radionice, rasprave, projektna nastava, filmovi, predstave, eseji o planiranju budućnosti i profesionalnog razvoja. Savjetovanje unutar škole (stručni suradnici). Individualna podrška učitelja učeniku. Učenici vode mapu osobnog razvoja. Širok raspon ponuđenih slobodnih aktivnosti i izbornih predmeta u školi. E-učenje i prikupljanje informacija i znanja povezanih s područjem interesa.
	Prepoznaje aktivnosti koje mu mogu pomoći u razvoju osobnih potencijala.	Uključuje se u slobodne aktivnosti u skladu s interesima.	Važno je uključivanje u slobodne aktivnosti.	
Ključni sadržaji: sustavi vrijednosti, osobni identitet, strategije suočavanja sa stresom, socijalna prihvaćenost, bliskost, radne navike i postignuća, osobni potencijali i njihov razvoj.				

Domena A – 5. Ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjega i 2. i 3. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja): Ja				
osr A.5.1. Razvija sliku o sebi.	Analizira prava i obveze te ulogu odrasle osobe.	Zauzima se za sebe staloženo i ustrajno.	Jedinstvenost svake osobe čini osobni identitet.	Uvršteno u kurikulum svih predmeta, satova razrednika. Radionice, igranje uloga, rasprave, debate, projektna nastava, filmovi, predstave, eseji na temu povezanu s ovim očekivanjem. Individualna podrška učitelja učeniku. Savjetovanje i individualna podrška u školi. Učenici vode mapu osobnoga razvoja.
	Razdvaja vrednovanje osobe od vrednovanja njezina ponašanja.		Postoje različita viđenja situacije.	
osr A.5.2. Upravlja emocijama i ponašanjem.	Razlikuje racionalni i emocionalni pristup u donošenju odluka.	Uspješno se suočava sa stresom.	Na budućnost gleda s optimizmom i nadom.	Uvršteno u kurikulum svih predmeta, satova razrednika. Radionice, igranje uloga, projektna nastava, filmovi, predstave, eseji... Savjetovanja i individualna podrška u školi. Individualna podrška učitelja učeniku.
osr A.5.3. Razvija svoje potencijale.	Analizira vlastiti dio odgovornosti za kvalitetu svog života.	Razvija i testira strategije potrebne za uspjeh u različitim područjima.	Prema preuzetim zadacima treba biti odgovoran i ustrajati u njihovu ispunjavanju.	Uvršteno u kurikulum svih predmeta, satova razrednika. Radionice, igranje uloga, rasprave, debate, projektna nastava, filmovi, predstave, eseji... Savjetovanja i individualna podrška u školi. Širok raspon slobodnih aktivnosti i izbornih predmeta.
	Objašnjava osobine i ponašanja koji pridonose uspostavljanju i održavanju bliskih veza.	Preuzima odgovornost za kvalitetu bliskih odnosa i prihvaća kritiku.	Pozitivno vrednuje sebe i bliske odnose koje njeguje.	
osr A.5.4. Upravlja svojim obrazovnim i profesionalnim putem.	Prepoznaje posljedice rizičnoga ponašanja na obrazovanje i profesionalni razvoj.	Postavlja ciljeve u obrazovanju i profesionalnom razvoju i ponaša se u skladu s njima.	Odluke o profesionalnom razvoju donose se samostalno i odgovorno.	Uvršteno u kurikulum svih predmeta, međupredmetnih tema Uporaba IKT-a i Poduzetništvo, satova razrednika.

				Radionice, igranje uloga, rasprave, debate, projektna nastava, filmovi, predstave, eseji... Profesionalno informiranje i savjetovanje u suradnji sa Zavodom za zapošljavanje. Priprema za pisanje životopisa na satu Hrvatskoga jezika i stranih jezika te predstavljanje na razgovoru za posao. <i>Online</i> ankete na satovima Informatike i razrednika, prikupljanje informacija o mogućnostima nastavka školovanja, uvjetima i načinu upisa na više škole i fakultete, prikupljanje informacija o mogućnostima zaposlenja i razvoja karijere, e-učenje.
	Objašnjava kompetencije potrebne za nastavak obrazovanja ili zaposlenje.	Sustavno se priprema za završne ispite ili ispite državne mature.		
	Navodi načine pronalaženja zaposlenja.	Piše životopis.		
	Analizira kako se uspješno predstaviti na razgovoru za posao.	Informira se o studijskim programima / poslodavcima.		
Ključni sadržaji: odraslost – prava i obveze, asertivno ponašanje, osobna odgovornost, bliske veze, emocionalni i racionalni pristup odlukama, rizično ponašanje i profesionalni razvoj, profesionalne kompetencije, životopis i samoprezentiranje.				

Domena B – 4. Ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjega i 1. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja): Ja i drugi

osr B.4.1. Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova/postupaka/izbora.	Objasnjava utjecaj svojega i tuđega ponašanja na život pojedinca i zajednice.	Koristi se samoprezentacijom, samozastupanjem i zastupa prava drugih. Primjenjuje tehnike samokontrole.	Važno je ponašati se odgovorno. Svojim ponašanjem utječemo na druge kao i oni na nas.	Uvršteno u kurikulum svih predmeta, satova razrednika, svih školskih aktivnosti, kurikulumu međupredmetne teme Održivi razvoj. Učenje prema modelu – osobnim primjerom učitelja i primjerima
---	---	---	---	---

				<p>drugih u socijalnome okruženju.</p> <p>Ugrađeno u cjelokupnu interakciju i kulturu školske ustanove svih sudionika: djece i mladih osoba, roditelja i odgojno – obrazovnih radnika.</p> <p>Stručni suradnici savjetuju učenike, roditelje i učitelje.</p>
<p>osr B.4.2.</p> <p>Suradnički uči i radi u timu.</p>	<p>Objašnjava i služi se vještinama korisnima za timski rad.</p>	<p>Suraduje, sudjeluje u donošenju odluka, razgovara, pregovara, dogovara se i poštuje dogovore.</p>	<p>Suradnja je važna za napredak međuljudskih odnosa.</p>	<p>Uvršteno u kurikulum svih predmeta, satova razrednika, svih školskih aktivnosti, međupredmetne teme</p> <p>Učiti kako učiti.</p> <p>Projektno u svim predmetima.</p> <p>Zajednička natjecanja i smotre.</p> <p>Rad u paru i/ili malim skupinama.</p> <p>Stručni suradnici savjetuju učenike, roditelje i učitelje.</p>
<p>osr B.4.3.</p> <p>Preuzima odgovornost za svoje ponašanje.</p>	<p>Objašnjava važnost nenasilja i kritičkoga odnosa prema vlastitome ponašanju.</p>	<p>Asertivan/na je.</p> <p>Upravlja svojim ponašanjem.</p>	<p>Pojedinac je odgovoran za svoje ponašanje. Ciljevi se ostvaruju na nenasilan način.</p>	<p>Uvršteno u kurikulum svih predmeta, satova razrednika, svih školskih aktivnosti, međupredmetne teme</p> <p>Zdravlje.</p> <p>Preventivni programi koje organiziraju ili razvijaju, provode i evaluiraju stručni suradnici i suradnja sa zajednicom.</p> <p>Ugrađeno u cjelokupnu interakciju i kulturu školske ustanove svih sudionika: djece i mladih osoba, roditelja i odgojno – obrazovnih radnika.</p> <p>Učenje prema modelu osobnim primjerom učitelja i primjerima drugih u socijalnome okruženju.</p>

				Stručni suradnici savjetuju učenike, roditelje i učitelje.
Ključni sadržaji: razvijanje uvida u posljedice svojih i tuđih postupaka i izbora, suradnja i timski rad, nenasilno rješavanje sukoba i razvijanje odgovornosti za vlastito ponašanje.				
Domena B – 5. Ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjega i 2. i 3. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja): Ja i drugi				
osr B.5.1. Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova/postupaka/izbora.	Procjenjuje sinergijsku povezanost svojega djelovanja na druge i zajednicu.	Vrednuje vlastito djelovanje u odnosu na druge.	Pojedinaac može birati svoje ponašanje.	Satovi razrednika u cijelome ciklusu i uvršteno u sve predmete, aktivnosti i kulturu škole. Uklopljeno u međupredmetnu temu Zdravlje. Učenje prema modelu osobnim primjerom učitelja i primjerima drugih u socijalnome okruženju. Stručni suradnici savjetuju učenike, roditelje i učitelje.
osr B.5.2. Suradnički uči i radi u timu.	Poznaje vrste timova i timskih uloga.	Suraduje, organizira, izvršava svoj zadatak, postavlja hipoteze, razvija svoju ulogu u timu, donosi odluke.	Rad u timu rezultira novom kvalitetom.	Uvršteno u kurikulum svih predmeta, satova razrednika, svih školskih aktivnosti, međupredmetne teme Poduzetništvo. Praktične aktivnosti, projektno, natjecanja i smotre, rad u paru i/ili malim skupinama. Stručni suradnici savjetuju učenike, roditelje i učitelje.
osr B.5.3. Preuzima odgovornost za svoje ponašanje.	Formulira pojam odgovornosti.	Bira svoja ponašanja i za to snosi posljedice. Upravlja svojim ponašanjem. Samostalno donosi odluke.	Pojedinaac bira svoje ponašanje i odgovoran je za njega.	Uvršteno u kurikulum svih predmeta, satova razrednika, svih školskih aktivnosti. Stručni suradnici organiziraju ili razvijaju, provode i evaluiraju preventivne programe koristeći se resursima uže i šire društvene zajednice. Ugrađeno u cjelokupnu interakciju i kulturu školske ustanove svih sudionika: djece i mladih

				<p>osoba, roditelja i odgojno – obrazovnih radnika.</p> <p>Učenje prema modelu – osobnim primjerom učitelja i primjerima drugih u socijalnome okruženju.</p> <p>Stručni suradnici savjetuju učenike, roditelje i učitelje.</p>
<p>Ključni sadržaji: osobno djelovanje povezano s drugima i zajednicom, rad u timu kao dodana vrijednost, povezanost izbora vlastitoga ponašanja i preuzimanja odgovornosti.</p>				

Domena C – 4. Ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjega i 1. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja): Ja i društvo

<p>osr C.4.1.</p> <p>Prepoznaje i izbjegava rizične situacije u društvu i primjenjuje strategije samozaštite.</p>	<p>Prepoznaje društvene situacije koje mogu ugroziti sigurnost pojedinca i njegov integritet. Prepoznaje različite oblike nasilja u mladenačkim vezama.</p> <p>Prepoznaje međuvršnjačko nasilje i njegove negativne posljedice.</p> <p>Razlikuje oblike ovisnosti i njihove posljedice.</p> <p>Razlikuje učinkovite od neučinkovitih načina samozaštite.</p> <p>Zna koje službe pružaju pomoć i zaštitu.</p> <p>Povezuje utjecaj medija i društvenih mreža na donošenje odluka mladih.</p>	<p>Odupire se negativnim pritiscima u društvu.</p> <p>Primjenjuje strategije samozaštite kojima izbjegava opasnost i negativan društveni utjecaj.</p>	<p>Neprihvatljivi su svi oblici nasilja.</p> <p>Prema sadržajima medija i društvenih mreža treba se odnositi kritički.</p> <p>U redu je reći »ne« i pritom se osjećati dobro.</p>	<p>Pedagoške radionice na satovima razrednika.</p> <p>Vježbanje vještina i strategija odbijanja nagovora vršnjaka na neprihvatljivo ponašanje (igranje uloga, crtanje stripova).</p> <p>Putem izvannastavnih aktivnosti. Uvrstiti u druge nastavne predmete.</p> <p>Uključeno u kurikulum međupredmetne teme Zdravlje.</p> <p>Suradnja s roditeljima radi educiranja i pružanja podrške zbog brojnih izazova odrastanja adolescenata.</p> <p>Stručni suradnici organiziraju ili razvijaju, provode i evaluiraju preventivne programe.</p> <p>Stručni suradnici savjetuju učenike, roditelje i učitelje.</p>
<p>osr C.4.2.</p> <p>Upućuje na međuovisnost članova društva i proces društvene odgovornosti.</p>	<p>Zaključuje da društvene norme i pravila omogućuju siguran društveni život i socijalni angažman.</p> <p>Prepoznaje i analizira važnost različitih skupina te njihovu ulogu i odgovornost u društvu.</p>	<p>Prilagođava ponašanje i djelovanje ciljevima i normama skupina koje teže pozitivnim društvenim vrijednostima.</p>	<p>Pojedinac preuzima odgovornost za svoje ponašanje i poštuje prava svih članova društva.</p>	<p>Putem pedagoških radionica na satovima razrednika.</p> <p>Razmjenjivanjem stavova i iskustava među mladima o tome tko utječe na njihovo ponašanje te kako mogu preuzeti odgovornost za svoje postupke.</p> <p>Putem izvannastavnih aktivnosti.</p>

				<p>Uvrstiti u druge nastavne predmete.</p> <p>Uključeno u kurikulum međupredmetne teme Održivi razvoj.</p> <p>Stručni suradnici savjetuju učenike, roditelje i učitelje.</p>
<p>osr C.4.3.</p> <p>Prihvaća društvenu odgovornost i aktivno pridonosi društvu.</p>	<p>Prepoznaje kako aktivno pridonosi društvu.</p> <p>Povezuje vlastitu društvenu odgovornost i doprinos kvaliteti života.</p> <p>Argumentira važnost dobrotvornoga rada i volontiranja.</p>	<p>Donosi odluke i djelovanjem pridonosi zajednici i društvu.</p>	<p>Pozitivno djelovanje u zajednici i društvu odgovornost je svih članova.</p> <p>Nužna je solidarnost u društvu.</p> <p>Pojedinac je odgovoran za stvaranje i mijenjanje kvalitete života.</p> <p>Dobrotvorni rad i volontiranje poželjni su oblici društvenoga djelovanja.</p>	<p>Putem pedagoških radionica Na satovima razrednika poticati kohezivnost skupine.</p> <p>U okviru izvanučioničke nastave djecu i mlade uključiti u društvena događanja suradnjom s lokalnom zajednicom i raznim organizacijama.</p> <p>Uključiti učenike u projekte koji pridonose dobrobiti škole i zajednice.</p> <p>Poticati volonterstvo i dobrotvorni rad u zajednici.</p> <p>Organizirati dobrotvorne akcije u školi.</p> <p>Putem svih nastavnih predmeta.</p> <p>Uvršteno u kurikulum međupredmetnih tema Zdravlje i Održivi razvoj.</p> <p>Partnerska suradnja roditelja i škole.</p>
<p>osr C.4.4.</p> <p>Opisuje i prihvaća vlastiti kulturni i nacionalni identitet u odnosu na druge kulture.</p>	<p>Analizira društvene utjecaje koji oblikuju kulturni i nacionalni identitet.</p> <p>Prepoznaje svoje prednosti i ograničenja povezane s pripadnošću određenoj zajednici.</p> <p>Prepoznaje ponašanje i osjećaje koji su posljedica stereotipa i predrasuda.</p>	<p>Promatra društvene vrijednosti i pojave iz različitih perspektiva.</p>	<p>Sve kulture imaju svoje vrijednosti i trebaju se međusobno poštovati.</p>	<p>Putem pedagoških radionica na satu razrednika u suradnji sa stručnim suradnicima; izvannastavnim aktivnostima; posjetima kulturno-umjetničkim ustanovama.</p> <p>Sudjelovanjem u manifestacijama i svečanostima u školi i lokalnoj zajednici.</p> <p>Razmjena mladih sudjelovanjem u aktivnostima Erasmus+.</p> <p>Sudjelovanjem u eTwinning projektima učenici putem IKT tehnologije mogu komunicirati s učenicima drugih zemalja i upoznati</p>

				<p>druge kulture, običaje i način života mladih.</p> <p>Uvrstiti u druge nastavne predmete.</p> <p>Uključeno u kurikulum međupredmetnih tema</p> <p>Uporaba IKT-a, Građanski odgoj i obrazovanje i Održivi razvoj.</p> <p>Partnersko djelovanje roditelja i škole.</p>
<p>Ključni sadržaji: suvremene ovisnosti i strategije samozaštite, osobna i društvena odgovornost u razvoju rizičnih ponašanja, vrste nasilja, utjecaj medija i društvenih mreža, interesne skupine i društvo, blagdani i obljetnice, kulturni identitet i multikulturalnost.</p>				
<p>Domena C – 5. Ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjega i 2. i 3. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja): Ja i društvo</p>				
<p>osr C.5.1.</p> <p>Sigurno se ponaša u društvu i suočava s ugrožavajućim situacijama koristeći se prilagođenim strategijama samozaštite.</p>	<p>Obrazlaže kako emocionalni, mentalni i socijalni problemi mogu ugroziti osobni integritet i sigurnost.</p> <p>Sigurno se služi društvenim mrežama i medijima i kritički ih procjenjuje.</p> <p>Primjenjuje strategije samozaštite.</p> <p>Zna reći »ne« u svim ugrožavajućim situacijama.</p>	<p>Štiti osobni integritet i sigurnost.</p> <p>Živi zdravim životom.</p>	<p>Osobna i društvena odgovornost pridonose razvoju društva.</p> <p>U redu je reći »ne« i pritom se osjećati dobro.</p>	<p>U okviru pedagoških radionica na satovima razrednika.</p> <p>Vježbanje vještina i strategija odbijanja nagovora vršnjaka na neprihvatljivo ponašanje (igranje uloga, crtanje stripova).</p> <p>U okviru izvannastavnih aktivnosti. Uvrstiti u druge nastavne predmete.</p> <p>Uključeno u kurikulum međupredmetne teme Zdravlje.</p> <p>Suradnja s roditeljima radi educiranja i pružanja podrške zbog brojnih izazova odrastanja adolescenata.</p> <p>Stručni suradnici organiziraju ili razvijaju, provode i evaluiraju preventivne programe.</p> <p>Stručni suradnici savjetuju učenike, roditelje i učitelje.</p>
<p>osr C.5.2.</p> <p>Preuzima odgovornost za pridržavanje zakonskih propisa te društvenih pravila i normi.</p>	<p>Prepoznaje situacije na lokalnoj i globalnoj razini u kojima su ljudska prava ugrožena.</p> <p>Poznaje društvene norme, pravila i zakonske propise kao i posljedice njihova nepridržavanja.</p>	<p>Ponaša se u skladu s društvenim normama i zakonskim propisima.</p>	<p>Važno je čuvati pozitivne društvene vrijednosti i dostojanstvo pojedinca.</p>	<p>Putem pedagoških radionica na satovima razrednika.</p> <p>Razmjenjivanjem stavova i iskustava među mladima o tome tko utječe na njihovo ponašanje te kako mogu preuzeti odgovornost za svoje postupke.</p>

	<p>Prihvaća stvaranje i provođenje zakona i uviđa posljedice njihova kršenja.</p> <p>Obrazlaže važnost i utjecaj formalnih i neformalnih normi u različitim skupinama te se kritički odnosi prema njima.</p>			<p>Izvanastavnim aktivnostima.</p> <p>Uvrstiti u druge nastavne predmete.</p> <p>Uključeno u kurikulum međupredmetnih tema Građanski odgoj i obrazovanje i Održivi razvoj.</p> <p>Stručni suradnici savjetuju učenike, roditelje i učitelje.</p>
<p>osr C.5.3.</p> <p>Ponaša se društveno odgovorno.</p>	<p>Analizira događaje u zajednici i društvu i bira priliku za uključivanje u društvene aktivnosti važne za život mladih.</p> <p>Volontiranje povezuje s društvenim ponašanjem kojim pridonosi zajednici te osobnom zadovoljstvu, iskustvu, rastu i razvoju.</p>	<p>Aktivno sudjeluje i pomaže u različitim aktivnostima zajednice i društva.</p>	<p>Pojedinac uvelike pridonosi različitim društvenim procesima.</p>	<p>Putem pedagoških radionica na satovima razrednika poticati kohezivnost skupine.</p> <p>U okviru izvanučioničke nastave djecu i mlade uključiti u društvena događanja suradnjom s lokalnom zajednicom i raznim organizacijama.</p> <p>Uključiti učenike u projekte koji pridonose dobrobiti škole i zajednice.</p> <p>Poticati volonterstvo i dobrotvorni rad u zajednici.</p> <p>Organizirati dobrotvorne akcije u školi.</p> <p>U svim nastavnim predmetima; uključeno u kurikulum međupredmetnih tema Građanski odgoj i obrazovanje i Održivi razvoj.</p> <p>Partnerska suradnja roditelja i škole.</p>
<p>osr C.5.4.</p> <p>Analizira vrijednosti svog kulturnog nasljeđa u odnosu na multikulturalni svijet.</p>	<p>Analizira i kritički se odnosi prema iskustvima svoje i drugih kulturnih zajednica.</p>	<p>Živi u skladu s vrijednostima i kulturom svoje zajednice poštujući kulturni identitet drugih.</p>	<p>Kulturalne razlike obogaćuju.</p>	<p>Održavanjem pedagoških radionica na satu razrednika u suradnji sa stručnim suradnicima.</p> <p>Izvanastavne aktivnosti.</p> <p>Posjeti kulturno – umjetničkim ustanovama.</p> <p>Sudjelovanja u manifestacijama i svečanostima u školi i lokalnoj zajednici.</p> <p>Razmjene mladih u okviru aktivnosti Erasmus+.</p> <p>Sudjelovanjem u eTwinning projektima učenici putem IKT tehnologije mogu</p>

				<p>komunicirati s učenicima drugih zemalja i upoznati druge kulture, običaje i način života mladih.</p> <p>Uvrstiti u druge nastavne predmete; uklopljeno u kurikulum međupredmetnih tema Uporaba IKT-a i Održivi razvoj.</p> <p>Partnersko djelovanje roditelja i škole.</p>
<p>Ključni sadržaji: rizične društvene situacije i strategije samozaštite, društveni utjecaj na ovisnost, kritički stav prema medijima i društvenim mrežama, osobna odgovornost za ponašanje u društvu, odgovornost za očuvanje društvenih vrijednosti, formalne i neformalne norme u različitim društvenim skupinama, volontiranje, mladi kao resurs u društvu, kulturni identitet i multikulturalnost.</p>				

25.4 UČITI KAKO UČITI

Svijet u kojem živimo mijenja se velikom brzinom. Znanstveni, tehnološki i društveni razvoj iz dana u dan pred nas postavljaju nove izazove koji zahtijevaju nova znanja, vještine i vrijednosti. Brzina promjena djeluje na kvalitetu našega osobnog, društvenog i profesionalnog života što nas potiče na neprestano učenje i prilagodbu. Iako je teško predvidjeti kako će izgledati naš život u budućnosti, izvjesno je da će napredak pojedinog društva ovisiti o sposobnostima svih njegovih članova, posebno starijih, u praćenju promjena. Osobito je snažan utjecaj znanstvenih i tehnoloških promjena na globalno gospodarstvo, u kojem se sve brže stvaraju novi poslovi i profesije utemeljene na učinkovitoj uporabi znanja. Brz tehnološki napredak donosi i duboke društvene promjene, obilježene sve intenzivnijim korištenjem informacijsko-komunikacijskim tehnologijama u radnom okružju i u životu pojedinca. Stoga profesionalne kompetencije sve više uključuju i sposobnost timskog rada, suradnje s osobama različitih zanimanja i rada u multikulturalnom okružju te cjeloživotno učenje.

Intenzivne promjene usmjerene prema sve većoj ulozi znanja u globalnom društvu u središte stavljaju proces učenja, mijenjaju ulogu učitelja i obrazovnog sustava koji učenicima treba pružati podršku pri stjecanju onih kompetencija koje će im omogućiti uspješan profesionalni i osobni život. Učenje i poučavanje u školama usmjereno je na razvoj specifičnih kompetencija opisanih u kurikulumima pojedinih predmeta, ali i općih kompetencija koje prožimaju učenje i poučavanje različitih odgojno-obrazovnih područja i svih predmeta. One su spoj znanja, vještina, uvjerenja i stavova koji su transdisciplinarni i primjenjivi u različitim situacijama. Učiti kako učiti jedna je od takvih kompetencija koja omogućuje cjeloživotno učenje u različitim okružjima. Ona obuhvaća sposobnost organiziranja i reguliranja svojeg učenja, pojedinačno i u skupinama. Uključuje sposobnost učinkovitog upravljanja svojim učenjem, rješavanja problema, usvajanja, obrade i vrednovanja informacija i njihova integriranja u smislene cjeline novog znanja i vještina koje su primjenjive u različitim situacijama – kod kuće, na poslu, u obrazovanju i usavršavanju. U svojoj osnovi Učiti kako učiti znatno pridonosi cjeloživotnom učenju i upravljanju obrazovnim i profesionalnim putem pojedinca.

Svrha je uvođenja međupredmetne teme Učiti kako učiti omogućiti učenicima da razviju znanja i vještine upravljanja svojim učenjem i primjene odgovarajućih strategija u različitim situacijama učenja u formalnom, neformalnom i informalnom okružju. Ta će im kompetencija omogućiti da usvoje znanja i vještine koje će moći uspješno primjenjivati u kasnijem osobnom i profesionalnom razvoju u kontekstu cjeloživotnog učenja.

Proces učenja središnji je proces u školi i cilj svih aktivnosti poučavanja. Zbog toga se kompetencija Učiti kako učiti razvija na svakome nastavnom satu te u svim izvannastavnim aktivnostima. Međutim, različita područja učenja zahtijevaju ponešto različite pristupe učenju, pa nastava u pojedinim predmetima pruža mogućnosti za razvoj različitih aspekata te kompetencije. U svim područjima učenja važno je da učenici dobiju priliku samostalno odabirati neke aktivnosti i sadržaje

učenja te svoj pristup učenju. Sustavno razvijajući tu kompetenciju u različitim područjima, učenici stječu vještine samostalnog učenja, upoznaju sebe kao učenika, uče postavljati svoje ciljeve učenja i upravljati procesima učenja, emocijama i motivacijom te vrednovati ono što su naučili. Bolje i lakše povezuju znanja iz različitih područja u strukture znanja koje mogu uspješno primjenjivati u različitim situacijama. Time se postiže proaktivan odnos prema učenju – učenici postaju njegovi aktivni sudionici i kreatori te se povećava intrinzična motivacija koja je u osnovi samoreguliranog učenja. Ono u čemu su učenici uspješni, vole raditi i češće rade. Tako učenje i znanje ugrađuju u svoj sustav vrijednosti jer vide njihovu svrhu te ih povezuju s osobnim i profesionalnim razvojem i svojom ulogom kompetentnih građana.

Ostvarivanje očekivanja u ovoj međupredmetnoj temi u velikoj mjeri ovisi o osobinama samih učenika, njihovu sazrijevanju i spremnosti da prihvate odgovornost za svoje učenje. Zbog toga je uloga učitelja i suradnja s drugim odgojno-obrazovnim radnicima, roditeljima i skrbnicima (u daljnjem tekstu roditeljima) ključna, prije svega u stvaranju okruženja koje će učenicima davati najbolji poticaj za razvoj kompetencije.

Za učenike s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama (učenici s teškoćama i daroviti učenici) učitelji planiraju kurikulum usmjeren na učenika. Osobitosti/teškoće učenika zahtijevaju njima sukladne individualizirane/diferencirane postupke, ciljeve učenja, razinu usvojenosti odgojno-obrazovnog ishoda, opseg i dubinu sadržaja učenja, strategije i aktivnosti poučavanja kojima se žele ostvariti postavljeni ciljevi te načini vrednovanja i ocjenjivanja ostvarenih postignuća.

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA PO ODGOJNO-OBRAZOVNIM CIKLUSIMA I DOMENAMA I KLJUČNI SADRŽAJI

4. i 5. odgojno-obrazovni ciklus (SŠ)

1. domena: primjena strategija učenja i upravljanja informacijama		
Odgojno-obrazovna očekivanja	Razrada odgojno-obrazovnih očekivanja	Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih očekivanja
<p>uku A.4/5.1. 1.Upravljanje informacijama Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema.</p>	<p>Samostalno:</p> <ul style="list-style-type: none"> – određuje koje su mu informacije potrebne i planira kako doći do njih – predlaže izvore te pretražuje i odabire informacije iz različitih izvora u školi i širem okruženju – organizira i preoblikuje informacije iz različitih izvora tako da se njima može učinkovito koristiti – povezuje nove informacije s postojećim znanjima i iskustvima te stvara novo znanje – obrazlaže svoj odabir izvora i informacije – analizira učinkovitost metoda i tehnika kojima se koristi pri pretraživanju izvora i organizacije informacija – uviđa pogreške pri korištenju izvorima i primjenjuje ta znanja u daljnjem korištenju izvorima i njihovu pretraživanju – izrađuje bibliografske popise korištenih izvora 	<p>Integracijom s ostalim područjima i međupredmetnim temama (posebice s IKT-om) svakodnevno u redovitu nastavi. Očekivanje se uz redovitu nastavu može ostvarivati i projektnom nastavom, u izvannastavnim i izvanučioničnim aktivnostima, u suradnji sa školskim knjižničarom i drugim ustanovama u okruženju.</p> <p>Preporuča se korištenje primarnim izvorima i referentnom građom na različitim medijima (razlikovanje građe prema opisu – članak u časopisu, izdan na skupu, građa na mreži...).</p> <p>Primjenjivanje usvojenih pravila bibliografskog opisa za svaki korišteni izvor informacija.</p> <p>Primjenjivanje različitih metoda rada na tekstu (izdvajanje ključnih riječi, traženje objašnjenja nepoznatih riječi, prepoznavanje sinonima...).</p> <p>Neke zadatke rada u skupini/pojedinačnog rada planirati u knjižnici ili u suradnji sa školskim knjižničarom uz poticanje suradničkog učenja.</p>

	<p>– kreira najprimjereniji način prezentiranja znanja uzimajući u obzir svrhu prezentacije i publiku kojoj je namijenjena</p> <p>– primjenjuje etičke norme pri korištenju informacijama i njihovu preoblikovanju u novi kontekst (sadržaj) te primjenjuje pravila citiranja i poštujući prava intelektualnog vlasništva.</p>	
<p>uku A.4/5.2.</p> <p>2. Primjena strategija učenja i rješavanje problema</p> <p>Učenik se koristi različitim strategijama učenja i samostalno ih primjenjuje u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja.</p>	<p>Samoinicijativno se koristi različitim strategijama pamćenja, čitanja i pisanja.</p> <p>Aktivno sluša.</p> <p>Povezuje novo znanje i vještine s prethodnim znanjima i iskustvima, kao i s drugim područjima učenja.</p> <p>Organizira i restrukturira ideje i informacije onako kako mu je najprikladnije za razumijevanje.</p> <p>Vodi svoje bilješke tijekom učenja ili praćenja izlaganja (ključne pojmove organizira logično i pregledno, izdvaja bitno od nebitnog).</p> <p>Prethodnim znanjem koristi se fleksibilno.</p> <p>Rješava različite, relativno složene probleme.</p> <p>Precizno definira problem i sve njegove elemente.</p> <p>Analizira i raščlanjuje primjerenost i učinkovitost različitih strategija rješavanja problema s ciljem pronalaženja najboljeg pristupa.</p> <p>Primjenjuje i testira različite strategije i odabire one koje će učinkovito dovesti do kvalitetnog rješenja.</p> <p>Objašnjava zašto su određena rješenja kvalitetnija/primjerenija od drugih.</p> <p>Kritički analizira proces rješavanja problema i uočava mogućnosti korištenja novostečenim znanjima i vještinama u drugim situacijama.</p>	<p>Očekivanje se treba ostvarivati u svakom predmetu, svakodnevno, učenjem i poučavanjem, tijekom redovite nastave, ali i projektnom nastavom, izvannastavnim, izvanučioničkim aktivnostima, u suradnji sa školskim knjižničarom i drugim ustanovama. Izravno poučavati strategije učenja, pamćenja, čitanja i pisanja. Modelirati korištenje strategijama. Vođena refleksija o korištenju strategijama. Raspravljajte o korištenju strategijama u parovima ili manjim skupinama.</p> <p>Korištenje pristupom učenja otkrivanjem (istraživačko učenje, projektni rad, simulacije, igranje uloga, igre s pravilima (strategijske igre)). Koristiti se pogodnostima informacijsko-komunikacijske tehnologije za razvoj vještina i strategija učenja.</p> <p>Poticanje suradničkog učenja i učenja u paru (uzajamno poučavanje, timski rad).</p> <p>Razumijevanje naučenoga učenik može pokazati:</p> <ul style="list-style-type: none"> – izradom prezentacije, plakata, mape, skice, demonstracije, modela i sl. – objašnjavanjem drugim učenicima – raspravljanjem o temi i sudjelovanjem u debatama – postavljanjem pitanja i davanjem odgovora – vizualizacijom informacija (crta shematske i grafičke prikaze, izrađuje kognitivne i konceptualne mape) – jasnim prezentiranjem teme u pisanom obliku – korištenjem znanja i vještina u pronalaženju rješenja u novim situacijama učenja – predlaganjem različitih pristupa i rješenja relativno složenih konkretnih i apstraktnih problema.
<p>uku A.4/5.3.</p> <p>3. Kreativno mišljenje</p> <p>Učenik kreativno djeluje u različitim područjima učenja.</p>	<p>Ideje, sadržaje i moguća rješenja problema nastoji sagledati »iz drugoga kuta« i reorganizirati ih na različite načine.</p> <p>Stvara nove i originalne veze među idejama, situacijama, problemima.</p>	<p>Očekivanje se može ostvariti u svakom predmetu, svakodnevno, određenim sadržajima i aktivnostima, tijekom redovite nastave, ali i izvannastavnim, izvanučioničkim aktivnostima, u suradnji sa školskim knjižničarom i drugim ustanovama, a osobito je pogodno za projektni pristup te integraciju različitih tema/područja učenja. Mogućnost korištenja različitim računalnim</p>

	<p>Kombinira ideje iz različitih područja te osmišljava i isprobava različite nove postupke i tehnike kako bi stvorio nove ideje i proizvode ili se koristio postojećima.</p> <p>U kreativnom procesu u prvome se redu oslanja na svoju inspiraciju i svoje kreativne resurse (ideje, strategije, alate, tehnike...).</p> <p>Izražava svoje ideje na osoban i sebi svojstven način.</p> <p>Otvoren je prema novim idejama i različitim mogućnostima, prihvaća postojanje rizika, neizvjesnost i nepoznanice u kreativnom procesu i ustraje u kreativnoj aktivnosti.</p>	<p>programima, igrama i aplikacijama koje potiču kreativni proces.</p> <p>Osmišljavanje originalnih rješenja konkretnih i apstraktnih problema.</p> <p>Primjena situacija učenja koje potiču stvaranje asocijacija, uporabu mašte, kreativno i umjetničko izražavanje.</p> <p>Slikovito i simboličko prikazivanje složenijih postupaka, samostalno traženje veza među pojmovima, uspoređivanje, iznošenje oprečnih ideja.</p> <p>Predviđanje ishoda problema/zadatka, postavljanje pitanja, pretpostavki, hipoteza, izvođenje dokaza.</p> <p>Osmišljavanje postupka/procesa istraživanja.</p> <p>Osmišljavanje i primjenjivanje novih ideja i rješenja problema iz svakodnevnog života.</p>
<p>uku A.4/5.4.</p> <p>4. Kritičko mišljenje</p> <p>Učenik samostalno kritički promišlja i vrednuje ideje.</p>	<p>Pri razmatranju nekog problema ili ideje samostalno analizira i procjenjuje važnost i točnost informacija.</p> <p>Uzima u obzir različite informacije, stavlja ih u kontekst te raščlanjuje logičnost argumenata na kojima se temelji neka ideja ili perspektiva.</p> <p>Prihvaća postojanje različitih mišljenja i perspektiva, ali ih propituje i uspoređuje. Raspravlja o valjanosti argumenata u podlozi različitih pozicija.</p> <p>Uspostavlja kriterije za vrednovanje tih pozicija, uzimajući u obzir okružje i različite vrijednosne okvire.</p> <p>Autonomno i odgovorno oblikuje svoje mišljenje.</p> <p>Temelji svoje mišljenje na argumentima.</p> <p>Koristeći se argumentima, jasno artikulira i iskazuje svoju poziciju drugima.</p> <p>Uspoređuje svoju poziciju s drugima i zastupa je.</p> <p>Uočava pristranosti u svojem mišljenju.</p> <p>Spreman je preispitati i promijeniti svoju poziciju na temelju novih valjanih argumenata.</p>	<p>Očekivanje se može ostvariti u svakom predmetu, svakodnevno, određenim sadržajima i aktivnostima, tijekom redovite nastave, ali i projektnom nastavom, izvannastavnim, izvanučioničkim aktivnostima, u suradnji sa školskim knjižničarom i drugim ustanovama.</p> <p>Korištenje situacijama iz svakodnevnog života (u razredu, školi, okružju).</p> <p>Aktivnosti koje potiču kritičko preispitivanje svojega i tuđeg mišljenja poput dijaloga, debate i sl.</p> <p>Situacije koje potiču kritičko vrednovanje svojega i tuđeg rada.</p>

4. i 5. odgojno-obrazovni ciklus (SŠ)

2. domena: upravljanje svojim učenjem		
Odgojno-obrazovna očekivanja	Razrada odgojno-obrazovnih očekivanja	Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih očekivanja
<p>uku B.4/5.1. 1. Planiranje Učenik samostalno određuje ciljeve učenja, odabire pristup učenju te planira učenje.</p>	<p>Samostalno:</p> <ul style="list-style-type: none"> – analizira zahtjeve zadataka i situacije učenja i realistično ih procjenjuje, uzimajući u obzir svoje sposobnosti, preferencije i ciljeve učenja – procjenjuje što zna, a što tek treba naučiti – postavlja dostižne ciljeve učenja prema pojedinim područjima učenjima i predmetima i određuje kriterije uspješnosti – procjenjuje trud i vrijeme potrebno za ostvarivanje ciljeva – fleksibilan je u postavljanju ciljeva učenja, koji su relevantni i vremenski izvedivi – s obzirom na zahtjeve zadatka i situaciju učenja, razmatra moguće pristupe i strategije učenja, odabire najprikladnije i primjenjuje ih učinkovito. – izrađuje kratkoročni i dugoročni plan učenja i svoje učenje organizira u skladu s njim – vrednuje svoj plan, fleksibilno ga mijenja i uočava dobrobiti planiranja. 	<p>Primijeniti u svim predmetima. Učenike se može poticati na izradu dnevnog, tjednog i mjesečnog plana učenja i praćenje ostvarenja plana (moguće i u elektroničkom obliku). Ohrabrivanje učenika za razmišljanje i razgovor o procesu učenja. Poticati učenike na to da naglas govore o koracima u učenju i rješavanju problema. Izravno poučavati metakognitivne strategije planiranja, praćenja, samoreguliranja i samovrednovanja učenja (kako, kada i zašto se njima koristiti). Preusmjeravati fokus s rezultata (ocjene, broja bodova i sl.) na proces učenja (kakvo je bilo učenje, kako unaprijediti učenje). Poticati učenike na pokazivanje samoinicijativnosti i svoje odgovornosti za učenje. Poticati praćenje svojeg učenja vođenjem dnevnika učenja i pomoću različitih alata koje nudi informacijsko-komunikacijska tehnologija.</p>
<p>uku B.4/5.2. 2. Praćenje Učenik prati učinkovitost učenja i svoje napredovanje tijekom učenja.</p>	<p>Samostalno prati zahtjeve zadatka (npr. procjenjuje zahtjevnost pojedinih aktivnosti koje izvodi) i učinkovitost korištenog pristupa.</p> <p>Iskazuje procjene o svojim procesima učenja.</p> <p>Govori o koracima koje radi tijekom učenja ili rješavanja problema.</p> <p>Postavlja si pitanja za provjeru razumijevanja i traži pojašnjenja.</p> <p>Otkriva i ispravlja pogreške pri rješavanju zadatka.</p> <p>Ponovno čita, radi ili pregledava ono što je dosad napravio.</p>	

	<p>Prati svoj napredak u učenju i ocjenjuje svoju izvedbu planiranih aktivnosti (koliko je blizu cilju). Samostalno odlučuje o nastavljajući ili završavanju učenja.</p>	
<p>uku B.4/5.3 3. Prilagodba učenja Učenik regulira svoje učenje mijenjajući prema potrebi plan ili pristup učenju.</p>	<p>Može ocijeniti koje su prednosti i nedostaci pojedinih pristupa učenju/rješavanju zadatka, odnosno utvrditi korisnost korištenih strategija i pristupa u pojedinim situacijama učenja. Prema potrebi (na temelju praćenja učenja, kad dođe do zastoja u radu ili problema u razumijevanju) mijenja ili prilagođava plan ili pristup učenju ili rješavanju zadatka. Koristi se sve sustavnijim, na strategijama temeljenim, pristupom. Povećava napor ako je potrebno. Odlučuje o završavanju učenja kada je procijenio da je dovoljno naučio.</p>	
<p>uku B.4/5.4. 4. Samovrednovanje/ samoprocjena Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje.</p>	<p>Procjenjuje koliko je naučio te koliko je uspješno riješio zadatak. Procjenjuje i uloženi trud i vrijeme te svoje zadovoljstvo procesom i rezultatima. Procjenjuje učinkovitost svojeg učenja te uzroke uspjeha ili neuspjeha u konkretnoj situaciji učenja. Prosuduje je li ostvaren cilj učenja. (Ne)uspjeh pripisuje postojanju ili izostanku truda te odabiru određenih strategija učenja i korištenju njima. Razmišlja o budućem učenju i o tome kako ga popraviti (kako prenijeti stečena znanja i iskustva u nove situacije učenja). Postavlja nove ciljeve učenja.</p>	

4. i 5. odgojno-obrazovni ciklus (SŠ)

3. domena: upravljanje emocijama i motivacijom u učenju		
Odgojno-obrazovna očekivanja	Razrada odgojno-obrazovnih očekivanja	Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih očekivanja
uku C.4/5.1. 1. Vrijednost učenja Učenik može objasniti vrijednost učenja za svoj život.	Iznosi i objašnjava razloge zbog kojih je učenje važno za njegov budući život (nastavak obrazovanja, odabir zanimanja, osobni život). Svojim riječima objašnjava zašto je učenje važno za društvo u cjelini. Može obrazložiti svrhu učenja pojedinih predmeta i važnost ulaganja truda. Želi naučiti što više u pojedinim predmetima.	Ostvaruje se u svim predmetima. Koristiti se razgovorom o učenju i raspravama u skupini. Učitelji iznose ciljeve učenja na svakom satu. Individualizirani rad tijekom nastave i pojedinačni rad sa svakim učenikom. Suradničko učenje, igranje uloga i vršnjačka podrška u situacijama neuspjeha. Radionice s ciljem razvijanja pozitivne slike o sebi i rasprave u skupini o važnosti ulaganja truda za uspjeh u učenju. Različite aktivnosti u kojima se učenici potiču na iskazivanje svojih interesa i postavljanje ciljeva povezanih s tim što žele naučiti, a ne samo s dobivanjem ocjene. Vrednovanje za učenje koje uključuje specifične povratne informacije usmjerene na isticanje učenikovih jakih strana, ali i usmjeravanje na ono što ulaganjem truda treba unaprijediti. Stvaranje situacija u kojima će svaki učenik imati priliku iskusiti uspjeh u učenju i time steći pozitivna iskustva povezana s učenjem. Stvaranje okružja za učenje u kojem će svaki učenik imati priliku prepoznati i razvijati svoje osobne interese. Koristiti se e-okružjem, programima i aplikacijama kako bi učenje bilo zanimljivije (npr. mrežni tečajevi, prikupljanje kolekcija materijala u elektroničkom obliku...). Podrška učitelja u prepoznavanju interesa i razvoju intrinzične motivacije za učenje. Poticanje učenika na pripisivanje svojih neuspjeha nedovoljno uloženom trudu. Radionice povezane s vještinama samomotiviranja i poticanja ustrajnosti u učenju, traženja pomoći i suočavanja s neugodnim emocijama u situacijama neuspjeha. Poticanje na verbalizaciju straha od ispitivanja i straha od neuspjeha, prilagodba ispitnih situacija. Podrška učitelja u smanjivanju neugodnih emocija u različitim situacijama učenja (npr. uvježbavanje tehnika opuštanja, odvratanje od negativnih i usmjeravanje na pozitivne misli, razgovor o očekivanjima itd.)
uku C.4/5.2. 2. Slika o sebi kao učeniku Učenik iskazuje pozitivna i visoka očekivanja i vjeruje u svoj uspjeh u učenju.	Očekuje napredak u pojedinim predmetnim područjima i predmetima u odnosu na svoje ciljeve učenja i prijašnja postignuća. Iskazuje pozitivnu sliku o sebi kao učeniku.	
uku C.4/5.3. 3. Interes Učenik iskazuje interes za različita područja, preuzima odgovornost za svoje učenje i ustraje u učenju.	Jasno obrazlaže razloge svojeg interesa za pojedina područja učenja. Učenje pojedinih sadržaja povezuje sa svojim životom i svijetom oko sebe. Procjenjuje koliki trud treba uložiti da bi uspješno riješio zadatak ili ostvario cilj učenja. Samostalno traži informacije i odabire one aktivnosti koje su u njegovu području interesa. Povezuje svoje interese s odabirom budućeg zanimanja.	
uku C.4/5.4. 4. Emocije Učenik se koristi ugodnim emocijama i raspoloženjima tako da potiču učenje i kontrolira neugodne emocije i raspoloženja tako da ga ne ometaju u učenju.	Primjenjuje tehnike koje će pobuditi pozitivne emocije u situaciji učenja. Primjenjuje strategije samonagrađivanja u procesu učenja. Primjenjuje strategije i tehnike kontrole neugodnih emocija tijekom učenja.	

	Učinkovito primjenjuje tehnike kontrole straha od ispitivanja.	
--	--	--

4. Domena: stvaranje okruženja za učenje

Odgojno-obrazovna očekivanja	Razrada odgojno-obrazovnih očekivanja	Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih očekivanja
uku D.4/5.1. 1. Fizičko okruženje učenja Učenik stvara prikladno fizičko okruženje za učenje s ciljem poboljšanja koncentracije i motivacije.	Prilagođava okolinu u kojoj uči prije početka učenja, a prema potrebi i tijekom učenja. Uspješno se prilagođava postojećim okolinskim uvjetima učenja.	Ostvaruje se u svim predmetima. Učitelj potiče učenike na isprobavanje različitih uvjeta u kojima uče i odabir onih koji su najučinkovitiji za njih. Pri tome daje objašnjenja i njegovo ponašanje služi kao model. Učitelj daje smjernice učenicima (npr. o organizaciji radnog stola, pripremi pribora i materijala) i upućuje učenike na aktivnosti koje omogućuju iskustveno učenje (npr. posjet nekoj instituciji). Stručni suradnici također savjetuju učenike pojedinačno ili u radionicama o tome kako organizirati prostor i vrijeme za učenje.
uku D.4/5.2. 2. Suradnja s drugima Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć.	Može preuzeti različite uloge u skupini, dijeli ideje, sudjeluje u postavljanju ciljeva i njihovu ostvarivanju. Ponaša se tako da ostvaruje učinkovitu interakciju s drugima i djeluje unutar različitih formalnih i neformalnih grupa. Spreman je ciljano potražiti pomoć i podršku pri učenju od osoba koje mu najbolje mogu pomoći ako svojim trudom ne može samostalno obaviti zadatak. Iskazuje interes za suradnju s drugima i konstruktivno surađuje.	Ostvaruje se u svim predmetima. Učitelj sam ili u suradnji s učenicima kreira aktivnosti u kojima mogu suradnički učiti, raditi u paru ili timu, poučavati jedni druge, isprobati različite uloge, doprinosti zajedničkom cilju. Učitelj stvara prijateljsko okruženje u kojem pozitivno reagira na učeničko pružanje i traženje pomoći i potiče takvo ponašanje. Učitelj osnažuje učenike da traže pomoć i podršku ako im je potrebna.

25.5 UPORABA INFORMACIJSKE I KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE

Međupredmetna tema Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije obuhvaća učinkovito, primjereno, pravodobno, odgovorno i stvaralačko služenje informacijskom i komunikacijskom tehnologijom u svim predmetima, područjima i na svim razinama obrazovanja. Informacijska i komunikacijska tehnologija djeci i mladima bliska je i prihvaćaju je s lakoćom. Objavljivanje i dijeljenje sadržaja, dodavanje vlastitih uradaka, komentara i poveznica, pretraživanje informacija i služenje raznim izvorima načini su na koje oni sudjeluju u zajednici i ispunjavaju svoje informacijske, društvene i kulturne potrebe. U obrazovnome okruženju ta ista tehnologija postaje sredstvo koje obogaćuje i omogućava različita iskustva učenja. Djeci i mladima podrška je za samostalno, svjesno, kreativno i odgovorno učenje i ostvarivanje odgojno-obrazovnih očekivanja. Služeći se tehnologijom, samostalno ili uz podršku učitelja i roditelja, odlučuju gdje će, kada i na koji način učiti, što uvelike doprinosi razvijanju osjećaja odgovornosti, doživljaja vlastitoga integriteta i digitalnoga identiteta.

Pravilna uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije jedan je od preduvjeta za djelotvorno sudjelovanje i odlučivanje u digitalnome dobu. Poučavanje i učenje potpomognuto računalima i drugim digitalnim uređajima, smješteno u stvarnim, ali i virtualnim učionicama i računalnim oblacima, uvelike doprinosi razvijanju digitalne, informacijske, računalne i medijske pismenosti djece i mladih. Stoga školsko okružje svima, bez obzira na sredinu iz koje dolaze, treba omogućiti jednako i ravnopravno služenje suvremenom tehnologijom. Djeca i mladi moraju pokazati solidarnost pomažući vršnjacima i zajednici suradnjom, komunikacijom i dijeljenjem svojih sadržaja, uz poštovanje drugih osoba i njihova rada te zaštitu privatnosti. Računalni programi omogućuju učenicima estetsko izražavanje, stvaranje konceptnih mapa i pregleda, interaktivnih radova, crteža i plakata, zvučnih zapisa, animacija i filmova kojima mogu predstaviti sebe i svijet koji ih okružuje i kakav bi željeli stvoriti. Učenici dobivaju priliku izraziti svoju kreativnost i inovativnost predstavljanjem svojih ideja i stvaranjem novih sadržaja te iskazati svoju originalnost kombiniranjem i preuređivanjem postojećih znanja i sadržaja. Služeći se informacijskom i komunikacijskom tehnologijom, učitelji mogu kreativno i inovativno dopuniti tradicionalne nastavne metode, sredstva i pomagala, dinamičnije ostvariti, pratiti i vrednovati proces poučavanja te individualizirati pristup svakomu učeniku.

Ova tema razvija istraživački duh povezano s pretraživanjem i obradom informacija, kritičkim promišljanjem i vrednovanjem prikupljenih informacija u raznolikim društvenim mrežama razvijenima u obrazovnome kontekstu. Samopouzdanje i sigurnost u uporabi računala i raznolikih digitalnih medija, elektroničkih izvora i baza podataka mogu doprinijeti osobnoj i društvenoj dobrobiti. Učenici, zahvaljujući informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji, mogu u svojoj školi iskusiti virtualnu suradnju s vršnjacima iz različitih kulturnih i civilizacijskih krugova, upoznati njihovu kulturu, navike i tradiciju. Pravilno usmjerenom komunikacijom u digitalnome okružju mogu naučiti rješavati sukobe i nesporazume te tako unaprijediti svoje interkulture i komunikacijske vještine koje su važne za život i djelovanje u umreženome društvu današnjice.

Kako bi se zaštitilo zdravlje učenika, potrebno je graditi kulturu odgovornoga služenja računalom upoznavanjem s ergonomijom, odnosno ispravnim načinima uporabe računala i računalne opreme bez negativnih posljedica za zdravlje.

U cilju zadovoljavanja odgojno-obrazovnih potreba učenika s teškoćama, kurikulum se prilagođava u skladu sa smjernicama za poticanje i prilagodbu iskustava učenja te vrednovanje postignuća djece i učenika s teškoćama.

U cilju zadovoljavanja odgojno-obrazovnih potreba darovitih učenika, uvodi se razlikovni kurikulum u skladu sa smjernicama za poticanje iskustava učenja i vrednovanje postignuća darovite djece i učenika.

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA PO ODGOJNO-OBRAZOVNIM CIKLUSIMA I DOMENAMA I KLJUČNI SADRŽAJI

4. CIKLUS (1. i 2. razred četverogodišnjega i 1. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

A. domena – Funkcionalna i odgovorna uporaba IKT-a – 4. ciklus				
Odgojno-obrazovna očekivanja	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
ikt A.4.1. Učenik kritički odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju.	– poznaje uobičajene programe raznih namjena, kritički odabire program za rješavanje danoga problema na temelju mogućnosti koje taj program nudi te informirano odlučuje o uporabi programa ili uređaja koje ne poznaje	– snalazi se u primjeni novih tehnologija, primjenjuje ih u novim situacijama i na nove načine uz rješavanje različitih problema koji se	– procjenjuje nove programske alate prije korištenja i samopouzdanom prelazi na primjenu novih ako procijeni da su učinkovitiji te pomaže drugima u odabiru i uporabi	Svi nastavni predmeti i izvannastavne aktivnosti. Povezanost s međupredmetnim temama Zdravlje, Osobni i socijalni razvoj, Građanski odgoj i obrazovanje. Integrirano putem aktivnosti na računalima u školskoj

		pojavljuju pri njihovoj uporabi	novih programa i uređaja	knjižnici, učionici informatike i ostalim digitalno opremljenim prostorima u školi. Projektne aktivnosti u redovitoj nastavi i izvannastavnim aktivnostima uz podršku školskoga knjižničara i učitelja informatike.
ikt A.4.2. Učenik se koristi društvenim mrežama i mrežnim programima uz upravljanje različitim postavkama funkcionalnosti.	– samostalno se koristi najzastupljenijim društvenim mrežama u obrazovnome kontekstu te se učinkovito služi nizom različitih <i>online</i> programa, razumije njihovu svrhu i posljedice korištenja – prilagođava različite postavke programa kojima se koristi te poznaje različite mogućnosti i strategije organiziranja, spremanja, dohvaćanja i dijeljenja sadržaja	– uz savjet (vršnjaka ili specijaliziranih foruma) odabire prikladne aplikacije za održavanje rada računala, oporavak datoteka, održavanje sigurnosti vlastitoga računala – odgovorno upravlja osobnim podacima na društvenim mrežama, njihovom vidljivošću i dostupnošću	– svjestan je javnoga karaktera društvenih mreža, potrebe čuvanja privatnosti (svoje i tuđe) te poštovanja autorskih prava i prava vlasništva – poštuje različitosti svih sudionika društvenih mreža, podržava pozitivne i reagira na neprimjerene kontakte i sadržaje	
ikt A.4.3. Učenik stvara pozitivne digitalne tragove vodeći se načelom sigurnosti.	– izrađuje i upravlja osobnim e-portfoliojem, pravilno prilagođava sigurnosne postavke svoga profila na društvenim mrežama i mrežnim programima – izrađuje sigurnosnu kopiju datoteka na računalu ili u oblaku te vraća datoteke iz sigurnosne kopije, izvodi postupak pregleda i čišćenja računala antivirusnim programom	– razvija vještinu sustavnoga vođenja evidencije o svojim postignućima i praćenja svojih i tuđih digitalnih tragova – istražuje vidljivost i dostupnost svojih sadržaja s obzirom na različite ciljne skupine – prosuđuje o uključivanju nepoznatih osoba u svoje kontakte na društvenim mrežama	– razumije pozitivan utjecaj predstavljanja svojih radova i postignuća na samoga sebe i na druge, promišlja o mogućim štetnim posljedicama nepromišljenih digitalnih tragova i uspostavljanja kontakata s nepoznatim osobama	
ikt A.4.4.	– donosi informirane odluke o primjeni tehnologije uzimajući	– prepoznaje ovisnost o	– promiče u svojoj okolini metode za	

<p>Učenik argumentirano procjenjuje utjecaj tehnologije na zdravlje i okoliš.</p>	<p>u obzir utjecaj na svakodnevni život te štiti sebe i druge od elektroničkoga nasilja</p>	<p>tehnologiji, upravlja vremenom koje provodi na internetu i samostalno ili uz pomoć pokušava riješiti problem – preuzima ulogu medijatora pri sprečavanju govora mržnje, prijavljuje elektroničko nasilje</p>	<p>zaštitu zdravlja pri radu s računalima, potiče tolerantno ponašanje, međusobno razumijevanje i poštovanje u komunikaciji i suradnji u digitalnome okružju</p>	
<p>KLJUČNI SADRŽAJI</p> <ul style="list-style-type: none"> – osnovna uporaba uređaja i programa – uređaji i programi za modeliranje i specifične namjene – mrežni programi koji zahtijevaju registraciju – društvene mreže u obrazovnome kontekstu (zatvorene skupine za učenje) – programi za stvaranje e-portfolija – zaštita računala i osobnih podataka – korištenje antivirusnih programa – praćenje uvjeta korištenja i postavki privatnosti raznih programa i mobilnih aplikacija – sigurno i odgovorno korištenje tehnologijom – oblikovanje digitalnoga identiteta i digitalnih tragova – primjeri pozitivnoga i negativnoga digitalnog identiteta (slavne osobe, videozapisi); primjeri kako aktivno stvarati vlastiti pozitivni identitet – obrazovni sadržaji <i>Pet za net</i> – radni listovi, igre, multimedijски sadržaji, udžbenici, priručnici, virtualna učionica – briga o zdravlju i okolišu – ovisnost o tehnologiji i njezinu korištenju – načini sprečavanja elektroničkoga nasilja – analiziranje konkretnih primjera s govorom mržnje i elektroničkim nasiljem te pronalaženje rješenja problema (animirane priče i videozapisi <i>Pet za net</i>, primjeri s društvenih mreža) 				

B. domena – Komunikacija i suradnja u digitalnome okružju – 4. ciklus

Odgojno-obrazovna očekivanja	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
<p>ikt B.4.1. Učenik samostalno komunicira s poznatim i nepoznatim osobama u sigurnome</p>	<p>– kritički prosuđuje i predviđa moguće rizike koji dovode do nerazumijevanja u komunikaciji i predlaže načine njihova otklanjanja – prepoznaje rizike u komunikaciji s nepoznatim osobama i</p>	<p>– ostvaruje kontakt s poznatim i nepoznatim osobama u komunikacijske svrhe primjenjujući spontana, uvježbana i planirana ponašanja u digitalnome okružju – primjenjuje stečene komunikacijske i</p>	<p>– razvija kritički stav prema sveprisutnosti digitalnih medija za komunikaciju – razvija kritički stav pri komunikaciji s nepoznatim osobama</p>	<p>Svi nastavni predmeti i međupredmetne teme, posebice strani jezici, sat razrednika, izvannastavne aktivnosti, projektno učenje (npr. eTwinning), problemsko učenje i mentorsko poučavanje. Suradničko učenje korelira s temom Učiti kako učiti. Zadatke izvan nastave, u skupini i pojedinačno, moguće je odraditi</p>

digitalnom okružju.	načine kako i komu se može obratiti u slučaju potrebe	prezentacijske vještine u različitim komunikacijskim kontekstima		na računalima u knjižnici i u ostalim digitalno opremljenim prostorima u školi.
ikt B.4.2. Učenik samostalno surađuje s poznatim i nepoznatim osobama u sigurnome digitalnom okružju.	– organizira suradničke aktivnosti u digitalnome okružju – raspravlja, pregovara, donosi ustupke, zajedničke odluke i preuzima odgovornost za zajednički rad i za rezultat zajedničkoga rada u digitalnome okružju	– primjenjuje vještine pregovaranja i rješavanja sukoba i prepoznaje dinamiku suradničkih aktivnosti u digitalnome okružju – ravnopravno i aktivno sudjeluje u suradničkome radu s poznatim i nepoznatim suradnicima u digitalnome okružju	– iskazuje pozitivan stav prema donošenju ustupaka pokazujući spremnost za rješavanje sukoba koji nastaju tijekom rada sa suradnicima koji fizički nisu prisutni	
ikt B.4.3. Učenik kritički procjenjuje svoje ponašanje i ponašanje drugih u digitalnome okružju.	– kritički procjenjuje predrasude i stereotipna ponašanja i analizira uzroke i posljedice nastale zbog različitosti među pripadnicima različitih kultura	– učenik otklanja utjecaj stereotipa i predrasuda u komunikaciji s pripadnicima drugih kultura	– poštuje različita stajališta i razvija pozitivan stav prema pripadnicima drugih kultura	
KLJUČNI SADRŽAJI – programi i uređaji za komunikaciju i suradnju u digitalnome okružju – razne vrste složenijih tekstualnih, auditivnih i vizualnih programa te složeniji kombinirani tekstualni i audiovizualni programi – obrazovni forumi – obrazovne brbljaonice (chat) – komunikacija u digitalnome okružju – sudjelovanje na učeničkim konferencijama (npr. StudentsMeet) – pregovaranje, uvjeravanje i postizanje kompromisa – suradnja u digitalnome okružju – suradnja u oblacima, npr. u različitim etapama projekta – primjereno ponašanje u digitalnome okružju – rasprave o predrasadama i stereotipnome ponašanju u međukulturnome okružju				

C. domena – Istraživanje i kritičko vrednovanje u digitalnome okružju – 4. ciklus

Odgojno-obrazovna očekivanja	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
ikt C.4.1. Učenik samostalno provodi složeno istraživanje	– identificira i opisuje temu koju želi istražiti i analizira problem koji rješava	– rabi grafički ili tekstualni prikaz tijekom rješavanja problema s pomoću	– prihvaća mogućnost pogreške pri istraživanju	Problemska nastava u predmetima Matematika, Geografija, Fizika, Kemija, Biologija i stručnim predmetima, projekti. Svi

<p>radi rješenja problema u digitalnome okružju.</p>	<p>– samostalno planira način istraživanja problema</p>	<p>odabranoga računalnog programa – stvara modele i istražuje mogućnosti za rješavanje problema</p>	<p>– ustrajno pokušava pronaći rješenje iako su prvi pokušaji bili bezuspješni</p>	<p>predmeti, projektno i problemsko učenje, mentorsko poučavanje, međupredmetna tema Učiti kako učiti i ostale međupredmetne teme, u suradnji sa školskim knjižničarom. Učenici mogu pisati samostalni rad na neku temu (problemski članak, osvrt, prikaz), stvarati multimedijски samostalni rad na neku temu, tj. pripremati prezentaciju s određenom temom, internetski dnevnik (blog) na teme povezane s predmetom uporabom hiperveza ili pisati radove na stručnu temu.</p>
<p>ikt C.4.2. Učenik samostalno provodi složeno pretraživanje informacija u digitalnome okružju.</p>	<p>– analizira svoje prethodno znanje i definira potrebu za informacijom, argumentira odabir izvora u kojima je pretraživao informacije</p>	<p>– samostalno upotrebljava različite izvore informacija i prikuplja potrebne informacije</p>	<p>– svjestan je da nedostatak u znanju može samostalno nadoknaditi te pokazuje zanimanje za proces traženja informacija jer njime uspješno upravlja</p>	
<p>ikt C.4.3. Učenik samostalno kritički procjenjuje proces, izvore i rezultate pretraživanja, odabire potrebne informacije.</p>	<p>– promišlja o procesu pretraživanja informacije te po potrebi mijenja metode pretraživanja – procjenjuje korisnost, važnost, točnost i relevantnost dobivenih informacija i njihovih izvora</p>	<p>– kreira i upotrebljava vlastitu listu provjere informacija, izvora informacija i uvjeta uporabe kako bi lakše procijenio kvalitetu pronađenih informacija – u slučaju pronalaženja nedovoljno kvalitetnih informacija mijenja način pretraživanja informacija</p>	<p>– razvija samopouzdanje zbog uspješnoga procjenjivanja vrijednosti informacija – prepoznaje potrebu za sustavnim pristupom pretraživanju radi uspješnijega pronalaženja informacija</p>	
<p>ikt C.4.4. Učenik samostalno i odgovorno upravlja prikupljenim informacijama.</p>	<p>– bilježi pronađenu informaciju zajedno s citatnom identifikacijom te argumentima podržava mogućnost uporabe tih informacija u dijelu rada na zadanu temu – tumači načine legalnoga pribavljanja, preoblikovanja, pohranjivanja i širenja pronađenih informacija</p>	<p>– bilježenjem stječe rutinu zapisivanja informacija s citatnim podacima kao i rutinu organiziranja informacija s obzirom na strukturu rada u kojemu će ju primijeniti – rutinski upotrebljava informacije, legalno ih pribavlja, preoblikuje, pohranjuje i dijeli</p>	<p>– smatra važnim kulturološka, etička i društveno-ekonomska pitanja povezana s pristupom informaciji i primjenom informacije te ugrađuje odabrane informacije u svoju bazu znanja i sustav vrijednosti – smatra važnim bonton i konvencije povezane s pristupom informaciji i s primjenom informacije</p>	

KLJUČNI SADRŽAJI

- složeniji auditivni, vizualni, audiovizualni programi i uređaji kojima se učenici nisu koristili u prethodnome ciklusu
- istraživački proces: određivanje problema, formuliranje hipoteza, odabir metoda i tehnika, izrada instrumenata mjerenja, provođenje istraživanja, obrada i analiza podataka, pisanje i objava izvješća o istraživanju s interpretacijom podataka, izvođenjem zaključaka u digitalnome okružju
- izvori digitalnih informacija
- stručni portali, mrežni katalozi fakultetskih i sveučilišnih knjižnica, digitalizirana knjižnična, arhivska i muzejska građa, stranice tijela javne uprave, nevladinih organizacija, muzeja i arhiva, kazališta, društvenih servisa za komunikaciju na zadane teme
- pretraživanje digitalnih informacija
- samostalno planiranje i provođenje učinkovitih strategija pretraživanja
- kritička evaluacija digitalnih informacija
- podržavanje pretpostavki o tekstu/informacijama, uloga autora informacija, uloga čitatelja informacija, višestruka čitanja, utjecaj informacija na mišljenje i djelovanje
- plasiranje proizvoda i subliminalno oglašavanje
- otvoreni forumi
- upravljanje digitalnima informacijama
- načini preoblikovanja informacija: parafraziranje s navođenjem izvora, doslovno navođenje informacije s njezinim izvorom – jednostavno citiranje (nizanje sa zarezom u preporučnome slijedu)
- Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima

D. domena – Stvaralaštvo i inovativnost u digitalnome okružju – 4. ciklus

Odgojno-obrazovna očekivanja	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
ikt D.4.1. Učenik samostalno ili u suradnji s drugima stvara nove sadržaje i ideje ili preoblikuje postojeća digitalna rješenja primjenjujući različite načine za poticanje kreativnosti.	– planira samostalno ili u suradnji s drugima inovativno djelovanje kombinirajući odabir različitih metoda (strategija) za poticanje kreativnosti ostvarivih u digitalnome okružju	– samostalno ili u suradnji s drugima stvara nove sadržaje i ideje ili preoblikuje postojeća digitalna rješenja služeći se različitim metodama (strategijama) za poticanje svoje ili skupinske kreativnosti i inovativnoga djelovanja	– provjerava učinke odabranih metoda za poticanje vlastite ili skupinske kreativnosti i inovativnoga djelovanja primjenjive u digitalnome okružju u skladu sa svrhom i publikom	Svi nastavni predmeti i međupredmetne teme, sat razrednika, Glazbena umjetnost, Likovna umjetnost, izvannastavne aktivnosti, projektno i problemsko učenje, mentorsko poučavanje te istraživanje kreativnih rješenja. Prvo očekivanje može korelirati s međupredmetnom temom Učiti kako učiti. Četvrto očekivanje preporučuje se odraditi npr. u suradnji školskoga knjižničara, učitelja hrvatskog jezika i stranih jezika. Za ostvarivanje ovoga očekivanja može se u suradnju uključiti i Državni zavod za intelektualno vlasništvo. Zadatke izvan nastave, u skupini i pojedinačno, moguće je odraditi na računalima u školskoj knjižnici i u ostalim digitalno opremljenim prostorima u školi.
ikt D.4.2. Učenik argumentira svoje viđenje rješavanja složenoga problema s pomoću IKT-a	– samostalno analizira probleme i određuje uzroke i posljedice služeći se različitim dostupnim digitalnim materijalima	– odabire primjerena digitalna rješenja pri rješavanju problemskih zadataka te ih nadopunjuje i nadograđuje	– zauzima se za svoja rješenja problema potkrepljujući svoje tvrdnje dokazima	
ikt D.4.3. Učenik predočava, stvara i dijeli ideje i uratke o složenoj	– samostalno predočava ideju rješenja, priprema i predstavlja plan izrade rješenja problema		– raspravlja i otkriva povezanost kreativnosti i kulture, istražuje kako IKT	

temi s pomoću IKT-a.	– samostalno ili u skupini istražuje i izmjenjuje ideje i pronalazi rješenja primjenjujući različite pristupe s pomoću ikt-a		može doprinijeti brzomu razvoju, razmjeni i ostvarivanju ideja i uradaka	
ikt D.4.4. Učenik tumači zakonske okvire za zaštitu intelektualnoga vlasništva i odabire načine dijeljenja vlastitih sadržaja i proizvoda.	– objašnjava razliku između vlasničkoga prava, Creative Commons i Copyleft licencija i slobodnoga (javnoga) prava uporabe	– tumači svoje odluke o dijeljenju ili zaštiti svojih radova određenim zakonskim okvirom	– komentira etička i pravna pitanja i probleme s kojima se suočio u svakodnevnoj uporabi, a odnose se na primjenu zakona o zaštiti vlasništva i na dijeljenje vlastitih sadržaja u digitalnome okružju – objašnjava dobit javnoga dijeljenja znanja za napredak zajednice i društva	

KLJUČNI SADRŽAJI

- uporaba kreativnih tehnika
- preoblikovanje sadržaja
- primjena programa za konverziju digitalnih dokumenata
- kreativno rješavanje problema
- snimanje humanitarne, volonterske ili ekološke aktivnosti i objava na školskim mrežnim stranicama i na društvenim mrežama
- snimanje i objava predstave školske družine na školskim mrežnim stranicama i na društvenim mrežama
- snimanje pokusa iz nekoga predmeta i objava na školskim mrežnim stranicama i na društvenim mrežama
- snimanje rijetkih prirodnih i društvenih pojava i objava na mrežnim stranicama škole i na društvenim mrežama
- primjena rjeđe korištenih programa za izradu ili prikaz rješenja (npr. opis koraka kemijskoga pokusa izrađen u obliku e-knjige)
- odabiranje odgovarajućih programa za rješavanje zadanoga problema (proračunske tablice, filmovi, animacije, mrežne stranice, igre)
- kreativno izražavanje
- izrada e-knjige, e-postera, animirane ili pokretne prezentacije na zadanu temu
- kreiranje glazbene kompozicije u jednome od poznatih programa
- pisanje internetskoga dnevnika (bloga) na zadane teme
- pisanje samostalnoga e-dnevnika s promišljanjem o svijetu koji nas okružuje
- izrada digitalnih školskih novina u složenijemu programu i objava na mrežnim stranicama škole i zasebnim mrežnim stranicama
- izrada i objava videopriče na zadanu temu na školskim mrežnim stranicama i na društvenim mrežama
- izrada multimedijske reklame na zadanu temu i objava na školskim mrežnim stranicama i na društvenim mrežama
- oblikovanje jednostavnih obrazovnih igara
- zaštita vlasništva
- složenije postavke zakonske regulative za vlasništvo i dijeljenje sadržaja
- punjenje osobnoga e-portfolija (radno-dokumentarna mapa) vlastitim radovima
- upoznavanje i primjena nacionalne zakonske regulative za vlasništvo i dijeljenje sadržaja (Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, <http://www.dziv.hr/>)

– industrijski dizajn

5. CIKLUS (3. i 4. razred četverogodišnjega i 2. i 3. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

A. domena – Funkcionalna i odgovorna uporaba IKT-a – 5. ciklus

Odgojno-obrazovna očekivanja	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
ikt A.5.1. Učenik analitički odlučuje o odabiru odgovarajuće digitalne tehnologije.	– na temelju opisa funkcionalnosti novih uređaja i programa procjenjuje njihovu svrsishodnost te ih odabire za obavljanje zadataka u obrazovnome i svakodnevnome okružju	– samostalno odabire, spretno kombinira i argumentirano preporučuje poznate, ali i nove programe i uređaje radi cjelovitoga i učinkovitoga rješavanja problema	– otvoren je prema novoj tehnologiji, samopouzdan je u istraživanju njezine funkcionalnosti te poštuje iskustva i mišljenje okoline (vršnjaka, profesora, stručnjaka, sudionika na forumu) pri odabiru novih programa i uređaja	Svi nastavni predmeti putem projektnih i izvannastavnih aktivnosti. Integrirano putem aktivnosti na računalima u školskoj knjižnici i nastavi informatike. Povezanost s Građanskim odgojem i obrazovanjem te Osobnim i socijalnim razvojem. Projektne aktivnosti u redovitoj nastavi i izvannastavnim aktivnostima (podrška školskoga knjižničara i učitelja informatike).
ikt A.5.2. Učenik se samostalno služi društvenim mrežama i računalnim oblacima za potrebe učenja i osobnoga razvoja.	– odabire društvene mreže i digitalno okružje za osobni razvoj i učenje, odabire organizirane udaljene mrežne edukacije – planira strategije organizacije, pohrane i dijeljenja sadržaja u računalnome oblaku	– prilagođava postavke društvenih mreža svojim potrebama za učenje, povezuje se sa stručnjacima i istomišljenicima i uključuje se u mrežne edukacije – primjenjuje razne strategije pri organiziranju i dijeljenju informacija sa suradnicima i željenom publikom	– razlikuje različite kontekste digitalnoga okružja (zabava, učenje, privatno, javno) i poštuje različitosti osoba s kojima stupa u interakciju te adekvatno reagira na neprihvatljivo ponašanje	
ikt A.5.3. Učenik preuzima odgovornost za vlastitu sigurnost u digitalnome okružju i izgradnju digitalnoga identiteta.	– procjenjuje sigurnost računala i raznih računalnih oblaka, sažima uvjete uporabe programa i opisuje koji se osobni podaci pri uporabi programa i servisa prikupljaju i u koju svrhu	– redovito provjerava sigurnosno stanje računala, izrađuje sigurnosne kopije svojih digitalnih dokumenata te promišljeno objavljuje digitalne sadržaje i kritički prosuđuje o sigurnosti računalnih oblaka – učestalo obnavlja i nadograđuje svoje strategije zaštite podataka i sustava te prilagođava postavke privatnosti u svim <i>online</i> programima i na društvenim mrežama	– procjenjuje osobe s kojima komunicira na društvenim mrežama uz poštovanje njihovih stavova, aktivno sudjeluje u sprečavanju govora mržnje i potiče druge da čine isto	
ikt A.5.4.	– prosuđuje utjecaj tehnologije na svoje	– primjenjuje tehnike samokontrole pri služenju	– primjenjuje tehnike samokontrole pri	

Učenik kritički prosuđuje utjecaj tehnologije na zdravlje i okoliš.	fizičko i duševno zdravlje te donosi informirane odluke o njezinu korištenju, uzimajući pritom u obzir njezine pozitivne i negativne strane	tehnologijom i aktivno sudjeluje u sprečavanju elektroničkoga nasilja i govora mržnje	služenju tehnologijom i aktivno sudjeluje u sprečavanju elektroničkoga nasilja i govora mržnje	
---	---	---	--	--

KLJUČNI SADRŽAJI

- osnovno korištenje uređajima i programima
- mrežne edukacije
- stvaranje osobne mreže za učenje
- uporaba računalnih oblaka, usporedba karakteristika, prednosti i nedostataka, sigurnosnih rizika
- zaštita računala i osobnih podataka
- izvođenje postupka pregleda i čišćenja računala od zlonamjernih programa
- uspoređivanje uvjeta korištenja i postavki privatnosti raznih programa i mobilnih aplikacija
- sigurno i odgovorno korištenje tehnologijom
- digitalni identitet – aktivno stvaranje vlastitoga pozitivnog digitalnog identiteta
- neutralnost interneta, pravo na zaborav – argumentirane rasprave
- briga o zdravlju i okolišu
- ovisnost o tehnologiji i njezinu korištenju
- sprečavanje govora mržnje i elektroničkoga nasilja – analiziranje primjera s društvenih mreža
- organiziranje i vođenje aktivnosti za sprečavanje govora mržnje i elektroničkoga nasilja (organiziranje okruglih stolova, projekata, kampanja)

B. domena – Komunikacija i suradnja u digitalnome okružju – 5. ciklus

Odgajno-obrazovna očekivanja	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
ikt B.5.1. Učenik samostalno komunicira u digitalnome okružju.	– preuzima inicijativu u komunikaciji, promišlja i kritički procjenjuje moguće posljedice povezivanja i komunikacije s nepoznatim osobama i predlaže njihovo otklanjanje – stvara vlastitu mrežu za učenje (PLN, engl. <i>Personal Learning Network</i>)	– kritički primjenjuje komunikacijske i prezentacijske vještine u različitim komunikacijskim kontekstima – samostalno i kritički koristi se društvenim mrežama i obrazovnim digitalnim platformama	– poštuje ravnopravno sudjelovanje svih sudionika u procesu komunikacije u skladu s etičkim, društvenim i pravnim vrijednostima	Svi nastavni predmeti i međupredmetne teme, posebice strani jezici, sat razrednika, izvannastavne aktivnosti, projektno učenje (npr. eTwinning), problemsko učenje i mentorsko poučavanje. Suradničko učenje korelira s temom Učiti kako učiti. Zadatke izvan nastave, u skupini i pojedinačno, moguće je odraditi na računalima u knjižnici i u ostalim digitalno opremljenim prostorima u školi.

<p>ikt B.5.2. Učenik samostalno surađuje s poznatim i nepoznatim osobama u digitalnome okružju.</p>	<p>– samostalno organizira i vodi suradničke aktivnosti s poznatim i nepoznatim osobama i procjenjuje vrijednost rezultata provedenih aktivnosti</p>	<p>– primjenjuje prikladne i učinkovite metode suradničkoga učenja u digitalnome okružju i određuje smjernice za uspješnost daljnjih suradničkih aktivnosti – primjenjuje konstruktivnu kritiku za unapređenje vlastitoga i zajedničkoga rada</p>	<p>– poštuje drukčije mišljenje, prihvaća kompromise i spreman je na ustupke prepoznajući važnost međusobne ovisnosti i utjecaja podijeljene odgovornosti na uspješno ostvarenu suradnju u digitalnome okružju</p>	
<p>ikt B.5.3. Učenik promiče toleranciju, različitosti, međukulturno razumijevanje i demokratsko sudjelovanje u digitalnome okružju.</p>	<p>– stvara ozračje tolerancije i međusobnoga razumijevanja u digitalnome okružju</p>	<p>– primjenjuje vještine za rješavanje konfliktnih situacija i promicanje razumijevanja u digitalnome okružju</p>	<p>– poštuje različitosti među ljudima i kulturama i zauzima pozitivan stav prema međukulturnome razumijevanju i demokratskome sudjelovanju u komunikacijskim i suradničkim aktivnostima u digitalnome okružju</p>	

KLJUČNI SADRŽAJI

- programi i uređaji za komunikaciju i suradnju u digitalnome okružju
- mrežni tečajevi (MOOC) i mrežne edukacije
- komunikacija u digitalnome okružju
- stvaranje osobne mreže za učenje
- suradnja u digitalnome okružju
- uporaba povratnih informacija za unapređenje suradnje
- primjereno ponašanje u digitalnome okružju
- demokratsko sudjelovanje u digitalnome okružju

C. domena – Istraživanje i kritičko vrednovanje u digitalnome okružju – 5. ciklus

Odgojno-obrazovna očekivanja	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
<p>ikt C.5.1. Učenik samostalno provodi složeno istraživanje s pomoću IKT-a.</p>	<p>– identificira i opisuje temu koju želi istraživati i analizira problem koji rješava – odabire programe (softvere, aplikacije) koji mu mogu pomoći</p>	<p>– crta umnu mapu ili dijagram problema koji rješava s pomoću odabranoga softvera – planira korake u istraživanju i kritički procjenjuje korisnost koraka te prema</p>	<p>– razvija svijest o odgovornosti za svoje učenje i napredak – uživa u provođenju procesa istraživanja</p>	<p>Problemska nastava u predmetima Matematika, Geografija, Fizika, Kemija, Biologija i stručnim predmetima. Svi predmeti, projektno i problemsko učenje, mentorsko poučavanje, međupredmetna tema Učiti</p>

	u planiranju istraživanja	potrebi mijenja svoj plan		kako učiti i ostale međupredmetne teme, u suradnji sa školskim knjižničarom. Može se ostvarivati tijekom pripreme eseja, stručnih radova, završnih radova, maturlnih radova, istraživačkih radova s elementima primjene procesa pretraživanja, procjene vrijednosti informacija i pravilnoga navođenja bibliografskih podataka. U četverogodišnjim strukovnim školama može se raditi poslovna prezentacija ili informativna ponuda. Za povezivanje s Građanskim odgojem preporučuju se teme: Tražim posao (izrada multimedijškoga životopisa), Trgovanje ljudima, Prava potrošača, Ravnopravnost, Prevencija nasilja, Volontiranje, Osobe s posebnim potrebama. Za gimnazijske i strukovne četverogodišnje škole preporučuje se tema Uvod u znanstvenoistraživački rad (klasifikacija radova, znanstvene metode istraživanja, hipoteza).
ikt C.5.2. Učenik samostalno i samoinicijativno provodi složeno pretraživanje informacija u digitalnome okružju.	<ul style="list-style-type: none"> – potrebu za informacijom razrješava planiranjem pretraživanja više tipova digitalnih izvora te konstruira i kombinira više načina pretraživanja za pronalaženje informacije tijekom procesa pretraživanja – pronalazi potrebne informacije 	<ul style="list-style-type: none"> – priprema plan pretraživanja digitalnih izvora te pretražuje izvore i prilagođava metode pretraživanja tijekom pretraživanja digitalnih izvora – prikuplja potrebne informacije primjenjujući učinkovite načine pretraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> – shvaća namjenu, raspon i prikladnost različitih digitalnih informacijskih izvora i u tijeku je s informacijskim izvorima, informacijskim tehnologijama, alatima za pristup informaciji i metodama istraživanja – razvija samopoštovanje zbog uspješno provedenoga procesa prikupljanja informacija 	
ikt C.5.3. Učenik samoinicijativno i samostalno kritički procjenjuje proces i rezultate pretraživanja te odabire potrebne informacije među pronađenim informacijama.	<ul style="list-style-type: none"> – definira i primjenjuje kriterije za procjenu pronađenih informacija i rangira ih prema stupnju relevantnosti, vodeći računa i o svojoj pristranosti – oblikuje svoje mišljenje o nekoj temi na temelju prikupljenih informacija s oprečnim stavovima 	<ul style="list-style-type: none"> – samostalno i samoinicijativno planira pretraživanje koje sadržava i prilagođavanje uvjeta pretraživanja ovisno o zadovoljstvu pronađenim informacijama – vodi računa da među pronađenim informacijama budu podjednako zastupljena različita viđenja i stoga prilagođava načine pretraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> – shvaća da su informacija i znanje u svakome području u određenome dijelu društvena tvorevina te su podložni promjenama koje su rezultat stalnih rasprava i istraživanja – preuzima odgovornost za uspješnost pretraživanja zastupajući promjenu metoda pretraživanja radi uspješnije potrage za informacijama 	
ikt C.5.4. Učenik samostalno i odgovorno upravlja prikupljenim informacijama.	<ul style="list-style-type: none"> – bilježi pronađenu informaciju zajedno sa složenijom citatnom identifikacijom – pronađene informacije legalno uključuje u svoje djelo u doslovnome, sažetome ili parafrazirano-me obliku vodeći računa o količini tuđih informacija u svome 	<ul style="list-style-type: none"> – bilježenjem stječe rutinu zapisivanja informacija sa složenijim citatnim podacima – rutinski i planski upotrebljava informacije na način da ih legalno pribavlja, preoblikuje, pohranjuje i širi 	<ul style="list-style-type: none"> – poštovanjem tuđega rada i prava drugih autora cijeni i svoj rad i ima pravo očekivati isto i od drugih kad je u pitanju taj njegov rad – primjenjuje etičke propise pri interpretaciji i citiranju tuđih radova 	

	djelu i objavljuje ih poštujući norme			
KLJUČNI SADRŽAJI <ul style="list-style-type: none"> – zahtjevni auditivni, vizualni, audiovizualni programi i uređaji kojima se učenici mogu koristiti – istraživački proces – samostalna izrada plana i strategije istraživanja na temu – izvori digitalnih informacija – znanstveni portali, katalozi svjetskih knjižnica otvoreni i javni izvori znanja (npr. besplatne baze podataka ili časopisa) – zatvoreni izvori znanja i izvori znanja s ograničenim pristupom – načini pristupa tomu tipu izvora (probni, uz plaćanje) – pouzdani i manje pouzdani internetski izvori – pretraživanje i pronalaženje digitalnih informacija – pretraživanje uporabom pretraživača, tražilice, tematskih kataloga, virtualnih knjižnica, portala – redovito samostalno upoznavanje učenika s novim informacijskim izvorima, informacijskim tehnologijama, alatima za pristup informaciji i metodama istraživanja – kritička evaluacija digitalnih informacija – tema, publika, autorov stav (ton, mišljenje, pozadina ili sklonost, stil, izbor riječi, perspektiva), autorov kredibilitet (vrijednost, objektivnost, relevantnost, podrška) – predrasude, obmana, manipulacija – utjecaj konteksta na informaciju, svijest o vlastitoj pristranosti – upravljanje digitalnim informacijama – navođenje bibliografskoga podatka izvora s digitalnih medija: citiranje prema nekoj od postojećih preporuka (abecedno-numerički, APA, harvardski stil) – globalna zakonska regulativa za vlasništvo i dijeljenje sadržaja (http://www.wipo.int/) 				

D. domena – Stvaralaštvo i inovativnost u digitalnome okružju – 5. ciklus

Odgajno-obrazovna očekivanja	znanje	vještine	stavovi	Preporuka za ostvarivanje očekivanja
ikt D.5.1. Učenik svrsishodno primjenjuje vrlo različite metode za razvoj kreativnosti kombinirajući stvarno i virtualno okružje.	– zaključuje i obrazlaže kako učinkovito kombinirati stvarno i virtualno okružje za ostvarivanje kreativnih zamisli i ideja	– samostalno odabire i kombinira poznate i nove načine za razvoj kreativnosti kako bi konstruirao značenja u digitalnome okružju	– kritički se odnosi i zauzima stav prema odabranim digitalnim tehnologijama za ostvarivanje kreativnoga zadatka u kontekstu svrhe, namjene i publike kojoj je stvoreni sadržaj namijenjen	Svi nastavni predmeti i međupredmetne teme, sat razrednika, Glazbena umjetnost, Likovna umjetnost, izvannastavne aktivnosti, projektno i problemsko učenje, mentorsko poučavanje te istraživanje kreativnih rješenja. Prvo očekivanje omogućava korelaciju s međupredmetnom temom Učiti kako učiti. Četvrto očekivanje preporučuje se odraditi u suradnji školskoga knjižničara i učitelja hrvatskoga jezika. Za ostvarivanje ovoga očekivanja može se u suradnju uključiti i Državni zavod za intelektualno
ikt D.5.2. Učenik samostalno predlaže moguća i primjenjiva	– samostalno predlaže moguća i primjenjiva rješenja problema, testira mogućnosti i donosi	– samostalno ili u suradnji s kolegama rješava probleme i oblikuje značenja u digitalnome okružju	– objašnjava alternativne mogućnosti koje mu nudi tehnologija i proaktivno nastupa u	

rješenja složenih problema s pomoću IKT-a.	odluke na temelju spoznaja do kojih je došao uporabom IKT-a		suradnji s drugima tražeći nova rješenja u kontekstu teme, situacije i publike kojoj je rješenje namijenjeno	vlasništvo. Zadatke izvan nastave, u skupini i pojedinačno, moguće je odraditi na računalima u školskoj knjižnici i u ostalim digitalno opremljenim prostorima u školi.
ikt D.5.3. Učenik samostalno ili u suradnji s kolegama predočava, stvara i dijeli nove ideje i uratke s pomoću IKT-a.	– prepoznaje uzajamni odnos između koncepata te na temelju zaključaka stvara i dijeli vlastite multimedijske uratke pokazujući poznavanje načela sadržajnoga i estetskoga oblikovanja	– samostalno se služi različitim digitalnim tehnologijama da bi ostvario i uravnotežio svoje potrebe pri predočavanju, stvaranju i dijeljenju novih ideja i uradaka te odabir prilagođava potrebama teme, situacije i publike kojoj je uradak namijenjen	– vrednuje i prilagođava stavove tijekom primanja, stvaranja i dijeljenja koncepata, ideja i uradaka usklađeno sa situacijom, temom i publikom kojoj je koncept, ideja ili sadržaj namijenjen i razgovara kako uporabom IKT-a može unaprijediti svoj rad	
ikt D.5.4. Učenik samostalno štiti svoje intelektualno vlasništvo i odabire načine dijeljenja sadržaja.	– objašnjava razliku između različitih vrsta licencijskih sustava i slobodnoga (javnoga) prava uporabe na vlastitim primjerima	– primjenjuje zakonske odredbe o poštovanju prava vlasništva i načinima dijeljenja sadržaja na vlastitim radovima	– samostalno preuzima odgovornost za objavljivanje i dijeljenje sadržaja pod različitim licencijama i vodi računa o zaštiti vlastitih i tuđih djela primjerenim oznakama	

KLJUČNI SADRŽAJI

- uporaba kreativnih tehnika
- složene metode za poticanje kreativnosti – neformalne raspravljačke tehnike o zadanoj temi (web-cafe), kratke učeničke prezentacije radi uzajamnoga dijeljenja ideja putem videokonferencija (npr. StudentsMeet)
- preoblikovanje sadržaja
- inovativnost, kreativnost : plagiranje
- kreativno rješavanje problema
- snimanje pokusa ili istražene teme iz nekoga predmeta i objava na školskim mrežnim stranicama ili obrazovnome portalu i na javnim društvenim mrežama
- pisanje zamolbe za posao, ponude
- izrada odgovarajuće poslovne prezentacije – ponude
- izrada odgovarajućega poslovnog informativnog izvješća
- stvaranje hipertekstova (višestrukih) tekstova, tablica i grafova
- služenje programima za planiranje i vođenje projekata
- služenje različitim dostupnim bazama podataka
- stvaranje vlastite mrežne stranice
- služenje naprednim postavkama za upravljanje i uređivanje digitalnih proizvoda za željene učinke
- kreativno izražavanje

- izrada e-knjige, kreiranje glazbene kompozicije, likovnoga djela, arhitektonskoga rješenja u jednome od poznatih programa
- izrada stripa u složenome programu za izradu, snimanje umjetničkoga filma ili predstave školske grupe i objava na društvenim mrežama, snimanje dokumentarnoga filma i objava na javnim društvenim mrežama
- pisanje samostalnoga internetskog dnevnika s promišljanjem o svijetu koji nas okružuje
- izrada digitalnoga časopisa s radovima učenika i učitelja u složenijemu programu i objava na školskim mrežnim stranicama
- izrada multimedijske reklame za potrebe određenih predmeta i objava na obrazovnim i na društvenim mrežama

- stvaranje filmova, animacija
- programiranje različitih igara
- stvaranje svrhovitih programa i aplikacija
- zaštita vlasništva
- poznavanje osnove globalne zakonske regulative za vlasništvo i dijeljenje sadržaja (<https://euipo.europa.eu>, <http://www.wipo.int/>)
- oblikovanje osobnoga e-portfolija (radno-dokumentarne mape) i umetanje vlastitih radova

25.6 ODRŽIVI RAZVOJ

Međupredmetna tema Održivi razvoj obuhvaća sve tri dimenzije održivosti – okolišnu, društvenu i ekonomsku te njihovu međuovisnost. Priprema učenike za prikladno djelovanje u društvu radi postizanja osobne i opće dobrobiti.

Sve je veći broj znanstvenih dokaza o snažnome utjecaju ljudske populacije na prirodne sustave te o povećanju ekonomske nejednakosti pa mnogi ljudi više ne mogu odlučivati o svojoj sudbini. Stoga je nužno da čovjek svoje djelovanje uskladi s mogućnostima prirodnih sustava, odnosno da usvaja načela održivoga razvoja. U tome smislu obrazovanje ima odgovornost pridonijeti stvaranju društva temeljenoga na održivosti.

Međupredmetna tema Održivi razvoj pruža učeniku spoznaje o potrebama suvremenog doba na globalnoj i lokalnoj razini te spoznaje o raznolikosti prirode, nužnosti održivog upravljanja prirodnim dobrima, granici opterećenja, ljudskim potencijalima, osobnim i zajedničkim odgovornostima i pravima. Podržava razvoj generičkih vještina kao što su praktičnost, poduzetnost, inovativnost, kritičko mišljenje, sposobnost prilagodbe promjenama i sposobnost rješavanja problema.

Primjenom se praktičnoga rada učenike potiče na ponašanja kao što su odgovorno korištenje prirodnih dobara i energije, korištenje lokalno proizvedene hrane, racionalno postupanje s otpadom, uporaba iskorištenih materijala, aktivan rad i suradnja u zajednici.

Međupredmetna tema Održivi razvoj svojim posebnim doprinosima snažno podupire razvoj svih vrijednosti: znanje o funkcioniranju i o složenosti prirodnih sustava te znanje o posljedicama ljudskih aktivnosti, solidarnost prema drugim ljudima, odgovornost prema okolišu te vlastitom i tuđem zdravlju kao i odgovornost prema cjelokupnome životnom okružju i prema budućim generacijama. Nadalje, ova međupredmetna tema pridonosi razvoju osobnoga identiteta, prepoznavanju i poštivanju nacionalne prirodne i kulturne baštine uz istodobno uvažavanje različitosti i drukčijih načina razmišljanja i življenja. Bitno mjesto unutar međupredmetne teme Održivi razvoj imaju i vrijednosti integriteta i poduzetnosti, odnosno slobodno i otvoreno izražavanje mišljenja i djelovanje u skladu s načelima održivosti.

Učenje i poučavanje međupredmetne teme Održivi razvoj nastoji podići svijest i produbiti razumijevanje o svim pitanjima koja se odnose na održivost, pomaže učeniku kritički razmotriti moguća rješenja i načine djelovanja usmjerene na održivost, uskladiti s tim ponašanje u svakodnevnome životu u školi te njegovati vještine i osobine koje pridonose razvoju pravednoga društva. Učenje i poučavanje međupredmetne teme Održivi razvoj osposobljava učenike za samostalno i odgovorno odlučivanje o pitanjima važnima za njih same i za društvo u cjelini.

Međupredmetna tema Održivi razvoj prožima cjelokupni rad škole i prepoznatljiva je u kurikulumu škole. Ostvaruje se na obaveznim i izbornim predmetima, satu razrednika, integriranoj nastavi, u sklopu projekata, izvanučioničkoj nastavi,

terenskoj nastavi i izvannastavnim aktivnostima te je povezana s ostalim međupredmetnim temama i područjima kurikuluma.

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA PO ODGOJNO-OBRAZOVNIM CIKLUSIMA I DOMENAMA I KLJUČNI SADRŽAJI

4. odgojno-obrazovni ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjega i 1. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: POVEZANOST				
Učenik:	Znanje	Vještine	Stavovi	Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih očekivanja
odr A.4.1. Razlikuje osobni od kolektivnih identiteta i ima osjećaj pripadnosti čovječanstvu.	Identificira osobne i kolektivne identitete i objašnjava međusobnu povezanost zajednica i čovječanstva.	Kritički raspravlja o izazovima i dobiti različitosti.	Cijeni svoj i poštuje tuđi identitet.	<i>Politika i gospodarstvo i Povijest:</i> učenici analiziraju podrijetlo svoga naroda i uspoređuje ga s drugim narodima; <i>Sat razrednika:</i> učenik na tim satima preispituje svoju pripadnost razredu, zajednici i društvu; <i>Hrvatski jezik i strani jezici:</i> tekstovi o čovječanstvu, različitim narodima, različitim identitetima. <i>Integrirano, Projekti / Sat razrednika:</i> međupredmetna tema Osobni i socijalni razvoj <i>Etika:</i> vježba igranja uloga – Boalovo interaktivno kazalište
odr A.4.2. Objašnjava važnost uspostavljanja prirodne ravnoteže.	Analizira čimbenike koji mogu narušiti prirodnu ravnotežu.	Preispituje razinu uspostavljenosti prirodne ravnoteže u zajednici u kojoj obitava.	Svjestan je važnosti održavanja prirodne ravnoteže.	<i>Biologija:</i> uz nastavne jedinice o prirodnoj ravnoteži i njezinu uspostavljanju u prirodnim uvjetima naglasiti važnost uspostavljanja prirodne ravnoteže za funkcioniranje biocenoza i ekosustava, ali i za održivi razvoj ljudske zajednice. <i>Integrirana nastava</i> (Biologija, Kemija, Politika i gospodarstvo, Hrvatski jezik, Vjeronauk, Etika): analiza stanja u zajednici i na globalnoj razini, vrednovanje stupnja odgovornosti prema uspostavljanju i očuvanju prirodne ravnoteže.
odr A.4.3. Procjenjuje kako stanje ekosustava utječe na kvalitetu života.	Prepoznaje i objašnjava posljedice fragmentacije i uništenja staništa, prekomjernoga iskorištavanja resursa i klimatskih promjena.	Procjenjuje kvalitetu života u lokalnoj zajednici i u svome okolišu te zaključuje kako promjene u jednom ekosustavu utječu na druge ekosustave i zajednice.	Pokazuje posvećenost očuvanju ravnoteže između kvalitete života i očuvanja ekosustava.	<i>Biologija:</i> uključiti nastavnu temu Ljudski utjecaji na okoliš i njihove posljedice poučavanjem kojim će se iscrpnije obraditi pojedini ljudski utjecaji na okoliš i analizirati stanje ekosustava koji su pod slabijim i jačim ljudskim utjecajima; <i>Matematika i Informatika:</i> može se provesti izračun i izrada grafičkih prikaza te prezentacija indeksa raznolikosti i

				<p>usluga ekosustava za ekosustave koji su u ravnoteži i onih koji su zbog ljudskih utjecaja izvan ravnoteže</p> <p><i>Hrvatski jezik:</i> u ostvarivanju nastave medijske kulture mogu se istraživati sadržaji s temom povezanosti stanja ekosustava i kvalitete života.</p> <p><i>Integrirana nastava</i> (Biologija, Kemija, Politika i gospodarstvo, Hrvatski jezik, Vjeronauk, Etika, Povijest): učenik, radeći u skupini, analizira određene gospodarske krize u povijesti i njihov utjecaj na održivi razvoj</p> <p><i>Geografija:</i> odlazak u prirodu na mjesto gdje se vide utjecaji gospodarstva na prirodu, poput šuma, kamenoloma, tvornice i sl.;</p> <p>Integrirano (Sat razrednika, projekti, međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje i Zdravlje): posjet mjestima u Hrvatskoj na kojima je vidljiv utjecaj stanja u ekosustavima na kvalitetu života (pozitivni i negativni primjeri); vježba na satu: <i>Millenium Ecoystem</i></p> <p><i>Assesment</i> (svjetsko istraživanje o utjecaju stanja u ekosustavima na kvalitetu života).</p>
<p>odr A.4.4. Prikuplja, analizira i vrednuje podatke o utjecaju gospodarstva, državne politike i svakodnevne potrošnje građana na održivi razvoj.</p>	<p>Analizira utjecaj ljudskih djelatnosti i politike na okoliš i učinke ekološkoga načina života.</p>	<p>Obrađuje i prezentira podatke o utjecaju gospodarstva, javnih politika i građana na održivi razvoj.</p>	<p>Prihvaća pravednu raspodjelu kao način korištenja resursa.</p>	<p><i>Integrirana nastava</i> (Geografija, Politika i gospodarstvo, Povijest): razvoj javnih politika prema zaštiti okoliša i održivome razvoju tijekom povijesti, utjecaj velikih svjetskih ideologija (totalitarizmi 20. stoljeća, kapitalizam...) na održivi razvoj; analiza stanja po državama – trenutačno stanje i najbolji primjeri javnih politika.</p> <p><i>Projekti:</i> posjet Institutu Hrvoje Požar, Tehničkome muzeju ili sličnoj instituciji.</p>
<p>Ključni sadržaji: obavezni utjecaj ljudi i gospodarstva na održivi razvoj, ekonomske politike, klimatska pravda; preporučeni prirodna ravnoteža, kvaliteta života, ekosustav, stanište, resursi, biljne vrste, gospodarstvo, politički sustavi.</p>				

4. odgojno-obrazovni ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjega i 1. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: DJELOVANJE

Učenik:	Znanje	Vještine	Stavovi	Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih očekivanja
odr B.4.1. Djeluje u skladu s načelima održivoga razvoja s ciljem zaštite prirode i okoliša.	Objašnjava modele aktivnoga djelovanja za očuvanje prirode i okoliša.	Primjenjuje stečena znanja i predlaže aktivnosti za zaštitu prirode i okoliša.	Promiče važnost aktivnoga djelovanja za zaštitu prirode i okoliša.	<i>Integrirana nastava</i> (Politika i gospodarstvo, Hrvatski jezik, Povijest, Geografija, Sat razrednika, projekti): upoznavanje s organizacijama i udrugama koje djeluju na zaštiti prirode i okoliša
odr B.4.2. Djeluje u skladu s načelima održivoga razvoja s ciljem promoviranja socijalne pravde.	Uspoređuje i procjenjuje stupnjeve ostvarenja socijalne pravde.	Koristi se odgovarajućim komunikacijskim vještinama i IKT alatima u promicanju socijalne pravde.	Zagovara socijalnu pravdu.	<i>Integrirana nastava</i> (Politika i gospodarstvo, Hrvatski jezik, Etika, Vjeronauk, Geografija, Sat razrednika, međupredmetna tema Građanski odgoj i obrazovanje): učenici će upoznati događaje i osobe iz povijesti i današnjice koji su radom na održivome razvoju širili socijalnu pravdu i obrnuto (npr. dobitnici Nobelove nagrade za mir Wangari Mathai, Muhammad Yunus, Rosa Park, tema ukidanja ropstva); Povezanost s međupredmetnom temom Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije: primjena inovacija i novih tehnologija u društvenome poduzetništvu radi širenja socijalne pravde.

Ključni sadržaji: **obvezni** načela održivoga razvoja, volontiranje, globalne promjene i procesi (klimatske promjene, elementarne nepogode), proizvodnja hrane i, socijalna pravda, ekološki otisak, održivo korištenje resursa, gospodarenje otpadom, integrirani i održivi energija, hrana i promet, primjeri održivog dizajna; **preporučeni** društveno poduzetništvo, zadruga, solidarnost i ravnopravnost, inovativna rješenja – plava ekonomija, ekološko modeliranje, djelovanje prema rješavanju problema, modeli aktivnoga djelovanja, urbana permakultura, niskouglični razvoj Hrvatske.

4. odgojno-obrazovni ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjega i 1. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: DOBROBIT

Učenik:	Znanje	Vještine	Stavovi	Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih očekivanja
odr C.4.1. Prosuđuje značaj održivoga razvoja za opću dobrobit.	Analizira utjecaj okolišne, društvene i ekonomske dimenzije održivosti na osobnu i zajedničku dobrobit.	Istražuje i prezentira pozitivne i negativne procese iz vlastite sredine koji utječu na ugroženost okoliša i ljudi.	Promiče svijest o važnosti uravnoteženosti razvoja gospodarstva i brige za okoliš radi osobne i zajedničke dobrobiti.	<i>Integrirana nastava</i> (Politika i gospodarstvo, Geografija, Biologija, Vjeronauk, Etika, međupredmetne teme Zdravlje, Građanski odgoj i obrazovanje i Poduzetništvo): utjecaj gospodarskog razvoja industrije, prometa, energetike i potrošnje na opću dobrobit.
odr C.4.2. Analizira pokazatelje	Klasificira zajednice na temelju	Prikuplja i interpretira podatke o	Promiče stav da kvaliteta života ovisi o povezanosti	<i>Integrirana nastava</i> (Geografija, Matematika, Politika i gospodarstvo, Sat razrednika, međupredmetne teme

kvalitete života u nekome društvu i objašnjava razlike među društvima.	pokazatelja kvalitete života.	kvaliteti života u mjestu stanovanja te predlaže rješenja za poboljšanje kvalitete života.	indeksa ljudskoga razvoja i razine očuvanosti okoliša.	Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije i Građanski odgoj i obrazovanje): učenici mogu analizirati pokazatelje kvalitete života na temelju istraživanja EU, <i>Happy Planet Indeks</i> , s detaljnijom analizom indeksa ljudskoga razvoja UN-a (<i>HDI Human Development Index</i>).
odr C.4.3. Analizira i uspoređuje uzroke i posljedice socijalnih razlika u nekim društvima sa stajališta dobiti pojedinca.	Objašnjava utjecaj stupnja razvoja društva i gospodarstva na kvalitetu života pojedinca.	Istražuje i interpretira uzroke i posljedice socijalnih razlika u odabranim društvima.	Zalaže se za pravednu i odgovornu raspodjelu dobara i resursa za lokalnu i globalnu dobit svih ljudi.	<i>Etika</i> : vježba Koliko je ekonomske nejednakosti opravdano? <i>Strani jezici</i> : obrada tekstova o socijalnim razlikama, pravednoj raspodjeli dobara, kvaliteti života i dobiti. <i>Integrirana nastava</i> (Geografija, Povijest, Politika i gospodarstvo): kako su se države tijekom povijesti odnosile prema socijalnim razlikama u svojim društvima, a kako se odnose danas; <i>Međupredmetna tema Poduzetništvo, Sat razrednika</i> : rasprave o ekonomskim modelima i javnim politikama koje smanjuju socijalne razlike u društvima; <i>Hrvatski jezik, Likovna umjetnost, Glazbena umjetnost</i> : prikazi socijalnih razlika u umjetnosti.
odr C.4.4. Opisuje utjecaj različitih ekonomskih modela na dobit.	Analizira različite ekonomske modele s obzirom na njihov utjecaj na dobit.	Uspoređuje podatke utjecaja različitih ekonomskih modela na dobit na temelju kojih osmišljava moguće scenarije.	Svjestan je da ograničenja prirodnih resursa utječu na ekonomski rast i da se dobit nužno ne zasniva na ekonomskome rastu.	<i>Integrirana nastava</i> (Politika i gospodarstvo, Povijest, Geografija, Sat razrednika): učenici se upoznaju s modelima različite primjene kapitalizma u državama svijeta. <i>Integrirana nastava</i> (međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Zdravlje i Poduzetništvo): moguća je provedba analize utjecaja ekonomskih modela u nekom području na kvalitetu života. Projekt: posjet lokalnim tvrtkama koje se koriste ekonomijom za opću dobit
Ključni sadržaji: obvezni granica ograničenja prirodnih resursa, solidarnost, kvaliteta života, javne politike, indeksi društvenoga razvoja (ili pokazatelji društvenoga razvoja), globalne politike, resursi, ekološki otisak; preporučeni napredni i novi ekonomski razvojni modeli, sigurnost, ne(zagađeni) okoliš.				

5. odgojno-obrazovni ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjega i 2. i 3. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: POVEZANOST				
Učenik:	Znanje	Vještine	Stavovi	Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih očekivanja
odr A.5.1. Kritički promišlja o povezanosti vlastitoga načina života s utjecajem na okoliš i ljude.	Predviđa utjecaje vlastitoga načina života na okoliš i ljude te poznaje održiva rješenja.	U vlastitome životu primjenjuje održiva rješenja s ciljem smanjivanja negativnih utjecaja na okoliš i ljude.	Preispituje povezanost vlastitoga života s utjecajem na okoliš i druge ljude.	<i>Integrirana nastava</i> (Politika i gospodarstvo, Hrvatski jezik, Sociologija, Geografija, Biologija, Sat razrednika, međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje i Zdravlje): debata o pozitivnim i negativnim ljudskim utjecajima na okoliš; <i>Međupredmetne teme Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije, Osobni i socijalni razvoj i Građanski odgoj i obrazovanje</i> : vježba istraživanje povezanosti životnoga stila, potrošnje i utjecaja na druge ljude, analiza primjera održivih rješenja i uočavanje razlika između individualnih koraka i onih koji utječu na cijelo društvo; organiziranje <i>integriranog tematskog dana</i> : dana u godini kad učitelji i učenici odabiru teme i metode kojima učenici kritički promišljaju o utjecaju vlastitoga načina života na okoliš i druge ljude.
odr A.5.2. Analizira načela održive proizvodnje i potrošnje.	Poznaje načela održive proizvodnje i potrošnje.	Prepoznaje i koristi se proizvodima koji su proizvedeni bez štetnih utjecaja na okoliš.	Svjestan je važnosti održive proizvodnje i potrošnje.	<i>Integrirana nastava</i> (Politika i gospodarstvo, Geografija, Sat razrednika, Sociologija, međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje, Zdravlje i Poduzetništvo): na primjeru vodećih država svijeta učenik analizira sustav proizvodnje i potrošnje te utjecaj gospodarstva na dobrobit ljudi; <i>Kemija</i> : utjecaj kemijskih spojeva na stanje okoliša; <i>Matematika</i> : linearno programiranje; <i>Fizika</i> : utjecaj znanstvenih otkrića na razvoj tehnologije i njihov utjecaj na okoliš (npr. optički kablovi, poluvodiči, nanotehnologija, radioaktivni otpadi i sl.). <i>Projekt</i> : učenici će analizirati način proizvodnje i utjecaj na okoliš odabranih pet proizvoda kojima se najčešće koristi.
odr A.5.3. Analizira odnose moći na različitim razinama upravljanja i objašnjava njihov utjecaj na održivi razvoj.	Analizira uloge i odgovornost različitih sudionika (politika, poslovni sektor i građani) u kreiranju i provedbi politike na lokalnoj i globalnoj razini.	Istražuje mogućnost uključivanja u procese kreiranja i provedbe politike održivoga razvoja na temelju poznavanja uloge i odgovornosti	Promiče važnost uključivanja građana u procese kreiranja i provedbe javnih politika.	<i>Integrirana nastava</i> (Politika i gospodarstvo, Geografija, Sat razrednika, Sociologija, međupredmetna tema Građanski odgoj i obrazovanje): analiza postupaka i djelovanja bitnih sudionika u odnosu na načela održive proizvodnje; analiza svjetskih politika prema održivome razvoju; opimjerivanje dobre prakse na lokalnim razinama (kvart, naselje, mjesto, općina, selo, grad, županija, regija).

		različitih sudionika.		
Ključni sadržaji: obvezni klimatske promjene, utjecaji na okoliš, ekološki otisak, održiva proizvodnja i potrošnja, načela održive proizvodnje i potrošnje, politički i ekonomski sustavi; preporučeni tradicionalna proizvodnja.				

5. odgojno-obrazovni ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjega i 2. i 3. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: DJELOVANJE				
Učenik:	Znanje	Vještine	Stavovi	Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih očekivanja
odr B.5.1. Kritički promišlja o utjecaju našega djelovanja na Zemlju i čovječanstvo.	Objašnjava i uspoređuje na koje načine utječemo na planet i druge ljude.	Analizira primjere kompleksnoga odnosa između našega djelovanja i utjecaja na Zemlju i druge ljude.	Promiče djelovanja koja ne ugrožavaju ni planet ni druge ljude.	<i>Integrirana nastava</i> (Politika i gospodarstvo, Geografija, Sat razrednika, Sociologija, međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje i Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije): praćenje promjena i analiza grafičkih prikaza i karata s podacima na razini svijeta te praćenje promjena bitnih pokazatelja za održivi razvoj (bioraznolikost, iskorištavanje resursa, siromaštvo, glad, položaj žena...); usporedba mjerenja utjecaja na planet i druge ljude uz pomoć ekološkoga otiska), utjecaj tehnologije na naša društva <i>Kemija</i> : tematske cjeline – kemija okoliša, kemija koloida i znanost o materijalima.
odr B.5.2. Osmišljava i koristi se inovativnim i kreativnim oblicima djelovanja s ciljem održivosti.	Obrazlaže djelovanja koja doprinose održivome razvoju.	Osmišljava i primjenjuje inovativna i kreativna rješenja koristeći se IKT-om s ciljem održivosti.	Uvjeren je u potrebu primjene rješenja koja doprinose održivosti.	<i>Integrirana nastava</i> (Politika i gospodarstvo, Hrvatski jezik, Sociologija, Geografija, Sat razrednika, međupredmetna tema Građanski odgoj i obrazovanje): izrada nacрта projekta razvoja društva s ciljem održivosti.
odr B.5.3. Sudjeluje u aktivnostima u školi i izvan škole za opće dobro.	Uspoređuje različite načine sudjelovanja u aktivnostima za opće dobro te procjenjuje dosege njihova djelovanja i svojih mogućnosti.	Osmišljava, predlaže i uključuje se u provedbu aktivnosti za opće dobro.	Promiče djelovanje za opće dobro i javno zastupa održivi razvoj.	<i>Integrirana nastava</i> : međupredmetna tema Osobni i socijalni razvoj; <i>Projekti</i> : suradnja i posjet organizacijama koje rade za opće dobro.
Ključni sadržaji: obvezni klimatska pravda, volontiranje, djelovanje usmjereno prema budućnosti, primjeri održivog dizajna; preporučeni društveno poduzetništvo, zadruga, građanski aktivizam, globalne promjene i procesi, zakoni i ugovori o očuvanju okoliša i o temama koje održivi razvoj pokriva, solidarnost i ravnopravnost, permakultura – održivo dizajniranje životnih prostora, niskouglični razvoj Hrvatske.				

5. odgojno-obrazovni ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjega i 2. i 3. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: DOBROBIT				
Učenik:	Znanje	Vještine	Stavovi	Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih očekivanja
odr C.5.1. Objašnjava povezanost potrošnje resursa i pravedne raspodjele za osiguranje opće dobrobiti.	Na temelju dostupnih podataka predviđa održivost sustava potrošnje resursa na svjetskoj razini.	Na odabranim primjerima izrađuje prijedlog upravljanja resursima svoga zavičaja kako bi se spremno suočavao s mogućim rizicima u budućnosti.	Zauzima se za pravednu raspodjelu i potrošnju dobara radi održivoga razvoja okoliša, društva i gospodarstva.	<i>Hrvatski jezik:</i> pisanje eseja o potrošnji resursa <i>Geografija:</i> izrada prijedloga upravljanja resursima u svome zavičaju s ciljem jačanja otpornosti zajednice na moguće rizike u budućnosti. <i>Integrirana nastava</i> (Geografija, Hrvatski jezik, Sat razrednika, međupredmetna tema Građanski odgoj i obrazovanje): učenici na više predmeta uočavaju stanje resursa u svome zavičaju, računaju svoj osobni ekološki otisak te na danu integrirane nastave iznose svoje rezultate. <i>Kemija:</i> kemija u funkciji dobrobiti za okoliš (zelena kemija, bijela kemija, ionski pročišćivači itd.).
odr C.5.2. Predlaže načine unapređenja osobne i opće dobrobiti.	Analizira načine dobrog odnosa prema okolišu i drugim ljudima radi postizanja osobne i zajedničke dobrobiti.	Primjenjuje preporuke svjetskih organizacija i predlaže načine unapređenja osobne i opće dobrobiti.	Promiče dobrobit zajednice i društva svojim radom na projektima važnim za zajednicu.	<i>Projekti, integrirana nastava</i> (Politika i gospodarstvo, Hrvatski jezik, Sociologija, Geografija, Sat razrednika, međupredmetne teme Građanski odgoj i obrazovanje, Osobni i socijalni razvoj, Zdravlje i Poduzetništvo): cijeli razred sudjeluje u projektima važnim za razrednu zajednicu, školu ili širu zajednicu; učenici volontiraju, sudjeluju u humanitarnim aktivnostima i društvenim akcijama.
Ključni sadržaji: obvezni resursi, granica raspoloživosti prirodnih resursa, ekološki otisak ravnoteža i kvaliteta ekosustava, volontiranje, zdrava ishrana i proizvodnja hrane, globalne politike prema okolišu i socijalnim pitanjima; preporučeni energetska učinkovitost.				

25.7 PODUZETNIŠTVO

Poduzetnost definiramo kao vrijednost koja pretpostavlja aktiviranje osobnih potencijala na kreativan, konstruktivan, odgovoran i inovativan način u svrhu prilagodbe promjenjivim okolnostima u različitim područjima života te u različitim društvenim ulogama.

Kompetencija za poduzetništvo (Entrepreneurship competence) jedna je pak od ključnih kompetencija Europskoga referentnog okvira za cjeloživotno učenje koja je potrebna svakom građaninu da bi bio sposoban (samo)zaposliti se te se osobno razvijati u društvu znanja. Prema definiciji i načelima te ključne kompetencije cjeloživotnoga učenja, a koje su Europski parlament i Europsko vijeće naveli u svojim preporukama za razvoj poduzetništva, poduzetništvo predstavlja sposobnost pojedinca da pretvara ideje u djela. Ono podrazumijeva kreativnost, inovativnost, sposobnost razumnoga preuzimanja rizika kao i sposobnost planiranja, organiziranja te vođenja projekata kako bi se postigli određeni ciljevi. Poduzetništvo se provlači kroz svakodnevni obiteljski život i potiče svjesnost o cjelovitosti rada i razvija sposobnost

iskorištavanja prilika. Ova se kompetencija odnosi i na svijest o važnosti etičnoga ponašanja i etičkih vrijednosti te promiče dobro upravljanje (odgovorno, transparentno, u skladu sa zakonom, participativno, efektivno, efikasno).

Poduzetnost kao vrijednost i poduzetništvo kao međupredmetna tema komplementarni su svim ostalim predmetima i međupredmetnim temama i uvršteni u sve cikluse i sve nastavne predmete i izvannastavne aktivnosti.

Odgajatelji, učitelji, nastavnici, stručni suradnici i ravnatelji svih odgojno-obrazovnih institucija podupiru stvaranje poticajnoga okružja za razvoj poduzetničke kompetencije. Pritom se podrazumijeva povezivanje škole s gospodarstvom, tržištem rada i lokalnom/regionalnom zajednicom s posebnim naglaskom na mentorski rad i iskustveno učenje. Osjećaj za inicijativu i poduzetništvo, tj. poduzetnička znanja, vještine i stavove, razvija se u ranim fazama socijalizacije od vrtičke dobi nadalje. Odgojno-obrazovni sustav stoga od najranije dobi osnažuje i potiče proces usvajanja poduzetničkog mišljenja i djelovanja.

Ova međupredmetna tema zastupa otvorenu komunikaciju između odgojno-obrazovnih radnika i učenika, suradničko učenje i druge oblike rada, uz uzajamno poštovanje i ohrabivanje. Učenici uče o aktivnome i odgovornome sudjelovanju u društvu, a učenje za poduzetništvo otvara vrata raznim životnim mogućnostima i perspektivama.

Svrha je učenja i poučavanja ove međupredmetne teme razvijanje poduzetničkoga načina promišljanja i djelovanja u svakodnevnome životu i radu, stjecanje radnih navika i razvoj osobina poduzetne osobe (odgovornost, samostalnost, marljivost, inicijativnost, kreativnost, inovativnost, sposobnost donošenja odluka, samopouzdanje, odlučnost u djelovanju, spremnost na razuman rizik i upravljanje rizikom, mobilnost, fleksibilnost i dr.) koja je tako osposobljena za prepoznavanje prilika i mogućnosti za samoaktualizaciju.

Na kraju, svrha je učenja i poučavanja ove međupredmetne teme razvoj poduzetničke kompetencije usvajanjem poduzetničkih znanja, vještina i stavova nužnih za pripremu i sudjelovanje u svijetu rada. Tema uključuje razumijevanje temeljnoga ekonomskog procesa (ideja – planiranje – realizacija – stvaranje nove vrijednosti) bez isključive usmjerenosti na pokretanje vlastita poslovanja te poučava odgovornom djelovanju u svim aspektima radnoga života, neovisno o odabiru karijere.

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA PO ODGOJNO-OBRAZOVNIM CIKLUSIMA I DOMENAMA I KLJUČNI SADRŽAJI

4. odgojno-obrazovni ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjega i 1. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: PROMIŠLJAJ PODUZETNIČKI				
ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
Učenik: Pod A.4.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja.	Prepoznaje utjecaj inovacija i kreativnih rješenja na rast produktivnosti i konkurentnosti. Procjenjuje utjecaj oskudnosti resursa na pojedinca, poslovanje i društvo. Poznaje pojam intelektualnoga vlasništva.	Izračunava produktivnost i obrazlaže komparativne prednosti rješenja. Uspoređuje dobit i troškove inovativnoga rješenja.	Pokazuje otvorenost prema inovacijama. Poštuje intelektualno vlasništvo.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti. Sat razrednika.

Pod A.4.2. Snalazi se s neizvjesnošću i rizicima koje donosi.	Navodi karakteristike različitih gospodarskih sustava te definira prednosti i nedostatke svakog od njih. Opisuje promjenjivost i složenost gospodarske situacije u nacionalnome, multinacionalnome i globalnome okružju.	Koristi internet i primjerene e-alate u istraživanju različitih gospodarskih sustava i njihovih mogućnosti. Pronalazi na internetu podatke o poslovnim subjektima te čita i razumije njihova poslovna izvješća. Procjenjuje rizik povezan s promjenjivom gospodarskom situacijom u široj okolini.	Preuzima razuman rizik i snalazi se u neizvjesnim situacijama. Pokazuje otvorenost prema multikulturalnosti.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti. Sat razrednika. Korelacija s MT-om. Građanski odgoj.
Pod A.4.3. Upoznaje i kritički sagledava mogućnosti razvoja karijere i profesionalnoga usmjeravanja.	Analizira mogućnosti razvoja karijere ovisno o osobnim ciljevima i mogućnostima uključivanja na tržište rada. Upoznaje se s različitim oblicima zapošljavanja te njihovim prednostima i nedostacima Uočava mogućnosti i uvjete za pokretanje vlastita posla.	Koristi e-alate i mrežne stranice za upoznavanje s mogućnostima uključivanja na tržište rada. Nadopunjuje mapu osobnoga razvoja (portfolio).	Ne odustaje unatoč neuspjesima.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti. Sat razrednika.
KLJUČNI SADRŽAJI: konkurentnost, planiranje vremena, intelektualno vlasništvo, gospodarski sustavi, konkurencija radne snage, mogućnosti samozapošljavanja, oportunitetni trošak, produktivnost.				

5. odgojno-obrazovni ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjega i 2. i 3. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: PROMIŠLJAJ PODUZETNIČKI				
ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
Učenik: pod A.5.1. Primjenjuje inovativna i kreativna rješenja.	Određuje važnost transfera tehnologije i komercijalizacije inovacije. Objašnjava usuglašenost tehnološke izvedivosti inovacija i otkrića s etičkim normama. Opisuje važnost kreativnih industrija za gospodarski rast.	Prezentira primjere uspješnih transfera tehnologije. Procjenjuje na primjerima jesu li inovacije i otkrića moralno opravdani.	Poštuje intelektualno vlasništvo u gospodarstvu zasnovanom na znanju. Naglašava važnost zakonske i etičke regulacije inovacija, tehnologije i znanosti.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti. Sat razrednika. Korelacija s MT-om. Građanski odgoj.

pod A.5.2. Snalazi se s neizvjesnošću i rizicima koje donosi.	Analizira proces globalizacije i njezin utjecaj na pojedinca i društvo. Prepoznaje razlike u trgovinskim barijerama i količini razmjene između zemalja.	Služi se makroekonomskim pokazateljima. Procjenjuje dosege proizvoda i usluga.	Poštuje različitosti i multikulturalnost.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti. Sat razrednika. Korelacija s MT-om. Građanski odgoj.
pod A.5.3. Upoznaje i kritički sagledava mogućnosti razvoja karijere i profesionalnog usmjeravanja.	Poznaje mogućnosti i razlikuje programe za nastavak školovanja i uključivanja na tržište rada ovisno o osobnim ciljevima i mogućnostima. Razvija koncepte i strategije cjeloživotnoga učenja. Analizira različite vrste poduzetništva ovisno o osobnim ciljevima u karijeri, mogućnostima zapošljavanja i prednostima zajednice.	Koristi se vlastitim potencijalima. Nadopunjuje i predstavlja mapu osobnoga razvoja (portfolio). Piše motivacijsko pismo za dobivanje stipendije na materinskome i stranome jeziku. Kreira životopis u formatu Europass i molbu za posao. Simulira razgovor za posao.	Iskazuje vlastitu viziju budućnosti i svoje mjesto u njoj. Pokazuje fleksibilnost i pripremljenost za radnu mobilnost.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti. Sat razrednika.

KLJUČNI SADRŽAJI: transfer tehnologija, komercijalizacija, kultura, inovacije, moralna dvojba, tehnoznanost, gospodarstvo zasnovano na znanju, kreativna industrija, globalizacija, mogućnosti daljnega obrazovanja, pisanje životopisa i molbe za posao te motivacijska pisma na materinskome i stranome jeziku.

4. odgojno-obrazovni ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjega i 1. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: DJELUJ PODUZETNIČKI				
ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
Učenik: pod B.4.1. Razvija poduzetničku ideju od koncepta do realizacije.	Prepoznaje dionike poduzetničkoga okružja i mogućnosti osobnoga djelovanja za razvoj poduzetničke ideje.	Služi se različitim izvorima informacija. Pronalazi na internetu podatke o poslovnim subjektima te čita i razumije njihova poslovna izvješća.	Pokazuje otvorenost za poduzetničke prilike.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti. Pravo poduzetničko iskustvo. Gost predavač iz potpornih institucija.
pod B.4.2. Planira i upravlja aktivnostima.	Objašnjava osnove projektnog ciklusa.	Izrađuje poduzetnički projektni plan.	Odgovorno izvršava zadatke, ispunjava obaveze i poštuje rokove. Uči iz pogrešaka.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti.

			Ustrajan je u dosezanju cilja.	
pod B.4.3. Prepoznaje važnost odgovornoga poduzetništva za rast i razvoj pojedinca i zajednice.	Objašnjava važnost eksternalija za planiranje poduzetničkoga pothvata. Prepoznaje važnost socijalnoga poduzetništva.	Istražuje primjere dobre prakse implementacije društveno odgovornoga poslovanja i socijalnoga poduzetništva te na temelju primjera izrađuje prijedlog vlastite društveno odgovorne aktivnosti. Pronalazi na internetu podatke o poslovnim subjektima te čita i razumije njihova poslovna izvješća.	Poštuje koncept socijalne uključenosti. Poštuje postojeće resurse RH i svijeta te sustavno djeluje na njihovu očuvanju. Usmjerava potrošnju prema proizvodima i uslugama poslovnih subjekata koji djeluju društveno odgovorno.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti. Korelacija s MT-om. Građanski odgoj.
KLJUČNI SADRŽAJI: eko-sustav, eksternalije, mogući izvori financiranja, državne potpore, EU sredstva, privatne i javne usluge, mogućnosti korištenja dobiti, utjecaji socijalnoga poduzetništva, održivi razvoj, moralno prosuđivanje, sukob interesa, društveno odgovorno poslovanje.				

5. odgojno-obrazovni ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjega i 2. i 3. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: DJELUJ PODUZETNIČKI				
ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
Učenik: pod B.5.1. Razvija poduzetničku ideju od koncepta do realizacije.	Obrazlaže vlastitu poduzetničku ideju. Razlikuje ulogu poduzetnika od uloge upravitelja (menadžera).	Izrađuje projektni prijedlog.	Promiče poduzetništvo kao nositelja održivoga gospodarskog rasta i razvoja.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti .
pod B.5.2. Planira i upravlja aktivnostima.	Prepoznaje važnost investicija i različite izvore financiranja.	Koristeći e-alate istražuje mogućnosti investiranja i financiranja.	Procjenjuje prednosti i nedostatke različitih financijskih usluga.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti. Korelacija s MT-om. Građanski odgoj.
pod B.5.3. Prepoznaje važnost odgovornoga poduzetništva za rast i razvoj pojedinca i zajednice.	Objašnjava profesionalnu etiku na različitim primjerima iz poslovnoga okružja. Objašnjava pojam sive ekonomije i korupcije. Prepoznaje i opisuje primjere kršenja prava potrošača.	U svakodnevnome životu prepoznaje sivu ekonomiju i koruptivno ponašanje. Predlaže rješenja na različitim primjerima sukoba interesa. U suradnji s drugima izrađuje jednostavni etički kodeks.	Ne prihvaća sivu ekonomiju i koruptivno ponašanje i reagira na njihovu pojavnost. Poštuje i potiče druge na poštivanje pravila profesionalnoga i etičnoga ponašanja.	Integrirano. Izvannastavne i izvanučioničke aktivnosti. Korelacija s MT-om. Građanski odgoj.

		Koristi potrošačka prava.		
KLJUČNI SADRŽAJI: projektni prijedlog, mogućnosti financiranja, stipendije, učenički i studentski krediti, odgovorno poduzetništvo – siva ekonomija, poštivanje zakonske regulative, zaštita potrošača, profesionalna etika, etički kodeks.				

4. odgojno-obrazovni ciklus (1. i 2. razred četverogodišnjega i 1. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: EKONOMSKA I FINACIJSKA PISMENOST

Očekivanja u ovom ciklusu ostvaruju se izradom projekta.

ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
Učenik: Pod C.4.1. i 4.2. Sudjeluje u projektu ili proizvodnji od ideje do realizacije (nadovezuje se i uključuje elemente očekivanja iz 3. ciklusa)	Identificira čimbenike koji utječu na poslovanje (makrookruženje). Analizira i predviđa mogućnost plasmana proizvoda na tržište. Opisuje osnovne tržišne mehanizme i konkurentske odnose.	Planira aktivnosti u projektu. Rabi IKT u planiranju i ostvarivanju projekta. Pronalazi na internetu podatke o poslovnim subjektima te čita i razumije njihova poslovna izvješća.	Prihvaća važnost etičnoga ponašanja u poslovanju. Preuzima odgovornosti za ispunjenje obveza i poštovanje rokova. Poštuje zakonske propise.	Integrirano kao međupredmetni projekt. Moguće ga je uključiti u nastavne predmete Politika i gospodarstvo, Geografija ili druge nastavne predmete po izboru učitelja. U ostvarivanje pojedinih sadržaja moguće je uključiti vanjske suradnike, goste predavače i sl. Korelacija Građanski odgoj i obrazovanje, Uporaba IKT.
Pod C.4.3. Objašnjava osnovne namjene financijskih institucija i koristi se financijskim uslugama.	Poznaje elemente financijskoga plana u projektu. Objašnjava ulogu financijskih institucija u razvoju poduzetničkih aktivnosti. Obrazlaže najčešće korištene financijske usluge za osobne potrebe i poslovanje. Prepoznaje važnost planiranja mirovine.	Sudjeluje u izradi financijskoga plana u školskome projektu. Spreman je demonstrirati različite mogućnosti korištenja financijskih usluga.	Odgovorno se služi pojedinim financijskim uslugama. Kritički preispituje važnost novca za osobnu sreću.	Integrirano kao međupredmetni projekt. Moguće ga je uključiti u nastavne predmete Politika i gospodarstvo, Matematika, ili druge nastavne predmete po izboru učitelja. U ostvarivanje pojedinih sadržaja moguće je uključiti vanjske suradnike, goste predavače i sl. Korelacija Građanski odgoj i obrazovanje.

KLJUČNI SADRŽAJI: resursi (materijalni, ljudski, financijski – kapital), čimbenici poslovanja (makrookruženje = demografija, ekonomske snage, konkurencija, kulturne i društvene snage, političke i ekonomske snage, tehnologija), tržište, upravljanje novcem (financijske institucije – HNB, burza, FINA, komercijalne banke, porezna i financijska kontrola; financijske usluge – štednja, računi, krediti, kartično poslovanje, osiguranja, stipendije, plaćanja putem interneta, mobilnog telefona).

5. odgojno-obrazovni ciklus (3. i 4. razred četverogodišnjega i 2. i 3. razred trogodišnjega srednjoškolskog obrazovanja)

Domena: EKONOMSKA I FINANCIJSKA PISMENOST				
Očekivanja u ovom ciklusu ostvaruju se izradom projekta.				
ODGOJNO-OBRAZOVNA OČEKIVANJA	ZNANJE	VJEŠTINE	STAVOVI	PREPORUKE ZA OSTVARIVANJE OČEKIVANJA
<p>Učenik: pod C.5.1. Sudjeluje u projektu ili proizvodnji od ideje do realizacije (nadovezuje se i uključuje elemente očekivanja iz 3. i 4. ciklusa).</p>	<p>Analizira različite primjere projekata ulaganja – poslovnih planova. Identificira čimbenike koji utječu na poslovanje (interno okruženje, mikrookruženje). Analizira promjene na lokalnom i globalnom tržištu i njihov utjecaj na gospodarstvo i život građana. Navodi važnost uvoza i izvoza. Razlikuje ulogu i aktivnosti državnih, poduzetničkih potpornih institucija i socijalnih partnera (u HR i EU) u poslovanju.</p>	<p>Upravlja materijalnim i nematerijalnim resursima. Sudjeluje u simulacijama različitih poslovnih situacija. Participativno vodi grupu ili tim. Istražuje postupak otvaranja poduzeća ili obrta.</p>	<p>Promiče poduzetničko djelovanje i razvoj poduzetničke klime. Kritički se odnosi prema promotivnim sadržajima. Preuzima odgovornost za ispunjenje obveza i poštivanje rokova. Poštuje zakonske propise i ne odobrava primjere nepoštivanja propisa. Promiče poštovanje prava proizvođača i potrošača.</p>	<p>Integrirano kao međupredmetni projekt. Projekt je moguće uključiti u nastavne predmete Politika i gospodarstvo, Matematika, Hrvatski jezik ili druge nastavne predmete po izboru učitelja. Moguće je organizirati prezentacije praktičnih radova, natjecanja za najbolju poslovnu ideju i dr. U ostvarivanje pojedinih sadržaja moguće je uključiti vanjske suradnike, goste predavače i sl. Korelacija s Građanskim odgojem i obrazovanjem</p>
<p>pod C.5.2. pod C.5.3. Objašnjava osnovne namjene i koristi se financijskim uslugama.</p>	<p>Prepoznaje važnost financijskoga savjetovanja pri izboru financijskih usluga. Prepoznaje financijska kaznena djela i opisuje odgovarajuće mjere opreza.</p>	<p>Poduzima odgovarajuće mjere opreza.</p>	<p>Preuzima razuman rizik u korištenju financijskih usluga. Iskazuje odgovornost za poštivanje zakona i propisa.</p>	<p>Ostvaruje se kao dio međupredmetnih projekata. U ostvarivanje pojedinih sadržaja moguće je uključiti vanjske suradnike, goste predavače i sl. Korelacija s Građanskim odgojem i obrazovanjem</p>
<p>KLJUČNI SADRŽAJI: resursi (materijalni, ljudski, financijski – kapital, participativno vodstvo), čimbenici poslovanja (interno okruženje – unutarnja organizacija poduzeća; mikrookruženje – kupci, dobavljači, poduzetničke potporne institucije, socijalni partneri), tržište, upravljanje novcem (financijske institucije – HNB, burza, FINA, komercijalne banke, porezna i financijska kontrola; financijske usluge – štednja, kamate, računi, krediti, kartično poslovanje, investicijski i mirovinski fondovi, dionice, državne obveznice, leasing, osiguranja).</p>				

26. POMOĆNICI U NASTAVI

U skladu s odredbama Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (NN, 24/2015) u odnosu na Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju (NN, 24/2015). Srednja škola Stjepana Sulimanca u suradnji sa Virovitičko – podravskom županijom osigurava pomoćnike u nastavi za učenike s teškoćama koji ispunjavaju predviđene kriterije. U školskoj godini 2023./2024. u našoj školi nije bilo potrebe za pomoćnikom u nastavi, međutim ukoliko se za time ukaže potreba tijekom nastavne godine, takva će se vrsta pomoći naknadno zatražiti.

Pomoćnici u nastavi osiguravaju se u sklopu projekta „In-In – integracija i inkluzija“ koji se provodi u okviru instrumenta „Osiguravanje pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama“ temeljem poziva UP.03.2.1.03 Europskog socijalnog fonda u sklopu Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014 – 2020., objavljen je Javni poziv za prijavu kandidata (m/ž) za izvršavanje poslova pomoćnika u nastavi. Naime, u sklopu projekta „In-In – integracija i inkluzija“ raspisuje se Javni poziv za izbor pomoćnika u nastavi za učenike s teškoćama, a koji su na temelju rješenja o primjerenom programu školovanja integrirani u redovni sustav osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja u školama čiji je osnivač Virovitičko-podravska županija.

27. VRJEDNOVANJE PROVEDBE ŠKOLSKOG KURIKULUMA

Praćenje učinkovitosti sadržaja predviđenih školskim kurikulumom odvijat će se kroz:

a) Vanjsko vrjednovanje koje podrazumijeva uključenost drugih nositelja odgojno – obrazovnog rada. Okvirni kriteriji vanjskog vrjednovanja postavljeni su na nacionalnoj razini i definirani Okvirnim Nacionalnim Kurikulumom. Vanjsko vrednovanje prati i ocjenjuje odgojno – obrazovne rezultate na temelju rezultata:

- Državne mature,
- Završnih radova,
- Pomoćničkih i kontrolnih ispita

b) Povjerenstvo za samovrjednovanje škole – Povjerenstvo za kvalitetu, koje predstavlja sastavni dio vrednovanja kvalitete rada škole, kojeg se imenuje prema Zakonu o strukovnom obrazovanju članak 12. , stavak 1. i 2.:

1. Marko Marić, ravnatelj – predsjednik povjerenstva za samovrjednovanje
2. Tomislav Kakša – koordinator za samovrjednovanje
3. Sylwia Nasilowska - Blažok - član iz redova nastavnika, zamjenik koordinatora za samovrjednovanje
4. Darko Mihoković – član iz redova nastavnika
5. Ivan Keserica – član iz redova nastavnika
6. Martina Buneta – član iz redova nastavnika,
7. Marin Domović - član iz redova nastavnika,
8. Ana - Mari Bajser - član iz redova nastavnika
9. Jelena Golubić Vasilev - član iz redova nastavnika
10. Maja Rengel - član iz redova nastavnika
11. Dijana Matuzalem – član na prijedlog iz Vijeća roditelja,
12. Marinko Barčan – član na prijedlog Osnivača,
13. Valentina Moslavac – član na prijedlog Vijeća učenika

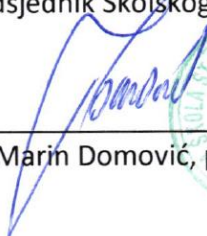
Škola će u samovrjednovanje škole uključiti učenike, nastavnike, roditelje i vanjske dionike te primjerenim metodama (ankete, upitnici) ispitati učinkovitost rada svih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti naše škole po prioritetnim područjima, što će pomoći u planiranju i ostvarivanju poboljšanja i unaprjeđivanja kvalitete odgojno - obrazovnog rada školske ustanove.

28. ZAVRŠNE ODREDBE

Tijekom školske godine redovito će se pratiti ostvarivanje i realizacija školskog kurikulumu. Ravnatelj i stručni suradnici će voditi evidenciju praćenja, vrednovanja i ostvarivanja, dok će svaki djelatnik pratiti ostvarivanje svojih zadaća i o tome izvješćivati ravnatelja škole. Ravnatelj kao stručni i poslovodni voditelj škole prati ostvarivanje svih dijelova kurikulumu. Cjelovita analiza ostvarivanja kurikulumu razmatrat će se na Nastavničkom vijeću na kraju školske godine i na Vijeću roditelja, a na temelju Izvješća o radu škole na kraju školske godine.

Temeljem čl. 28., st.7., Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/2008, 86/2009, 92/2010, 105/2010 – ispr., 90/2011, 16/2012, 86/2012, 94/2013, 152/2014, 7/2017, 68/2018, 98/2019, 64/20 i 151/22) i Statuta Srednje škole Stjepana Sulimanca čl. 14. t. 5., Školski odbor na prijedlog Nastavničkog vijeća, na sjednici održanoj **29. rujna 2023.** donosi Školski kurikulum za školsku godinu 2023./2024.

Predsjednik Školskog odbora

 Marin Domović, prof.

